

בראשית

פרק א

א בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ:

Na początku stworzył Bóg niebo i ziemię.

ב וְהָאָרֶץ תֵּהְיֶה תָהוּ וְנָחָו וְחָשֶׁךְ עַל־פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים
מְרַחֶפֶת עַל־פְּנֵי הַמַּיִם:

Ziemia zaś była zamętem i bezładem, a ciemność nad otchłania; a duch Boży unosił się nad powierzchnią wód.

ג וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי־אוֹר:

I rzekł Bóg: "Niech się stanie światło!" I stało się światło.

ד וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת־הָאוֹר כִּי־טוֹב וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין
הַחֹשֶׁךְ:

I widział Bóg światło, że dobre; i rozdzielił Bóg między światłem a ciemnością.

ה וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם וּלְחֹשֶׁךְ קָרָא לַיְלָה וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר
יוֹם אֶחָד:

I nazwał Bóg światło dniem, a ciemność nazwał nocą. I był wieczór i był ranek - dzień jeden.

ו וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מַבְדִּיל בֵּין מַיִם
לְמַיִם:

I rzekł Bóg: "Niech będzie przestwór w pośrodku wód, a niech przedzieli między wodami a wodami!"

ז וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־הָרָקִיעַ וַיַּבְדֵּל בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לָרָקִיעַ
וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל לָרָקִיעַ וַיְהִי־כֵן:

I uczynił Bóg przestwór i przedzielił między wodami, które pod przestworem, a wodami, które nad przestworem. I stało się tak.

ח וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָרָקִיעַ שָׁמַיִם וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם שֵׁנִי:

I nazwał Bóg przestwór niebem. I był wieczór i był ranek - dzień wtóry.

ט וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקּוּי הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל־מְקוֹם אֶחָד וַתֵּרָא
הַיַּבֶּשֶׁה וַיְהִי־כֵן:

I rzekł Bóg: "Niech się zbiorą wody z pod nieba w jedno miejsce, a niech się ukaze ląd!" I stało się tak.

י וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיַּבְשָׁה אֶרֶץ וּלַמָּקוֹה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים וַיֵּרָא
אֱלֹהִים כִּי־טוֹב:

I nazwał Bóg ląd ziemią, a zbiór wód nazwał morzami. I widział Bóg,
że dobrze.

יא וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תִּדְשָׂא הָאָרֶץ דָּשָׂא עֵשֶׂב מִזֵּרִיעַ זֶרַע עֵץ פְּרִי עֹשֶׂה
פְּרִי לְמִינּוֹ אֲשֶׁר זֶרַע־בּוֹ עַל־הָאָרֶץ וַיְהִי־כֵן:

I rzekł Bóg: "Niech porośnie ziemia rośliną, zieleń rozsiewającą
nasienie, drzewem owocowym, rodzącą owoc podług rodzaju swojego,
w któremby nasienie jego było, na ziemi!" I stało się tak.

יב וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ דָּשָׂא עֵשֶׂב מִזֵּרִיעַ זֶרַע לְמִינֵהוּ וְעֵץ עֹשֶׂה־פְּרִי אֲשֶׁר
זֶרַע־בּוֹ לְמִינֵהוּ וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב:

I wydała ziemia roślinę, - zieleń, rozsiewającą nasienie podług rodzaju
swojego i drzewo rodzące owoc, w którym nasienie jego było, podług
rodzaju swojego. I widział Bóg, że dobrze.

יג וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם שְׁלִישִׁי:

I był wieczór i był ranek - dzień trzeci.

יד וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהַבְדִּיל בֵּין הַיּוֹם וּבֵין
הַלַּיְלָה וְהָיוּ לְאֹתוֹת וּלְמוֹעֲדִים וּלְיָמִים וּשְׁנָיִם:

I rzekł Bóg: "Niech będą światła na przestworze nieba, aby przedzielić
między dniem a nocą; a niech służą jako znamiona i pory i dni i lata;

טו וְהָיוּ לְמְאֹרֶת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל־הָאָרֶץ וַיְהִי־כֵן:

I niech będą światłami na przestworze nieba, dla przyświecania ziemi!"
I stało się tak.

טז וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־שְׁנֵי הַמְּאֹרֶת הַגְּדֹלִים אֶת־הַמְּאֹר הַגָּדֹל
לְמַמְשָׁלֶת הַיּוֹם וְאֶת־הַמְּאֹר הַקָּטָן לְמַמְשָׁלֶת הַלַּיְלָה וְאֵת
הַכּוֹכָבִים:

I utworzył Bóg dwa owe światła wielkie: światło większe dla panowania
dnem, a światło mniejsze dla panowania nocą, i gwiazdy.

יז וַיִּתֵּן אֹתָם אֱלֹהִים בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל־הָאָרֶץ:

I umieścił je Bóg na przestworze nieba, dla przyświecania ziemi.

יח וְלַמָּשָׁל בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה וּלְהַבְדִּיל בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ וַיֵּרָא
אֱלֹהִים כִּי־טוֹב:

I aby panować dniem i nocą i przedzielać między światłem a ciemnością.
I widział Bóg, że dobrze.

יט וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם רִבְעִי:

I był wieczór i był ranek - dzień czwarty.

כ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרָצוּ הַמַּיִם שָׂרָץ נֶפֶשׁ חַיָּה וְעוֹף יְעוֹפֵף
עַל־הָאָרֶץ עַל־פְּנֵי רִקְיעַ הַשָּׁמַיִם:

I rzekł Bóg: "Niech się zaroją wody rojem jestestw żyjących, a ptactwo
niech się unosi nad ziemią, na przestworze niebios!"

כא וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת־הַתַּנִּינִם הַגְּדֹלִים וְאֵת כָּל־נֶפֶשׁ הַחַיָּה הָרֹמֶשֶׂת
אֲשֶׁר שָׂרָצוּ הַמַּיִם לְמִינֵהֶם וְאֵת כָּל־עוֹף כָּנָף לְמִינֵהוּ וַיֵּרָא
אֱלֹהִים כִּי־טוֹב:

I stworzył Bóg owe potwory wielkie i wszelkie jestestwo żyjące,
poruszające się, którym zaroily się wody podług rodzaju swego,
i wszelkie ptactwo skrzydlate podług rodzaju swojego. I widział Bóg,
że dobrze.

כב וַיִּבְרָךְ אֹתָם אֱלֹהִים לֵאמֹר פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת־הַמַּיִם בַּיָּמִים
וְהָעוֹף יִרֶב בָּאָרֶץ:

I pobłogosławił im Bóg i rzekł: "Rozradzajcie się i rozmnażajcie
i napełniajcie wody w morzach, a ptactwo niech się rozmnaża na ziemi!"

כג וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם חַמִּישִׁי:

I był wieczór i był ranek - dzień piąty.

כד וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ בְּהֵמָה וְרֶמֶשׂ
וְחַיִּת־אָרֶץ לְמִינָהּ וַיְהִי־כֵן:

I rzekł Bóg: "Niech wyda ziemia jestestwa żyjące podług rodzajów
swoich: bydło i płazy i zwierzęta lądowe podług rodzajów swoich!"
I stało się tak.

כה וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־חַיַּת הָאָרֶץ לְמִינָהּ וְאֶת־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ וְאֵת
כָּל־רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה לְמִינֵהוּ וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב:

I utworzył Bóg zwierzęta lądowe podług rodzajów swoich, i bydło podług rodzaju swojego, i wszelki płaz ziemny podług rodzaju swojego. I widział Bóg, że dobrze.

כו וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ בְּדְמוּתֵנוּ וַיִּרְדּוּ בִדְגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל-הָאָרֶץ וּבְכָל-הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׁ עַל-הָאָרֶץ:

I rzekł Bóg: "Uczyńmy ludzi na obraz Nasz i podług podobieństwa Naszego, a niech panują nad rybami morza, i nad ptactwem nieba, i nad bydlęm, i nad wszystką ziemią, i nad wszelkim płazem, który pełza po ziemi!"

כז וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם:

I stworzył Bóg człowieka na obraz Swój, na obraz Boga stworzył go; męczyznę i niewiastę stworzył ich.

כח וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פָּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת-הָאָרֶץ וּכְבַשְׁתָּהּ וַיְרִדוּ בִדְגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבְכָל-חַיָּה הָרֹמֶשֶׁת עַל-הָאָרֶץ:

I błogosławił im Bóg, i rzekł do nich Bóg: "Rozradzajcie się i rozmnażajcie, i napełniajcie ziemię, i zawładnijcie nią, i panujcie nad rybami morza, i nad ptactwem nieba, i nad wszelkim zwierzem, który się porusza na ziemi!"

כט וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נָתַתִּי לָכֶם אֶת-כָּל-עֵשֶׂב זֶרַע זָרַע אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי כָל-הָאָרֶץ וְאֶת-כָּל-הָעֵץ אֲשֶׁר-בּוֹ פֶּרִי-עֵץ זֶרַע זָרַע לָכֶם יִהְיֶה לְאֹכְלָה:

I rzekł Bóg: "Oto oddaję wam wszelkie ziele rozsiewające nasienie, będące na powierzchni całej ziemi, i wszelkie drzewo, na którym jest owoc drzewny, rozsiewający nasienie: wam niechaj będą na pokarm.

ל וּלְכָל-חַיַּת הָאָרֶץ וּלְכָל-עוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְכָל רֹמֵשׁ עַל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר-בּוֹ נֶפֶשׁ חַיָּה אֶת-כָּל-יֵרֶק עֵשֶׂב לְאֹכְלָה וַיְהִי-כֵן:

A wszelkiemu zwierzowi lądowemu, i wszelkiemu ptactwu nieba, i wszystkiemu, co się porusza na ziemi, w którym jest dusza żyjąca - wszelką zieloną roślinę - na pokarm!" I stało się tak.

לֹא וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת-כָּל-אֲשֶׁר עָשָׂה וַהֲנֵה-טוֹב מְאֹד וַיְהי-עֶרֶב
וַיְהי-בֹקֶר יוֹם הַשִּׁשִּׁי:

I obejrzał Bóg wszystko, co uczynił, i oto było bardzo dobre. I był
wieczór i był ranek - dzień szósty.

פרק ב

א וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל-צָבָאָם:

I spełnione były niebo i ziemia i wszystek zastęp ich.

ב וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל-מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה:

I skończył Bóg dnia siódmego dzieło Swoje, które uczynił, i odpoczął dnia siódmego po całym dziele Swojem, które uczynił.

ג וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת-יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בּוֹ שָׁבַת מִכָּל-מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר-בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

I pobłogosławił Bóg dzień siódmy i poświęcił go; albowiem w nim zaprzestał Bóg czynić wszystkie dzieła Swoje, które stworzył.

ד אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָם בַּיּוֹם עֲשׂוֹת יְהוָה אֱלֹהִים אָרֶץ וּשְׁמַיִם:

Oto zrodzenie się nieba i ziemi, przy stworzeniu ich, czasu w którym uczynił Wiekuisty Bóg niebo i ziemię.

ה וְכָל שִׁיחַ הַשָּׂדֶה טָרֵם יְהוָה בָּאָרֶץ וְכָל-עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה טָרֵם יִצְמַח כִּי לֹא הִמְטִיר יְהוָה אֱלֹהִים עַל-הָאָרֶץ וְאָדָם אֵין לַעֲבֹד אֶת-הָאָדָמָה:

Zanim zaś jaki krzew polny był na ziemi, i jakie ziele polne zanim wzrosło, - nie spuścił też Wiekuisty Bóg deszczu na ziemię; człowieka też nie było, aby uprawiał ziemię;

ו וַאֲדָר יַעֲלֶה מִן-הָאָרֶץ וְהִשְׁקָה אֶת-כָּל-פְּנֵי-הָאָדָמָה:

Ale para wzniosła się z ziemi, i zrosiła całą powierzchnię ziemi.

ז וַיִּיצֹר יְהוָה אֱלֹהִים אֶת-הָאָדָם עָפָר מִן-הָאָדָמָה וַיִּפַּח בְּאַפִּיו נִשְׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה:

I tak utworzył Wiekuisty Bóg człowieka z prochu ziemi, i tchnął w nozdrza jego dech żywota, i stał się człowiek istotą żyjącą.

ח וַיִּטַּע יְהוָה אֱלֹהִים גֶּן-בְּעֶדֶן מִקְדָּם וַיִּשֶׂם שֵׁם אֶת-הָאָדָם אֲשֶׁר יָצָר:

A zasadziwszy Wiekuisty Bóg ogród w Edenie od dawna, umieścił tam człowieka, którego utworzył.

ט וַיִּצְמַח יְהוָה אֱלֹהִים מִן־הָאֲדָמָה כָּל־עֵץ נֹחֵמֵד לְמַרְאֶה וְטוֹב
לְמֵאכֹל וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הָעֵץ וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע:

I wywiódł Wiekuisty Bóg z ziemi wszelakie drzewo urocze na wejrzenie i smaczne ku spożyciu, drzewo też życia w pośrodku ogrodu, i drzewo poznania dobrego i złego.

י וַנְּהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת־הָעֵץ וּמִשָּׁם יִפָּרֵד וְהָיָה לְאַרְבַּעַה
רָאשִׁים:

A strumień wypływa z Edenu dla zraszania ogrodu, a ztamtąd też rozdziela się i rozpada na cztery odnogi.

יא שֵׁם הָאֶחָד פִּישׁוֹן הוּא הַסִּבְבַּ אֶת כָּל־אֶרֶץ הַחַיִּלָּה אֲשֶׁר־שָׁם
הַזָּהָב:

Nazwa jednej: Pizzon; to ten, który okrąża całą ziemię Chawila, gdzie złoto.

יב וַיִּזְהַב הָאֶרֶץ הַהִוא טוֹב שָׁם הַבְּדֵלָח וְאֶבֶן הַשֹּׁהַם:

A złoto kraju tego wyborowe; tamże jest bdellion i kamień berylowy.

יג וְשֵׁם־הַנְּהַר הַשֵּׁנִי גִיחוֹן הוּא הַסֹּבֵב אֶת כָּל־אֶרֶץ כּוּשׁ:

A nazwa strumienia drugiego: Gichon; to ten, który okrąża całą ziemię Kusz.

יד וְשֵׁם הַנְּהַר הַשְּׁלִישִׁי חִדְקֵל הוּא תְּהִלָּה קְדַמַּת אַשּׁוּר וְהַנְּהַר
הַרְבִּיעִי הוּא פָּרַת:

A nazwa strumienia trzeciego: Chidekel; to ten, który płynie ku wschodowi Aszuru. A strumieniem czwartym jest Frat.

טו וַיִּקַּח יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם וַיִּנְחָלֵהוּ בְּגֶן־עֵדֶן לְעִבְדָּהּ
וּלְשִׁמְרָהּ:

I wziął Wiekuisty Bóg człowieka i osadził go w ogrodzie Eden, aby go uprawiał i dozorował.

טז וַיִּצְוֵה יְהוָה אֱלֹהִים עַל־הָאָדָם לֵאמֹר מִכָּל־עֵץ־הָעֵדֶן אָכַל תֹּאכֹל:

I przykazał Wiekuisty, Bóg, człowiekowi i rzekł: "Z każdego drzewa ogrodu pożywać możesz;

ז' וּמִעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ כִּי בְיוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת
תָּמוּת:

Ale z drzewa poznania dobrego i złego, - pożywać zeń nie będziesz; bo gdy spożyjesz z niego - umrzesz!"

יח וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לֹא־טוֹב הָיִיתָ הָאָדָם לְבַדּוֹ אֶעֱשֶׂה־לוֹ עֵזֶר
כְּנָגְדּוֹ:

I rzekł Wiekuisty, Bóg: "Nie dobrze, aby pozostał człowiek samotnym;
uczynię mu pomoc, odpowiednią jemu!"

יט וַיִּצְרֶה יְהוָה אֱלֹהִים מִן־הָאָדָמָה כָּל־חַיַּת הַשָּׂדֶה וְאֵת כָּל־עוֹף
הַשָּׁמַיִם וַיָּבֵא אֶל־הָאָדָם לִרְאוֹת מִה־יִּקְרָא־לוֹ וְכָל־אֲשֶׁר
יִקְרָא־לוֹ הָאָדָם נֶפֶשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ:

A utworzył był Bóg Wiekuisty z ziemi wszystkie zwierzęta dzikie,
i wszystkie ptactwo nieba, i przywiódł do człowieka, aby obaczył, jak je
nazwie; a jak bądź nazwie człowiek każde jestestwo żywe, - taką będzie
nazwa jego.

כ וַיִּקְרָא הָאָדָם שְׁמוֹת לְכָל־הַבְּהֵמָה וּלְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְכָל־חַיַּת
הַשָּׂדֶה וּלְאָדָם לֹא־מָצָא עֵזֶר כְּנָגְדּוֹ:

I nadał człowiek nazwy wszelkiemu bydłu, i ptactwu nieba,
i wszelkiemu zwierzowi dzikiemu; ale dla człowieka nie znalazł pomocy,
odpowiedniej jemu.

כא וַיִּפֹּל יְהוָה אֱלֹהִים תְּרִידָמָה עַל־הָאָדָם וַיִּישָׁן וַיִּקַּח אֶחָת מִצִּלְעֹתָיו
וַיִּסְגֹּר בָּשָׂר תַּחֲתָנָה:

I przypuścił Wiekuisty Bóg odurzenie na człowieka, i zasnął on; i wyjął
jedno z żeber jego, i zwarł ciało za nim.

כב וַיִּבֶן יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הַצֶּלַע אֲשֶׁר־לָקַח מִן־הָאָדָם לְאִשָּׁה וַיְבָאָהָ
אֶל־הָאָדָם:

I ukształtował Wiekuisty Bóg żebro, które wyjął z człowieka,
na niewiastę, i przywiódł ją do człowieka.

כג וַיֹּאמֶר הָאָדָם זֹאת הִפַּעַם עֵצָם מַעֲצָמִי וּבָשָׂר מִבָּשָׂרִי לְזֹאת יִקְרָא
אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לִקְחָהּ־זֹאת:

I rzekł człowiek: "Tym razem jest to kość z kości moich, i ciało z ciała
mojego; tę nazywać mężatką, bo z męża wzięta ona!"

כד עַל־כֵּן יִעֲזֹב־אִישׁ אֶת־אָבִיו וְאֶת־אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבָשָׂר
אֶחָד:

Przeto opuszcza mąż ojca swojego i matkę swoją, a łączy się z żoną
swoją, i stają się ciałem jednem.

כֹּה נִיהָיוּ שְׁנֵיהֶם עֲרוֹמִים הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ וְלֹא יִתְבַּשְׁשׁוּ:

A byli oboje nadzy, człowiek i żona jego, a nie wstydzili się.

פרק ג

א וַהֲנַחֵשׁ הָיָה עָרוֹם מִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהִים
וַיֹּאמֶר אֶל־הָאִשָּׁה אַף כִּי־אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִכָּל עֵץ הָגֶן:

A wąż był chytry, bardziej niż wszelki zwierz dziki, który był uczynił
Wiekuiasty Bóg; i rzekł do niewiasty: "Alboż powiedział także Bóg: Nie
pożywać wam z żadnego drzewa ogrodu?"

ב וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל־הַנָּחֵשׁ מִפְּרִי עֵץ־הָגֶן נֹאכָל:

I rzekła niewiasta do węża: Z owocu drzew ogrodu pożywać możemy.

ג וּמִפְּרִי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ־הָגֶן אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ וְלֹא
תִּגְעוּ בוֹ פֶּן־תָּמֹתוּן:

Tylko z owocu drzewa, co w pośrodku ogrodu, rzekł Bóg: "nie
pożywajcie z niego i nie dotykajcie się go, - abyście nie umarli".

ד וַיֹּאמֶר הַנָּחֵשׁ אֶל־הָאִשָּׁה לֹא־מוֹת תָּמֹתוּן:

I rzekł wąż do niewiasty: "Umrzeć nie umrzecie".

ה כִּי יֵדַע אֱלֹהִים כִּי בַיּוֹם אֲכַלְכֶּם מִמֶּנּוּ וּנְפַקְחוּ עֵינֵיכֶם וַהֲיִיתֶם
כְּאֱלֹהִים יֹדְעֵי טוֹב וָרָע:

Ale wie Bóg, iż dnia, którego pożywać zeń będziecie, otworzą się oczy
wasze i staniecie się jako Bóg, poznawającymi dobre i złe".

ו וַתֵּרָא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לְמֹאכָל וְכִי תִאֲוָה־הוּא לְעֵינֶיהָ
וַנִּחְמַד הָעֵץ לְהִשְׁכִּיל וַתִּקַּח מִפְּרִיו וַתֹּאכַל וַתֵּתֶן גַּם־לְאִישָׁה עִמָּה
וַיֹּאכַל:

I widząc niewiasta, że smaczném jest drzewo ku spożyciu, że rozkoszą
jest dla oczu, a uroczeni drzewo do oglądania, wzięła z owocu jego
i jadła, i dała też mężowi swojemu przy sobie i jadł.

ז וַתִּפְקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם וַיֵּדְעוּ כִּי עֲרֻמִּם הֵם וַיִּתְּפְרוּ עָלֶיהָ תֵּאֵנָה
וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם חֲגֹרֹת:

I otworzyły się oczy obojga, i poznali, że są nagimi! I splekli liście
figowe, i poczynili sobie przepaski.

ח וַיִּשְׁמְעוּ אֶת־קוֹל יְהוָה אֱלֹהִים מִתְהַלֵּךְ בַּגֶּן לְרוּיַח הַיּוֹם וַיִּתְּחַבֵּא
הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהִים בְּתוֹךְ עֵץ הָגֶן:

I usłyszeli głos Wiekuistego Boga, rozlegający się po ogrodzie,
z powiewem dziennym; i skrył się człowiek i żona jego przed obliczem
Wiekuistego Boga, między drzewa ogrodu.

ט וַיִּקְרָא יְהוָה אֱלֹהִים אֶל-הָאָדָם וַיֹּאמֶר לוֹ אֵיכָה:

I zawołał Wiekuisty, Bóg, człowieka, i rzekł do niego: "Gdzie jesteś?"

י וַיֹּאמֶר אֶת-קִלְיָךְ שָׁמַעְתִּי בִגְן וַאֲרָא כִי-עֵרִם אָנֹכִי וְאֶחָבָא:

I rzekł: "Głos Twój słyszałem w ogrodzie, i uląłem się, bo nagi jestem,
i skryłem się".

יא וַיֹּאמֶר מִי הָנִיד לְךָ כִּי עֵרִם אָתָּה הַמֶּן-הָעֵץ אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לְבָלֹתִי
אֶכְל־מִמֶּנּוּ אֶכְלָתָּ:

I rzekł: "Któż powiedział ci, że nagi jesteś? Czyż z drzewa, o którym
ci przykazałem nie jeść z niego, jadłeś?"

יב וַיֹּאמֶר הָאָדָם הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתָּה עִמָּדִי הִוא נָתַתָּה-לִּי מִן-הָעֵץ
וָאֲכַל:

I rzekł człowiek: "Niewiasta, którą umieściłeś przy mnie, ona to dała mi
z drzewa, i jadłem".

יג וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לָאִשָּׁה מַה-זֹּאת עָשִׂית וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הִנָּחֵשׁ
הַשִּׂיָּאִנִּי וָאֲכַל:

I rzekł Wiekuisty, Bóg, do niewiasty: "Cóżes ty uczyniła!" I rzekła
niewiasta: "wąż skusił mnie i jadłam".

יד וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים אֶל-הַנָּחֵשׁ כִּי עָשִׂיתָ זֹאת אָרוּר אָתָּה
מִכָּל-הַבְּהֵמָה וּמִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה עַל-גִּחְנֹךְ תֵּלֵךְ וְעָפָר תֹּאכֹל
כָּל-יְמֵי חַיֶּיךָ:

I rzekł Wiekuisty, Bóg, do węża: "Żeś uczynił to, przeklętym bądź
z pomiędzy wszelkiego bydła i wszelkiego zwierza dzikiego; na brzuchu
twoim czołgać się będziesz, i prochem się żywić, po wszystkie dni życia
twojego.

טו וַאֲיֵבָה אִשִּׁית בֵּינֶךָ וּבֵין הָאִשָּׁה וּבֵין זֶרְעֶךָ וּבֵין זֶרְעָהּ הִוא יִשׁוּפֶךָ
רֹאשׁ וְאֶתָּה תִּשׁוּפֶנּוּ עָקֵב:

A nienawiść wzniecę między tobą, a niewiastą, i między nasieniem
twojem, a nasieniem jej; ono porazi ci głowę, a ty mu porazisz piętę!"

טז אֶל־הָאִשָּׁה אָמַר הָרְבָּה אֲרָבָה עֲצָבוֹנֶךָ וְהִרְנֶךָ בְּעֶצֶב תֵּלְדִי בָנִים
וְאֶל־אִישׁךָ תִּשְׁקָתֶךָ וְהוּא יִמְשָׁל־בָּךְ:

Do niewiasty rzekł: "Wielce, wielce pomnożę męki brzemienności twojej;
w bólach rodzić będziesz dzieci; a do męża twego żądza twoja, a on
panować będzie nad tobą."

יז וּלְאָדָם אָמַר כִּי־שָׁמַעְתָּ לְקוֹל אִשְׁתְּךָ וַתֹּאכַל מִן־הָעֵץ אֲשֶׁר
צִוִּיתִיךָ לֵאמֹר לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ אֲרוּרָה הָאֲדָמָה בְּעִבּוּרְךָ בְּעֶצֶב
תֹּאכְלֶנָּה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ:

A do Adama rzekł: "Żeś usłuchał głosu żony twojej, a jadł z drzewa,
o którym ci przykazałem mówiąc: nie będziesz jadł z niego; przeklęta
niech będzie ziemia gwoili tobie, w utrapieniu żywić ci się z niej,
po wszystkie dni żywota twójego.

יח וְקוֹץ וְדִרְדֹּר תַּצְמִיחַ לָךְ וְאָכַלְתָּ אֶת־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה:

A cierń i oset rodzić ci będzie, a żywić ci się zielem polném.

יט בְּזַעַת אִפִּיךָ תֹאכַל לֶחֶם עַד שׁוֹבְבָךְ אֶל־הָאֲדָמָה כִּי מִמֶּנָּה לָקַחְתָּ
כִּי־עָפָר אַתָּה וְאֶל־עָפָר תִּשׁוּב:

W pocie oblicza twego będziesz pożywał chleb, aż powrócisz do ziemi,
bo z niej wziętym jesteś; bo prochem ty, i w proch się obrócisz!"

כ וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁם אִשְׁתּוֹ חַוָּה כִּי הוּא הָיְתָה אִם כָּל־חַי:

I nazwał Adam imię żony swojej: Chawa, gdyż ona stała się matką
wszystkich żyjących.

כא וַיַּעַשׂ יְהוָה אֱלֹהִים לָאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כִּתְנוֹת עוֹר וַיַּלְבִּשֵׁם:

I sprawił Wiekuisty, Bóg, Adamowi i żonie jego szaty skórzane,
i przyodział ich.

כב וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים הֵן הָאָדָם הָיָה כְּאֶחָד מִמֶּנּוּ לָדַעַת טוֹב וָרָע
וְעַתָּה כִּי־שָׁלַח יָדוֹ וְלָקַח גַּם מִעֵץ הַחַיִּים וְאָכַל וְחַי לְעֹלָם:

I rzekł Wiekuisty, Bóg: "Oto człowiek stał się jako jeden z Nas, co
do wiedzy dobrego i złego. A teraz może sięgnie ręką swoją i weźmie
także z drzewa życia i spożyje, aby żył na wieki..!"

כג וַיִּשְׁלַחְהוּ יְהוָה אֱלֹהִים מִן־עֵדֶן לַעֲבֹד אֶת־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר לָקַח
מִשָּׁם:

I wydalil go Wiekuisty, Bóg, z ogrodu Eden, aby uprawiał ziemię,
z której wzięty.

כֹּד וַיִּגְרֹשׁ אֶת־הָאָדָם וַיִּשְׁכֵּן מִקְדָּם לְנֹחַ־עֵדֶן אֶת־הַכְּרִבִּים וְאֵת לֶהֱטֵ
הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת לְשֹׁמֵר אֶת־דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים:

I tak wygnał człowieka; i usadowił na wschód od ogrodu Eden
Cherubów, i płomienny miecz, wirujący, dla strzeżenia drogi do drzewa
życia.

פרק ד

א וְהָאָדָם יָדַע אֶת-חַוָּה אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת-קַיִן וַתֹּאמֶר קָנִיתִי אִישׁ אֶת-יְהוָה:

A Adam poznał Chawę, żonę swoją, i poczęła, i urodziła Kaina; bo rzekła: "Nabyłam mężczyznę od Wiekuistego."

ב וַתֹּסֶף לָלֶדֶת אֶת-אָחִיו אֶת-הֶבֶל וַיְהִי-הֶבֶל רֹעֵה צֹאן וְקַיִן הָיָה עֹבֵד אֲדָמָה:

I urodziła jeszcze brata jego, Hebła; i był Hebel pasterzem trzód, a Kain był uprawiaczem roli.

ג וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וַיָּבֵא קַיִן מִפְּרִי הָאֲדָמָה מִנְחָה לַיהוָה:

I stało się po jakimś czasie, iż przyniósł Kain z owocu ziemi dar Wiekuistemu;

ד וְהֶבֶל הֵבִיא גַם-הוּא מִבְּכֹרוֹת צֹאנוֹ וּמִחֲלִבָּהֶן וַיֵּשַׁע יְהוָה אֶל-הֶבֶל וְאֶל-מִנְחָתוֹ:

A Hebel przyniósł również z pierworodnych trzody swojej i z tłuszczu ich. I wejrzał Wiekuisty na Hebła i na dar jego;

ה וְאֶל-קַיִן וְאֶל-מִנְחָתוֹ לֹא שָׁעָה וַיַּחַר לְקַיִן מְאֹד וַיִּפְּלוּ פָּנָיו:

Ale na Kaina i na dar jego nie wejrzał. I gniewało to Kaina bardzo, i zapadły lica jego.

ו וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-קַיִן לָמָּה חָרָה לָךְ וּלְמָּה נָפְלוּ פָּנֶיךָ:

I rzekł Wiekuisty do Kaina: "Czemu się gniewasz i czemu zapadły lica twoje?"

ז הֲלוֹא אִם-תֵּיטִיב שְׂאֵת וְאִם לֹא תֵיטִיב לַפֶּתַח חַטָּאת רֹבֵץ וְאֵלֶיךָ תִּשְׁוֶקְתּוּ וְאַתָּה תִּמְשָׁל-בּוֹ:

Wszak, jeżeli się poprawisz, pierwszeństwo twoje, a jeżeli się nie poprawisz, u drzwi grzech leży; a ma on skłonność do ciebie, a ty panować masz nad nim."

ח וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל-הֶבֶל אָחִיו וַיְהִי בִּהְיוֹתָם בַּשָּׂדֶה וַיִּקָּם קַיִן אֶל-הֶבֶל אָחִיו וַיַּהַרְגֵהוּ:

I powiedział to Kain Heblowi, bratu swojemu. I stało się gdy byli na polu, że powstał Kain na Hebła, brata swojego, i zabił go.

ט וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־קַיִן אֵי הֶבֶל אָחִיךָ וַיֹּאמֶר לֹא יָדַעְתִּי הֲשֹׁמֵר אָחִי
אָנֹכִי:

I rzekł Wiekuisty do Kaina: "Gdzież Hebel brat twój?" I odpowiedział:
"Niewiem; alboż to stróżem brata mego ja?"

י וַיֹּאמֶר מָה עָשִׂיתָ קוֹל דְּמֵי אָחִיךָ צֹעֲקִים אֵלַי מִן־הָאֲדָמָה:

I rzekł: "Cóżes uczynił! Głos krwi brata twego woła do Mnie z ziemi!

יא וְעַתָּה אָרוּר אַתָּה מִן־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר פָּצְתָה אֶת־פִּיהָ לָקַחַת
אֶת־דְּמֵי אָחִיךָ מִיָּדְךָ:

A teraz wyklętym bądź z ziemi, która otworzyła paszczę swoją, aby
przyjąć krew brata twego z ręki twojej.

יב כִּי תַעֲבֹד אֶת־הָאֲדָמָה לֹא־תִסָּפֵךְ תֵּת־כַּחֲזָה לָךְ נָע וָנָד תִּהְיֶה
בָּאָרֶץ:

Gdy uprawiać będziesz rolę, nie wyda więcej siły swej tobie; tułaczem
i zbiegiem będziesz na ziemi!"

יג וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל־יְהוָה גָּדוֹל עֲוֹנִי מִנִּשְׂאָ:

I rzekł Kain do Wiekuistego: "Zbyt wielką kara moja, abym ją zniósł.

יד הֵן גֵּרִשְׁתָּ אֹתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וּמִפְּנֵיךָ אֶסְתֵּר וְהָיִיתִי נָע
וָנָד בָּאָרֶץ וְהָיָה כָּל־מֹצְאִי יִהְרָגֵנִי:

Oto wypędzasz mnie dzisiaj z oblicza tej ziemi, abym się ukrywał przed
obliczem Twojem, a był tułaczem i zbiegiem na ziemi; wszak ktokolwiek
mnie spotka, zabije mnie!"

טו וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָה לָכֵן כָּל־הָרֹג קַיִן שִׁבְעָתַיִם יִקָּם וַיֵּשֶׁם יְהוָה לָקַיִן
אוֹת לְבִלְתִּי הַכּוֹת־אֹתוֹ כָּל־מֹצְאוֹ:

I rzekł doń Wiekuisty: "Zaiste, ktokolwiek by zabił Kaina,
siedmiokrotną poniesie pomstę." I uczynił Wiekuisty dla Kaina znak,
aby go nie zabijał każdy, kto go spotka.

טז וַיֵּצֵא קַיִן מִלְּפָנֵי יְהוָה וַיֵּשֶׁב בָּאָרֶץ־נֹד קְדָמַת־עֵדֵן:

I tak uszedł Kain z przed oblicza Wiekuistego, i osiadł w krainie Nod,
na wschód od Edenu.

יז וַיֵּדַע קַיִן אֶת־אִשְׁתּוֹ וַתֵּלֶד וַתִּלְד אֶת־חֲנוּךְ וַיְהִי בְנָה עִיר וַיִּקְרָא
שֵׁם הָעִיר כְּשֵׁם בְּנוֹ חֲנוּךְ:

I poznał Kain żonę swoją, i poczęła, i urodziła Chanocha; a budując wtedy miasto, nadał miano temu miastu od imienia syna swego: Chanoch.

יח וַיֵּלֶד לְחֲנוֹךְ אֶת־עִירָד וְעִירָד יָלַד אֶת־מְחוּיָאֵל וּמְחוּיָאֵל יָלַד
אֶת־מֶתוּשָׁאֵל וּמֶתוּשָׁאֵל יָלַד אֶת־לֶמֶךְ:

I urodził się Chanochowi Irad; Irad zaś spłodził Mechujaela, a Mechujael spłodził Metuszaela, a Metusael spłodził Lemecha.

יט וַיִּקַּח־לוֹ לֶמֶךְ שְׁתֵּי נָשִׁים שֵׁם הָאֶחָת עָדָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית צִלָּה:

I pojął sobie Lemech dwie żony; imię jednej: Ada, a imię drugiej: Cylla.

כ וַתֵּלֶד עָדָה אֶת־יֹבֵל הוּא הָיָה אָבִי יֹשֵׁב אֶהֱל וּמִקְנָה:

I urodziła Ada Jabala; on to stał się ojcem mieszkających w namiotach, przy hodowli bydła.

כא וְשֵׁם אֶחָיו יֹבֵל הוּא הָיָה אָבִי כָל־תַּפֵּשׁ כְּנוֹר וְעוֹנֵב:

A imię brata jego, - Jubal; ten stał się ojcem władających cytrą i podwójnym fletem.

כב וּצִלָּה גַם־הוּא יָלְדָה אֶת־תּוּבַל קִין לִטֵּשׁ כָּל־חֶרֶשׁ נְחֹשֶׁת וּבִרְזִל
וְאַחֹת תּוּבַל־קִין נַעֲמָה:

A Cylla, ona również urodziła Tubal-Kaina, który wykuwał wszelakie narzędzia rolnicze z miedzi i żelaza. Siostrą zaś Tubal-Kaina była Naama.

כג וַיֹּאמֶר לֶמֶךְ לְנָשָׁיו עָדָה וּצִלָּה שְׁמַעְנָן קוֹלִי נָשִׁי לֶמֶךְ הָאָזְנָה
אֶמְרָתִי כִּי אִישׁ הֲרַגְתִּי לִפְצָעֵי וַיֵּלֶד לְחַפְרָתִי:

I rzekł Lemech do żon swoich: "Ado i Cylo, słuchajcie głosu mojego, żony Lemecha dajcie ucho mojej! Oto mężów zabiłem za ranę moją, a młodzieńce za siniec mój.

כד כִּי שִׁבְעָתַיִם יָקַם־קִין וּלְמֶךְ שִׁבְעִים וְשִׁבְעָה:

Jeżeli siedmkroć pomszczonym był Kain, to Lemech siedmdziesiąt i siedm kroć!"

כה וַיֵּדַע אָדָם עוֹד אֶת־אִשְׁתּוֹ וַתֵּלֶד בֶּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שֵׁת כִּי
שֵׁת־לִי אֱלֹהִים זָרַע אַחֵר תַּחַת הֶבֶל כִּי הָרַגְוּ קִין:

I poznał Adam jeszcze żonę swą, i urodziła syna, i nazwała imię jego Szet: - "bo dał mi Bóg potomstwo inne, zamiast Hebła, którego zabił Kain."

כּוּ וּלְשֵׁת נִם־הוּא יֶלֶד־בֶּן וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ אֶנּוֹשׁ אִזְ הוּחַל לְקָרָא בְּשֵׁם
יְהוָה:

A Szetowi również urodził się syn, i nazwał imię jego Enosz. Wtedy
to zaczęto wzywać imienia Bożego.

פרק ה

א זֶה סֵפֶר תּוֹלְדֹת אָדָם בְּיוֹם בָּרָא אֱלֹהִים אָדָם בְּדִמוֹת אֱלֹהִים
עָשָׂה אֹתוֹ:

Oto rodopis potomków Adama: Czasu, którego stworzył Bóg Adama,
na podobieństwo Boże uczynił go.

ב זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָאם וַיְבָרֶךְ אֹתָם וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמָם אָדָם בְּיוֹם
הַבְּרָאָה:

Mężczyznę i niewiastę stworzył ich, i błogosławił im, i nazwał imię ich
Adam, czasu którego stworzeni zostali.

ג וַיְחִי אָדָם שְׁלֹשִׁים וּמֵאָת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בְּדִמוֹתוֹ כְּצַלְמוֹ וַיִּקְרָא
אֶת־שְׁמוֹ שֵׁת:

I przeżył Adam sto trzydzieści lat, i spłodził na podobieństwo i obraz
swój, i nazwał imię jego: Szet.

ד וַיְהִיו יְמֵי־אָדָם אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־שֵׁת שְׁמֹנֶה מֵאָת שָׁנָה וַיּוֹלֶד
בָּנִים וּבָנוֹת:

I były dni Adama po spłodzeniu Szeta ośmset lat; i spłodził synów
i córki.

ה וַיְהִיו כָּל־יְמֵי אָדָם אַחֲרֵי־חַי תִּשְׁעַ מֵאוֹת שָׁנָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיָּמָת:

A były wszystkie dni Adama, które przeżył: dziewięćset trzydzieści lat;
i umarł.

ו וַיְחִי־שֵׁת חָמֵשׁ שָׁנִים וּמֵאָת שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־אֶנוֹשׁ:

I przeżył Szet sto pięć lat, i spłodził Enosza.

ז וַיְחִי־שֵׁת אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־אֶנוֹשׁ שִׁבְעַ שָׁנִים וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה
וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:

I żył Szet po spłodzeniu Enosza ośmset siedm lat, i spłodził synów
i córki.

ח וַיְהִיו כָּל־יְמֵי־שֵׁת שְׁתַּיִם עָשָׂרָה שָׁנָה וּתִשְׁעַ מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת:

A były wszystkie dni Szeta: dziewięćset dwanaście lat; i umarł.

ט וַיְחִי אֶנוֹשׁ תִּשְׁעִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־קֵיִן:

I przeżył Enosz dziewięćdziesiąt lat, i spłodził Kenana.

י וַיְחִי אֶנוֹשׁ אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־קִינָן חָמֵשׁ עָשָׂרָה שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:

I żył Enosz, po spłodzeniu Kenana, ósmset piętnaście lat, i spłodził synów i córki.

יא וַיְהִיו כָּל־יְמֵי אֶנוֹשׁ חָמֵשׁ שָׁנִים וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת:

A były wszystkie dni Enosza: dziewięćset pięć lat; i umarł.

יב וַיְחִי קִינָן שִׁבְעִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־מַהֲלֵלָאֵל:

I przeżył Kenan siedmdziesiąt lat, i spłodził Mahalalela.

יג וַיְחִי קִינָן אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־מַהֲלֵלָאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:

I żył Kenan po spłodzeniu Mahalalela ósmset czterdzieści lat, i spłodził synów i córki.

יד וַיְהִיו כָּל־יְמֵי קִינָן עָשָׂר שָׁנִים וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת:

A były wszystkie dni Kenana: dziewięćset dziesięć lat; i umarł.

טו וַיְחִי מַהֲלֵלָאֵל חָמֵשׁ שָׁנִים וְשָׁשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־יֶרֶד:

I przeżył Mahalalel sześćdziesiąt pięć lat, i spłodził Jereda.

טז וַיְחִי מַהֲלֵלָאֵל אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־יֶרֶד שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:

I żył Mahalalel, po spłodzeniu Jereda, ósmset trzydzieści lat, i spłodził synów i córki.

יז וַיְהִיו כָּל־יְמֵי מַהֲלֵלָאֵל חָמֵשׁ וּתְשַׁעִּים שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת:

A były wszystkie dni Mahalalela: ósmset dziewięćdziesiąt pięć lat; i umarł.

יח וַיְחִי־יֶרֶד שְׁתֵּים וְשָׁשִׁים שָׁנָה וּמֵאָת שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־חֲנוֹךְ:

I przeżył Jered sto sześćdziesiąt i dwa lata, i spłodził Chanocha.

יט וַיְחִי־יֶרֶד אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־חֲנוֹךְ שְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:

I żył Jered, po spłodzeniu Chanocha, ósmset lat, i spłodził synów i córki.

כ וַיְהִיו כָּל־יְמֵי־יֶרֶד שְׁתֵּים וְשָׁנִים שָׁנָה וְתִשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת:

A były wszystkie dni Jereda: dziewięćset sześćdziesiąt i dwa lata; i umarł.

כא וַיְחִי חֲנוּךְ חָמֵשׁ וְשָׁנִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־מֶתוּשֶׁלַח:

I przeżył Chanoch pięć lat, i spłodził Metuszelacha.

כב וַיְתֵהֱלֶךְ חֲנוּךְ אֶת־הָאֱלֹהִים אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־מֶתוּשֶׁלַח שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:

I postępował Chanoch z Bogiem, po spłodzeniu Metuszelacha, jeszcze trzysta lat, i spłodził synów i córki.

כג וַיְהִי כָּל־יְמֵי חֲנוּךְ חָמֵשׁ וְשָׁנִים שָׁנָה וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה:

A były wszystkie dni Chanocha: trzysta sześćdziesiąt pięć lat.

כד וַיְתֵהֱלֶךְ חֲנוּךְ אֶת־הָאֱלֹהִים וְאֵינֶנּוּ כִּי־לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים:

I tak postępował Chanoch z Bogiem, a nie było go, bo zabrał go Bóg.

כה וַיְחִי מֶתוּשֶׁלַח שִׁבְעַת וּשְׁמֹנִים שָׁנָה וּמֵאָת שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־לֶמֶךְ:

I przeżył Metuszelach sto ośmdziesiąt siedm lat, i spłodził Lemecha.

כו וַיְחִי מֶתוּשֶׁלַח אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־לֶמֶךְ שְׁתֵּים וּשְׁמוֹנִים שָׁנָה וּשְׁבַע מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:

I żył Metuszelach, po spłodzeniu Lemecha, siedmset ośmdziesiąt i dwa lata, i spłodził synów i córki.

כז וַיְהִיו כָּל־יְמֵי מֶתוּשֶׁלַח תִּשַׁע וְשָׁנִים שָׁנָה וְתִשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת:

A były wszystkie dni Metuszelacha: dziewięćset sześćdziesiąt dziewięć lat; i umarł.

כח וַיְחִי־לֶמֶךְ שְׁתֵּים וּשְׁמֹנִים שָׁנָה וּמֵאָת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בֶּן:

I przeżył Lemech sto ośmdziesiąt i dwa lata, i spłodził syna.

כט וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ נֹחַ לֵאמֹר זֶה יִנְחַמְנוּ מִכָּעֲשָׁנוּ וּמִכָּעֲבֹן יְדֵינוּ מִן־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אָרְרָה יְהוָה:

I nazwał imię jego Noach, mówiąc: "Ten niechaj pocieszy nas z pracy naszej i z trudów rąk naszych, na ziemi, którą przeklął Bóg!"

ל וַיְחִי־לֶמֶךְ אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־נֹחַ חָמֵשׁ וְתִשַׁעִים שָׁנָה וּחָמֵשׁ מֵאָת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:

I żył Lemech, po spłodzeniu Noacha, pięćset dziewięćdziesiąt pięć lat,
i spłodził synów i córki.

לֹא וַיְהִי כָל־יְמֵי־לֶמֶךְ שִׁבְעַתְּשָׁבַע וְשָׁבַעִים שָׁנָה וְשִׁבְעַתְּשָׁבַע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת:

A były wszystkie dni Lemecha: siedmset siedmdziesiąt siedm lat;
i umarł.

לֵב וַיְהִי־נֹחַ בֶּן־חָמֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיֻּלְּדוּ נֹחַ אֶת־שֵׁם אֶת־חָם וְאֶת־יָפֶת:

I był Noach w wieku pięciuset lat, gdy spłodził Noach Szema, Chama
i Jafeta.

פרק ו

א וַיְהִי כִּי־תִחַל הָאָדָם לָרֹב עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה וּבָנוּת יִלְדוּ לָהֶם:

I stało się, gdy poczęli się ludzie rozmnażać na ziemi, a córki im się narodziły, -

ב וַיֵּרְאוּ בְנֵי־הָאֱלֹהִים אֶת־בָּנוּת הָאָדָם כִּי טֹבֹת הָנָּה וַיִּקְחוּ לָהֶם נָשִׁים מִכָּל אֲשֶׁר בָּחָרוּ:

Że ujrzawszy synowie Boscy córki ludzkie, iż piękne były, pojęli sobie żony ze wszystkich, które sobie upodobali.

ג וַיֹּאמֶר יְהוָה לֹא־יֵדוּן רוּחִי בָאָדָם לְעֹלָם בְּשָׁנָם הוּא בָשָׂר וְהָיוּ יָמָיו מֵאָה וָעֶשְׂרִים שָׁנָה:

I rzekł Bóg: "nie walczyć duchowi Mojemu w człowieku długo, jest on wszakże i ciałem; i niech będą dni jego sto dwadzieścia lat.

ד הַנִּפְלִים הָיוּ בָאָרֶץ בְּיָמִים הָהֵם וְגַם אַחֲרֵי־כֵן אֲשֶׁר יָבֹאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶל־בָּנוּת הָאָדָם וַיִּלְדוּ לָהֶם הַמָּה הַנִּגְפָּרִים אֲשֶׁר מְעֹלָם אֲנִשִּׁי הָעָם:

Olbrzymi byli na ziemi w czasy one; i także w następstwie, bo przychodzili synowie Boscy do cór ludzkich, a rodziły im: Są to owi mocarze, którzy od wieków byli mężami sławy.

ה וַיֵּרָא יְהוָה כִּי רַבָּה רָעַת הָאָדָם בָּאָרֶץ וְכָל־יֵצֵר מַחֲשַׁבֵּת לֵבּוֹ רָק רַע כָּל־הַיּוֹם:

A widząc Wiekuisty, że wzmogła się niegodziwość człowieka na ziemi, a wszystkie knowania i zamysły serca jego tylko niegodziwe wciąż;

ו וַיִּנָּחֶם יְהוָה כִּי־עָשָׂה אֶת־הָאָדָם בָּאָרֶץ וַיִּתְעַצֵּב אֶל־לִבּוֹ:

Pożałował wtedy Wiekuisty, że utworzył człowieka na ziemi, i ubolewał w sercu Swojem.

ז וַיֹּאמֶר יְהוָה אֲמַחֶה אֶת־הָאָדָם אֲשֶׁר־בָּרָאתִי מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה עַד־רֶמֶשׂ וְעַד־עוֹף הַשָּׁמַיִם כִּי נַחֲמַתִּי כִּי עָשִׂיתָם:

I rzekł Wiekuisty: "Zgładzę ludzi, których stworzyłem, z oblicza ziemi, tak człowieka jak i bydłę, tak robactwo jak i ptactwo nieba; bo żałuję, że utworzyłem je."

ח וְנָח מָצָא חֵן בְּעֵינֵי יְהוָה:

Noach zaś znalazł łaskę w oczach Boga.

ט אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ נָח אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדַרְתּוֹ אֶת־הָאֱלֹהִים
הַתְּהַלְלֵךְ־נֹחַ:

Oto dzieje Noacha: Noach był mężem sprawiedliwym; nieskazitelny był on za czasów swoich; z Bogiem postępował Noach.

י וַיּוֹלֶד נֹחַ שְׁלֹשָׁה בָּנִים אֶת־שֵׁם אֶת־חָם וְאֶת־יָפֶת:

I spłodził Noach trzech synów: Szema, Chama i Jafeta.

יא וַתִּשְׁחַת הָאָרֶץ לִפְנֵי הָאֱלֹהִים וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ חָמָס:

I skażona była ziemia przed Bogiem, i napełniła się ziemia bezprawiem.

יב וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת־הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה כִּי־הִשְׁחִית כָּל־בָּשָׂר
אֶת־דְּרָכּוֹ עַל־הָאָרֶץ:

I widział Bóg ziemię, a oto skażona; bo skaziło wszelkie ciało drogę swą na ziemi.

יג וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ קֵץ כָּל־בָּשָׂר בָּא לִפְנֵי כִי־מָלְאָה הָאָרֶץ חָמָס
מִבְּנֵיהֶם וְהִנְנִי מַשְׁחִיתֶם אֶת־הָאָרֶץ:

I rzekł Bóg do Noacha: "Koniec wszelkiego ciała przyszedł przedemną, bo napełniła się ziemia bezprawiem przez nich; i tak oto zniweczę ich z ponad ziemi.

יד עֲשֵׂה לְךָ תֵּבַת עֲצֵי־גִפְרִית קָנִים תַּעֲשֶׂה אֶת־הַתֵּבָה וְכִפַּרְתָּ אֹתָהּ
מִבֵּית וּמִחוּץ בַּכֹּפֶר:

Zbuduj sobie korab' z drzewa cyprysowego; przegrody poczynisz w korabiu; i pokryjesz go z wewnątrz i z zewnątrz smołowcem.

טו וְזֶה אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה אֹתָהּ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אַמָּה אָרְךָ הַתֵּבָה חֲמִשִּׁים אַמָּה
רָחְבָּהּ וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה קוֹמָתָהּ:

A tak oto urządzisz go: Trzysta łokci długość korabia, pięćdziesiąt łokci szerokość jego, a trzydzieści łokci wysokość jego.

טז צִהַר תַּעֲשֶׂה לַתֵּבָה וְאֶל־אַמָּה תַּכְלֶנָּה מִלְּמַעַלָּה וּפֶתַח הַתֵּבָה
בְּצִדָּהּ תָּשִׂים תַּחְתִּיִּם שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים תַּעֲשֶׂהּ:

Otwory poczynisz w korabiu, i aż na łokieć zwęzysz go wżwyż; a drzwi korabia z boku jego umieścisz; o dolnych, średnich i wyższych piętrach uczynisz go.

יז וַאֲנִי הִנְנִי מֵבִיא אֶת־הַמָּבּוּל מִיָּם עַל־הָאָרֶץ לְשַׁחַת כָּל־בָּשָׂר
אֲשֶׁר־בּוֹ רוּחַ חַיִּים מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם כָּל אֲשֶׁר־בָּאָרֶץ יָנוּעַ:

A Ja oto, sprowadzam potop, - wody na ziemię, by zniweczyć wszelkie ciało, w którym dech życia jest z pod nieba: wszystko, co na ziemi, wyginie.

יח וַיִּקְמָתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתְּךָ וּבֵאתָ אֶל־הַתֵּבָה אַתָּה וּבְנֶיךָ וְאִשְׁתְּךָ
וְנִשְׁי־בְנֶיךָ אִתְּךָ:

Ustanowię zaś przymierze Moje z tobą, i wnijdiesz do korabia - ty, i synowie twoi, i żona twoja, i żony synów twoich z tobą.

יט וּמִכָּל־הַחַי מִכָּל־בָּשָׂר שְׁנַיִם מִכָּל תָּבִיא אֶל־הַתֵּבָה לְהַחֲיֹת אִתְּךָ
זָכָר וּנְקֵבָה יְחִיד:

Z wszystkiego też co żyje, z wszelkiego ciała, po parze z każdego wprowadzisz do korabia, abyś zachował je z sobą: samiec i samica niech będą:

כ מִהָעוֹף לְמִינֵהוּ וּמִן־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ מִכָּל רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה לְמִינֵהוּ
שְׁנַיִם מִכָּל יָבֹאוּ אֵלֶיךָ לְהַחֲיֹת:

Z ptactwa według rodzaju jego, i z bydła według rodzaju jego; - po parze z każdego niechaj wnijdą do ciebie, aby zachowane zostały.

כא וְאַתָּה קַח־לְךָ מִכָּל־מֵאֲכָל אֲשֶׁר יֵאָכֵל וְאַסַּפְתָּ אֵלֶיךָ וְהָיָה לְךָ
וְלָהֶם לְאֹכֶלָה:

Ty zaś nabierz sobie wszelakiej strawy na pokarm, a nagromadź ją u siebie, aby była tobie i im na pokarm.

כב וַיַּעַשׂ נֹחַ כָּכָל אֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים כִּן עָשָׂה:

I uczynił to Noach: Podług wszystkiego co polecił mu Bóg, tak uczynił.

פרק ז

א וַיֹּאמֶר יְהוָה לְנֹחַ בֹּא-אִתָּה וְכָל-בֵּיתְךָ אֶל-הַתֵּבָה כִּי-אֶתְּךָ רְאִיתִי צָדִיק לִפְנֵי בְדֹר הַזֶּה:

I rzekł Bóg do Noacha: "Wnijdź ty i wszystek dom twój do korabia, bo ciebie upatrzyłem jako sprawiedliwego przedemną w wieku tym.

ב מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה תִּקַּח-לָךְ שְׁבָעָה שְׁבָעָה אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ וּמִן-הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר לֹא טָהְרָה הוּא שְׁנַיִם אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ:

Ze wszelkiego bydła czystego zabierzesz ze sobą po siedmioro, - samca i samicę jego, ze zwierząt zaś nieczystych po parze, - samca i samicę jego.

ג גַּם מֵעוֹף הַשָּׁמַיִם שְׁבָעָה שְׁבָעָה זָכָר וּנְקֵבָה לַחַיּוֹת זָרַע עַל-פְּנֵי כָל-הָאָרֶץ:

Również z ptactwa nieba po siedmioro, - samca i samicę, - aby zachować nasienie na powierzchni całej ziemi.

ד כִּי לַיָּמִים עוֹד שְׁבָעָה אָנֹכִי מִמַּטֵּיר עַל-הָאָרֶץ אֲרָבָעִים יוֹם וְאֲרָבָעִים לַיְלָה וּמַחִיתִי אֶת-כָּל-הַיְּקוּם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה:

Bo, po dniach jeszcze siedmiu, spuszczę deszcz na ziemię, przez czterdzieści dni i czterdzieści nocy, i zgładzę wszelki byt, który utworzyłem, z oblicza ziemi.

ה הַיַּעַשׂ נָח כְּכָל אֲשֶׁר-צִוָּהוּ יְהוָה:

I spełnił Noach wszystko tak, jak polecił mu Bóg.

ו וַיְנַח בֶּן-שָׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַהֲמַבּוּל הָיָה מֵיִם עַל-הָאָרֶץ:

A Noach był wtedy w wieku sześćsiuset lat. I nastał potop - wody na ziemi.

ז וַיָּבֹא נֹחַ וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ וּנְשֵׁי-בָנָיו אִתּוֹ אֶל-הַתֵּבָה מִפְּנֵי מֵי הַמַּבּוּל:

I wszedł Noach, i synowie jego, i żona jego, i żony synów jego z nim do korabia, z powodu wód potopu.

ח מִן-הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה וּמִן-הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אֵינָנָה טָהְרָה וּמִן-הָעוֹף וְכָל אֲשֶׁר-רִמַּשׁ עַל-הָאָדָמָה:

Z bydła czystego i ze zwierząt nieczystych, i z ptactwa i z wszystkiego co się porusza na ziemi -

ט שְׁנַיִם שָׁנִים בָּאוּ אֶל־נֹחַ אֶל־הַתֵּבָה זָכָר וּנְקֵבָה כָּאֲשֶׁר צִוָּה אֱלֹהִים
אֶת־נֹחַ:

Po parze weszły do Noacha, do korabia, - samiec i samica, jak polecił
Bóg Noachowi.

י וַיְהִי לְשִׁבְעַת הַיָּמִים וַיְמִי הַמָּבּוּל הָיוּ עַל־הָאָרֶץ:

I stało się po siedmiu dniach, iż wody potopu nastały na ziemi.

יא בְּשָׁנָה שֵׁשׁ־מֵאוֹת שָׁנָה לַחַי־נֹחַ בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בְּשִׁבְעָה־עָשָׂר יוֹם
לַחֹדֶשׁ בַּיּוֹם הַזֶּה נִבְקְעוּ כָּל־מַעֲיֵנֹת תְּהוֹם רַבָּה וְאַרְבַּת הַשָּׁמַיִם
נִפְתְּחוּ:

Roku sześćsetnego życia Noacha, miesiąca drugiego, siedmnastego dnia
miesiąca, - w tenże dzień rozwarły się wszystkie źródła otchłani
bezmiernej, a spusty niebios się roztworzyły.

יב וַיְהִי הַגֶּשֶׁם עַל־הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה:

I spadł deszcz na ziemię, czterdzieści dni i czterdzieści nocy.

יג בָּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה בָּא נֹחַ וְשֵׁם־וָחָם וַיַּיֶּת בְּנֵי־נֹחַ וְאִשְׁתּוֹ נָח וּשְׁלֹשָׁת
נָשִׁי־בָנָיו אִתָּם אֶל־הַתֵּבָה:

Onego właśnie dnia wszedł Noach i Szem i Cham i Jafet, synowie
Noacha, i żona Noacha, i trzy żony synów jego, z nimi, do korabia, -

יד הָמָּה וְכָל־הַחַיָּה לְמִינָהּ וְכָל־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ וְכָל־הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׁ
עַל־הָאָרֶץ לְמִינֵהוּ וְכָל־הָעוֹף לְמִינֵהוּ כָּל־צִפּוֹר כָּל־כָּנָף:

Oni i wszelki zwierz, według rodzaju swego, i wszelkie bydło, według
rodzaju swego, i wszelki płaz pełzający po ziemi, według rodzaju swego,
i wszystko co lata, według rodzaju swego, wszelakie ptactwo skrzydlate;

טו וַיָּבֹאוּ אֶל־נֹחַ אֶל־הַתֵּבָה שְׁנַיִם שָׁנִים מִכָּל־הַבֶּשֶׂר אֲשֶׁר־בוֹ רוּחַ
חַיִּים:

I tak weszło do Noacha, do korabia, po parze z każdego ciała, w którym
był dech żywota.

טז וַתָּבֹאִים זָכָר וּנְקֵבָה מִכָּל־בֶּשֶׂר בָּאוּ כָּאֲשֶׁר צִוָּה אֱתוֹ אֱלֹהִים
וַיִּסְגֹּר יְהוָה בַּעֲדָיו:

A które weszły, samiec i samica z każdego ciała weszły, - jako polecił
mu Bóg. I zamknął Bóg za nim.

יז וַיְהִי הַמַּבּוּל אַרְבָּעִים יוֹם עַל־הָאָרֶץ וַיִּרְבוּ הַמַּיִם וַיִּשְׂאוּ
אֶת־הַתֵּבָה וַתָּרֶם מֵעַל הָאָרֶץ:

Był tedy potop przez czterdzieści dni na ziemi, - i wezbrały wody
i podniosły korab', i uniósł się wysoko nad ziemią.

יח וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם וַיִּרְבוּ מְאֹד עַל־הָאָרֶץ וַתִּלָּךְ הַתֵּבָה עַל־פְּנֵי הַמַּיִם:

I wzmożyły się wody, i wezbrały bardzo na ziemi; i pływał korab'
po powierzchni wody.

יט וַהַמַּיִם גָּבְרוּ מְאֹד מְאֹד עַל־הָאָרֶץ וַיִּכְסּוּ כָּל־הַהָרִים הַגְּבוּהִים
אֲשֶׁר־תַּחַת כָּל־הַשָּׁמַיִם:

A wody wzmagaly się coraz bardziej na ziemi; i pokryły się wszystkie
góry wysokie, co pod całém niebem.

כ חָמֵשׁ עָשָׂר אָמָה מִלְּמַעְלָה גָּבְרוּ הַמַּיִם וַיִּכְסּוּ הַהָרִים:

Piętnaście łokci wzwyz wzmogły się wody, i zakryte zostały góry.

כא וַיָּגֶעַ כָּל־בָּשָׂר הָרֹמֵשׁ עַל־הָאָרֶץ בְּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבְחַיָּה
וּבְכָל־הַשָּׂרֵץ הַשָּׂרֵץ עַל־הָאָרֶץ וְכָל־הָאָדָם:

I wyginęło wszelkie ciało, poruszające się na ziemi, - z ptactwa,
i z bydła, i ze zwierząt, i z wszelkiego roju rojącego się na ziemi,
i wszyscy ludzie.

כב כָּל־אֲשֶׁר נְשָׁמַת־רוּחַ חַיִּים בָּאֲפִיו מִכָּל אֲשֶׁר בָּחֲרָבָה מֵתוּ:

Wszystko, w których nozdrzach tchnący dech żywota, ze wszystkiego, co
na lądzie było, pomarło.

כג וַיִּמַּח אֶת־כָּל־הַיָּקוּם אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה
עַד־רֶמֶשׂ וְעַד־עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיִּמָּחוּ מִן־הָאָרֶץ וַיִּשְׁאָר אֲדָמָה וְנֹחַ וְאֲשֶׁר
אִתּוֹ בַּתֵּבָה:

I tak zgładził wszystek byt na obliczu ziemi, od człowieka do bydłęcia,
i płazu i ptaka nieba; i zgładzone zostały z ziemi. A pozostał tylko
Noach, i co było z nim w korabiu.

כד וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם עַל־הָאָרֶץ חֲמִשִּׁים וּמֵאת יוֹם:

I opanowały wody ziemię, sto pięćdziesiąt dni.

פרק ח

א וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ וְאֶת כָּל־הַחַיָּה וְאֶת־כָּל־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ
בַּתֵּבָה וַיַּעֲבֵר אֱלֹהִים רוּחַ עַל־הָאָרֶץ וַיָּשֹׁכוּ הַמַּיִם:

Ale wspomniał Bóg na Noacha, i na wszystkie zwierzęta, i na wszystko
bydło, które było z nim w korabiu; i powiódł Bóg wiatr po ziemi,
i uciszyły się wody.

ב וַיִּסְכְּרוּ מַעֲיֵנֹת תְּהוֹם וְאֶרְבַּת הַשָּׁמַיִם וַיִּכְלֹא הַנֶּשֶׁם מִן־הַשָּׁמַיִם:

I zawarły się źródła otchłani, i upusty niebios, i wstrzymany był deszcz
z nieba.

ג וַיָּשֻׁבוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ הָלוֹךְ וְשׁוֹב וַיִּחָסְרוּ הַמַּיִם מִקִּצָּה
חֲמִשִּׁים וּמֵאֵת יוֹם:

I zaczęły ustępować wody z ponad ziemi, wciąż ustępując; i opadły
wody po upływie stu pięćdziesięciu dni.

ד וַתֵּנַח הַתֵּבָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בִּשְׁבַע־עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ עַל הָרֵי
אַרָּרַט:

I osiadł korab' miesiąca siódmego, siedmnastego dnia miesiąca na górach
Ararat.

ה וַהַמַּיִם הָיוּ הָלוֹךְ וְחָסוּר עַד הַחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי בָּעֲשִׂירִי בְּאַחַד
לַחֹדֶשׁ נִרְאוּ רָאשֵׁי הָהָרִים:

A wody wciąż opadały, aż do miesiąca dziesiątego; dziesiątego,
pierwszego tegoż miesiąca, ukazały się wierzchołki gór.

ו וַיְהִי מִקֵּץ אַרְבָּעִים יוֹם וַיִּפְתַּח נֹחַ אֶת־חַלּוֹן הַתֵּבָה אֲשֶׁר עָשָׂה:

I stało się po upływie czterdziestu dni, otworzył Noach okno korabia,
które był uczynił.

ז וַיִּשְׁלַח אֶת־הָעֶרֶב וַיֵּצֵא יֵצוּא וְשׁוֹב עַד־יִבֹּשֶׁת הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ:

I wypuścił kruka, a ten latał wciąż tam i napowrót, póki nie oschły
wody na ziemi.

ח וַיִּשְׁלַח אֶת־הַיּוֹנָה מֵאִתּוֹ לִרְאוֹת הַקָּלֹי הַמַּיִם מֵעַל פְּנֵי הָאָרֶמֶה:

Wtedy wypuścił gołębicę od siebie, aby obaczyć, czy zmniejszyły się
wody na powierzchni ziemi.

ט וְלֹא־מָצְאָה הַיּוֹנָה מְנוּחַ לְכַף־רַגְלָהּ וַתָּשָׁב אֵלָיו אֶל־הַתֵּבָה
כִּי־מַיִם עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיִּקְחָהּ וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו
אֶל־הַתֵּבָה:

Ale nie znalazła gołębica przystanku dla stopy swojej, i wróciła do niego do korabia, bo była jeszcze woda na powierzchni całej ziemi; i wyciągnęła rękę swoją, i wzięła ją i wpuścił ją do siebie do korabia.

י וַיִּחַל עוֹד שְׁבַעַת יָמִים אַחֲרֵים וַיִּסָּף שְׁלַח אֶת־הַיּוֹנָה מִן־הַתֵּבָה:

I przeczekawszy jeszcze siedm dni dalszych, znów wypuścił gołębicę z korabia.

יא וַתָּבֵא אֵלָיו הַיּוֹנָה לָעֵת עָרֵב וְהָיָה עָלֶיהָ־זֵית טָרָף בְּפִיהָ וַיֵּדַע נֹחַ
כִּי־קָלוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ:

I wróciła do niego gołębica pod wieczór, a oto liść oliwnika zerwany w dzióbku jej; i poznał Noach, że zmniejszyły się wody na ziemi.

יב וַיִּחַל עוֹד שְׁבַעַת יָמִים אַחֲרֵים וַיִּשְׁלַח אֶת־הַיּוֹנָה וְלֹא־יָסָפָה
שׁוֹב־אֵלָיו עוֹד:

I przeczekał jeszcze siedm dni dalszych, i wypuścił gołębicę; ale nie wróciła więcej do niego.

יג וַיְהִי בְּאַחַת וָשֵׁשׁ־מֵאוֹת שָׁנָה בְּרֵאשׁוֹן בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ חָרְבוּ הַמַּיִם
מֵעַל הָאָרֶץ וַיָּסֶר נֹחַ אֶת־מִכְסֵּה הַתֵּבָה וַיֵּרָא וְהָיָה חָרְבוּ פְּנֵי
הָאָדָמָה:

I stało się sześćsetnego pierwszego roku, - miesiąca pierwszego, pierwszego dnia miesiąca oschły wody z ziemi. I zdjął Noach dach korabia, i spojrzał, a oto oschła powierzchnia ziemi.

יד וּבַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בְּשִׁבְעָה וָעֶשְׂרִים יוֹם לַחֹדֶשׁ יָבֹשָׁה הָאָרֶץ:

A miesiąca wtórego, dwudziestego siódmego dnia miesiąca, wyschła ziemia.

טו וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ לֵאמֹר:

I powiedział Bóg do Noacha, i rzekł:

טז צֵא מִן־הַתֵּבָה אַתָּה וְאִשְׁתְּךָ וּבְנֶיךָ וּנְשֵׁי־בְנֶיךָ אִתָּךְ:

"Wyjdź z korabia ty, i żona twoja, i synowie twoi, i żony synów twoich z tobą.

יז כָּל־הַחַיָּה אֲשֶׁר־אִתָּךְ מִכָּל־בֶּשָׂר בְּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל־הָרֶמֶשׂ
הָרֶמֶשׂ עַל־הָאָרֶץ הוּצָא [הֵיצָא] אִתָּךְ וְשָׂרְצוּ בָאָרֶץ וּפְרוּ וּרְבוּ
עַל־הָאָרֶץ:

Wszystkie zwierzęta, które z tobą są, z wszelkiego ciała, - z ptactwa i z bydła, i z wszelkiego robactwa pełzającego po ziemi, - wywiedź ze sobą, aby się roiły na ziemi, a rozradzały i rozmnażały na ziemi".

יח וַיֵּצֵא־נֹחַ וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ וּנְשֵׁי־בָנָיו אִתּוֹ:

I wyszedł Noach, i synowie jego, i żona jego i żony synów jego z nim.

יט כָּל־הַחַיָּה כָּל־הָרֶמֶשׂ וְכָל־הָעוֹף כָּל רֹמֶשׂ עַל־הָאָרֶץ
לְמִשְׁפַּחְתֵּיהֶם יֵצְאוּ מִן־הַתֵּבָה:

Wszelkie zwierzę, wszelkie robactwo i wszelkie ptactwo, wszystko, co pełza po ziemi, podług rodzajów swoich, wyszły z korabia.

כ וַיִּבֶן נֹחַ מִזְבֵּיחַ לַיהוָה וַיִּקַּח מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה וּמִכָּל הָעוֹף
הַטָּהוֹר וַיַּעַל עֹלֹת בַּמִּזְבֵּיחַ:

I zbudował Noach ofiarnicę Wiekuistemu, i wziął z każdego bydła czystego i złożył całopalenia na ofiarnicy.

כא וַיִּירַח יְהוָה אֶת־רִיחַ הַנִּיחֹחַ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־לְבוֹ לֹא־אֶסַּף לְקַלְלַ
עוֹד אֶת־הָאָדָמָה בַּעֲבוּר הָאָדָם כִּי יֵצֵר לֵב הָאָדָם רַע מִנְּעֻרָיו
וְלֹא־אֶסַּף עוֹד לְהַכּוֹת אֶת־כָּל־חַי כָּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי:

I przyjął Wiekuisty z zadowoleniem woń wdzięczną, i rzekł Wiekuisty w sercu Swojem: "Nie będę więcej przeklinał ziemi z powodu człowieka, bo zamysł serca ludzkiego zły od młodości jego, i nie będę więcej zatracać wszelkiego życia, jakem uczynił.

כב עַד כָּל־יְמֵי הָאָרֶץ זֶרַע וְקָצִיר וְקֹר וְחֹם וְקִיץ וְחֹרֶף וַיּוֹם וַלַּיְלָה
לֹא יִשְׁבְּתוּ:

A póki trwać będzie ziemia, siew i żniwo, i mróz i upał, i lato i zima, i dzień i noc, nie ustaną".

פרק ט

א וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ וְאֶת־בָּנָיו וַיֹּאמֶר לָהֶם פָּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ
אֶת־הָאָרֶץ:

I pobłogosławił Bóg Noacha i synów jego, i rzekł do nich: "Rozradzajcie się i rozmnażajcie i napełniajcie ziemię!

ב וּמִזֶּרְעָכֶם וּחִתְכֶם יִהְיֶה עַל כָּל־חַיַּת הָאָרֶץ וְעַל כָּל־עוֹף הַשָּׁמַיִם
בְּכָל אֲשֶׁר תִּרְמֹשׁ הָאָדָמָה וּבְכָל־דְּגֵי הַיָּם בְּיֶדְכֶם נָתַנּוּ:

A bojaźń i trwoga wasza niech będzie nad wszelkiem zwierzęciem ziemi i nad wszelkiem ptactwem nieba. Wszystko co się porusza na ziemi i wszystkie ryby morza w moc waszą oddane!

ג כָּל־רֶמֶשׂ אֲשֶׁר הוּא־חַי לָכֶם יִהְיֶה לְאָכְלָה כִּי־רָק יַעֲשֶׂב נָתַתִּי לָכֶם
אֶת־כָּל־:

Wszystko co się rusza i co żyje, wam będzie na pokarm, jako zieloną roślinę oddałem wam wszystko.

ד אֲדֹם־בָּשָׂר בְּנִפְשׁוֹ דָּמוֹ לֹא תֹאכְלוּ:

Wszakże istoty z życiem jej, z krwią jej, - jeść nie będziecie.

ה וְאֵדָּ אֶת־דַּמְכֶם לְנִפְשֹׁתֵיכֶם אֲדַרְשׁ מִיַּד כָּל־חַיָּה אֲדַרְשְׁנוּ וּמִיַּד
הָאָדָם מִיַּד אִישׁ אָחִיו אֲדַרְשׁ אֶת־נִפְשׁ הָאָדָם:

W szczególności krwi waszej, służącej życiu waszemu, poszukiwać będę. Z ręki wszelkiego żywota poszukiwać jej będę; i z ręki człowieka, - jednego z ręki drugiego, - poszukiwać będę życia ludzkiego.

ו שִׁפְךָ דָּם הָאָדָם בָּאָדָם דָּמוֹ יִשְׁפֹךְ כִּי בְצֶלֶם אֱלֹהִים עָשָׂה
אֶת־הָאָדָם:

Kto przeleje krew człowieka, przez człowieka krew jego przelaną będzie; bo na obraz Boży stworzył człowieka!

ז וְאַתֶּם פָּרוּ וּרְבוּ שְׂרָצוּ בָאָרֶץ וּרְבִי־בָהּ:

Wy zaś rozradzajcie się i rozmnażajcie; rozplenajcie się na ziemi, i rozmnażajcie się na niej!

ח וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ וְאֶל־בָּנָיו אִתּוֹ לֵאמֹר:

I oświadczył Bóg Noachowi i synom jego z nim, i rzekł:

ט וְאֲנִי הִנְנִי מִקִּים אֶת־בְּרִיתִי אִתְּכֶם וְאֶת־זֶרְעְכֶם אַחֲרֵיכֶם:

Ja zaś oto stanowią przymierze Moje z wami, i z potomstwem waszém, po was.

י וְאֵת כָּל־נֶפֶשׁ הַחַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם בְּעוֹף בְּבִהֶמָה וּבְכָל־חַיַּת הָאָרֶץ אִתְּכֶם מִכָּל יֵצְאֵי הַתֵּבָה לְכָל חַיַּת הָאָרֶץ:

I z wszelką istotą żyjącą, która z wami - w ptactwie, bydłe i wszelkiém zwierzęciem ziemi przy was, z wszystkimi co wyszły z korabia, z wszelkiém zwierzęciem ziemi.

יא וְהִקְמַתִּי אֶת־בְּרִיתִי אִתְּכֶם וְלֹא־יִכָּרֵת כָּל־בָּשָׂר עוֹד מִמִּי הַמָּבוּל וְלֹא־יִהְיֶה עוֹד מָבּוּל לְשַׁחַת הָאָרֶץ:

I utwierdzam przymierze Moje z wami, żeby nie było już zgładzoném wszelkie ciało przez wody potopu, i nie było już potopu dla zniszczenia ziemi".

יב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים זֹאת אוֹת־הַבְּרִית אֲשֶׁר־אֲנִי נֹתֵן בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם לְדֹרֹת עוֹלָם:

I rzekł Bóg: "Oto znak przymierza, który ustanawiam między Mną a wami, i między każdą istotą żyjącą, co z wami była, na czasy wieczne!

יג אֶת־קִשְׁתִּי נֹתַתִּי בְּעָנָן וְהָיְתָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵין הָאָרֶץ:

Łuk Mój kładę na obłokach aby był znakiem przymierza między Mną a ziemią.

יד וְהָיָה בְּעָנְנִי עָנָן עַל־הָאָרֶץ וְנִרְאָתָה הַקֶּשֶׁת בְּעָנָן:

I będzie gdy oblokę obłokiem ziemię, a ukaże się łuk na obłokach:

טו וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה בְּכָל־בָּשָׂר וְלֹא־יִהְיֶה עוֹד הַמָּיִם לְמָבּוּל לְשַׁחַת כָּל־בָּשָׂר:

Wtedy wspomnę na przymierze Moje, co między Mną a wami, i każdym jestestwem żyjącem, w wszelkiém ciełe; a nie staną się już wody potopem, aby zniweczyć wszelkie ciało.

טז וְהָיְתָה הַקֶּשֶׁת בְּעָנָן וְרֵאִיתִיהָ לְזִכָּר בְּרִית עוֹלָם בֵּין אֱלֹהִים וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה בְּכָל־בָּשָׂר אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶץ:

I będzie łuk w obłokach, i spojrzę nań, abym wspomniał na przymierze wieczne między Bogiem, a każdym jestestwem żyjącem w wszelkiém ciełe, które jest na ziemi."

יז וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ זֹאת אוֹת־הַבְּרִית אֲשֶׁר הִקְמַתִי בֵּינִי וּבֵין כָּל־בֶּשֶׂר אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶץ:

I rzekł Bóg do Noacha: "Oto znak przymierza, które ustanowiłem między Mną a wszelkiem ciałem, które jest na ziemi!"

יח וַיְהִיו בְּנֵי־נֹחַ הַיְצָאִים מִן־הַתֵּכָה שֵׁם וְחָם וַיִּפֶּת וְחָם הוּא אָבִי כְנָעַן:

A byli Synowie Noacha, którzy wyszli z korabia, Szem i Cham i Jefet. Cham zaś był ojcem Kanaana.

יט שְׁלֹשָׁה אֱלֹה בְּנֵי־נֹחַ וּמֵאֵלֶּה נִפְצָה כָּל־הָאָרֶץ:

Ci trzej to byli synami Noacha, - a z tych zasiedliła się cała ziemia.

כ וַיַּחֲלֵ נֹחַ אִישׁ הָאֲדָמָה וַיִּטַּע כָּרֶם:

I począł Noach, mąż roli, i zasadził winnicę.

כא וַיֵּשֶׁת מִן־הַיֵּינִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְּגַל בְּתוֹךְ אֶהְלֵה:

I napił się wina, i odurzył się, i obnażył się we wnętrzu namiotu swojego.

כב וַיֵּרָא חָם אָבִי כְנָעַן אֶת עֶרְוַת אָבִיו וַיַּגִּד לְשְׁנֵי־אָחָיו בַּחוּץ:

I ujrzał Cham, ojciec Kanaana, nagość ojca swojego, - i powiedział to dwom braciom swoim na dworze.

כג וַיִּקַּח שֵׁם וַיִּפֶּת אֶת־הַשְּׂמֻלָּה וַיְשִׁימוּ עַל־שִׁכְּם שְׁנֵיהֶם וַיִּלְכוּ אַחֲרָנִית וַיִּכְסּוּ אֶת עֶרְוַת אֲבִיהֶם וּפְנֵיהֶם אַחֲרָנִית וְעֶרְוַת אֲבִיהֶם לֹא רָאוּ:

I wzięli Szem i Jefet szatę, i włożyli ją obaj na ramiona swoje, i podeszli wstecz, i przykryli nagość ojca swojego; a oblicza ich były odwrócone, że nagości ojca swego nie widzieli.

כד וַיִּיקֶץ נֹחַ מִיֵּינוֹ וַיֵּדַע אֶת אֲשֶׁר־עָשָׂה־לוֹ בְּנוֹ הַקָּטָן:

I obudził się Noach po winie swoim, i dowiedział się, co uczynił mu syn jego młodszy.

כה וַיֹּאמֶר אָרוּר כְּנָעַן עֶבֶד עֲבָדִים יִהְיֶה לְאָחָיו:

I rzekł: "Przeklęty Kanaan; sługą sług niech będzie braciom swoim!"

כו וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי שֵׁם וַיְהִי כְנָעַן עֶבֶד לָמוֹ:

I rzekł: "Błogosławiony Wiekuisty, Bóg Szema; a niech będzie Kanaan sługą im.

כז יִפֶּתֶ אֱלֹהִים לְיִפֶּת וַיֵּשְׁבֶן בְּאַחֲלֵי־שָׁם וַיְהִי כְנָעַן עֶבֶד לָמוֹ:

Niech rozprzestrzeni Bóg Jefetowi, i niech zamieszka w namiotach Szema; a niech będzie Kanaan sługą im!"

כח וַיְחִי־נֹחַ אַחֲרֵ הַמָּבּוּל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה:

I żył Noach po potopie trzysta pięćdziesiąt lat.

כט וַיְהִיו כָּל־יְמֵי־נֹחַ תִּשְׁעַ מֵאוֹת שָׁנָה וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וַיָּמָת:

A były wszystkie dni Noacha, dziewięćset pięćdziesiąt lat; i umarł.

פרק י

א ואלה תולדות בני־נח שם הם ויפת ויולדו להם בנים אחר המבול:

A oto rodowody synów Noacha: Szema, Chama i Jefeta. Urodzili się im bowiem synowie po potopie.

ב בני יפת נֹחַר ומגוג ומדי ויוון ותבֹל ומֶשֶׁךְ ותיֶרֶס:

Synowie Jefeta: Gomer, i Magog, i Madai, i Jawan, i Tubal, i Meszech, i Tyras.

ג ובני נֹחַר אֲשֶׁכְנַז וריֶפַת ותִגַרְמָה:

A synowie Gomera: Aszkenas, i Ryfat, i Togarma.

ד ובני יוון אֵלִישָׁה ותרֶשִׁישׁ כְּתִים ודֹדָנִים:

A synowie Jawana: Elisza, i Tarsysz, Kittim i Dodanym.

ה מאלה נִפְרְדּוּ אֵי הַגּוֹיִם בְּאַרְצֹתָם אִישׁ לְלִשְׁנוֹ לְמִשְׁפַּחְתָּם בְּנוֹיָהֶם:

Od tych rozeszły się pomorskie narody podług ziem swoich, każdy podług języka swojego, podług plemion swoich, podług narodów swoich.

ו ובני חם כוש ומִצְרַיִם ופוּט וכוֹנֶעַן:

A synowie Chama: Kusz, i Micraim, i Put, i Kanaan.

ז ובני כוש סֶבָא וחוּיִלָּה וְסִבְתָּה וְרַעְמָה וְסִבְתָּכָא ובני רַעְמָה שֶׁבָא וידֹדָן:

A synowie Kusza: Seba, i Chawila i Sabta, i Rama, i Sabtecha.

A synowie Ramy: Szeba i Dedan.

ח וכוש יָלַד אֶת־נִמְרֹד הוּא הֵחַל לְהִיּוֹת גִּבּוֹר בָּאָרֶץ:

A Kusz spłodził Nimroda: ten począł być mocarzem na ziemi.

ט הוּא־הָיָה גִבּוֹר־צִיד לִפְנֵי יְהוָה עַל־כֵּן יֹאמַר כְּנִמְרֹד גִּבּוֹר צִיד לִפְנֵי יְהוָה:

Był on mocarzem, myśliwym przed Wiekuistym. Przeto się mawia: jako Nimrod mocarz, myśliwy przed Wiekuistym.

י ונתתי ראשית ממלכתו בָּבֶל וְאַרְדּוֹ וְאַכַּד וְכַלְנֶה בָּאָרֶץ שִׁנְעָר:

A był początek panowania jego w Babelu, i Erechu i Akadzie, i w Kalne, w ziemi Szynear.

יא מן־הָאָרֶץ הַהוּא יָצָא אֲשׁוּר וַיִּבֶן אֶת־נִינְוָה וְאֶת־רְחֹבֶת עִיר וְאֶת־כָּלַח:

Z ziemi tej wyszedł do Aszuru, i zbudował Ninewę, i Rechobot-Ir, i Kalach.

יב וְאֶת־רֶסֶן בֵּין נִינְוָה וּבֵין כָּלַח הוּא הָעִיר הַגְּדֹלָה:

I Resen, między Ninewą a Kalachem; ono to owém miastem wielkiém.

יג וּמִצְרַיִם יָלַד אֶת־לֹדִידִים וְאֶת־עֲנָמִים וְאֶת־לְהָבִים וְאֶת־נַפְתָּחִים:

A Micraim spłodził Ludów, i Anamitów, Lehabitów i Naftuchidów.

יד וְאֶת־פֶּתְרָסִים וְאֶת־כַּסְלָחִים אֲשֶׁר יָצְאוּ מִשָּׁם פְּלִשְׁתִּים וְאֶת־כַּפְתָּרִים:

I Patrusów, i Kasluchów, z których poszli Peliszty, i Kaftory.

טו וּכְנַעַן יָלַד אֶת־צִידֹן בְּכָרוֹ וְאֶת־חֶת:

A Kanaan spłodził Cydona, pierworodnego swego, i Cheta.

טז וְאֶת־הִיבוּסִי וְאֶת־הָאֱמֹרִי וְאֶת־הַגִּרְגָּשִׁי:

I Jebusytę, i Emorejczyka, i Gargaszytę.

יז וְאֶת־חֲחִוִּי וְאֶת־הָעֶרְקִי וְאֶת־הַסִּינִי:

I Chywijczyka, i Arkijczyka i Synytę.

יח וְאֶת־הָאֲרֹרִי וְאֶת־הָעֲמֹרִי וְאֶת־חַמְמָתִי וְאַחֵר נָפְצוּ מִשְׁפָּחוֹת הַכְּנַעֲנִי:

I Arwadejczyka i Cemarejczyka, i Chamatejczyka; w następstwie zaś rozsiedliły się plemiona Kananejskie.

יט וַיְהִי גְבוּל הַכְּנַעֲנִי מִצִּידֹן בְּאֶכָה גִּרְרָה עַד־עֵזָה בְּאֶכָה סְדֹמָה וְעַמְרָה וְאַדְמָה וְצִבְיִם עַד־לָשֶׁע:

A była dziedzina Kananejczyka od Cydonu idąc do Gerar - aż do Azy, idąc do Sedomu i Amory i Admy i Cebojim, - aż do Lesza.

כ אֵלֶּה בְּנֵי־חָם לְמִשְׁפָּחָתָם לְלִשְׁנָתָם בְּאֶרְצָתָם בְּנוֹיָהֶם:

Oto synowie Chama podług plemion swych, podług języków swoich, w krajach swoich, podług narodów swych.

כא וילָשִׁם יֶלֶד גַּם־הוּא אָבִי כָל־בְּנֵי־עֶבֶר אָחִי יֶפֶת הַגָּדוֹל:

I Szemowi również się narodziło, temu ojcu wszystkich synów Ebera, bratu Jefeta, najstarszemu.

כב בְּנֵי שֵׁם עִילָם וְאַשּׁוּר וְאַרְפַּכְשָׁד וְלֹד וְאַרָם:

Synowie Szema: Elam, i Aszur, i Arpachszad, i Lud, i Aram.

כג וּבְנֵי אָרָם עֹיִן וְחוּל וְגֵתֵר וְמָשׁ:

A synowie Arama: Uc, i Chul, i Geter, i Masz.

כד וְאַרְפַּכְשָׁד יֶלֶד אֶת־שֶׁלַח וְשֶׁלַח יֶלֶד אֶת־עֶבֶר:

A Arpachszad spłodził Szelacha, a Szelach spłodził Ebera.

כה וְיֶלֶעֶבֶר יֶלֶד שְׁנֵי בָנִים שֵׁם הָאֶחָד פֶּלֶג כִּי בְיָמָיו נִפְלְגָה הָאָרֶץ וְשֵׁם אֶחָיו יֶקְטָן:

A Eberowi urodzili się dwaj synowie: imię jednego Peleg, gdyż za dni jego została rozdzielona ziemia, a imię brata jego Joktan.

כו וַיֶּקְטָן יֶלֶד אֶת־אַלְמוֹדָד וְאֶת־שָׁלַף וְאֶת־חֲצַרְמוֹת וְאֶת־יֶרַח:

A Joktan spłodził Almodada, i Szalefa, i Chocarmaweta, i Jeracha.

כז וְאֶת־הָדוֹרָם וְאֶת־אוּזָל וְאֶת־דִּקְלָה:

I Hadorama, i Uzala, i Dykle.

כח וְאֶת־עֹבָל וְאֶת־אַבִּימָאֵל וְאֶת־שָׁבָא:

I Obala, i Abimaela, i Szebę.

כט וְאֶת־אוֹפֵר וְאֶת־חִוִּילָה וְאֶת־יֹזָבָב כָּל־אֵלֶּה בְּנֵי יֶקְטָן:

I Ofira, i Chawilę, i Jobaba; wszyscy ci byli synami Joktana.

ל וַיְהִי מוֹשָׁבָם מִמִּשְׁאָב בְּאַכָּה סְפָרָה הָרַקְקָם:

I była siedziba ich od Meszy idąc ku Sefar, - aż do góry Wschodniej.

לא אֵלֶּה בְּנֵי־שֵׁם לְמִשְׁפַּחְתָּם לְלִשְׁנָתָם בְּאַרְצֹתָם לְגוֹיָהֶם:

Oto synowie Szema podług plemion swoich, podług języków swoich, w krajach swych, podług narodów swoich.

לב אֵלֶּה מִשְׁפַּחַת בְּנֵי־נֹחַ לְתוֹלְדֹתָם בְּגוֹיָהֶם וּמֵאֵלֶּה נִפְרְדּוּ הַגּוֹיִם בְּאָרֶץ אַחֵר הַמִּבּוּל:

Oto plemiona synów Noacha podług rodowodów ich, podług narodów ich, i od tych rozeszły się narody na ziemi po potopie.

פרק יא

א וַיְהִי כָל-הָאָרֶץ שָׂפָה אַחַת וּדְבָרִים אַחָדִים:

I była cała ziemia mowy jednej i wyrażień nielicznych.

ב וַיְהִי בְּנִסְעָם מִקֶּדֶם וַיִּמָּצְאוּ בְּקֵעָה בְּאָרֶץ שִׁנְעַר וַיֵּשְׁבוּ שָׁם:

I stało się, gdy ciągnęli od Wschodu, znaleźli równinę w kraju Szynear i osiedli tamże.

ג וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל-רֵעֵהוּ הִבֵּה נִלְבְּנָה לְבָנִים וְנִשְׂרָפָה לְשֹׂרָפָה וְתָהִי לָהֶם תִּלְבְּנָה לְאַבֵּן וְתַחֲמֹר הִיָּה לָהֶם לַחֲמֹר:

I rzekli jeden do drugiego: "Oto wyróbmy cegły i rozżarzmy je do żaru."
I tak służyła im cegła miasto kamienia, a smołowiec służył im za wapno.

ד וַיֹּאמְרוּ הִבֵּה נִבְנֶה-לָּנוּ עִיר וּמִגְדָּל וְרֹאשׁוֹ בַשָּׁמַיִם וְנַעֲשֶׂה-לָּנוּ שֵׁם פֶּן-נִפְּוֵץ עַל-פְּנֵי כָל-הָאָרֶץ:

I rzekli: "Oto zbudujmy sobie miasto i wieżę, którejby wierzch w niebie, a uczynimy sobie znamię, abyśmy się nie rozproszyli po powierzchni całej ziemi."

ה וַיֵּרֶד יְהוָה לִרְאוֹת אֶת-הָעִיר וְאֶת-הַמִּגְדָּל אֲשֶׁר בָּנוּ בְּנֵי הָאָדָם:

Wtedy zstąpił Wiekuisty, aby zobaczyć ono miasto i wieżę, które budowali synowie ludzcy.

ו וַיֹּאמֶר יְהוָה הֵן עַם אֶחָד וּשְׂפָה אַחַת לְכָלָם וְזֶה הַחֲלָם לַעֲשׂוֹת וְעַתָּה לֹא-יִבָּצֵר מֵהֶם כָּל אֲשֶׁר יִזְמוּ לַעֲשׂוֹת:

I rzekł Wiekuisty: "Oto lud to jeden, i mowa jedna u wszystkich; a taki początek ich przedsięwziąć! A teraz nie chybi im nic, coby zamierzili wykonać."

ז הִבֵּה נִרְדָּה וְנִבְלָה שָׁם שְׂפָתָם אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמְעוּ אִישׁ שִׁפְתֵי רֵעֵהוּ:

Oto zstąpmy, a pomieszajmy tam mowę ich, aby nie zrozumieli jeden mowy drugiego.

ח וַיִּפֶץ יְהוָה אֹתָם מִשָּׁם עַל-פְּנֵי כָל-הָאָרֶץ וַיַּחֲדְלוּ לִבְנֹת הָעִיר:

I rozproszył ich Wiekuisty ztamtąd po powierzchni całej ziemi; i tak przestali budować miasta.

ט עַל-כֵּן קָרָא שְׁמָהּ בָּבֶל כִּי-שָׁם בָּלַל יְהוָה שִׁפְתֵי כָל-הָאָרֶץ וּמִשָּׁם הִפְיָצָם יְהוָה עַל-פְּנֵי כָל-הָאָרֶץ:

Przeto nazwano imię jego Babel; gdyż tam pomieszał Wiekuisty mowę całej ziemi. Ztamtąd też rozproszył ich Bóg po powierzchni całej ziemi.

י אֵלָה תּוֹלְדֹת שָׁם שָׁם בֶּן־מֵאָת שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־אַרְפַּכְשָׁד שְׁנָתַיִם
אַחֵר הַמִּבּוּל:

Oto rodowód Szema: Szem miał sto lat, gdy spłodził Arpachszada, na dwa lata po potopie.

יא וַיְחִי־שֵׁם אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־אַרְפַּכְשָׁד חֲמִשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד
בָּנִים וּבָנוֹת:

I żył Szem po spłodzeniu Arpachszada pięćset lat i spłodził synów i córki.

יב וַאֲרַפְכָּשָׁד חֵי חֲמִשׁ וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־שֶׁלַח:

A Arpachszad, przeżywszy trzydzieści pięć lat, spłodził Szelacha.

יג וַיְחִי אַרְפַּכְשָׁד אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־שֶׁלַח שְׁלֹשׁ שָׁנִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת
שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:

I żył Arpachszad, po spłodzeniu Szelacha, czterysta trzy lata, i spłodził synów i córki.

יד וּשְׁלַח חֵי שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־עֵבֶר:

A Szelach, przeżywszy trzydzieści lat, spłodził Ebera.

טו וַיְחִי־שֶׁלַח אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־עֵבֶר שְׁלֹשׁ שָׁנִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה
וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:

I żył Szelach, po spłodzeniu Ebera, czterysta trzy lata, i spłodził synów i córki.

טז וַיְחִי־עֵבֶר אַרְבַּע וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־פֶּלֶג:

Eber zaś, przeżywszy trzydzieści cztery lata, spłodził Pelega.

יז וַיְחִי־עֵבֶר אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־פֶּלֶג שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה
וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:

I żył Eber, po spłodzeniu Pelega, czterysta trzydzieści lat i spłodził synów i córki.

יח וַיְחִי־פֶלֶג שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־רֵעוּ:

A przeżywszy Peleg trzydzieści lat spłodził Reu.

יט וַיְחִי-פֶלֶג אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת-רְעוֹ תִשַׁע שָׁנִים וּמָאתַיִם שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:

I żył Peleg, po spółdzeniu Reu, dwieście dziewięć lat i spółdził synów i córki.

כ וַיְחִי רְעוֹ שְׁתַּיִם וּשְׁלָשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת-שְׂרוּג:

Reu zaś, przeżywszy trzydzieści dwa lata, spółdził Seruga.

כא וַיְחִי רְעוֹ אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת-שְׂרוּג שִׁבְעָה שָׁנִים וּמָאתַיִם שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:

I żył Reu, po spółdzeniu Seruga, dwieście siedm lat i spółdził synów i córki.

כב וַיְחִי שְׂרוּג שְׁלָשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת-נָחֹר:

Serug zaś, przeżywszy trzydzieści lat, spółdził Nachora.

כג וַיְחִי שְׂרוּג אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת-נָחֹר מָאתַיִם שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:

I żył Serug, po spółdzeniu Nachora, dwieście lat i spółdził synów i córki.

כד וַיְחִי נָחֹר תִּשַׁע וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת-תְּרַח:

Nachor zaś, przeżywszy dwadzieścia dziewięć lat, spółdził Teracha.

כה וַיְחִי נָחֹר אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת-תְּרַח תִּשַׁע-עָשָׂרָה שָׁנָה וּמָאתַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:

I żył Nachor, po spółdzeniu Teracha, sto dziewiętnaście lat i spółdził synów i córki.

כו וַיְחִי-תְּרַח שִׁבְעִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת-אַבְרָם אֶת-נָחֹר וְאֶת-הָרָן:

Terach zaś, przeżywszy siedmdziesiąt lat, spółdził Abrama, Nachora i Harana.

כז וְאַלְהָה תּוֹלְדֹת תְּרַח הוֹלִיד אֶת-אַבְרָם אֶת-נָחֹר וְאֶת-הָרָן וְהָרָן הוֹלִיד אֶת-לוֹט:

A oto dzieje Teracha: Terach spółdził Abrama, Nachora i Harana, a Haran spółdził Lota.

כח וַיָּמָת הָרָן עַל-פְּנֵי תְּרַח אָבִיו בְּאֶרֶץ מוֹלְדֹתוֹ בְּאֹר כַּשְׂדִּים:

I umarł Haran w obliczu Teracha, ojca swojego, w kraju rodzinnym swoim, w Ur-Kasdim.

כט וַיִּקַּח אַבְרָם וְנָחוֹר לָהֶם נָשִׁים שֵׁם אִשְׁת־אַבְרָם שָׂרַי וְשֵׁם
אִשְׁת־נָחוֹר מִלְכָּה בַת־הָרָן אֲבִי־מִלְכָּה וְאָבִי יִסְכָּה:

I pojęli sobie Abram i Nachor żony; imię żony Abrama - Saraj, a imię
żony Nachora - Milka, córka Harana, ojca Milki i Iski.

ל וַתְּהִי שָׂרַי עֲקָרָה אֵין לָהּ יֶלֶד:

A była Saraj niepłodna, nie miała dzieci.

לא וַיִּקַּח תֶּרַח אֶת־אַבְרָם בְּנוֹ וְאֶת־לוֹט בְּנוֹ־הָרָן בְּנוֹ־בְנוֹ וְאֵת שָׂרַי
כַּלְתּוֹ אִשְׁת־אַבְרָם בְּנוֹ וַיֵּצְאוּ אֹתָם מֵאוּר כַּשְׁדִּים לָלֶכֶת אֶרְצָה
כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ עַד־חָרָן וַיֵּשְׁבוּ שָׁם:

I wziął Terach Abrama, syna swego, i Lota, syna Harana, wnuka
swojego, i Saraj synowę swoją, żonę Abrama, syna swego, i wyruszyli
i inni z nimi z Ur-Kasdim, by pójść do ziemi Kanaan; i doszli aż do
Charanu i osiedli tam.

לב וַיְהִיו יְמֵי־תֶרַח חָמֵשׁ שָׁנִים וּמֵאֹתַיִם שָׁנָה וַיָּמָת תֶּרַח בְּחָרָן:

I były dni Teracha dwieście pięć lat; i umarł Terach w Charanie.

פרק יב

א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַבְרָם לֵךְ־מֵאֶרֶץ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל־הָאֶרֶץ אֲשֶׁר אֵרָאֶה:

I rzekł Wiekuisty do Abrama: Wyjdź z ziemi twojej, i z ojczyzny twojej, i z domu ojca twojego, do ziemi, którą ci wskażę.

ב וַאֲעֲשֶׂה לְגוֹי גָּדוֹל וְאֶבְרַכְךָ וְאֶגְדַּלְּךָ שְׁמִי וְהָיָה בְרַכָּה:

A uczynię cię narodem wielkim, i pobłogosławię cię, i wywyższę imię twoje, i będziesz błogosławieństwem.

ג וְאֶבְרַכְּךָ מִבְּרַכְיָךְ וּמִקְלָלְךָ אָאֵר וְנִבְרַכְוּ בְּךָ כָּל־מִשְׁפָּחַת הָאָרֶץ:

I pobłogosławię błogosławiących tobie, a przeklinającego cię, przeklnę, i błogosławić się będą tobą wszystkie plemiona ziemi.

ד וַיֵּלֶךְ אַבְרָם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלָיו יְהוָה וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ לוֹט וְאַבְרָם בֶּן־חָמֵשׁ שָׁנִים וְשִׁבְעִים שָׁנָה בְּצֵאתוֹ מִחָרָן:

I wyszedł Abram, jako polecił mu Wiekuisty, i poszedł z nim Lot. A Abram miał siedmdziesiąt pięć lat, gdy wyszedł z Charanu.

ה וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת־שָׂרִי אִשְׁתּוֹ וְאֶת־לוֹט בֶּן־אָחִיו וְאֶת־כָּל־רִכּוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ וְאֶת־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־עָשׂוּ בְּחָרָן וַיֵּצְאוּ לְלֶכֶת אֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ אֶרֶץ כְּנָעַן:

I wziął Abram Saraj, żonę swoją, i Lota, synowca swojego, i cały dobytek ich, którego się dorobili, i dusze, które nabyli w Charanie; i wyruszyli, by się udać do ziemi Kanaan, i przybyli do ziemi Kanaan.

ו וַיַּעֲבֵר אַבְרָם בָּאֶרֶץ עַד מְקוֹם שְׁכָם עַד אֵלּוֹן מוֹרֶה וְהַכְנַעֲנִי אָז בָּאֶרֶץ:

I przeszedł Abram kraj ten, aż do miejscowości Szechem, aż do dąbrowy More. A Kanaanejczyk był natenczas w kraju.

ז וַיֵּרָא יְהוָה אֶל־אַבְרָם וַיֹּאמֶר לִזְרַעְךָ אֵתֵּן אֶת־הָאֶרֶץ הַזֹּאת וַיֵּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה הַנִּרְאָה אֵלָיו:

I ukazał się Wiekuisty Abramowi i rzekł: "Potomstwu twojemu oddam ziemię tę". I zbudował tam ofiarnicę Wiekuistemu, który się mu ukazał.

ח וַיַּעֲתֶק מִשָּׁם הָהָרָה מִקֶּדֶם לְבֵית-אֵל וַיֵּט אֶהְלֵה בֵּית-אֵל מִיָּם
וַהֲעִי מִקֶּדֶם וַיִּבְנוּ-שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

I przeniósł się ztamąd ku wzgórzom, na wschód od Betel, i rozbił namiot swój: Betel od zachodu, a Aj od wschodu; i zbudował tam ofiarnicę Wiekuistemu, i wzywał imienia Wiekuistego.

ט וַיֵּסַע אַבְרָם הַלּוֹךְ וְנֹסוּעַ הַנִּגְבָּה:

I wyruszył Abram, wciąż idąc i koczując, ku południowi.

י וַיְהִי רָעָב בְּאֶרֶץ וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצְרַיִמָּה לְגֹר שָׁם כִּי-כָבֵד הָרָעָב בְּאֶרֶץ:

Ale nastał głód w kraju, i zstąpił Abram do Micraim, aby pobyć tamże, bo ciężkim był głód w kraju.

יא וַיְהִי כַאֲשֶׁר הִקְרִיב לְבֹא מִצְרַיִמָּה וַיֹּאמֶר אֶל-שָׂרִי אִשְׁתּוֹ הִנֵּה-נָא יִדְעֵתִי כִי אִשָּׁה יִפְתַּח-מִרְאָה אֹתָי:

I stało się, gdy już bliskim był przybycia do Micraim, iż rzekł do Saraj żony swojej: "Otóż wiem, że kobietą pięknego wejrzenia jesteś.

יב וַהֲיָה כִּי-יֵרְאוּ אֹתָךְ הַמִּצְרַיִם וַאֲמָרוּ אִשְׁתּוֹ זֹאת וַהֲרַגוּ אֹתִי וְאֹתָךְ יַחֲיוּ:

I będzie, gdy ujrzą cię Micryjczycy, powiedzą wtedy: żona to jego, - i zabiją mnie, a ciebie zostawią przy życiu.

יג אֲמַרְיִי-נָא אַחֲתִי אֶתָּה לְמַעַן יִיטַב-לִי בְּעַבְדֶּיךָ וַחֲתִיתָה נַפְשִׁי בְּגִלְגָּל:

Powiedz że, żeś siostrą moją, aby mi się dobrze działo gwoli tobie, a żyła dusza moja z przyczyny twojej."

יד וַיְהִי כְּבֹא אַבְרָם מִצְרַיִמָּה וַיֵּרְאוּ הַמִּצְרַיִם אֶת-הָאִשָּׁה כִּי-יִפָּהּ הוּא מְאֹד:

I stało się, gdy przybył Abram do Micraim, że ujrzeli Micryjczycy kobietę tę, iż piękną była bardzo.

טו וַיֵּרְאוּ אֹתָהּ שָׂרֵי פֶרְעָה וַיְהִלְלוּ אֹתָהּ אֶל-פֶּרְעָה וַתִּקַּח הָאִשָּׁה בֵּית פֶּרְעָה:

I ujrzawszy ją, książęta Faraona wysławiali ją przed Faraonem; i wziętą została kobieta ta do domu Faraona.

טז וּלְאַבְרָם הֵיטִיב בְּעִבּוּרָהּ וַיְהִי־לוֹ צֹאן־וּבָקָר וַחֲמֹרִים וְעֲבָדִים
וּשְׁפָחוֹת וְאֹתָנֹת וּגְמָלִים:

Abramowi zaś świadczone dobrze, ze względu na nią, i posiadał owce,
i woły, i osły, i sługi, i służebnice, i oślice, i wielbłądy.

יז וַיִּנָּסַע יְהוָה אֶת־פַּרְעֹה נָנְעִים גְּדָלִים וְאֶת־בֵּיתוֹ עַל־דֶּבֶר שָׂרִי
אִשֶּׁת אַבְרָם:

Ale raził Wiekuisty Faraona klęskami wielkimi, takóŜ i dom jego,
z powodu Saraj, żony Abrama.

יח וַיִּקְרָא פַּרְעֹה לְאַבְרָם וַיֹּאמֶר מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לִּי לָמָּה לֹא־הִגַּדְתָּ
לִּי כִּי אִשְׁתִּי הִוא:

I wezwał Faraó Abrama, i rzekł: "Cóżeś mi to uczynił? Czemu nie
powiedziałeś mi, że to żona twoja?"

יט לָמָּה אָמַרְתָּ אֲחֹתִי הִוא וְאָקַח אֹתָהּ לִּי לְאִשָּׁה וְעַתָּה הִנֵּה אִשְׁתִּי
קַח וְלֵךְ:

Czemu mówiłeś: siostra to moja, tak że wziąłem ją sobie za żonę? Ale
teraz, - oto żona twoja, zabierz ją i idź."

כ וַיִּצַּו עָלָיו פַּרְעֹה אֲנָשִׁים וַיִּשְׁלְחוּ אֹתוֹ וְאֶת־אִשְׁתּוֹ
וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ:

I wyznaczył dlań Faraó ludzi i przeprowadzili go, i żonę jego, i wszystko
co posiadał.

פרק יג

א וַיֵּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם הוּא וְאִשְׁתּוֹ וְכָל-אֲשֶׁר-לוֹ וְלוֹט עִמּוֹ
הַנִּגְבָּה:

I wyszedł Abram z Micraim, on i żona jego i wszystko co posiadał, i Lot wraz z nim, ku południowi.

ב וַאֲבָרָם כָּבֵד מְאֹד בַּמִּקְנֶה בַּכֶּסֶף וּבַזָּהָב:

A Abram bogaty był bardzo w stada, w srebro i złoto.

ג וַיֵּלֶךְ לְמִסְעָיו מִנֶּגֶב וְעַד-בֵּית-אֵל עַד-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר-הָיָה שָׁם
אֱהֻלָּה [אֶהְלוֹ] בִּתְחֻלָּה בֵּין בֵּית-אֵל וּבֵין הָעֵי:

I szedł w pochodach swoich od południa, aż do Betel, aż do miejsca, gdzie był namiot jego przedtém, między Betel i między Aj.

ד אֶל-מָקוֹם הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר-עָשָׂה שָׁם בְּרֵאשִׁיטָה וַיִּקְרָא שָׁם אַבְרָם
בְּשֵׁם יְהוָה:

Do miejsca ofiarnicy, którą wystawił tam przedtém; i wzywał tam Abram imienia Wiekuistego.

ה וְגַם-לְלוֹט תְּהִלָּה אֶת-אַבְרָם הָיָה צֶאֱן-וּבָקָר וְאֶהֱלִים:

A także Lot, który szedł z Abramem, posiadał trzody, i stada, i namioty.

ו וְלֹא-נָשָׂא אֹתָם הָאָרֶץ לְשִׁבְתָּ יַחְדָּו כִּי-הָיָה רְכוּשָׁם רָב וְלֹא יָכְלוּ
לְשִׁבְתָּ יַחְדָּו:

Ale nie mogła znieść ich ziemia, aby przemieszkowali razem, gdyż był dobytek ich wielkim, i nie mogli przemieszkować razem.

ז וַיְהִי-רִיב בֵּין רָעִי מִקְנֵה-אַבְרָם וּבֵין רָעִי מִקְנֵה-לוֹט וַתִּכְנַעַנִי
וַתִּפְרֹזִי אִזּוֹ יֹשֵׁב בָּאָרֶץ:

I wynikł spór między pasterzami stad Abrama, a pasterzami stad Lota. A Kanaanejczyk i Peryzejczyk mieszkali już wówczas w kraju.

ח וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל-לוֹט אַל-נָא תְהִי מְרִיבָה בֵּינִי וּבֵינֶיךָ וּבֵין רָעִי
וּבֵין רָעִיךָ כִּי-אֲנָשִׁים אַחִים אֲנַחְנוּ:

I rzekł Abram do Lota: "Niechajże nie będzie sporu między mną a tobą, i między pasterzami moimi, a pasterzami twoimi; wszakże ludźmi krewnymi jesteśmy.

ט הלא כל-הארץ לפניך הפרד נא מעלי אם-השמאל ואימנה
ואם-הימין ואשמאילה:

Alboż nie cała ziemia przed tobą? Odłącz się odemnie; jeżeli na lewo, to ja na prawo, a jeżeli na prawo, to ja na lewo".

י וישאל-לוט את-עיניו וירא את-כל-כפר הירדן כי כלה משקה
לפני שחת יהנה את-סדם ואת-עמרה כנן-יהנה כארץ מצרים
באכה צער:

I podniósł Lot oczy swoje, i obaczył całą okolicę Jardenu, że cała nawodniona; - zanim spustoszył Bóg Sedom i Amoreę, była jako ogród Boży, jako ziemia Micraim, aż po wejście do Coaru.

יא ויבחר-לו לוט את כל-כפר הירדן ויסע לוט מקדם ויפרדו
איש מעל אחיו:

I wybrał sobie Lot całą okolicę Jardenu i pociągnął Lot ku Wschodowi; i tak odłączyli się jeden od drugiego.

יב אברם ישב בארץ-כנען ולוט ישב בערי הכפר ויאהל
עד-סדם:

Abram osiadł w kraju Kanaan, a Lot osiadł w miastach owej okolicy, i rozbił namioty aż do Sedomu.

יג ואנשי סדם רעים וחטאים ליהנה מאד:

A ludzie Sedomu byli źli i grzeszni wielce przed Wiekuistym.

יד ויהנה אומר אל-אברם אחרי הפרד-לוט מעמו שא נא עיניך
וראה מן-המקום אשר-אתה שם צפנה ונגבה וקדמה וימה:

I rzekł Wiekuisty do Abrama po odłączeniu się Lota od niego:
"Podnieśże oczy twoje, a spójrz z miejsca, na którym się znajdujesz, na północ, i na południe, i na wschód, i na zachód.

טו כי את-כל-הארץ אשר-אתה ראה לך אתננה ולזרעה
עד-עולם:

Gdyż całą ziemię, którą widzisz, tobie ją oddam, i rodowi twojemu na wieki.

טז ושמתני את-זרעך כעפר הארץ אשר אם-יוכל איש למנות
את-עפר הארץ גם-זרעך ימנה:

I uczynię ród twój jako proch ziemi, tak, że gdyby zdołał kto zliczyć proch ziemi, i ród twój zliczonym będzie.

יִזְקוּם הַתְּהִלָּה בְּאֶרֶץ לְאֶרְכָּה וּלְרַחֲבָה כִּי לֹךְ אֶתְנַנֶּה:

Powstań, obejdź kraj wzdłuż i wszerz, gdyż tobie oddam go.

יֵח וַיֵּאֱהֶל אַבְרָם וַיָּבֹא וַיֵּשֶׁב בְּאֵלֵי מַמְרָא אֲשֶׁר בְּחֶבְרוֹן וַיְבִן־שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה:

I zwinął Abram namioty, i przybył i osiadł w dąbrowach Mamry, co przy Hebronie, i zbudował tam ofiarnicę Wiekuistemu.

פרק יד

א וַיְהִי בִימֵי אֲמֶרְפֶּל מֶלֶךְ-שֹׁנַעַר אֲרִיזָה מֶלֶךְ אֶלְסַר כְּדָרְלַעֲמַר
מֶלֶךְ עֵילָם וְתִדְעָל מֶלֶךְ גּוֹיִם:

I stało się za czasów Amrafela, króla Szynearu, Arjocha króla Ellasaru, Kedorlaomera, króla Elamu i Tydala, króla Goimu.

ב עָשׂוּ מִלְחָמָה אֶת-בֶּרַע מֶלֶךְ סֹדֶם וְאֶת-בֶּרֶשַׁע מֶלֶךְ עֲמֹרָה
שְׁנָאֵב מֶלֶךְ אֲדָמָה וְשִׁמְאֵבֶר מֶלֶךְ צִבְיִים [צִבְוִיִּים] וּמֶלֶךְ בֶּלַע
הִיא-צֹעֵר:

Że toczyli wojnę z Berą, królem Sedomu, i z Birszą, królem Amory, z Szynabem, królem Admy, i Szemeberem, królem Cebojim i z królem Bela, czyli Coaru.

ג כָּל-אֵלֶּה חָבְרוּ אֶל-עֵמֶק הַשְּׁדִים הוּא יָם הַמֶּלַח:

Wszyscy ci zebrali się przy dolinie Syddym, czyli morzu solném.

ד שְׁתֵּים עָשָׂרָה שָׁנָה עָבְדוּ אֶת-כְּדָרְלַעֲמַר וּשְׁלֹשׁ-עָשָׂרָה שָׁנָה
מָרְדּוּ:

Dwanaście lat podlegali Kedorlaomerowi; trzynastego zaś roku powstali.

ה וּבְאַרְבַּע עָשָׂרָה שָׁנָה בָּא כְּדָרְלַעֲמַר וְהַמְּלָכִים אֲשֶׁר אָתּוּ וַיָּכּוּ
אֶת-רָפָאִים בְּעֶשְׂתֵּרֶת קָרְנִים וְאֶת-הַיּוֹזִים בָּהֶם וְאֵת הָאִיִּמִּים
בְּשֹׁוֹה קָרִיתִים:

A czternastego roku nadciągnął Kedorlaomer i królowie, którzy z nim byli, i pobili Refaów w Aszterot-Karnajim, i Zuzów w Ham i Emów na równinie Kirjataim.

ו וְאֶת-הַחֲרִי בְּהֶרֶם שְׁעִיר עַד אֵיל פֶּאֶרָן אֲשֶׁר עַל-הַמִּדְבָּר:

I Chorejczyków w górach ich Seiru, aż do El-Paran, co nad pustynią.

ז וַיָּשְׁבוּ וַיָּבֹאוּ אֶל-עֵין מִשְׁפָּט הוּא קִדְשׁ וַיָּכּוּ אֶת-כָּל-שָׂדֵה הָעַמְּלָקִי
וְגַם אֶת-הָאֱמֹרִי הַיֹּשֵׁב בְּחֻצָּצֶן תָּמַר:

I zwrócili się, i przybyli do En-Miszpat, czyli Kadesz, i podbili całą dziedzinę Amalekity, a również i Emorejczyka, osiadłego w Chacacon-Tamar.

ח וַיֵּצֵא מֶלֶךְ-סֹדֶם וּמֶלֶךְ עֲמֹרָה וּמֶלֶךְ אֲדָמָה וּמֶלֶךְ צִבְיִים [צִבְוִיִּים]
וּמֶלֶךְ בֶּלַע הוּא-צֹעֵר וַיַּעֲרְכוּ אִתָּם מִלְחָמָה בְּעֵמֶק הַשְּׁדִים:

I wyszedł król Sedomu, i król Amory, i król Admy, i król Cebojimu, i król Bela, czyli Coaru, i uszykowali się do boju z nimi w dolinie Syddym.

ט את כְּדָרְלַעְמֶר מֶלֶךְ עֵילָם וְתִדְעָל מֶלֶךְ גּוֹיִם וְאַמְרָפֶל מֶלֶךְ שֹׁנַעַר וְאַרְיוֹךְ מֶלֶךְ אֶלְסָר אַרְבַּעַה מְלָכִים אֶת־הַחֲמִשָּׁה:

Z Kedorlaomerem, królem Elamu, i Tydalem, królem Goimu, i Amrafelem, królem Szynearu, i Arjochem, królem Ellasoru, czterech królów z pięcioma.

י וַעֲמֵק הַשָּׂדִים בְּאֶרֶת בְּאֶרֶת חֲמָר וַיָּנֶסוּ מֶלֶךְ־סֹדֶם וַעֲמָרָה וַיִּפְּלוּ־שָׁמָּה וַהֲנִשְׁאָרִים הָרָה נָסוּ:

A dolina Syddym pełna była dołów smołowcowych; i uciekli królowie Sedomu i Amory, i rzucili się tam; a pozostali w góry uciekli.

יא וַיִּקְחוּ אֶת־כָּל־רֶכֶשׁ סֹדֶם וַעֲמָרָה וְאֶת־כָּל־אֲכָלָם וַיֵּלְכוּ:

I zabrali cały dobytek Sedomu i Amory, i całą żywność ich, i odeszli.

יב וַיִּקְחוּ אֶת־לוֹט וְאֶת־רֶכֶשׁוֹ בֶּן־אָחִי אַבְרָם וַיֵּלְכוּ וְהוּא יֹשֵׁב בְּסֹדֶם:

I zabrali też Lota i dobytek jego, - synowca Abrama, - i odeszli; a mieszkał on w Sodomie.

יג וַיָּבֹא הַפְּלִיט וַיִּגֵּד לְאַבְרָם הָעֶבְרִי וְהוּא שָׁכֵן בְּאֵלֵי מִמְרָא הָאֱמֹרִי אָחִי אֲשָׁכַל וְאָחִי עֶגְר וְהֵם בְּעָלֵי בְרִית־אַבְרָם:

I przybył rozbitek, i doniósł to Abramowi Ibryjczykowi, a ten mieszkał w dąbrowach Mamry Emorejczyka, brata Eszkola i brata Anera, którzy byli sprzymierzonymi Abrama.

יד וַיִּשְׁמַע אַבְרָם כִּי נִשְׁבָּה אָחִיו וַיִּרְק אֶת־חֲנִיכָיו יְלִידֵי בֵיתוֹ שָׁמָּה עָשָׂר וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַיִּרְדֹּף עַד־דָּן:

A usłyszawszy Abram, że pojmany brat jego, wyprowadził wyćwiczonych swoich, zrodzonych w domu jego, trzechset ośmnastu, i ścigał aż do Dan.

טו וַיַּחֲלֶק עֲלֵיהֶם לַיְלָה הוּא וַעֲבָדָיו וַיִּכּוּ וַיִּרְדֹּפֻם עַד־חוּבָה אֲשֶׁר מִשְׁמָאל לְדָמֶשֶׁק:

I napadł na nich oddziałami w nocy, on i słudzy jego, i pobił ich, i ścigał ich aż do Choby, co na lewo od Damaszku.

טז וַיָּשָׁב אֶת כָּל-הָרֶכֶשׁ וְגַם אֶת-לוֹט אָחִיו וּרְכָשׁוֹ הַשִּׁיב וְגַם
אֶת-הַנָּשִׁים וְאֶת-הָעָם:

I sprowadził napowrót cały dobytek, a również i Lota, brata swojego
i dobytek jego sprowadził napowrót, a także kobiety i lud.

יז וַיֵּצֵא מֶלֶךְ-סֹדֶם לִקְרָאתוֹ אַחֲרֵי שׁוּבוֹ מִהַפּוֹת אֶת-כְּדָרְלָעֶמֶר
וְאֶת-הַמְּלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ אֶל-עֶמֶק שְׁוֵה הוּא עֶמֶק הַמֶּלֶךְ:

I wyszedł król Sedomu naprzeciw niemu, gdy wracał po porażeniu
Kedorlaomera i królów, którzy z nim byli, do doliny Szawe, czyli doliny
królewskiej.

יח וּמֶלֶךְ-צֶדֶק מֶלֶךְ שָׁלֵם הוֹצִיא לֶחֶם וַיָּיִן וְהוּא כֹהֵן לְאֵל עֲלִיּוֹן:
A Malki-Cedek, król Szalemu, wyniósł chleb i wino; a był on kapłanem
Boga Najwyższego.

יט וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ אַבְרָם לְאֵל עֲלִיּוֹן קִנְהַ שָּׁמַיִם וְאָרֶץ:
I pobłogosławił go, i rzekł: "Błogosławiony Abram Bogu Najwyższemu,
dzierzającemu niebo i ziemię;

כ וּבְרוּךְ אֵל עֲלִיּוֹן אֲשֶׁר-מָגֵן צָרֶיךָ בְּיָדְךָ וַיִּתֵּן-לוֹ מַעֲשֵׂר מִכָּל:
I błogosławiony Bóg Najwyższy, który wydał wrogi twoje w moc twoją!"
I dał mu dziesięcinę ze wszystkiego.

כא וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ-סֹדֶם אֶל-אַבְרָם תֵּן-לִי הַנֶּפֶשׁ וְהָרֶכֶשׁ קַח-לָךְ:
I rzekł król Sedomu do Abrama: "Oddaj mi dusze, a dobytek weź
sobie."

כב וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל-מֶלֶךְ סֹדֶם הֲרִימְתִּי יָדִי אֶל-יְהוָה אֵל עֲלִיּוֹן
קִנְהַ שָּׁמַיִם וְאָרֶץ:

I rzekł Abram do króla Sedomu: "Podnoszę rękę moją do Wiekuistego,
Boga Najwyższego, dzierzącego niebo i ziemię,

כג אִם-מָחוּט וְעַד שְׂרוּף-נֶעַל וְאִם-אָקַח מִכָּל-אֲשֶׁר-לָךְ וְלֹא תֹאמַר
אֲנִי הִעֲשֵׂרְתִּי אֶת-אַבְרָם:

Że ani nitki ani rzemyka sandału, - że nic nie wezmę ze wszystkiego co
twoje, abyś nie rzekł: jam zubożył Abrama.

כד בְּלִעְדֵּי רֶק אֲשֶׁר אָכְלוּ הַנְּעָרִים וְחֶלֶק הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הִלְכוּ אִתִּי
עִיר אֲשָׁכַל וּמִמָּרָא הֵם יִקְחוּ חֶלְקָם:

Nic dla mnie! Jedynie co spożyli młodzieńcy, i udział mężów, którzy szli
ze mną, - Aner, Eszkol i Mamre, - oni niech wezmą udział swój.

פרק טו

א אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הָיָה דְּבַר־יְהוָה אֶל־אַבְרָם בַּמַּחֲזֶה לֵאמֹר
אֶל־תִּירָא אַבְרָם אָנֹכִי מִגֵּן לָךְ שְׂכָרְךָ הַרְבֵּה מָאֹד:

Po wypadkach tych, doszło słowo Wiekuistego do Abrama w widzeniu, mówiąc: "Nie obawiaj się Abramie, Ja tarczą tobie; nagroda twoja wielką bardzo!"

ב וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֲדֹנָי יְהוִה מַה־תַּתֵּן־לִי וְאָנֹכִי הוֹלֵךְ עֲרִירִי
וּבֶן־מֶשֶׁק בֵּיתִי הוּא דָּמָשֶׁק אֱלִיעֶזֶר:

I rzekł Abram: "Panie, Wiekuisty, coś dać mi możesz, kiedy ja schodzę samotnym? Zawiadowcą zaś domu mojego jest Damesceńczyk Eliezer."

ג וַיֹּאמֶר אַבְרָם הֵן לִי לֹא נָתַתָּה זֶרַע וְהִנֵּה בֶן־בֵּיתִי יוֹרֵשׁ אֹתִי:

I rzekł Abram: "Wszak mnie nie dałeś potomka; a tak domownik mój odziedziczy po mnie."

ד וְהִנֵּה דְּבַר־יְהוָה אֵלָיו לֵאמֹר לֹא יִירָשְׁךָ זֶה כִּי־אִם אֲשֶׁר יֵצֵא
מִמֶּעֶיךָ הוּא יִירָשְׁךָ:

Ale oto słowo Wiekuistego doszło go, mówiąc: "Nie odziedziczy po tobie ten, a tylko który wyjdzie z łona twojego, ten odziedziczy po tobie."

ה וַיּוֹצֵא אֹתוֹ הַחוּצָה וַיֹּאמֶר הַבֹּטָנָא הַשְּׂמִימָה וּסְפֹר הַכּוֹכָבִים
אִם־תִּיכַל לִסְפֹּר אֹתָם וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה יִהְיֶה זֶרַעְךָ:

I wyprowadził go na pole, i rzekł: "Spójrzże ku niebu, a zlicz gwiazdy: czy potrafisz je zliczyć? I rzekł do niego: "takim będzie ród twój!"

ו וַהֲאֵמֵן בֵּיהוָה וַיַּחֲשֹׁבָהּ לוֹ צָרָקָה:

I zaufał Wiekuistemu, a poczytał mu to za zasługę.

ז וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יְהוָה אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאוּר כַּשְׂדִּים לָתֵת לָךְ
אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת לְרִשְׁתָּהּ:

I rzekł do niego: "Jam Wiekuisty, którym wywiódł cię z Ur-Kasdym, aby oddać ci ziemię tę w dziedzictwo!"

ח וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי יְהוִה בְּמָה אֲדַע כִּי אֵירָשְׁנָה:

I rzekł: "Panie, Wiekuisty, po czémże poznam, że odziedziczę ją?"

ט וַיֹּאמֶר אֵלָיו קְחָה לִי עֹגְלָה מְשֻׁלֶּשֶׁת וְעִז מְשֻׁלֶּשֶׁת וְאֵיל מְשֻׁלָּשׁ
וְתָר וְגֹזָל:

I rzekł do niego: "Sprowadź mi jałowicę trzechletnią, i kozę trzechletnią, i barana trzechletniego, i synogarlicę, i gołąbka."

י וַיִּקַּח-לוֹ אֶת-כָּל-אֵלֶּה וַיִּבְתֵּר אֹתָם בְּתוֹךְ וַיִּתֵּן אִישׁ-בִּתְרוֹ
לְקִרְאֵת רֵעֵהוּ וְאֶת-הַצֶּפֶר לֹא בָתָר:

I sprowadził mu te wszystkie, i rozciął je w pośrodku, i położył każdą część naprzeciw drugiej; ale ptaków nie rozcinał.

יא וַיֵּרֶד הָעֵיט עַל-הַפְּגָרִים וַיֵּשֶׁב אֹתָם אַבְרָם:

I spuściły się sępy na martwe ciała, i spłoszył je Abram.

יב וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ לָבֹא וְתַרְדֵּמָה נָפְלָה עַל-אַבְרָם וְהָיָה אִימָה חֲשֵׁכָה
גְּדֹלָה נִפְלֹת עָלָיו:

Słońce zaś miało się ku zachodowi, a sen twardy padł na Abrama; aż oto trwoga, ciemność wielka przypadła nań.

יג וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יָדַע תֵּדַע כִּי-גֵר יִהְיֶה זֶרְעֲךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם
וַעֲבָדוּם וְעָנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה:

I rzekł do Abrama: "Wiedzieć tobie, że obcym będzie ród twój w ziemi nie swojej, i ujarzmią ich, i ciemnić ich będą - czterysta lat.

יד וְגַם אֶת-הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָן אֲנִי וְאַחֲרַי-כֵּן יֵצְאוּ בְּרֶכֶשׁ גָּדוֹל:

Wszakże i naród, któremu służyć będą, osądzę; a potem wyjdą z dobytkiem wielkim.

טו וְאַתָּה תָּבוֹא אֶל-אַבְתָּיִךְ בְּשָׁלוֹם תִּקְבֹּר בְּשִׁיבָה טוֹבָה:

A ty pójdziesz do ojców twoich w pokoju, pochowany będziesz w sędziwości szczęśliwej.

טז וְדֹרֹר רְבִיעִי יָשׁוּבוּ הֵנָּה כִּי לֹא-שָׁלֵם עֹן הָאֱמֹרִי עַד-הֵנָּה:

A w czwartym pokoleniu powrócą tu; bo nie pełną winą Emorejczyka dotąd."

יז וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ בָּאָה וְעַלְטָה הָיָה וְהָיָה תַנּוּר עָשָׂן וּלְפִיד אֵשׁ אֲשֶׁר
עָבַר בֵּין הַגְּזָרִים הָאֵלֶּה:

I gdy było słońce zaszło, a pomroka nastała, a oto - ognisko dymiące się i pochodnia płonąca! To On przeszedł między kawały owe.

יח בַּיּוֹם הַהוּא כָּרַת יְהוָה אֶת-אַבְרָם בְּרִית לֵאמֹר לְזֶרְעֲךָ נָתַתִּי
אֶת-הָאָרֶץ הַזֹּאת מִנְּהַר מִצְרַיִם עַד-הַנָּהָר הַגָּדֹל נְהַר-פָּרָת:

Dnia onego zawarł Wiekuisty z Abramem przymierze w słowach:
"Rodowi twojemu oddam ziemię tę, od rzeki Micraim, aż do rzeki
wielkiej, rzeki Frat.

יט אֶת־הַקֵּינִי וְאֶת־הַקֵּנִזִּי וְאֶת־הַקַּדְמוֹנִי:

Kenejczyka, i Kenizejczyka, i Kadmonejczyka;

כ וְאֶת־הַחֲתִי וְאֶת־הַפְּרִזִּי וְאֶת־הַרְפָּאִים:

I Chytejczyka, i Peryzejczyka, i Refaów;

כא וְאֶת־הָאֱמֹרִי וְאֶת־הַכְּנַעֲנִי וְאֶת־הַגִּרְגָּשִׁי וְאֶת־הַיְּבוּסִי:

I Emorejczyka, i Kanaanejczyka, i Girgaszytę, i Jebusytę."

פרק טז

א וְשָׂרִי אֵשֶׁת אַבְרָם לֹא יָלְדָה לוֹ וְלֵהָ שִׁפְחָה מִצְרִית וְשָׁמָּה הָגָר:

A Saraj, żona Abrama, nie rodziła mu; miała zaś służebnicę Micrejską, imieniem Hagar.

ב וַתֹּאמֶר שָׂרִי אֶל-אַבְרָם הִנֵּה-נָא עֲצָרְנִי יְהוָה מִלָּדֶת בֶּאֱנָא אֶל-שִׁפְחָתִי אוּלַי אֲבָנָה מִמֶּנָּה וַיִּשְׁמַע אַבְרָם לְקוֹל שָׂרִי:

I rzekła Saraj do Abrama: "Oto powściągnął mnie Wiekuisty od rodzenia; pójdźże do służebnicy mojej, może zbuduję się od niej."
I usłuchał Abram głosu Saraj.

ג וַתִּקַּח שָׂרִי אֵשֶׁת-אַבְרָם אֶת-הָגָר הַמִּצְרִית שִׁפְחָתָהּ מִקֶּץ עֶשְׂרִי שָׁנִים לְשֵׁבֶת אַבְרָם בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַתִּתֵּן אֹתָהּ לְאַבְרָם אִישָׁהּ לוֹ לְאִשָּׁה:

I wzięła Saraj, żona Abrama, Hagarę Micrejską, służebnicę swoją, po upływie dziesięciu lat pobytu Abrama na ziemi Kanaanejskiej, i oddała ją Abramowi, mężowi swojemu, za żonę.

ד וַיָּבֵא אֶל-הָגָר וַתַּהַר וַתֵּרָא כִּי הָרְתָהּ וַתִּקַּל גְּבִרְתָּהּ בְּעֵינֶיהָ:

I poszedł do Hagary, i poczęła; ale widząc, że poczęła, lekceważyła panią swą w oczach swoich.

ה וַתֹּאמֶר שָׂרִי אֶל-אַבְרָם חֲמָסִי עָלֶיךָ אֲנֹכִי נָתַתִּי שִׁפְחָתִי בְּחִיקְךָ וַתֵּרָא כִּי הָרְתָהּ וְאָקֵל בְּעֵינֶיהָ יִשְׁפֹּט יְהוָה בֵּינִי וּבֵינֶיךָ:

I rzekła Saraj do Abrama: "Krzywda moja na ciebie! Jam oddała służebnicę moją na łono twoje, a widząc, że poczęła, lekceważona zostałam w oczach jej; niechaj Wiekuisty rozsądzi między mną a tobą."

ו וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל-שָׂרִי הִנֵּה שִׁפְחָתְךָ בְּיָדְךָ עֲשִׂי-לָהּ הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ וַתַּעֲנֶה שָׂרִי וַתְּבָרַח מִפְּנֶיהָ:

I rzekł Abram do Saraj: "Wszak służebnica twoja w ręku twoim: czyń z nią, co najlepszym w oczach twoich!" I dręczyła ją Saraj, że uciekła przed nią.

ז וַיִּמְצְאָהּ מִלֶּאךָ יְהוָה עַל-עֵין הַמַּיִם בַּמִּדְבָּר עַל-הָעֵין בְּדֶרֶךְ שׁוּר:

I spotkał ją anioł Wiekuistego u źródła wód w pustyni, u źródła po drodze do Szur.

ח וַיֹּאמֶר הָגָר שְׁפַחַת שָׂרִי אֵי-מִזָּה בָּאת וְאַנָּה תִּלְכִּי וְתֹאמַר מִפְּנֵי שָׂרִי גְבֻרָתִי אֲנִי בִּרְחַח:

I rzekł: "Hagaro, służebnico Saraj! zkad przychodzisz i dokąd idziesz?"

I rzekła: "przed Saraj, panią moją, uciekam."

ט וַיֹּאמֶר לָהּ מִלֵּאדָּה יְהוָה שׁוּבִי אֶל-גְּבֻרָתְךָ וְהִתְעַנִּי תַּחַת יָדֶיהָ:

I rzekł do niej anioł Wiekuistego: "Wróć do pani swojej, a ukorź się pod rękę jej."

י וַיֹּאמֶר לָהּ מִלֵּאדָּה יְהוָה הֲרֵבָה אֲרֵבָה אֶת-זֶרְעֶךָ וְלֹא יִסָּפֵר מִרְבּוֹ:

I rzekł do niej anioł Wiekuistego: "wielce rozmnożę potomstwo twoje, że nie będzie zliczoném dla mnóstwa."

יא וַיֹּאמֶר לָהּ מִלֵּאדָּה יְהוָה הִנֵּךְ הָרָה וְיִלְדֶּת בֵּן וְקָרָאת שְׁמוֹ יִשְׁמַעֵאל כִּי-שָׁמַע יְהוָה אֶל-עֲנִיָּךְ:

I rzekł do niej anioł Wiekuistego: "Oto poczęłaś, i zrodzisz syna; i tak nazwij imię jego Ismael; bo usłyszał Wiekuisty o cierpieniu twojem."

יב וְהוּא יְהִי פָּרָא אָדָם יָדוֹ בְּכָל יוֹד כָּל בּוֹ וְעַל-פָּנָי כָּל-אָחִיו יִשְׁפֹּן:

A będzie on dzikim człowiekiem; ręka jego przeciw wszystkim, a ręka wszystkich przeciw niemu; a przed obliczem wszystkich braci swoich mieszkać będzie."

יג וַתִּקְרָא שֵׁם-יְהוָה הַדֹּבֵר אֵלֶיהָ אֲתָהּ אֵל רָאִי כִּי אָמְרָה הִנֵּם הָלֵם רְאִיתִי אַחֲרֵי רָאִי:

I nazwała imię Wiekuistego, który przemawiał do niej: "Tyś Bóg widzenia, bo mówiła: "Wszak i tu spoglądałam za Tym, który mnie widział."

יד עַל-בֶּן קָרָא לְבָאָר בָּאָר לְחֵי רָאִי הִנֵּה בֵּין-קָדֵשׁ וּבֵין בָּרָד:

Przeto nazwano krynicę tę, krynicą Lachajroi. Oto ona między Kadesz a Bared!

טו וַתֵּלֶד הָגָר לְאַבְרָם בֶּן וַיִּקְרָא אַבְרָם שֵׁם-בְּנוֹ אֲשֶׁר-יִלְדָה הָגָר יִשְׁמַעֵאל:

I urodziła Hagar Abramowi syna, i nazwał Abram imię syna swego, którego urodziła Hagar: Ismael.

טז וְאַבְרָם בֶּן-שְׁמֹנִים שָׁנָה וְיֶשֶׁשׁ שָׁנִים בְּלֶדֶת-הָגָר אֶת-יִשְׁמַעֵאל לְאַבְרָם:

A Abram miał ósmdziesiąt sześć lat, gdy urodziła Hagar Iszmaela Abramowi.

פרק יז

א וַיְהִי אַבְרָם בֶּן-תְּשָׁעִים שָׁנָה וַתֵּשַׁע שָׁנִים וַיֵּרָא יְהוָה אֶל-אַבְרָם
וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי-אֵל שְׂדֵי הַתְּהֵלֶלֶת לְפָנַי וְהָיָה תָמִים:

A gdy miał Abram dziewięćdziesiąt i dziewięć lat, ukazał się Wiekuisty Abramowi, i rzekł do niego: "Jam jest Bóg Wszechpotężny; postępuj przedemną, a bądź nieskazitelny!

ב וְאָתָנָה בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינֶךָ וְאַרְבָּה אוֹתָךְ בְּמָאֵד מְאֹד:

I ustanowię przymierze Moje między Mną a tobą, i rozmnożę cię bardzo a bardzo."

ג וַיִּפֹּל אַבְרָם עַל-פָּנָיו וַיְדַבֵּר אֵתוֹ אֱלֹהִים לֵאמֹר:

I padł Abram na oblicze swoje, a mówił z nim Bóg i rzekł:

ד אֲנִי הִנֵּה בְרִיתִי אִתָּךְ וְהָיִיתָ לְאֵב הַמּוֹן גּוֹיִם:

"Ja, oto przymierze Moje z tobą: Będziesz ojcem mnóstwa narodów,

ה וְלֹא-יִקְרָא עוֹד אֶת-שְׁמֶךָ אַבְרָם וְהָיָה שְׁמֶךָ אַבְרָהָם כִּי אֵב-הַמּוֹן
לְגוֹיִם נִתְּתִיד:

I nie będzie zwane nadal imię twoje Abram, ale będzie imię twoje: Abraham; gdyż ojcem mnóstwa narodów ustanawiam cię.

ו וְהִפְרִתִּי אִתָּךְ בְּמָאֵד מְאֹד וְנִתְּתִיד לְגוֹיִם וּמְלָכִים מִמֶּךָ יֵצְאוּ:

I rozplenię cię bardzo a bardzo; i rozkrzewię cię w narody, a królowie z ciebie wyjdą.

ז וְהִקְמַתִּי אֶת-בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין זֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ לְדֹרֹתָם
לְבְרִית עוֹלָם לְהָיוֹת לָךְ לְאֱלֹהִים וּלְזֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ:

I utwierdżę przymierze Moje między Mną a tobą, i między potomstwem twojem po tobie, w pokoleniach ich, przymierzem wiecznym, abym był ci Bogiem i potomstwu twojemu po tobie.

ח וְנָתַתִּי לָךְ וּלְזֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ אֶת אֶרֶץ מִצְרַיִם אֶת כָּל-אֶרֶץ כְּנָעַן
לְאֶחְזֹז עוֹלָם וְהָיִיתִי לָהֶם לְאֱלֹהִים:

I oddam tobie, i potomkom twoim po tobie, ziemię pielgrzymstwa twójego, całą ziemię Kanaan, w posiadanie wieczne, i będę im Bogiem."

ט וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל-אַבְרָהָם וְאָתָה אֶת-בְּרִיתִי תִשְׁמֹר אָתָּה וְזֶרְעֶךָ
אַחֲרֶיךָ לְדֹרֹתָם:

I rzekł Bóg do Abrahama: "Ty zaś przymierza Mojego przestrzegaj, ty i potomkowie twoi po tobie, w pokoleniach swoich.

י זאת בריתי אשר תשמרו ביני וביניכם ו בין זרעך אחריך המול לכם כל־זכר:

Oto przymierze Moje, którego przestrzegać będziecie między Mną a wami, i potomstwem twojem po tobie: obrzezaną ma być u was wszelka płęć męzka.

יא ונמלתם את בשר ערלתכם והיה לאות ברית ביני וביניכם:

I obrzeżecie ciało napletka waszego, a będzie to znakiem przymierza między Mną a wami.

יב ובן־שְׁמֹנֶת יָמִים יְמוֹל לָכֶם כָּל־זָכָר לְדֹרֹתֵיכֶם יֶלֶד בֵּית וּמִקְנֶת־כֶּסֶף מִכָּל בֶּן־זָכָר אֲשֶׁר לֹא מוֹרֵעַ הוּא:

A w wieku ośmiu dni obrzezaną ma być u was wszelka płęć męzka, w pokoleniach waszych, urodzony w domu i nabyty za pieniądź z jakiegokolwiek cudzego rodu, który nie jest z potomstwa twojego.

יג המול ימול ילד ביתך ומקנת כסף והיתה בריתי בבשרכם לברית עולם:

Obrzezanym ma być urodzony w domu twoim, i nabyty za pieniądź twój; a niechaj będzie przymierze Moje na ciele waszém przymierzem wieczném.

יד וערל זכר אשר לא־ימול את־בשר ערלתו ונכרתה הנפש ההוא מעמיה את־בריתי הפר:

Nieobrzezany zaś mężczyzna, któryby nie obrzezał ciała napletka swojego, wytępiona ma być dusza ta z ludu swojego, przymierze Moje zerwał."

טו ויאמר אלהים אל־אברהם שרי אשתך לא־תקרא את־שמה שרי כי שרה שמה:

I rzekł Bóg do Abrahama: "Saraj, żony twojej, - nie będziesz zwał imienia jej Saraj, bo Sara imię jej.

טז וברכתי אתה וגם נתתי ממנה לך בן וברכתיה והיתה לגוים מלכי עמים ממנה יהיו:

I pobłogosławię ją, a także dam ci z niej syna; i pobłogosławię ją, i rozkrzewię ją w narody, królowie ludów z niej wyjdą."

יז וַיִּפֹּל אַבְרָהָם עַל-פָּנָיו וַיִּצְחַק וַיֹּאמֶר בָּלְבוּ הֲלֹכִן מֵאַחַד-שָׁנָה יוֹלֵד
וְאִם-שָׁרָה תִּבְתַּשְׁעִים שָׁנָה תֵּלֵד:

I padł Abraham na oblicze swoje, a uśmiechnawszy się pomyślał w sercu swoim: Czyżby stułtniemu się narodziło, a czyżby Sara dziewięćdziesięcioletnia rodzić miała?"

יח וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל-הָאֱלֹהִים לוֹ יִשְׁמַעֲאֵל יְחִיָּה לְפָנָיִךְ:

I rzekł Abraham do Boga: "Niechby już Iszmael żył przed tobą!"

יט וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֲבָל שָׂרָה אִשְׁתְּךָ יִלְדֶּת לָךְ בֶּן וְקָרָאתָ אֶת-שְׁמוֹ
יִצְחָק וְהִקְמַתִּי אֶת-בְּרִיתִי אִתּוֹ לְבְרִית עוֹלָם לְזֶרְעוֹ אַחֲרָיו:

I rzekł Bóg: "Ależ Sara, żona twoja, urodzi ci syna, i nazwiesz imię jego Ic'hak; i ustanowię przymierze Moje z nim, przymierzem wiecznym, dla potomstwa jego po nim.

כ וְלִישְׁמַעֲאֵל שְׁמַעְתִּיךָ הִנֵּה בִּרְכָתִי אִתּוֹ וְהִפְרִיתִי אֹתוֹ וְהִרְבִּיתִי
אֹתוֹ בְּמָאד מָאד שָׁנִים-עָשָׂר נָשִׂאִם יוֹלִיד וְנִתְּתִיו לְגוֹי גָּדוֹל:

A też względem Iszmaela wysłuchałem cię: Oto pobłogosławiłem go, i rozplenię go, i rozmnożę go bardzo a bardzo; dwunastu książąt spłodzi, i uczynię zeń naród wielki.

כא וְאֶת-בְּרִיתִי אָקִים אֶת-יִצְחָק אֲשֶׁר תֵּלֵד לָךְ שָׂרָה לְמוֹעֵד הַזֶּה
בְּשָׁנָה הָאַחֲרֹת:

Przymierze zaś Moje utwierdżę z Ic'hakiem, którego urodzi ci Sara, o porze obecnej, w roku następnym."

כב וַיִּכַּל לְדַבֵּר אֹתוֹ וַיַּעַל אֱלֹהִים מֵעַל אַבְרָהָם:

I przestał mówić z nim, i wzniósł się Bóg od Abrahama.

כג וַיָּקַח אַבְרָהָם אֶת-יִשְׁמַעֲאֵל בְּנוֹ וְאֶת כָּל-יְלִידֵי בֵיתוֹ וְאֶת
כָּל-מִקְנֵת כֶּסֶפוֹ כָּל-זָכָר בְּאַנְשֵׁי בֵּית אַבְרָהָם וַיָּמַל אֶת-בָּשָׂר
עָרְלָתָם בַּעֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֹתוֹ אֱלֹהִים:

I wziął Abraham Iszmaela, syna swojego, i wszystkich urodzonych w domu swoim, i wszystkich nabytych za pieniądze swoje, wszystkich płci męskiej między domownikami Abrahama, i obrzezał ciało napletka ich tegoż samego dnia, jako mówił z nim Bóg.

כד וְאַבְרָהָם בֶּן-תְּשָׁעִים וְתֵשַׁע שָׁנָה בָּהֶמְלֹו בָּשָׂר עָרְלָתוֹ:

A Abraham miał dziewięćdziesiąt i dziewięć lat, gdy obrzezano ciało napletka jego.

כה וַיִּשְׁמַעֲאֵל בְּנוֹ בֶן־שְׁלֹשׁ עָשָׂר שָׁנָה בְּהַמְלֹךְ אֶת בְּשָׂר עֶרְלָתוֹ:

A Ismael, syn jego miał trzynaście lat, gdy obrzezano ciało napletka jego.

כו בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוֹל אַבְרָהָם וַיִּשְׁמַעֲאֵל בְּנוֹ:

Tegoż samego dnia obrzezany został Abraham i Ismael, syn jego.

כז וְכָל־אֲנָשֵׁי בֵּיתוֹ יְלִיד בָּיִת וּמִקְנֵת־כֶּסֶף מֵאֵת בֶּן־נֶכֶד נִמּוֹל אֹתוֹ:

I wszyscy domownicy jego, zrodzeni w domu, i nabyci za pieniądze z pośród cudzoziemców, obrzezani zostali z nim.

פרק יח

א וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה בְּאֵלֵינוּ מִמְרָא וְהוּא יָשָׁב פֶּתַח־הָאֹהֶל בְּחַם הַיּוֹם:

I ukazał mu się Wiekuisty w dąbrowie Mamre, gdy siedział u wejścia namiotu, w czasie upału dziennego.

ב וַיֵּשָׂא עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים נֹצְבִים עָלָיו וַיֵּרָא וַיִּרָץ לִקְרֹאתָם מִפֶּתַח הָאֹהֶל וַיִּשְׁתָּחוּ אַרְצָה:

I podniósł oczy swoje, i spojrział, a oto trzech mężowie stanęli przed nim; a zobaczywszy ich, pobiegł na ich spotkanie z przed wejścia namiotu, i pokłonił się ku ziemi.

ג וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי אִם־נָא מִצָּאתִי חַן בְּעֵינֶיךָ אֵל־נָא תַעֲבֹר מֵעַל עַבְדֶּךָ:

I rzekł: "Panie! jeżeli też znalazłem łaskę w oczach twoich, nie przejdź ze mimo sługi twójego!

ד וַיָּחֶן־נָא מַעַט־מַיִם וַרְחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשְׁעֵנוּ תַּחַת הָעֵץ:

Niechże przyniosą nieco wody, a umyjecie nogi wasze, i odpoczniecie pod drzewem.

ה וַאֲקַחְהָ פַת־לֶחֶם וְסַעְדוּ לְבָבְכֶם אַחֵר תַּעֲבֹרוּ כִי־עַל־כֵּן עָבַרְתֶּם עַל־עַבְדְּכֶם וַיֹּאמְרוּ כֵּן תַעֲשֶׂה כְּאִשֶּׁר דִּבַּרְתָּ:

A ja przyniosę kęs chleba, a posilicie serce wasze; potem pójdziecie, - ponieważ już przeszliście mimo sługi waszego." I rzekli: "Uczyń tak, jakeś powiedział."

ו וַיַּמְהַר אַבְרָהָם הָאֹהֶלָה אֶל־שָׂרָה וַיֹּאמֶר מַה־רֵי שְׁלֹשׁ סָאִים קָמַח סָלַת לוֹשִׁי וְעָשִׂי עֲגוֹת:

I pospieszył Abraham do namiotu, do Sary, i rzekł: "uwin się, trzy miary mąki przedniej! rozczyn je i zrób podplomyki."

ז וְאֶל־הַבֶּקָר רָץ אַבְרָהָם וַיִּקַּח בֶּן־בֶּקָר רֶדֶד וְטוֹב וַיִּתֵּן אֶל־הַנֶּעֱר וַיַּמְהַר לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ:

I do bydła pobiegł Abraham, i wzięwszy cielę pulchne i wyborowe, dał je pachołkowi, który pospieszył, aby przyrządzić je.

ח וַיִּקַּח חֲמֹאֶה וְחֹלֶב וּבֶן־הַבֶּקָר אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּתֵּן לַפְּנִיָּהם וְהוּא־עֹמֵד עֲלֵיהֶם תַּחַת הָעֵץ וַיֹּאכְלוּ:

I wziął śmietanki, i mleka, i cielę, które przyrządził, i postawił przed nimi; a sam stanął przy nich pod drzewem; i jedli.

ט וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אֵיךְ שָׂרָה אֲשֶׁתְּךָ הִנֵּה בָאֵהָלָהּ:

I rzekli do niego: "Gdzież Sara żona twoja?" a odpowiedział: "Oto w namiocie."

י וַיֹּאמֶר שׁוּב אָשׁוּב אֵלַיךְ כָּעֵת חַיָּה וְהִנֵּה־בֵן לְשָׂרָה אֲשֶׁתְּךָ וְשָׂרָה שֹׁמַעַת פֶּתַח הָאֵהָל וְהוּא אַחֲרָיו:

I rzekł: Wrócę do ciebie około czasu bieżącego, a oto - będzie miała syna Sara żona twoja; a Sara słuchała u wejścia do namiotu, a ono - po za nim.

יא וְאַבְרָהָם וְשָׂרָה זָקְנִים בָּאִים בְּיָמִים חָדָל לְהָיוֹת לְשָׂרָה אַרְחַ כְּנָשִׁים:

Abraham zaś i Sara byli starzy, podeszli w lata, przestała mieć Sara własność kobiet.

יב וַתִּצְחַק שָׂרָה בְּקִרְבָּהּ לֵאמֹר אַחֲרַי בְּלֹתִי הֲיִתְּהָ־לִּי עֲדָנָה וְאֲדָנִי זָקֵן:

I roześmiała się Sara w duszy, mówiąc: "Czyżbym po zwiędnięciu mojem miała doznać rozkoszy? - a pan mój starcem."

יג וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַבְרָהָם לָמָּה זֶה צִחַקְךָ שָׂרָה לֵאמֹר הֲאֵף אֲמָנָם אֲלֹךְ וְאֲנִי זָקְנָתִי:

I rzekł Wiekuisty do Abrahama: "Czemuż to śmiała się Sara mówiąc: czyżbym rzeczywiście rodzić miała, gdy się zestarzałam?"

יד הֲיִפְלֵא מִיְהוָה דָּבָר לְמוֹעֵד אָשׁוּב אֵלַיךְ כָּעֵת חַיָּה וְלִשְׂרָה בֵּן:

Alboż jest rzecz niemożliwa u Wiekuistego? W oznaczonej porze wrócę do ciebie, około czasu bieżącego, a mieć będzie Sara syna."

טו וַתִּכְחַשׁ שָׂרָה לֵאמֹר לֹא צִחַקְתִּי כִּי יֵרָאֶה וַיֹּאמֶר לֹא כִּי צִחַקְתָּ:

I zapierała się Sara, mówiąc: "Nie śmiałam się!" - bo się obawiała; on wszakże powiedział: "Nie, bo śmiałaś się!"

טז וַיִּקְמוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים וַיִּשְׁקְפוּ עַל־פְּנֵי סֹדֶם וְאַבְרָהָם הֵלֵךְ עִמָּם לְשִׁלְחָם:

I wstali ztamtąd owi mężowie, i skierowali wzrok ku Sedomowi; a Abraham szedł z nimi, aby odprowadzić ich.

י" וַיְהִיָּה אָמַר הַמֶּכֶסֶה אֲנִי מֵאַבְרָהָם אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה:

A Wiekuisty rzekł: "Miałbym zataić przed Abrahamem, co uczynić chcę?

יח וְאַבְרָהָם הָיוּ יְהִיָּה לְגוֹי גָּדוֹל וְעָצוּם וְנִבְרָכוּ בוֹ כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ:

Abraham to rozkrzewi się w naród wielki i potężny, a błogosławić się nim będą wszystkie narody ziemi.

יט כִּי יִדְעֹתִיו לְמַעַן אֲשֶׁר יִצְנֶה אֶת־בָּנָיו וְאֶת־בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשִׁמְרוּ דֶּרֶךְ יְהוָה לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט לְמַעַן הָבִיא יְהוָה עַל־אַבְרָהָם אֶת אֲשֶׁר־דִּבֶּר עָלָיו:

Albowiem umiłowalem go, aby polecił synom swoim, i domowi swojemu po sobie, strzedz drogi Wiekuistego, spełniając cnotę i sprawiedliwość, aby sprowadził Wiekuisty na Abrahama to, co wyrzekł o nim."

כ וַיֹּאמֶר יְהוָה זַעֲקַת סֹדִם וְעִמֹּרָה כִּי־רָבָה וְחַטָּאתָם כִּי כָבֵדָה מְאֹד:

I rzekł Wiekuisty: "Skarga na Sedom, i Amore, tak wielką jest, a grzech ich, tak ciężkim bardzo!...

כא אֲרֹדֶה־נָּא וְאַרְאֶה הַכְּצַעֲקָתָהּ הַבָּאָה אֵלַי עָשׂוּ כָּלָה וְאִם־לֹא אֲרַעָה:

Zstąpię też i zobaczę; jeżeli według skargi która mnie dochodzi postępują, tedy - zagłada! a jeżeli nie, będę wiedział."

כב וַיָּפְנוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים וַיֵּלְכוּ סְדֹמָה וְאַבְרָהָם עֹדְנֵנוּ עֹמֵד לִפְנֵי יְהוָה:

I zwrócili się ztamtąd owi mężowie, i poszli do Sedomu. Abraham zaś jeszcze stał przed Wiekuistym.

כג וַיֵּנֶשׂ אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הָאֵף תִּסְפֶּה צָדִיק עִם־רָשָׁע:

I przystąpił Abraham i rzekł: "Alboż także zgładzisz sprawiedliwego wraz z niegodziwym?

כד אוֹלֵי יֵשׁ חַמְשִׁים צָדִיקִים בְּתוֹךְ הָעִיר הָאֵף תִּסְפֶּה וְלֹא־תִשָּׂא לְמָקוֹם לְמַעַן חַמְשִׁים הַצָּדִיקִים אֲשֶׁר בְּקִרְבָּהּ:

Może jest pięćdziesięciu sprawiedliwych w mieście; czyż także zgładzisz, i nie przepuścisz miejscu dla pięćdziesięciu sprawiedliwych, którzy w niem są?

כה חָלָלָה לְךָ מַעֲשֵׂת כְּדָבָר הַזֶּה לְהַמִּית צַדִּיק עִם־רָשָׁע וְהָיָה
כְּצַדִּיק כְּרָשָׁע חָלָלָה לְךָ הַשֹּׁפֵט כָּל־הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט:

Dalekiem to od Ciebie, abyś uczynił rzecz podobną, byś zabił
sprawiedliwego wraz z niegodziwym, aby był sprawiedliwy jako
niegodziwy; dalekiem to od Ciebie! Czyżby sędzia całej ziemi nie pełnił
sprawiedliwości?"

כו וַיֹּאמֶר יְהוָה אִם־אֶמְצָא בְּסֹדֶם חֲמִשִּׁים צַדִּיקִים בְּתוֹךְ הָעִיר
וְנִשְׂאֵתִי לְכָל־הַמָּקוֹם בְּעִבּוּרָם:

I rzekł Wiekuisty: "Jeżeli znajdę w Sedomie pięćdziesięciu
sprawiedliwych, w samym mieście, przepuszczę całemu miejscu
ze względu na nich."

כז וַיַּעַן אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הֲגַה־נָּא הוֹאֵלֹתִי לְדָבָר אֶל־אֲדֹנָי וְאִנֹּכִי עֹפֵר
נֶאֱפָר:

I odpowiedział Abraham i rzekł: Otóż przedsięwziąłem mówić do Pana,
choć ja proch i popiół:

כח אוֹלִי יַחֲסִרֹן חַמְשִׁים הַצַּדִּיקִים חֲמִשָּׁה הַתְּשָׁחִית בְּחֲמִשָּׁה
אֶת־כָּל־הָעִיר וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁחִית אִם־אֶמְצָא שָׁם אַרְבָּעִים
וְחֲמִשָּׁה:

Może niedostanie do pięćdziesięciu sprawiedliwych, pięciu: czyżbyś
zgładził dla pięciu całe miasto? I rzekł: "Nie zgładzę, jeżeli znajdę tam
czterdziestu pięciu."

כט וַיִּסָּף עוֹד לְדָבָר אֵלָיו וַיֹּאמֶר אוֹלִי יִמָּצְאוּן שָׁם אַרְבָּעִים וַיֹּאמֶר
לֹא אַעֲשֶׂה בְּעִבּוּר הָאֲרָבָעִים:

I począł dalej mówić do Niego, i rzekł: "Może znajdzie się tam
czterdziestu?" I odpowiedział: "Nie uczynię ze względu
na czterdziestu."

ל וַיֹּאמֶר אֶל־נָא יַחַר לֵאדֹנָי וְאֶדְבָּרָה אוֹלִי יִמָּצְאוּן שָׁם שְׁלֹשִׁים
וַיֹּאמֶר לֹא אַעֲשֶׂה אִם־אֶמְצָא שָׁם שְׁלֹשִׁים:

I rzekł: "Niech też nie gniewa Pana, że mówić będę: "Może znajdzie się
tam trzydziestu." I rzekł: "Nie uczynię, jeżeli znajdę tam trzydziestu."

לא וַיֹּאמֶר הֲגַה־נָּא הוֹאֵלֹתִי לְדָבָר אֶל־אֲדֹנָי וַיִּמָּצְאוּן שָׁם עֶשְׂרִים
וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁחִית בְּעִבּוּר הָעֶשְׂרִים:

I rzekł: "Otoż przedsięwzięłem mówić do Pana: Może znajdzie się tam dwudziestu." I odpowiedział: "Nie zgładzę ze względu na dwudziestu."

לֵב וַיֹּאמֶר אֶל־נָא יַחַד לְאֹדְנִי וְאֶדְבָּרָה אֶת־הַפֶּעַם אִילִי יִמְצְאוּן שָׁם
עֲשֶׂרָה וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁחִית בְּעָבוּר הָעֲשָׂרָה:

I rzekł: "Niech też nie gniewa Pana, gdy przemówię raz jeszcze: "Może znajdzie się tam dziesięciu." I rzekł: "Nie zgładzę ze względu na dziesięciu."

לֵב וַיֵּלֶךְ יְהוָה כַּאֲשֶׁר כָּלָה לְדַבֵּר אֶל־אַבְרָהָם וְאַבְרָהָם שָׁב
לְמָקוֹמוֹ:

I poszedł Wiekuisty, przestawszy mówić do Abrahama; Abraham zaś wrócił do miejsca swojego.

פרק יט

א וַיָּבֹאוּ שְׁנֵי הַמַּלְאָכִים סָדְמָה בַּעֲרָב וְלוֹט יָשֵׁב בְּשַׁעַר־סֹדֶם וַיִּרְאֵם לֹוט וַיָּקָם לִקְרָאתָם וַיִּשְׁתָּחוּ אִפְּסִים אַרְצָה:

I przybyli dwaj aniołowie do Sedomu wieczorem; a Lot siedział u bramy Sedomu. I spostrzegł Lot, i powstał na spotkanie ich, i pokłonił się obliczem ku ziemi.

ב וַיֹּאמֶר הִנֵּה נָא־אֲדֹנִי סוּרוּ נָא אֶל־בֵּית עַבְדְּכֶם וְלִינוּ וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וְהַשְׁכַּמְתֶּם וְהַלַּכְתֶּם לְדַרְכְּכֶם וַיֹּאמְרוּ לֹא כִי בָרְחוּב נָלִין:

I rzekł: "Otóż proszę panowie moi! wstąpcie też do domu sługi waszego, i przenocujcie, i umyćcie nogi wasze; a wstawszy rano, pójdziecie w drogę waszą." I odpowiedzieli: "Nie, bo na ulicy przenocujemy."

ג וַיִּפְצַר־בָּם מְאֹד וַיִּסְרוּ אֵלָיו וַיָּבֹאוּ אֶל־בֵּיתוֹ וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתָּה וּמִצֹּת אָפָה וַיֹּאכְלוּ:

I nastawał na nich usilnie, i zaszli do niego, i przybyli do domu jego; i wyprowadził im ucztę, i przasników napiekł; i jedli.

ד טָרַם יִשְׁכְּבוּ וְאֲנָשֵׁי הָעִיר אֲנָשֵׁי סֹדֶם נֹסְבֵי עַל־הַבַּיִת מִנֶּעַר וְעַד־זָקֵן כָּל־הָעָם מִקְּצָה:

Zanim się położyli, - a mieszkańcy miasta, mieszkańcy Sedomu, oblegli dom, od młodzieńca do starca, cały lud zewsząd.

ה וַיִּקְרָאוּ אֶל־לֹוט וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֵיךְ הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־בָּאוּ אֵלֶיךָ הַלַּיְלָה הַזֶּה יָבִיִּאם אֵלֵינוּ וְנִדְעָה אֹתָם:

I zawołali Lota, i rzekli doń: "Gdzież ci ludzie, którzy przybyli do ciebie tej nocy? Wyprowadź ich do nas, abyśmy nawiedzili ich."

ו וַיֵּצֵא אֲלֵהֶם לֹוט הַפֶּתַח וְהַדְלֵת סָגַר אַחֲרָיו:

I podszedł do nich Lot ku wejściu, a drzwi zamknął za sobą.

ז וַיֹּאמֶר אֶל־נָא אַחֵי תָרְעוּ:

I rzekł: "Nie czyńcie też, bracia moi, nic złego."

ח הִנֵּה־נָא לִי שְׁתֵּי בָנוֹת אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ אִישׁ אוֹצִיָּאה־נָא אֶתְהֶן אֲלֵיכֶם וַעֲשׂוּ לָהֶן כַּטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם רַק לְאֲנָשִׁים הָאֵל אֶל־תַּעֲשׂוּ דָבָר כִּי־עַל־כֵּן בָּאוּ בְּצַל קִרְתִּי:

Otóż mam dwie córki, które nie poznały męża, wyprowadzę je raczej do was, a czyńcie z niemi co najlepszym w oczach waszych; a tylko mężom tym nie czyńcie nic, ponieważ weszli pod cień dachu mojego.

ט וַיֹּאמְרוּ גַם־הִלָּאָה וַיֹּאמְרוּ הָאֶחָד בָּא־לְנוֹר וַיִּשְׁפֹּט שְׁפוֹט עֲתָה נֵרַע לָךְ מֵהֶם וַיַּפְּצְרוּ בְּאִישׁ בְּלוֹט מְאֹד וַיִּגְשׁוּ לְשֹׁכֵר הַדֶּלֶת:

I rzekli: "Ustąp precz!", i rzekli: "Ten jeden przybył tu gościć, a chce wciąż sądzić! Teraz gorzej postąpić z tobą, niż z nimi!" I naparli na męża, na Lota, i przystąpili, by wyłamać drzwi.

י וַיִּשְׁלְחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת־יָדָם וַיָּבִיאוּ אֶת־לוֹט אֲלֵיהֶם הַבֵּיתָה וְאֶת־הַדֶּלֶת סָגְרוּ:

I wyciągnęli mężowie owi rękę swoją, i sprowadzili Lota do siebie, do domu, a drzwi zamknęli.

יא וְאֶת־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־פָּתַח הַבַּיִת הֵבּוּ בַסִּנּוּרִים מִקָּטָן וְעַד־גָּדוֹל וַיִּלְאוּ לְמִצָּא הַפֶּתַח:

A ludzi, będących u wejścia do domu, porazili ślepotą, od najmniejszego do największego, tak że strudzili się, szukając wejścia.

יב וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים אֶל־לוֹט עַד מִי־לָךְ פַּה חֲתָן וּבְנִיךָ וּבְנֹתֶיךָ וְכָל אֲשֶׁר־לָךְ בָּעִיר הוֹצֵא מִן־הַמָּקוֹם:

I rzekli ci mężowie do Lota: "kogokolwiek jeszcze masz tutaj, - zięciów, i synów twoich, i córki twoje, i wszystkich których masz w mieście, - wyprowadź z tego miejsca.

יג כִּי־מִשְׁחָתִים אֲנַחְנוּ אֶת־הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי־גָדְלָה צַעֲקָתָם אֶת־פָּנַי יִהְיֶה וַיִּשְׁלַחְנוּ יְהוָה לְשַׁחֲתָהּ:

Albowiem zburzym miejsce to, gdyż wzmogła się skarga na nich przed obliczem Wiekuistego i posłał nas Wiekuisty, aby je zburzyć."

יד וַיֵּצֵא לוֹט וַיְדַבֵּר אֶל־חֲתָנָיו לֵקְחֵי בְנֹתָיו וַיֹּאמֶר קוּמוּ צֵאוּ מִן־הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי־מִשְׁחָתִית יְהוָה אֶת־הָעִיר וַיְהִי כַמִּצְחָק בְּעֵינֵי חֲתָנָיו:

I wyszedł Lot, i powiedział zięciom swoim, którzy pojąć mieli córki jego i rzekł: "Wstańcie, wyjdźcie z miejsca tego, gdyż zburzy Wiekuisty miasto." Ale wydawał się jakoby żartował, w oczach zięciów swoich.

טו וּכְמוֹ הַשָּׁחַר עָלָה וַיֵּאֲצִו הַמַּלְאָכִים בְּלוֹט לֵאמֹר קוּם אֶת־אִשְׁתְּךָ וְאֶת־שְׁתֵּי בְנֹתֶיךָ הַנִּמְצָאֹת פֶּן־תִּסָּפֵה בְּעֵון הָעִיר:

A zaledwie zorza wzeszła, nalegali aniołowie na Lota, mówiąc: "Wstań, zabierz żonę twoją i dwie córki twoje obecne tu, abyś nie zginął za winę tego miasta."

טז וַיִּתְּמַהֲמָה וַיַּחֲזְקוּ הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבְיַד־אִשְׁתּוֹ וּבְיַד שְׁתֵּי בָנָתָיו
בְּחִמְלַת יְהוָה עָלָיו וַיִּצְאָהוּ וַיִּנָּחֲהוּ מִחוּץ לָעִיר:

Gdy się jednak ociągał, uchwycili mężowie owi za rękę jego, i za rękę żony jego, i za rękę dwóch córek jego w miłosierdziu Wiekuistego nad nim, i wyprowadzili go, i zostawili go po za miastem.

יז וַיְהִי כְהוֹצִיאֵם אֹתָם מִחוּצָה וַיֹּאמֶר הַמַּלְט עַל־נַפְשָׁךְ אֶל־תְּבִיט
אֲחֵרֶיךָ וְאֶל־תַּעֲמֹד בְּכָל־הַכָּכָר הַהָרָה הַמַּלְט בֶּן־תַּסְפָּה:

A gdy wyprowadzili ich precz, rzekł jeden: "Uchodź z życiem twojem; nie oglądaj się za siebie, a nie zatrzymuj się w całej tej okolicy; w góry uchodź, abyś nie zginął."

יח וַיֹּאמֶר לוֹט אֲלֵהֶם אֶל־נָא אֲדָנִי:

I rzekł Lot do nich: "O nie, panie!

יט הִנֵּה־נָא מֵצָא עֲבָדְךָ חֵן בְּעֵינֶיךָ וַתִּגְדֹּל חַסְדְּךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּדִי
לְהַחְיֹת אֶת־נַפְשִׁי וְאֲנֹכִי לֹא אוֹכַל לְהַמְלִיט הַהָרָה בֶּן־תַּדְבָּקִנִּי
הָרָעָה וּמָתִי:

Otóż znalazł sługa twój łaskę w oczach twoich, i uczyniłeś wielkiem miłosierdzie, któreś okazał mi, ocalając życie moje; ale ja nie zdążę ujsć w te góry, bo i tak dościgło by mnie nieszczęście, i umarłbym.

כ הִנֵּה־נָא הָעִיר הַזֹּאת קָרְבָּה לָנוֹס שָׁמָּה וְהִיא מִצָּעַר אִמְלָטָה נָא
שָׁמָּה הֲלֹא מִצָּעַר הוּא וַתַּחֲי נַפְשִׁי:

Otóż miasto to jest blizkiem, by uciec tam, i małem ono; ujdę raczej tam, wszakże małem ono, a niechaj żyje dusza moja."

כא וַיֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה נִשְׂאֹתִי פָנֶיךָ גַם לָדָבָר הַזֶּה לְבִלְתִּי הַפְּכִי
אֶת־הָעִיר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ:

I rzekł do niego: "Oto uwzględnię cię i w tej mierze, abym nie spustoszył miasta, o którym mówisz.

כב מִהֵרָה הַמַּלְט שָׁמָּה כִּי לֹא אוֹכַל לַעֲשׂוֹת דָּבָר עַד־בֹּאֵךְ שָׁמָּה
עַל־כֵּן קָרָא שֵׁם־הָעִיר צוּעֹר:

Prędej zatem, uchodź tam, bo nie mogę dokonać dzieła, póki nie zajdziesz tam." Przeto nazwano imię miasta tego: Coar.

כג הַשֶּׁמֶשׁ יָצָא עַל־הָאָרֶץ וְלוֹט בָּא צִעְרָה:

Słońce weszło nad ziemią, gdy Lot przybył do Coaru.

כד וַיְהִיָּה הַמָּטִיר עַל־סֹדֶם וְעַל־עַמֹּרָה נִפְרִית וְאִשׁ מֵאֵת יְהוָה מִן־הַשָּׁמַיִם:

Wiekuisty zaś spuścił na Sedom i Amorę deszcz siarki i ognia, od Wiekuistego z nieba.

כה וַיַּהֲפֹךְ אֶת־הָעָרִים הָאֵל וְאֵת כָּל־הַכֶּכֶר וְאֵת כָּל־יֹשְׁבֵי הָעָרִים וְצִמָּח הָאֲדָמָה:

I zniszczył miasta te, i całą ową okolicę, i wszystkich mieszkańców tych miast, i roślinność ziemi.

כו וַתִּבֶּט אִשְׁתּוֹ מֵאַחֲרָיו וַתִּהְיֶי נָצִיב מֶלַח:

I oglądała się żona jego za nim, i stała się słupem soli.

כז וַיֵּשְׁכֶם אַבְרָהָם בְּבֶקֶר אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־עָמַד שָׁם אֶת־פָּנָיו יְהוָה:

I wstał Abraham rano, spiesząc na miejsce, kędy stanął przed obliczem Wiekuistego.

כח וַיִּשְׁקֶף עַל־פָּנָיו סֹדֶם וְעַמֹּרָה וְעַל־כָּל־פָּנָיו אֶרֶץ הַכֶּכֶר וַיֵּרָא וַהֲנֵה עָלָה קִיטֹר הָאָרֶץ כְּקִיטֹר הַכִּבְשָׁן:

I spojrział na powierzchnię Sedomu i Amory, i na całą powierzchnię ziemi owej okolicy, i zobaczył, a oto wznosił się dym z ziemi, jako dym z topielni!

כט וַיְהִי בִשְׁחַת אֱלֹהִים אֶת־עָרֵי הַכֶּכֶר וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־אַבְרָהָם וַיִּשְׁלַח אֶת־לוֹט מִתּוֹךְ הַהֶפְכָּה בַּהֲפֹךְ אֶת־הָעָרִים אֲשֶׁר־יָשַׁב בָּהֶן לוֹט:

I tak stało się, gdy zburzył Bóg miasta owej okolicy, że wspomniał Bóg na Abrahama, i wysłał Lota z pośród zniszczenia, niszcząc owe miasta, w których mieszkał był Lot.

ל וַיַּעַל לוֹט מִצְוֶעַר וַיָּשָׁב בָּהָר וּשְׁתֵּי בָנָתָיו עִמּוֹ כִּי יָרָא לְשֹׁכֵת בְּצֹוֶעַר וַיָּשָׁב בְּמַעְרָה הוּא וּשְׁתֵּי בָנָתָיו:

Lot zaś wyszedł z Coaru, i zamieszkał w górach, a dwie córki jego z nim; gdyż obawiał się pozostać w Coarze; i zamieszkał w jaskini, on i dwie córki jego.

לא ותאמר הבכירה אל־הצעירה אבינו זקן ואיש אין בארץ לבוא
עלינו כדרך כל־הארץ:

I rzekła starsza do młodszej: "Ojciec nasz starym, a mężczyzny nie ma na ziemi, któryby przyszedł do nas zwyczajem całej ziemi.

לב לכה נשקה את־אבינו יין ונשכבה עמו ונחיה מאבינו זרע:

Chodź, upoim ojca naszego winem, i położym się z nim, a zachowamy z ojca naszego potomstwo.

לג ותשקין את־אביהן יין בלילה הוא ותבא הבכירה ותשכב
את־אביה ולא־ידע בשכבה ובקומה:

I upoiły ojca swojego winem nocy onej, i poszła starsza i położyła się przy ojcu swoim; a nie wiedział on kiedy się układała, i kiedy wstała.

לד ויהי ממחרת ותאמר הבכירה אל־הצעירה הן־שכבתי אמש
את־אבי נשקנו יין גם־הלילה ובאי שכבי עמו ונחיה מאבינו
זרע:

I stało się nazajutrz, że rzekła starsza do młodszej: "oto leżałam wczoraj przy ojcu moim, upoim go winem i tej nocy, a pójdziesz i położysz się przy nim, i zachowamy z ojca naszego potomstwo."

לה ותשקין גם בלילה ההוא את־אביהן יין ותקם הצעירה ותשכב
עמו ולא־ידע בשכבה ובקומה:

I upoiły i nocy onej ojca swojego winem, i wstała młodsza, i położyła się przy nim; a nie wiedział on, kiedy się układała i kiedy wstała.

לו ותהרין שתי בנות־לוט מאביהן:

I poczęły dwie córki Lota od ojca swojego.

לז ותלד הבכירה בן ותקרא שמו מואב הוא אבי־מואב עד־היום:

I urodziła starsza syna, i nazwała imię jego Moab: on to ojciec Moabitów, po dziś dzień.

לח ותצעירה גם־הוא ילדה בן ותקרא שמו בן־עמי הוא אבי
בני־עמון עד־היום:

A młodsza również urodziła syna, i nazwała imię jego Ben-Ammi: On to ojciec Ammonitów, po dziś dzień.

פרק כ

א וַיֵּסַע מִשָּׁם אַבְרָהָם אֶרְצָה הַנִּגָּב וַיָּשָׁב בֵּין־קָדֵשׁ וּבֵין שׁוּר וַיָּגֵר בְּגֵרָר:

I wyruszył ztamąd Abraham do ziemi ku południowi, i osiadł między Kadesz a Szur, i przebywał w Gerar.

ב וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אַחֲתִי הוּא וַיִּשְׁלַח אַבִּימֶלֶךְ מֶלֶךְ־גֵּרָר וַיִּקַּח אֶת־שָׂרָה:

I mówił Abraham o Sarze żonie swojej: "Siostra to moja." I posłał Abimelech, król Geraru, i wziął Sarę.

ג וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־אַבִּימֶלֶךְ בַּחלֹם הַלַּיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ הֲנִיָּה מֵת עַל־הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־לָקַחְתָּ וְהוּא בָּעֵלֶת בַּעַל:

Ale przyszedł Bóg do Abimelecha we śnie nocnym, i powiedział mu: "Oto umrzesz z powodu niewiasty, którą wziął, bo ona zameężna.

ד וַאֲבִימֶלֶךְ לֹא קָרַב אֵלֶיהָ וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי הִנְנִי גַם־צָדִיק תַּהְרֹג:

A Abimelech nie zbliżył się był do niej i rzekł: "Panie! alboż i naród niewinny zatracasz?"

ה הֲלֹא הוּא אָמַר־לִי אַחֲתִי הוּא וְהִיא־גַם־הוּא אָמְרָה אַחִי הוּא בְּתָם־לְבָבִי וּבְנִקְיִן כִּפִּי עָשִׂיתִי זֹאת:

Wszakże sam powiedział mi: Siostra to moja, i ona sama też mówiła: Brat to mój. W prostocie serca mojego i w czystości rąk moich uczyniłem to."

ו וַיֹּאמֶר אֱלֹוֹ הָאֱלֹהִים בַּחלֹם גַּם אָנֹכִי יָדַעְתִּי כִּי בְתָם־לְבָבָךְ עָשִׂיתָ זֹאת וְאַחֲשֶׁךְ גַּם־אָנֹכִי אוֹתָךְ מִחַטֹּ־לִי עַל־כֵּן לֹא־נִתְּתִיךָ לַנִּגָּע אֵלֶיהָ:

I rzekł do niego Bóg we śnie: "I ja wiem, żeś w prostocie serca to uczynił; to też powstrzymałem cię, abyś nie grzeszył przeciw Mnie, i przeto niedopuszcilem, abyś jej dotknął.

ז וְעַתָּה הָשֵׁב אִשְׁתְּ־הָאִישׁ כִּי־נָבִיא הוּא וְיִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ וְחִיָּה וְאִם־אֵינֶךָ מְשִׁיב דָּע כִּי־מוֹת תָּמוּת אֶתָּה וְכָל־אֲשֶׁר־לָךְ:

A teraz wróc żonę tego męża, a będąc prorokiem, pomodli się za ciebie, i będziesz żył; jeżeli zaś nie wrócisz, wiedz, że umrzesz, ty i wszyscy twoi."

ח וַיִּשְׁכֶם אַבִּימֶלֶךְ בַּבֹּקֶר וַיִּקְרָא לְכָל־עֲבָדָיו וַיֹּדֶבֶר
אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאָזְנֵיהֶם וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים מְאֹד׃

I wstał Abimelech rano, i zwołał wszystkie sługi swoje, i opowiedział wszystkie rzeczy te w uszy ich; i zlekli się ludzie owi bardzo.

ט וַיִּקְרָא אַבִּימֶלֶךְ לְאַבְרָהָם וַיֹּאמֶר לוֹ מָה־עָשִׂיתָ לָּנוּ וּמָה־חָטָאתִי
לָךְ כִּי־הִבֵּאתָ עָלַי וְעַל־מִמְלַכְתִּי חָטָאתָ גְדֹלָה מַעֲשִׂים אֲשֶׁר
לֹא־יַעֲשׂוּ עָשִׂיתָ עִמָּדִי׃

I zawezwał Abimelech Abrahama i rzekł mu: "Cóżeś narobił nam, i czemuże zgrzeszyłem przeciw tobie, żeś prawie przywiódł na mnie i na królestwo moje grzech wielki? Czyny, których się nie czyni, uczyniłeś względem mnie."

י וַיֹּאמֶר אַבִּימֶלֶךְ אֶל־אַבְרָהָם מָה רָאִיתָ כִּי עָשִׂיתָ אֶת־הַדְּבָר
הַזֶּה׃

I rzekł Abimelech do Abrahama: "Cóżeś miał na widoku, gdyś uczynił rzecz tę?"

יא וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם כִּי אָמַרְתִּי רַק אֵין־יֵרָאת אֱלֹהִים בַּמָּקוֹם הַזֶּה
וַתְּרַגְּנֵנִי עַל־דְּבַר אִשְׁתִּי׃

I odpowiedział Abraham: "Mniemałem: zapewne nie ma bojaźni Bożej na tém miejscu i zabiją mnie z powodu żony mojej.

יב וְגַם־אֶמְנָה אֶחָתִי בֶת־אָבִי הוּא אֵךְ לֹא בֶת־אָמִי וַתְּהִי־לִי לְאִשָּׁה׃

I też w istocie siostrą moją, córką ojca mojego jest, choć nie córką matki mojej, i została żoną moją.

יג וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הִתְּעוּ אֹתִי אֱלֹהִים מִבֵּית אָבִי וָאָמַר לָהּ זֶה חֲסִידְךָ
אֲשֶׁר תַּעֲשִׂי עִמָּדִי אֵל כָּל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר נָבֹוא שָׁמָּה אֲמַר־לִי אָחִי
הוּא׃

I było, gdy wywiódł mnie Bóg na tułactwo z domu ojca mojego, rzekłem wtedy do niej: Oto łaska, którą wyświadczysz mi:

Do któregokolwiek miejsca przyjdziemy, powiedz o mnie: brat to mój."

יד וַיִּקַּח אַבִּימֶלֶךְ צֹאן וּבָקָר וְעֲבָדִים וּשְׁפָחָת וַיִּתֵּן לְאַבְרָהָם וַיָּשָׁב
לוֹ אֶת שָׂרָה אִשְׁתּוֹ׃

I wziął Abimelech trzody i rogaciznę, i sługi, i służebnice, i dał Abrahamowi, i zwrócił mu Sarę, żonę jego.

טו וַיֹּאמֶר אַבְיִמֶלֶךְ הִנֵּה אֶרְצִי לְפָנֶיךָ בְּטוֹב בְּעֵינַיִךְ שָׁב:

I rzekł Abimelech: "Oto ziemia moja przed tobą; gdziekolwiek ci się spodoba, osiądź."

טז וַיִּשְׁרָה אֹמֶר הִנֵּה נָתַתִּי אֵלַי כֶּסֶף לְאַחִיךָ הִנֵּה הוּא-לְךָ כֶּסֶת עֵינַיִם לְכָל אֲשֶׁר אֶתָּךְ וְאֵת כָּל וְנִכְחַת:

A do Sary rzekł: Oto dałem tysiąc srebrników bratu twemu; niech to będzie dla ciebie pokryciem pozoru przed wszystkimi, którzy z tobą są, a wobec wszystkich jesteś usprawiedliwiona.

יז וַיִּתְּפַלֵּל אַבְרָהָם אֶל-הָאֱלֹהִים וַיִּרְפָּא אֱלֹהִים אֶת-אַבְיִמֶלֶךְ וְאֶת-אִשְׁתּוֹ וְאִמְהָתָיו וַיָּלֶדּוּ:

I pomodlił się Abraham do Boga i uzdrowił Bóg Abimelecha, i żonę jego, i służebnice jego, że rodzić mogły.

יח כִּי-עָצַר עָצַר יְהוָה בְּעַד כָּל-רֶחֶם לְבֵית אַבְיִמֶלֶךְ עַל-דִּבְרֵי שָׂרָה אִשְׁתֵּי אַבְרָהָם:

Albowiem zupełnie zawarł był Wiekuisty każdy żywot domu Abimelecha, z powodu Sary, żony Abrahama.

פרק כא

א ויהוה פקד את־שרה כאשר אמר ויעש יְהוָה לְשָׂרָה כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר:

A Wiekuisty pomnił na Sarę, jako rzekł; i uczynił Wiekuisty Sarze, jako był powiedział.

ב ונתַּהַר וַתֵּלֶד שָׂרָה לְאַבְרָהָם בֶּן לְזָקְנֵי לְמוֹעֵד אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֹתוֹ אֱלֹהִים:

I poczęła, i urodziła Sara Abrahamowi syna w starości jego, w oznaczonym czasie, o którym mówił mu Bóg.

ג וַיִּקְרָא אַבְרָהָם אֶת־שְׁם־בְּנוֹ הַנּוֹלֵד־לּוֹ אֲשֶׁר־יָלְדָה־לּוֹ שָׂרָה יִצְחָק:

I nazwał Abraham imię syna swojego, który mu się urodził, którego urodziła mu Sara: Ic'hak.

ד וַיִּמָּל אַבְרָהָם אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ בֶּן־שְׁמֹנֶת יָמִים כְּאֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים:

I obrzezał Abraham Ic'haka, syna swego, gdy miał ośm dni, jak przykazał mu Bóg.

ה וַאֲבָרָהָם בֶּן־מֵאָת שָׁנָה בְּהוֹלֵד לוֹ אֶת יִצְחָק בְּנוֹ:

A Abraham był w wieku stu lat, gdy urodził mu się Ic'hak, syn jego.

ו וַתֹּאמֶר שָׂרָה צָחַק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים כָּל־הַשְׁמֵעַ יִצְחָק־לִי:

I rzekła Sara: "śmiechu nabawił mnie Bóg: ktokolwiek usłyszysz, wyśmiej mnie."

ז וַתֹּאמֶר מִי מָלַל לְאַבְרָהָם הִינִיקָה בָּנִים שָׂרָה כִּי־יָלְדָתִי בֶּן לְזָקְנִי:

I rzekła: "Któżby przepowiedział Abrahamowi: Karmić będzie dzieci Sara; jednak urodziłam syna w starości jego!"

ח וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד וַיִּנָּמַל וַיַּעַשׂ אַבְרָהָם מִשְׁתָּה גָדוֹל בְּיוֹם הַנָּמַל אֶת־יִצְחָק:

I podrosło dziecko, i zostało odstawioném; i wyprawił Abraham ucztę wielką w dzień odstawienia Ic'haka.

ט וַתֵּרָא שָׂרָה אֶת־בֶּן־הָגָר הַמִּצְרִית אֲשֶׁר־יָלְדָה לְאַבְרָהָם מִצְחָק:

I ujrziała Sara syna Hagary, Micrejki, którego urodziła Abrahamowi, szydzącego.

י וַתֹּאמֶר לְאַבְרָהָם גֵּרָשׁ הָאֵמָה הַזֹּאת וְאֶת־בְּנָהּ כִּי לֹא יִירֶשׁ בֶּן־הָאֵמָה הַזֹּאת עִם־בְּנֵי עִם־יִצְחָק:

I rzekła do Abrahama: "Wypędź służebnicę tę i syna jej; bo nie ma dziedziczyć syn służebnicy tej z synem moim, z Ic'hakiem."

יא וַיֵּרֶע הַדָּבָר מְאֹד בְּעֵינֵי אַבְרָהָם עַל אֹדֶת בְּנוֹ:

I przykrą była rzecz ta wielce w oczach Abrahama, z powodu syna jego.

יב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־אַבְרָהָם אֶל־יִרְעָ בְּעֵינֶיךָ עַל־הַנֶּעֱרָ וְעַל־אֵמָתְךָ כֹּל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלֶיךָ שָׂרָה שְׁמַע בְּקֹלָהּ כִּי בִיִּצְחָק יִקְרָא לָהּ זֶרַע:

I rzekł Bóg do Abrahama: "Niechaj to przykrém nie będzie w oczach twoich z powodu chłopca i służebnicy twojej; cokolwiek powie ci Sara słuchaj głosu jej, gdyż po Ic'haku nazwaném będzie potomstwo twoje.

יג וְגַם אֶת־בֶּן־הָאֵמָה לְגֹוי אֲשִׁימֶנּוּ כִּי זֶרַעָהּ הוּא:

Wszakże i syna służebnicy, naród zeń uczynię, przeto iż nasieniem twojem jest."

יד וַיָּשָׁכֶם אַבְרָהָם בְּבֶקֶר וַיִּקַּח־לֶחֶם וַחֲמַת מַיִם וַיִּתֵּן אֶל־הָגָר שָׁם עַל־שֹׁכְמָהּ וְאֶת־הַיֶּלֶד וַיִּשְׁלַחָהּ וַתֵּלֶךְ וַתִּתַּע בְּמִדְבַּר בְּאֵר שָׁבַע:

I wstał Abraham rano i wziawszy chléb i łagiew wody dał Hagarze, kładąc na barki jej, a także dziecę, i odprowadził ją. I poszła, i tułała się w pustyni Beer-Szeba.

טו וַיִּכְלוּ הַמַּיִם מִן־הַחֲמַת וַתִּשְׁלַךְ אֶת־הַיֶּלֶד תַּחַת אֶחָד הַשִּׁיחִים:

I nie stało wody w łagwi; i rzuciła dziecę pod jeden z krzaków.

טז וַתֵּלֶךְ וַתֵּשֶׁב לָהּ מִגְגֵּד הָרָחֶק כְּמִטְחָוִי קָשָׁת כִּי אָמְרָה אֶל־אַרְאֶה בְּמוֹת הַיֶּלֶד וַתֵּשֶׁב מִגְגֵּד וַתִּשָּׂא אֶת־קֹלָהּ וַתִּבְדֵּךְ:

I poszła, i usiadła sobie zdala, w odległości strzału z łuku; bo mówiła: "niechaj nie zobaczę śmierci dziecka." I siedziała zdala, i podniosła głos swój, i płakała.

יז וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת־קוֹל הַנֶּעֱר וַיִּקְרָא מִלֵּאדָּ אֱלֹהִים אֶל־הַנֶּר
מִן־הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר לָהּ מִה־לָּךְ הַנֶּר אֶל־תִּירָאִי כִּי־שָׁמַע אֱלֹהִים
אֶל־קוֹל הַנֶּעֱר בְּאֶשֶׁר הוּא־שֵׁם:

I usłyszał Bóg głos chłopca, i zawołał anioł Boży na Hagarę z nieba, i rzekł do niej: "Co ci Hagaro? Nie obawiaj się, bo usłyszał Bóg głos chłopca, tam kędy jest.

יח קוּמִי שְׂאִי אֶת־הַנֶּעֱר וְתַחֲזִיקִי אֶת־יָדָךְ בּוֹ כִּי־לִנְיָ נָדוּל אֲשִׁימֶנּוּ:
Wstań, podnies chłopca, a ujmij go ręką twoją; gdyż naród wielki uczynię zeń."

יט וַיִּפְקַח אֱלֹהִים אֶת־עֵינֶיהָ וַתֵּרָא בְּאֵר מַיִם וַתֵּלֶךְ וַתִּמְלֵא
אֶת־הַחֲמַת מַיִם וַתִּשְׁקֵךְ אֶת־הַנֶּעֱר:

I otworzył Bóg oczy jej, i ujrzała studnię wody, i poszła i napełniła łagiew wodą, i napoiła chłopca.

כ וַיְהִי אֱלֹהִים אֶת־הַנֶּעֱר וַיַּגְדֵּל וַיֵּשֶׁב בְּמִדְבָּר וַיְהִי רֹבֵה קֶשֶׁת:
I był Bóg z chłopcem; a podrośł i osiadł w pustyni i stał się strzelcem, łucznikiem.

כא וַיֵּשֶׁב בְּמִדְבָּר פָּאֶרָן וַתִּקַּח־לּוֹ אִמּוֹ אִשָּׁה מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם:
I osiadł w pustyni Paran; i wzięła mu matka jego żonę z ziemi Micraim.

כב וַיְהִי בָּעֵת הַהוּא וַיֹּאמֶר אַבְיִמֶלֶךְ וּפִיכֹל שֶׁר־צָבָאוּ אֶל־אַבְרָהָם
לֵאמֹר אֱלֹהִים עִמָּךְ בְּכֹל אֲשֶׁר־אַתָּה עֹשֶׂה:

I stało się onegoż czasu, rzekł Abimelech wobec Pichola, dowódcy wojsk swoich, do Abrahama jak następuje: "Bóg z tobą we wszystkim co czynisz.

כג וַעֲתָה הִשָּׁבְעָה לִּי בְּאֱלֹהִים הַנָּה אִם־תִּשְׁקֹר לִּי וּלְנִינִי וּלְנִכְדִּי
כַּחֲסֹד אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי עִמָּךְ תַּעֲשֶׂה עִמָּדִי וְעַם־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נָתַתָּה
בָּהּ:

A przeto przysięgnij mi na Boga tutaj, że nie przeniewierzysz się ani mnie, ani synowi mojemu, ani wnukowi mojemu; wedle łaski, którą wyświadczyłem tobie, wyświadczysz mnie, i ziemi co gościłeś w niej."

כד וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֲנֹכִי אֲשָׁבַע:

I rzekł Abraham: "Przysięgnę".

כה וְהוֹכַח אֲבִרְהָם אֶת־אַבְיִמֶלֶךְ עַל־אֲדֹת בְּאֵר הַמַּיִם אֲשֶׁר נִזְלָו
עֲבָדֵי אַבְיִמֶלֶךְ:

Ale przymawiał Abraham Abimelechowi względem studni z wodą, którą
przemocą zawładnęli słudzy Abimelecha.

כו וַיֹּאמֶר אַבְיִמֶלֶךְ לֹא יָדַעְתִּי מִי עָשָׂה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְגַם־אֶתָּה
לֹא־הִנֵּדְתָּ לִּי וְגַם אֲנֹכִי לֹא שָׁמַעְתִּי בְלִתִּי הַיּוֹם:

I rzekł Abimelech: "Nie wiem kto to uczynił; aniś ty mi o tém oznajmił,
anim ja o tém słyszał, wyjąwszy dzisiaj."

כז וַיִּקַּח אֲבִרְהָם צֹאן וּבָקָר וַיִּתֵּן לְאַבְיִמֶלֶךְ וַיִּכְרְתוּ שְׁנֵיהֶם בְּרִית:

I wziął Abraham trzody i rogaciznę, i dał Abimelechowi; i zawarli obaj
przymierze.

כח וַיַּצֵּב אֲבִרְהָם אֶת־שִׁבְעַת כִּבְשֹׁת הַצֹּאן לְבִדְהָן:

Postawił zaś Abraham siedmioro jagniąt z trzody oddzielnie.

כט וַיֹּאמֶר אַבְיִמֶלֶךְ אֶל־אֲבִרְהָם מָה הֵנָּה שִׁבְעַת כִּבְשֹׁת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר
הֻצַּבְתָּ לְבִדְהָנָה:

I rzekł Abimelech do Abrahama: "Na cóż te siedmioro jagniąt, które
postawiłeś oddzielnie?"

ל וַיֹּאמֶר כִּי אֶת־שִׁבְעַת כִּבְשֹׁת תִּקַּח מִיָּדִי בַּעֲבוּר תַּהְיֶיהָ־לִּי לְעֹדָה
כִּי חָפַרְתִּי אֶת־הַבְּאֵר הַזֹּאת:

I rzekł: Siedmioro tych jagniąt przyjmiesz z ręki mojej, aby było mi
to świadectwem, żem wykopał studnię tę."

לא עַל־כֵּן קָרָא לַמָּקוֹם הַהוּא בְּאֵר שִׁבְעַת כִּי שֵׁם נִשְׁבְּעוּ שְׁנֵיהֶם:

Przeto nazwano miejsce ono: Beer-Szeba; albowiem tam przysięgli obaj.

לב וַיִּכְרְתוּ בְרִית בֵּבְאֵר שִׁבְעַת וַיִּקֶּם אַבְיִמֶלֶךְ וּפִיכַל שֶׁר־צָבָאוּ וַיָּשְׁבוּ
אֶל־אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים:

I zawarli przymierze w Beer-Szeba. I powstał Abimelech i Pichol,
dowódca wojsk jego, i wrócili do ziemi Pelisztów.

לז וַיֵּטַע אִשָּׁל בֵּבְאֵר שִׁבְעַת וַיִּקְרָא־שָׁם בְּשֵׁם יְהוָה אֵל עוֹלָם:

I zasadził tamaryskę w Beer-Szeba, i wzywał tam imienia Wiekuistego,
Boga Przedwiecznego.

לֹד וַיֵּנָה אַבְרָהָם בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים יָמִים רַבִּים:

I przebywał Abraham w ziemi Pelisztów przez czasy długie.

פרק כב

א וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֱלֹהִים נִסָּה אֶת־אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר
אֵלָיו אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הִנְנִי:

I stało się po wypadkach tych, że Bóg doświadczył Abrahama, i rzekł do niego: "Abrahamie!" a rzekł: "Oto jestem!"

ב וַיֹּאמֶר קַח־נָא אֶת־בְּנֶךָ אֶת־יִחִידְךָ אֲשֶׁר־אַהֲבָתָ אֶת־יִצְחָק
וְלֶךְ־לְךָ אֶל־אַרְצָן הַמֹּרְיָה וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה עַל אֶחָד הַהָרִים
אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהִים:

I rzekł: "Weźże syna twojego, jedynaka twojego, którego miłujesz, Ic'haka, a idź do ziemi Moria, i złóż go tam jako całopalenie, na jednej z gór, którą wskażę tobie."

ג וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר וַיַּחֲכֹשׂ אֶת־חֲמורוֹ וַיִּקַּח אֶת־שְׁנֵי נַעֲרָיו
אֹתוֹ וְאֵת יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּבְקַע עֵצִי עֹלָה וַיִּקֶּם וַיֵּלֶךְ אֶל־הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר־אָמַר־לוֹ הָאֱלֹהִים:

I wstał Abraham rano, i osiodłał osła swojego, i zabrał dwóch pachołków swoich z sobą, i Ic'haka, syna swego, i narał dREW dla całopalenia, i powstał i poszedł na miejsce, o którym powiedział im Bóg.

ד בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת־עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת־הַמָּקוֹם מֵרֶחֶק:

Dnia trzeciego, podniósł Abraham oczy swoje, i ujrzał miejsce ono zdaleka.

ה וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־נַעֲרָיו שְׁבוּ־לָכֶם פֹּה עִם־הַחֲמור וְאֲנִי וְהַנֶּעֱר
נֵלְכָה עַד־כֹּה וְנִשְׁתַּחֲוֶה וְנִשְׁכַּבָּה אֵלֵיכֶם:

I rzekł Abraham do pachołków swoich: "Zostańcie wy tu przy osle; a ja i chłopię pójdziemy do onąd, i pokłonim się, i powrócimy do was."

ו וַיִּקַּח אַבְרָהָם אֶת־עֵצִי הָעֹלָה וַיִּשֶׂם עַל־יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ
אֶת־הָאֵשׁ וְאֶת־הַמֵּאֲכָלֶת וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחַד:

I wziął Abraham drwa na całopalenie, i włożył je na Ic'haka, syna swego; i wziął w rękę swoją ogień i nóż; i poszli obaj razem.

ז וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל־אַבְרָהָם אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הִנְנִי בְנִי וַיֹּאמֶר
הִנֵּה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים וְאַיִה הַשָּׂה לְעֹלָה:

I rzekł Ic'hak do Abrahama, ojca swojego, i powiedział: "Ojczy mój!"
I rzekł: "Oto jestem, synu mój!" I rzekł: "Oto ogień i drwa, a gdzież
jagnię na całopalenie?"

ח וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֱלֹהִים יִרְאֶה-לוֹ הֵשֶׁה לְעֹלָה בְנִי וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם
יַחְדָּו:

I rzekł Abraham: "Bóg upatrz sobie jagnię na całopalenie, synu mój!"
i szli obaj razem.

ט וַיָּבֹאוּ אֶל-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר-לוֹ הָאֱלֹהִים וַיְבִן שָׁם אַבְרָהָם
אֶת-הַמִּזְבֵּחַ וַיַּעֲרֹךְ אֶת-הָעֵצִים וַיַּעֲקֹד אֶת-יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּשֶׂם אֹתוֹ
עַל-הַמִּזְבֵּחַ מִמָּעַל לְעֵצִים:

I przybyli do miejsca, o którym mówił mu Bóg; i zbudował tam
Abraham ofiarnicę, i ułożył drwa, i związał Ic'haka, syna swego,
i położył go na ofiarnicę, ponad drwami.

י וַיִּשְׁלַח אַבְרָהָם אֶת-יָדוֹ וַיִּקַּח אֶת-הַמֶּאֱכָלֶת לְשַׁחֵט אֶת-בְּנוֹ:

I wyciągnął Abraham rękę swoją, i wziął nóż, by zarząć syna swego.

יא וַיִּקְרָא אֵלָיו מֶלֶאךָ יְהוָה מִן-הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אַבְרָהָם
וַיֹּאמֶר הִנְנִי:

Ale zawołał nań anioł Wiekuistego z nieba, i rzekł: "Abrahamie!
Abrahamie!" a rzekł: "Oto jestem!"

יב וַיֹּאמֶר אֶל-תְּשַׁלַּח יָדְךָ אֶל-הַנֶּעֱר וְאַל-תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה כִּי עֵתָה
יָדַעְתִּי כִּי-יֵרָא אֱלֹהִים אֹתָהּ וְלֹא חָשַׁכְתָּ אֶת-בְּנִיךָ אֶת-יְחִידְךָ
מִמֶּנִּי:

I rzekł: "Nie wyciągaj ręki twojej na chłopca i nie czyni mu nic; gdyż
teraz wiem, że bogobojnym jesteś, a nie oszczędzałeś syna twego,
jedynaka twojego, dla Mnie."

יג וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת-עֵינָיו וַיִּרְא וְהִנֵּה-אֵיל אֶחָד נֹאֲחַז בְּסֹבֶב בְּקִרְנָיו
וַיֵּלֶךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח אֶת-הָאֵיל וַיַּעֲלֵהוּ לְעֹלָה תַּחַת בְּנוֹ:

I podniósł Abraham oczy swoje, i spojrział, a oto baran, który potem
uwiązał w gęstwinie rogami swojemi. I poszedł Abraham, i wziąwszy
barana, złożył go na całopalenie, miasto syna swojego.

יד וַיִּקְרָא אַבְרָהָם שֵׁם-הַמָּקוֹם הַהוּא יְהוָה יִרְאֶה אֲשֶׁר יֹאמַר הַיּוֹם
בְּהֵרָ יְהוָה יִרְאֶה:

I nazwał Abraham imię miejsca onego: "Wiekuisty upatrzy; ztąd mówią po dziś dzień: na górze Wiekuistego ukaże się."

טו וַיִּקְרָא מִלְאֲךָ יְהוָה אֶל־אַבְרָהָם שְׁנִית מִן־הַשָּׁמַיִם:

I zawołał anioł Wiekuistego na Abrahama po raz wtóry z nieba.

טז וַיֹּאמֶר בִּי נִשְׁבַּעְתִּי נְאֻם־יְהוָה כִּי יַעַן אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה
וְלֹא חָשַׁכְתָּ אֶת־בְּנֶךָ אֶת־יְחִידְךָ:

I rzekł: "Na Siebie przysięgam, rzeczy Wiekuisty, że ponieważ uczyniłeś to, a nie oszczędzałeś syna twojego, jedynaka twojego:

יז כִּי־בָרַךְ אֲבִרְכְּךָ וְהִרְבֵּה אַרְבֵּה אֶת־זַרְעֲךָ כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם
וּכְחוֹל אֲשֶׁר עַל־שְׁפַת הַיָּם וַיִּרֶשׁ זַרְעֲךָ אֶת שְׂעַר אֲיָבּוֹ:

Że pobłogosławię cię, i rozmnożę potomstwo twoje, jako gwiazdy nieba, i jako piasek, co na brzegu morza; a zdobędzie ród twój bramy wrogów swoich;

יח וְהִתְבָּרַכְוּ בְּזַרְעֲךָ כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ עִקֵּב אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ בְּקֻלִּי:

I błogosławić się będą potomstwem twojem wszystkie narody ziemi, w nagrodę tego, żeś usłuchał głosu Mojego."

יט וַיָּשָׁב אַבְרָהָם אֶל־נְעָרָיו וַיִּקְמוּ וַיֵּלְכוּ יַחְדָּו אֶל־בְּאֵר שָׁבַע וַיָּשָׁב
אַבְרָהָם בְּבֶאֱר שָׁבַע:

I wrócił Abraham do pachołków swoich; i powstał, i poszli razem do Beer-Szeba; i osiadł Abraham w Beer-Szeba.

כ וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֵּגֵד לְאַבְרָהָם לֵאמֹר הִנֵּה יָלְדָה
מִלְכָּה גַם־הִוא בָּנִים לְנַחֲוֹר אָחִיךָ:

I stało się po wypadkach tych, że doniesiono Abrahamowi, co następuje: "Otóż urodziła i Milka synów, Nachorowi bratu twojemu:

כא אֶת־עֹיִן בְּכָרוֹ וְאֶת־בּוֹז אָחִיו וְאֶת־קִמּוּאֵל אָבִי אָרָם:

Uca, pierworodnego jego, i Buza, brata jego i Kemuela, ojca Aramu.

כב וְאֶת־כְּשֹׁד וְאֶת־חִזּוֹ וְאֶת־פִּלְדָּשׁ וְאֶת־יִדְלָף וְאֶת בְּתוּאֵל:

I Keseda, i Chazoa, i Pildosza, i Idlafa, i Betuela.

כג וּבְתוּאֵל יָלַד אֶת־רִבְקָה שְׁמֹנֶה אֵלֶּה יָלְדָה מִלְכָּה לְנַחֲוֹר אָחִי
אַבְרָהָם:

A Betuel spłodził Ribkę. Ośmiu tych urodziła Milka Nachorowi, bratu Abrahama.

כֹּד וּפִילֹנֶשׁ וְשָׁמָּה רְאוּמָה וְתִלְדָּר גַּם־הוּא אֶת־טֹבַח וְאֶת־גַּחַם
וְאֶת־תַּחַשׁ וְאֶת־מַעֲכָה:

A nałożnica jego, imieniem Reuma, urodziła również: Tebacha
i Gachama, i Tachasza i Maacha.

פרק כג

א וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעַת שָׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה:

I trwało życie Sary sto dwadzieścia i siedm lat, - lata życia Sary.

ב וַתָּמָת שָׂרָה בְּקִרְיַת אַרְבַּע הוּא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֹא אַבְרָהָם לְסֹפֶד לְשָׂרָה וּלְבִכְתָּהּ:

I umarła Sara w Kirjat-Arba, to jest w Chebronie, w ziemi Kanaan.

I przybył Abraham, by ubolewać nad Sarą, i by opłakiwać ją.

ג וַיָּקָם אַבְרָהָם מֵעַל פָּנָי מִתּוֹ וַיְדַבֵּר אֶל-בְּנֵי-חֵת לֵאמֹר:

I powstał Abraham z przed oblicza zmarłej swojej, i rzekł do synów Cheta, jak następuje:

ד גֵּר-וְתוֹשָׁב אָנֹכִי עִמָּכֶם תָּנוּ לִי אֶחָיִת-קֶבֶר עִמָּכֶם וְאֶקְבְּרָה מִתִּי מִלְּפָנַי:

"Pielgrzymem i osiedleńcem jestem u was; dajcie mi dziedziczny grób wpośród was, abym pochował zmarłą moją z przed oblicza mojego."

ה וַיַּעֲנוּ בְנֵי-חֵת אֶת-אַבְרָהָם לֵאמֹר לוֹ:

I odpowiedzieli synowie Cheta Abrahamowi, mówiąc mu:

ו שְׁמַעֲנוּ אֲדֹנָי נָשִׂיא אֱלֹהִים אַתָּה בְּתוֹכֵנוּ בְּמִבְחָר קִבְּרֵינוּ קֶבֶר אֶת-מֵתְךָ אִישׁ מִמֶּנּוּ אֶת-קִבְּרוֹ לֹא-יִכְלֶה מִמָּוֶה מִקֶּבֶר מֵתְךָ:

"Słuchaj nas, panie nasz; księciem Bożym ty wpośród nas; w najprzedniejszym z grobów naszych pochowaj zmarłą twoją; nikt z nas grobu swojego nie wzbroni tobie, abyś nie pochował zmarłej twojej."

ז וַיָּקָם אַבְרָהָם וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לְעַם-הָאָרֶץ לְבְנֵי-חֵת:

I wstał Abraham, i pokłonił się ludowi kraju, synom Cheta.

ח וַיְדַבֵּר אַתָּם לֵאמֹר אִם-יֵשׁ אֶת-נַפְשְׁכֶם לְקַבֵּר אֶת-מֵתִי מִלְּפָנַי שְׁמַעֲנוּנִי וּפְגַעוּ-לִי בְּעֶפְרוֹן בֶּן-צֹחָר:

I mówił z nimi, jak następuje: "Jeżeli jest wola waszą pochować zmarłą moją z przed oblicza mojego, posłuchajcie mnie, a przyczynicie się za mną u Efrona, syna Cochara.

ט וַיִּתֵּן-לִי אֶת-מַעֲרַת הַמְּכַפְלָה אֲשֶׁר-לוֹ אֲשֶׁר בְּקִצָּה שְׂדֵהוּ בְּכֶסֶף מֵלֵא יִתְּנָה לִי בְּתוֹכְכֶם לְאַחַיִת-קֶבֶר:

Aby mi ustąpił jaskinię w Machpela, którą posiada, która na końcu pola jego; za cenę pełną niech ją ustąpi mi, wpośród was, na dziedziczny grób."

י וַעֲפְרוֹן יָשָׁב בְּתוֹךְ בְּנֵי־חֵת וַיַּעַן עֲפְרוֹן הַחִתִּי אֶת־אַבְרָהָם בְּאָזְנֵי
בְּנֵי־חֵת לְכָל בָּאֵי שַׁעַר־עִירוֹ לֵאמֹר:

A Efron zasiadał wpośród synów Cheta; i odpowiedział Efron Chitejczyk Abrahamowi w uszy synów Cheta, w obec wszystkich wstępujących w bramę miasta jego, jak następuje:

יא לֹא־אֲדֹנִי שְׁמַעֲנִי הַשָּׁדָה נְתַתִּי לָךְ וְהַמְעָרָה אֲשֶׁר־בּוֹ לָךְ נְתַתִּיהָ
לְעֵינֵי בְנֵי־עַמִּי נְתַתִּיהָ לָךְ קֹבֵר מֵתָךְ:

"Nie, panie mój, słuchaj mnie! Pole to oddam tobie, i jaskinię, która w niem jest, tobie oddam ją; w oczach synów ludu mojego oddam ją tobie; pochowaj zmarłą twoją."

יב וַיִּשְׁתַּחוּ אַבְרָהָם לִפְנֵי עַם הָאָרֶץ:

I pokłonił się Abraham przed ludem tego kraju.

יג וַיְדַבֵּר אֶל־עֲפְרוֹן בְּאָזְנֵי עַם־הָאָרֶץ לֵאמֹר אֵךְ אִם־אֶתָּה לֹו שְׁמַעֲנִי
נְתַתִּי כֶסֶף הַשָּׁדָה קַח מִמֶּנִּי וְאִקְבְּרָה אֶת־מֵתִי שָׁמָּה:

I rzekł do Efrona w uszy ludu owego kraju jak następuje: "Gdybyś mnie tylko posłuchać zechciał! Dam pieniądze za to pole, przyjm odemnie, a wtedy pochowam zmarłą moją tam."

יד וַיַּעַן עֲפְרוֹן אֶת־אַבְרָהָם לֵאמֹר לֹו:

I odpowiedział Efron Abrahamowi, mówiąc mu:

טו אֲדֹנִי שְׁמַעֲנִי אָרֶץ אַרְבַּע מֵאוֹת שֶׁקֶל־כֶּסֶף בֵּינִי וּבֵינָךְ מֵה־הוּא
וְאֶת־מֵתָךְ קֹבֵר:

"Panie mój, posłuchaj mnie: ziemia za czterysta szekłów srebra, między mną a tobą, cóż znaczy to? I tak pochowaj zmarłą twoją."

טז וַיִּשְׁמַע אַבְרָהָם אֶל־עֲפְרוֹן וַיִּשְׁקַל אַבְרָהָם לְעֲפְרוֹן אֶת־הַכֶּסֶף
אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּאָזְנֵי בְנֵי־חֵת אַרְבַּע מֵאוֹת שֶׁקֶל כֶּסֶף עֹבֵר לִסְחָר:

I usłuchał Abraham Efrona; i odważył Abraham Efronowi to srebro, o którym mówił, w przytomności synów Cheta: Czterysta szekłów srebra, obiegającego u kupców.

יז וַיָּקָם שָׂדֶה עֶפְרוֹן אֲשֶׁר בַּמַּכְפֶּלָה אֲשֶׁר לִפְנֵי מַמְרָא הַשָּׂדֶה
וַתִּמְעָרָה אֲשֶׁר-בּוֹ וְכָל-הָעֵץ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר בְּכָל-גְּבֻלוֹ
סָבִיב:

I dostało się pole Efrona, co w Machpela naprzeciw Mamre, - pole i jaskinia, która w niém, i wszystkie drzewa, które na polu były, na całej jego przestrzeni, w około,

יח לְאַבְרָהָם לְמִקְנָה לְעֵינֵי בְנֵי-חֵת כָּל בְּאֵי שַׁעַר-עִירוֹ:

Abrahamowi, jako nabytek, w oczach synów Cheta, wobec wszystkich wstępujących w bramę miasta jego.

יט וְאַחֲרֵי-כֵן קָבַר אַבְרָהָם אֶת-שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אֶל-מְעָרַת שָׂדֶה
הַמַּכְפֶּלָה עַל-פְּנֵי מַמְרָא הוּא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן:

A następnie pochował Abraham Sarę, żonę swoją, w jaskini w Machpela, naprzeciw Mamre, czyli Chebronu, w ziemi Kanaan.

כ וַיָּקָם הַשָּׂדֶה וַתִּמְעָרָה אֲשֶׁר-בּוֹ לְאַבְרָהָם לְאַחֲזִית-קָבֶר מֵאֵת
בְּנֵי-חֵת:

I tak dostało się pole, i jaskinia, która w niém, Abrahamowi, jako dziedziczny grób od synów Cheta.

פרק כד

א וַאֲבֹרָהֶם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים וַיְהִינָה בֵּרֶךְ אֶת־אֲבֹרָהֶם בְּכָל:

A Abraham był stary, podeszły w latach; a Wiekuisty błogosławił Abrahamowi we wszystkim.

ב וַיֹּאמֶר אֲבֹרָהֶם אֶל־עַבְדּוֹ זָקֵן בֵּיתוֹ הַמִּשְׁלָב בְּכָל־אֲשֶׁר־לוֹ שֵׁם־נָא יִדְּךָ תַּחַת יָרְכִי:

I rzekł Abraham do sługi swojego, starszego domu swojego, który zawiadywał wszystkim, co doń należało: "połóż też rękę twoją pod biodro moje.

ג וַאֲשָׁבִיעֶךָ בִּיהִנֶּה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וְאֱלֹהֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא־תַחַח אִשָּׁה לְבָנִי מִבְּנוֹת הַפְּנֻעִי אֲשֶׁר אֲנִי יוֹשֵׁב בְּקִרְבּוֹ:

A zaknę cię na Wiekuistego, Boga nieba i Boga ziemi, żebyś nie brał żony dla syna mojego z pomiędzy cór Kanaanejczyka, w pośród którego ja mieszkam;

ד כִּי אֶל־אֶרֶצִי וְאֶל־מוֹלַדְתִּי תֵלֵךְ וְלִקַּחְתָּ אִשָּׁה לְבָנִי לִי־צֶחֶק:

Lecz do ziemi mojej, i do rodzinnego miejsca mojego pójdziesz, i weźmiesz żonę dla syna mojego, dla Ic'haka."

ה וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָעֶבֶד אוֹלִי לֹא־תֵאבֶה הָאִשָּׁה לְלָכֶת אַחֲרַי אֶל־הָאָרֶץ הַזֹּאת הִהְשֵׁב אֲשִׁיב אֶת־בְּנִךְ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יֵצְאָתָּ מִשָּׁם:

I rzekł do niego sługa: "Może nie zechce ta niewiasta pójść za mną do kraju tego, czyż mam wtedy zaprowadzić syna twojego do kraju, z któregoś wyszedł?

ו וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲבֹרָהֶם הַשָּׁמַר לְךָ פֶּן־תָּשִׁיב אֶת־בְּנִי שָׁמָּה:

I rzekł do niego Abraham: "Strzeż się, abyś nie zaprowadził syna mojego tam!"

ז יְהִינֶה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לָקַחְנִי מִבֵּית אָבִי וּמֵאֶרֶץ מוֹלַדְתִּי וְאֲשֶׁר דִּבֶּר־לִי וְאֲשֶׁר נִשְׁבַּע־לִי לֵאמֹר לְזָרְעֶךָ אֶתֵּן אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת הוּא יִשְׁלַח מְלָאָכּוֹ לְפָנֶיךָ וְלִקַּחְתָּ אִשָּׁה לְבָנִי מִשָּׁם:

Wiekuisty Bóg nieba, który wziął mnie z domu ojca mojego i z ziemi rodzinnej mojej, który przyrzekł mi, i który zaprzysiągł mi, w słowach:

Potomstwu twojemu oddam ziemię tę, On poszle anioła swojego przed tobą, i weźmiesz żonę dla syna mojego ztamtąd.

ח וְאִם-לֹא תֵאבְדָה הָאִשָּׁה לְלֶכֶת אַחֲרַיָּךְ וְנִקִּיתִי מִשְׁבַּעְתִּי זֹאת רַק אֶת-בְּנִי לֹא תָשִׁיב שָׁמָּה:

A gdyby nie zechciała niewiasta owa pójść za tobą, zwolnionym będziesz z tej klątwy mojej. Tylko syna mojego nie zaprowadzaj tam!"

ט וַיֵּשֶׁם הָעֶבֶד אֶת-יָדוֹ תַּחַת יָרֵךְ אַבְרָהָם אֲדֹנָיו וַיִּשְׁבַּע לוֹ עַל-הַדָּבָר הַזֶּה:

I położył sługa rękę swoją pod biodro Abrahama, pana swojego, i zaprzysiągł mu to.

י וַיִּקַּח הָעֶבֶד עֲשָׂרָה גִּמְלִים מִגְּמְלֵי אֲדֹנָיו וַיִּלֶּךְ וְכָל-טוֹב אֲדֹנָיו בְּיָדוֹ וַיָּקָם וַיִּלֶּךְ אֶל-אַרְם נַחְרַיִם אֶל-עִיר נַחֹר:

I wziął sługa dziesięć wielbłądów, z wielbłądów pana swojego, i poszedł; a wszelakie kosztowności pana swojego w rękę swoim, i powstał i wyruszył do Aram-Naharaim, do miasta Nachora.

יא וַיִּבְרַךְ הַגִּמְלִים מִחוּץ לָעִיר אֶל-בְּאֵר הַמַּיִם לַעֵת עָרֵב לַעֵת צֹאת הַשָּׁאֵב:

I rozłożył wielbłądy po za miastem u krynicy wody, pod wieczór, gdy zwykły wychodzić wodziarki,

יב וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי אַבְרָהָם הִקְרָה-נָא לִפְנֵי הַיּוֹם וַעֲשֵׂה-חֶסֶד עִם אֲדֹנִי אַבְרָהָם:

I rzekł: "Wiekuisty, Boże pana mojego Abrahama! zdarzże przedemną dzisiaj, i uczyni łaskę panu mojemu Abrahamowi!

יג הִנֵּה אֲנֹכִי נֹצֵב עַל-עֵין הַמַּיִם וּבָנוֹת אֲנָשֵׁי הָעִיר יֵצְאוּ לְשֹׂאֵב מַיִם:

Otóż stoję u źródła wody, a córki mieszkańców tego miasta wychodzą, by czerpać wodę.

יד וְהָיָה הַנֶּעֱרָ אֲשֶׁר אָמַר אֵלָיָה הֲטִי-נָא כִּדָּךְ וְאִשְׁתָּה וְאָמְרָה שְׁתֵּה וְגַם-גִּמְלִיךָ אֲשָׁקָה אֹתָהּ הַכַּחֲתָ לָעֶבֶדְךָ לִיצְחָק וּבָה אֲדַע כִּי-עָשִׂיתָ חֶסֶד עִם-אֲדֹנִי:

Tak niechaj stanie się, żeby dziewczica do której powiem: Nachylże dzban twój, a napiję się, a powie: pij, a wielbłądy twoje napoję, - była tą,

którą przeznaczyłeś dla sługi Twojego, dla Ic'haka; a potem poznam, żeś uczynił łaskę panu mojemu."

טו וַיְהִי־הוּא טָרַם כָּלָה לְדַבֵּר וַהֲנִה רִבְקָה יֹצֵאת אֲשֶׁר יִלְדָה לְבִתּוֹאֵל בֶּן־מִלְכָּה אֵשֶׁת נָחוֹר אָחִי אַבְרָהָם וְכָדָה עַל־שִׁכְמָה:

I stało się, że zaledwie przestał mówić, a oto Ribka wyszła, która zrodzona była Betuelowi, synowi Milki, żony Nachora, brata Abrahama, a dzban jej na ramieniu jej.

טז וַתֵּנֶעַךְ טַבַּת מִרְאָה מָאֹד בְּתוּלָהּ וְאִישׁ לֹא יָדָעָה וַתֵּרֶד הָעֵינָה וַתִּמְלֵא כָדָה וַתַּעַל:

A była to panna pięknego wielce wejrzenia, dziewica, której mężczyzna nie poznał; i zeszła do źródła, i napełniła dzban swój, i wracała.

יז וַיֵּרֶץ הָעֶבֶד לִקְרֹאתָהּ וַיֹּאמֶר הִנְמִיאֵנִי נָא מֵעַט־מַיִם מִכֶּדֶךְ:

I pobiegł sługa naprzeciw niej, i rzekł: "Pozwólże mi łyknąć nieco wody z dzbanu twojego."

יח וַתֹּאמֶר שְׂתֵה אֲדֹנִי וַתִּמְהַר וַתֵּרֶד כָּדָה עַל־יָדָהּ וַתִּשְׁקֶהוּ:

I rzekła: "Pij panie mój!" i prędko spuściła dzban swój na rękę swoją, i dała mu pić.

יט וַתִּכַּל לְהִשְׁקָתוֹ וַתֹּאמֶר גַּם לְגַמְלִיךָ אֲשָׂאב עַד אִם־כָּלוּ לְשֵׁתִת:

A gdy dała mu się napić, rzekła: "I dla wielbłądów twoich czerpać będę, póki się nie napiją."

כ וַתִּמְהַר וַתַּעַר כָּדָה אֶל־הַשִּׁקָּת וַתֵּרֶץ עוֹד אֶל־הַבְּאֵר לְשָׂאב וַתִּשָּׂאב לְכָל־גַּמְלָיו:

I pospieszyła, i wypróżniła dzban swój do koryta, i pobiegła znowu do krynicy, by czerpać, i naczępowała dla wszystkich wielbłądów jego.

כא וַהֲאִישׁ מִשְׁתָּאָה לָּהּ מִחֲרִישׁ לְדַעַת הַהֲצִלִית יְהוָה דְּרָכּוֹ אִם־לֹא:

A człowiek ten, zdumiewając się nad nią, milczał jeszcze, aby poznać, czy poszczęścił Wiekuisty drodze jego, czy nie.

כב וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כָּלוּ הַגַּמְלִים לְשֵׁתוֹת וַיִּקַּח הָאִישׁ נֹזֶם זָהָב בָּקָע מִשְׁקָלוֹ וּשְׁנֵי צִמִּידִים עַל־יָדָיָהּ עֲשָׂרָה זָהָב מִשְׁקָלָם:

Ale gdy przestały wielbłądy pić, wyjął ów człowiek kolczyk złoty, pół szekla wagi, i dwa naramienniki - na ręce jej - dziesięciu złotych wagi.

כג וַיֹּאמֶר בֶּת-מִי אֶתְ הַיָּדִי נָא לִי הִישׁ בֵּית-אָבִיךָ מָקוֹם לָנוּ לָלֵין:

I rzekł: "Czyją córką jesteś, powiedz że mi? Czy jest w domu ojca twojego miejsce dla nas, dla przenocowania?"

כד וַתֹּאמֶר אֵלָיו בֶּת-בְּתוּאֵל אֹנִי בֶן-מִלְכָּה אֲשֶׁר יִלְדָּה לְנָחוֹר:

I rzekła do niego: "Córką Betuela jestem, syna Milki, którego urodziła Nachorowi."

כה וַתֹּאמֶר אֵלָיו גַּם-תֵּבֶן גַּם-מִסְפּוֹא רַב עִמָּנוּ גַּם-מָקוֹם לָלֵין:

I rzekła do niego: "I słomy, i paszy dość u nas, i miejsce dla przenocowania."

כו וַיִּקַּד הָאִישׁ וַיִּשְׁתַּחוּ לַיהוָה:

I pokłonił się ów człowiek, i ukorzył się przed Wiekuistym.

כז וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי אַבְרָהָם אֲשֶׁר לֹא-עָזַב חֶסְדּוֹ וַאֲמָתוֹ מִעַם אֲדֹנִי אֹנִי בַדֶּרֶךְ נָחֵנִי יְהוָה בֵּית אָחִי אֲדֹנִי:

I rzekł: "Błogosławiony Wiekuisty, Bóg pana mojego Abrahama, który nie pominął łaski i rzetelności Swojej panu mojemu! Jestem na drodze, którą poprowadził mnie Wiekuisty do domu krewnych pana mojego!"

כח וַתֵּרֶץ וַתֵּנַעַר וַתֵּגַד לְבֵית אֲמָה בְּדִבְרִים הָאֵלֶּה:

Dziewica zaś pobiegła, i opowiedziała w domu matki swojej o rzeczach tych.

כט וּלְרִבְקָה אָח וּשְׁמוֹ לָבָן וַיֵּרֶץ לָבָן אֶל-הָאִישׁ הַחוּצָה אֶל-הָעֵין:

A miała Ribka brata, imieniem Laban; i wybiegł Laban do owego człowieka na drogę, do źródła.

ל וַיְהִי כִּרְאֹת אֶת-הַנָּזִם וְאֶת-הַצְּמָדִים עַל-יָדֵי אָחִיתוֹ וּכְשָׁמְעוּ אֶת-דִּבְרֵי רִבְקָה אָחִיתוֹ לֵאמֹר כֹּה-דִבֶּר אֵלַי הָאִישׁ וַיָּבֹא אֶל-הָאִישׁ וְהָיָה עִמָּד עַל-הַנְּמָלִים עַל-הָעֵין:

A stało się to, gdy ujrzał kolczyk i naramienniki na rękach siostry swojej, i gdy usłyszał słowa Ribki siostry swojej, która mówiła: "Tak rzekł do mnie człowiek ów." I przyszedł do owego człowieka, a oto stał przy wielbłądach u źródła.

לא וַיֹּאמֶר בּוֹא בָרוּךְ יְהוָה לָמָּה תַעֲמֹד בַּחוּץ וְאֹנִי פְּנִיתִי הַבַּיִת מִמָּקוֹם לְנָמְלִים:

I rzekł: "Wnijdź, błogosławiony Wiekuistego! Czemuż stoisz na dworze? A jam wyprzątnął dom, i miejsce dla wielbłądów."

לֹב וַיָּבֹא הָאִישׁ הַבֵּיתָהּ וַיִּפְתַּח הַגִּמְלִים וַיִּתֵּן תָּבָן וּמִסְפּוֹא לַגִּמְלִים
וַיִּמֵּם לְרֹחֵץ רִגְלָיו וְרִגְלֵי הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ:

I wszedł ów człowiek do domu, i odkiełznał wielbłądy; on zaś dał słomy
i paszy wielbłądom, i wody dla umycia nóg jego, i nóg ludzi, którzy byli
z nim.

לֹג וַיִּישֶׁם [וַיִּוֹשֶׁם] לְפָנָיו לֶאֱכֹל וַיֹּאמֶר לֹא אֲכַל עַד אִם־דִּבַּרְתִּי דְבָרִי
וַיֹּאמֶר דְּבַר:

I postawiono przed nim, żeby jadł; ale rzekł: "Nie będę jadł, póki nie
wypowiem rzeczy mojej." A rzekł: "Mów!"

לֹד וַיֹּאמֶר עֲבַד אַבְרָהָם אָנֹכִי:

I rzekł: "sługą Abrahama jestem.

לֹה וַיְהִי הַבֶּרֶךְ אֶת־אֲדֹנִי מְאֹד וַיִּגְדַּל וַיִּתֵּן־לוֹ צֹאן וּבָקָר וַיִּכְסֶּף וַיִּזְהַב
וַעֲבָדָם וּשְׁפָחָת וּגְמִלִים וַחֲמֹרִים:

A Wiekuisty pobłogosławił pana mojego bardzo, że stał się możnym;
i dał mu trzody i rogaciznę, i srebro i złoto, i sługi i służebnice,
i wielbłądy i osły.

לֹו וַתֵּלֶד שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אֲדֹנִי בֶן לֹאֲדֹנִי אַחֲרֵי זִקְנָתָהּ וַיִּתֵּן־לוֹ
אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ:

I urodziła Sara, żona pana mojego, syna panu mojemu w starości swojej,
któremu oddał wszystko co posiada.

לֹז וַיִּשְׁבַּעַנִּי אֲדֹנִי לֵאמֹר לֹא־תִקַּח אִשָּׁה לְבָנִי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר
אָנֹכִי יֹשֵׁב בְּאֶרֶצוֹ:

I zaklął mnie pan mój w słowach: "Nie weźmiesz żony dla syna mojego
z córek Kanaanejczyka, w którego ziemi mieszkam.

לֹח אִם־לֹא אֶל־בֵּית־אָבִי תֵלֶךְ וְאֶל־מִשְׁפַּחְתִּי וְלִקְחָתָּ אִשָּׁה לְבָנִי:

Lecz do domu ojca mojego pójdziesz, i do rodziny mojej, a weźmiesz
żonę dla syna mojego."

לֹט וַאֲמַר אֶל־אֲדֹנִי אֵלִי לֹא־תֵלֶךְ הָאִשָּׁה אַחֲרָי:

I rzekłem do pana mojego: "Może nie pójdzie niewiasta ta za mną?"

מ וַיֹּאמֶר אֵלִי יְהוָה אֲשֶׁר־הִתְהַלַּכְתִּי לְפָנָיו יִשְׁלַח מַלְאָכּוֹ אִתּוֹ
וְהִצְלִיחַ דֶּרֶכְךָ וְלִקְחָתָּ אִשָּׁה לְבָנִי מִמִּשְׁפַּחְתִּי וּמִבֵּית אָבִי:

I odpowiedział mi: "Wiekuiсты, co postępowałem przed Nim, poszle anioła swojego z tobą, i poszczęści drodze twojej, a weźmiesz żonę dla syna mojego, z rodziny mojej, i z domu ojca mojego.

מֵאָז תִּנָּקֶה מֵאִלְתִּי כִּי תָבוֹא אֶל־מִשְׁפַּחְתִּי וְאִם־לֹא יִתְּנוּ לָךְ וְהִיִּתְּ
נָקִי מֵאִלְתִּי:

Wtedy tylko zwolnionym będziesz z zaklęcia mojego, gdy przyjdiesz do rodziny mojej; a nawet jeżeli nie dadzą ci, zwolnionym będziesz z zaklęcia mojego!"

מִבְּ וְאָבֹא הַיּוֹם אֶל־הָעֵין וְאָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי אֲבָרְהָם אִם־יִשְׁתֶּן־נָא
מִצְּלִיחַ דְּרַכִּי אֲשֶׁר אֲנִי הֵלֵךְ עָלֶיהָ:

I przybyłem dzisiaj do źródła; i rzekłem: Wiekuiсты, Boże pana mojego Abrahama, gdybyś raczył też poszczęścić drodze mojej, po której idę!

מִן הַנָּה אֲנִי נֹצֵב עַל־עֵין הַמַּיִם וְהִיא הָעֵלְמָה הַיְצֵאת לְשֹׂאֵב
וְאָמַרְתִּי אֵלֶיהָ הַשְׁקִינִי־נָא מִעֵט־מַיִם מִכֶּדֶךְ:

Oto stoję u źródła wody, - i niechaj stanie się, iż dziewica, która wyjdzie czerpać, i do której powiem: Dozwól mi też napić się nieco wody z dzbanka twojego.

מִדְּ וְאָמַרְהָ אֵלַי גַּם־אֶתָּה שְׁתֵּה וְגַם לְגַמְלִיךָ אֲשָׂאֵב הוּא הָאִשָּׁה
אֲשֶׁר־הִכִּיחַ יְהוָה לְבֶן־אֲדֹנִי:

A powie mi: I ty się napij, a i dla wielbłądów twoich naczepię - ta to będzie żona, którą przeznaczył Wiekuiсты dla syna pana mojego.

מִה אֲנִי טָרֵם אֲכַלֶּה לְדַבֵּר אֶל־לְבִי וְהִנֵּה רַבָּקָה יֹצֵאת וְכַדָּה
עַל־שִׁכְמָהּ וְתֵרַד הָעֵינָה וְתִשָּׂאֵב וְאָמַר אֵלֶיהָ הַשְׁקִינִי נָא:

Ja zaś, zaledwie przestałem to mówić w sercu swoim, - a oto Ribka wychodzi, a dzban jej na ramieniu jej, i zstąpiła do źródła, i naczepnęła; i rzekłem do niej: "Daj mi też się napić."

מִי וְתִמְהַר וְתִזְרַד כַּדָּהּ מֵעָלֶיהָ וְתֹאמַר שְׁתֵּה וְגַם־גַּמְלִיךָ אֲשָׂקֶה
וְאִשָּׁתִּי וְגַם הַגַּמְלִים הַשֻּׁקָּתָה:

I prędko spuściła dzban swój z siebie, i rzekła: "Pij, a i wielbłądy twoje napoję". I piłem, a i wielbłądy napoiła.

מִי וְאֲשָׂאֵל אֶתָּה וְאָמַר בֶּת־מִי אַתָּה וְתֹאמַר בֶּת־בְּתוּאֵל בֶּן־נָחוֹר אֲשֶׁר
יְלָדָהּ־לּוֹ מִלְכָּה וְאִשָּׁם הַנָּזִם עַל־אָפָה וְהַצְמִידִים עַל־יָדֶיהָ:

I zapytałem się jej i rzekłem: "Czyją córką jesteś?" I rzekła: "córką Betuela, syna Nachora, którego urodziła mu Milka." Wtedy włożyłem kolczyk na nos jej, a naramienniki na ręce jej.

מח וְאָקֵד וְאֶשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה וְאֶבְרַךְ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי אַבְרָהָם
אֲשֶׁר הִנְחֵנִי בְּדֶרֶךְ אֱמֶת לְקַחַת אֶת־בֵּת־אָחִי אֲדֹנִי לְבָנוֹ:

I pokłoniłem się, i ukorzyłem przed Wiekuistym i błogosławiłem Wiekuistemu, Bogu pana mojego Abrahama, który poprowadził mnie drogą prawdziwą, abym wziął córkę brata pana mojego dla syna jego.

מט וְעַתָּה אִם־יִשְׁכֶּם עֲשִׂים חֶסֶד וְאֱמֶת אֶת־אֲדֹנִי הַגִּידוּ לִי וְאִם־לֹא
הַגִּידוּ לִי וְאֶפְנֶה עַל־יָמִין אוֹ עַל־שְׂמָאל:

A teraz, jeżeli chcecie wyświadczyć łaskę i wierność panu mojemu, powiedzcie mi; a jeżeli nie, powiedzcie mi też, abym się zwrócił na prawo albo na lewo."

נ וַיַּעַן לָבָן וּבְתוּאֵל וַיֹּאמְרוּ מִיְּהוָה יֵצֵא הַדָּבָר לֹא נוּכַל דִּבֵּר אֵלָיךְ
רַע אוֹ־טוֹב:

I odpowiedzieli Laban i Betuel i rzekli: "od Wiekuistego wyszła ta rzecz; nie możemy ci powiedzieć ani źle, ani dobrze.

נא הִנֵּה־רִבְקָה לְפָנֶיךָ קַח וְלֹךְ וְתָהִי אִשָּׁה לָבָן־אֲדֹנֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
יְהוָה:

Oto Ribka przed tobą, zabierz ją, a idź, a niech będzie żoną syna pana twojego, jako wyrzekł Wiekuisty."

נב וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמַע עֶבֶד אַבְרָהָם אֶת־דְּבָרֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחוּ אֶרְצָה
לַיהוָה:

I stało się, gdy usłyszał sługa Abrahama słowa ich, ukorzył się do ziemi Wiekuistemu.

נג וַיּוֹצֵא הָעֶבֶד כָּל־יְכֶסֶף וְכָל־יָזָב וּבְגָדִים וַיִּתֵּן לְרִבְקָה וּמִנְדִּינָת
נָתַן לְאֶחֱתָיָה וּלְאִמָּהּ:

I wyjął sługa klejnoty srebrne i klejnoty złote i szaty i dał Ribce; inne też kosztowności dał bratu jej i matce jej.

נד וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ הוּא וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־עִמּוֹ וַיְלִינוּ וַיִּקְוּמוּ בַבֶּקֶר
וַיֹּאמֶר שְׁלַחְנִי לְאֲדֹנִי:

I jedli i pili, on i ludzie, którzy z nim byli, i przenocowali. A gdy wstali z rana, rzekł: "Puśćcie mnie do pana mojego!"

נח וַיֹּאמֶר אָחִיהָ וְאִמָּהּ תָּשֵׁב הַנַּעַר אִתָּנוּ יָמִים אוֹ עָשׂוֹר אַחֵר תֵּלֶךְ:

I rzekł brat jej, i matka jej: "Niech pobędzie dziewczica z nami dni kilka albo dziesięć, a potem pójdzie."

נח וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֶל־תֵּאָחֲרוּ אִתִּי וַיהוָה הִצְלִיחַ דְּרָכֵי שְׁלֹחוֹנִי וְאֵלֶכָה לְאֹדְנִי:

I rzekł do nich: "Nie zatrzymujcie mnie, skoro Wiekuisty poszczęścił drodze mojej; puśćcie mnie, abym poszedł do pana mojego."

נח וַיֹּאמְרוּ נִקְרָא לַנַּעַר וְנִשְׁאַלָה אֶת־פִּיהָ:

I rzekli: "Zawołamy dziewczę, i zapytamy się ust jej."

נח וַיִּקְרְאוּ לְרִבְקָה וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיהָ הֲתֵלְכִי עִם־הָאִישׁ הַזֶּה וְתֹאמַר אֵלָיו:

I zawołali Ribkę, i rzekli do niej: "Czy pójdziesz z mężem tym?
A odpowiedziała: "Pójdę."

נח וַיִּשְׁלְחוּ אֶת־רִבְקָה אֶחָתָם וְאֶת־מִנְקָתָהּ וְאֶת־עֶבֶד אַבְרָהָם וְאֶת־אֲנָשָׁיו:

I tak puścili Ribkę, siostrę swoją i karmicielkę jej, i służę Abrahama i ludzi jego.

ס וַיְבָרְכוּ אֶת־רִבְקָה וַיֹּאמְרוּ לָהּ אַחֲתָנוּ אַתְּ הִי לְאֵלֶיךָ רִבְקָה וַיִּירֶשׁ זֶרַעְךָ אֶת־שַׁעַר שְׁנָאָיו:

I pobłogosławili Ribkę, i rzekli do niej: "Siostró nasza! od ciebie niech powstaną tysiące myriadów, a niech zdobędzie ród twój bramę wrogów swoich!"

סא וַתָּקָם רִבְקָה וַנַּעֲרָתֶיהָ וַתִּרְכַּבְנָה עַל־הַגָּמְלִים וַתֵּלְכֶנָּה אַחֲרֵי הָאִישׁ וַיִּקַּח הָעֶבֶד אֶת־רִבְקָה וַיֵּלֶךְ:

I powstała Ribka i służebne jej, i wsiadły na wielbłądy, i poszły za owym człowiekiem. I tak wziął sługa ów Ribkę i poszedł.

סב וַיִּצְחָק בָּא מִבּוֹא בְּאֵר לַחֵי רְאִי וְהוּא יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנָּגֶב:

A Ic'hak wracał właśnie z wycieczki do studni Lachaj-Roi, gdyż mieszkał w ziemi południowej.

סג וַיֵּצֵא יִצְחָק לָשׁוּחַ בַּשָּׂדֶה לַפָּנוֹת עָרַב וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיֵּרָא וַהֲנִה גָמְלִים בָּאִים:

I wyszedł Ic'hak, by przechadzać się w polu pod wieczór, i podniósł
oczy swoje, i spojrzał, a oto wielbłądy nadciągają.

סד וַתִּשָּׂא רִבְקָה אֶת-עֵינֶיהָ וַתֵּרָא אֶת-יִצְחָק וַתִּפֹּל מֵעַל הַנָּמֶל:

I podniosła też Ribka oczy swoje, i ujrzała Ic'haka i spuściła się
z wielbłąda;

סה וַתֹּאמֶר אֶל-הָעֶבֶד מִי-הָאִישׁ הַלֵּזָה הַחֵלֶף בִּשְׂדֵה לִקְרֹאתָנִי
וַיֹּאמֶר הָעֶבֶד הוּא אֲדֹנִי וַתִּקַּח הַצִּעִיר וַתִּתְּכֶס:

I rzekła do sługi: "Któż to ów człowiek, który idzie po polu naprzeciw
nam?" I rzekł sługa: "To pan mój." I wzięła zasłonę i zakryła się.

סו וַיְסַפֵּר הָעֶבֶד לְיִצְחָק אֶת כָּל-הַדְּבָרִים אֲשֶׁר עָשָׂה:

I opowiedział sługa Ic'hakowi wszystkie rzeczy, które spełnił.

סז וַיָּבֵאתָ יִצְחָק הָאֵהָלָה שָׂרָה אִמּוֹ וַיִּקַּח אֶת-רִבְקָה וַתְּהִי-לוֹ לְאִשָּׁה
וַיֵּאָהֲבָה וַיִּנָּחֶם יִצְחָק אַחֲרֵי אִמּוֹ:

I wprowadził ją Ic'hak do namiotu Sary, matki swojej, i pojął Ribkę,
i stała się jego żoną; i pokochał ją, i pocieszył się Ic'hak po matce
swojej.

פרק כה

א וַיִּסַּף אַבְרָהָם וַיָּקַח אִשָּׁה וּשְׁמָהּ קֶטוּרָה:

A jeszcze pojął był Abraham żonę, a imię jej Ketura.

ב וַתֵּלֶד לּוֹ אֶת־זִמְרָן וְאֶת־יֶקֶשֶׁן וְאֶת־מִדְיָן וְאֶת־מֶדָנָה וְאֶת־יִשְׁבָּק וְאֶת־שׁוּחַ:

I urodziła mu Zymrana, i Jokszana, i Medana, i Midjana, i Iszbaka i Szuacha.

ג וַיִּקְשֵׁן יֶלֶד אֶת־שָׁבָא וְאֶת־דִּדָן וּבְנֵי דִדָן הָיוּ אַשּׁוּרִים וּלְטוּשִׁים וּלְאַמִּים:

A Jokszan spłodził Szebę i Dedana. A synowie Dedana byli: Aszurowie, i Letuszowie, i Leumowie.

ד וּבְנֵי מִדְיָן עֵיפָה וְעֶפְרָה וַחֲנֹךְ וְאַבִּידָע וְאַלְדָּעָה כָּל־אֵלֶּה בְּנֵי קֶטוּרָה:

A synowie Midjana: Efa, i Efer, i Chanoch, i Abida, i Eldaa; wszyscy ci, synowie Ketury.

ה וַיִּתֵּן אַבְרָהָם אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ לִיצְחָק:

I oddał Abraham wszystko co miał, Ic'hakowi.

ו וּלְבָנָי הַפִּילִלְשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם נָתַן אַבְרָהָם מַתָּנָת וַיִּשְׁלַחם מֵעַל יִצְחָק בָּנוּ בְּעוֹדָנוּ חַי קְרָמָה אֶל־אֶרֶץ כְּרָם:

A synom nałożnic, które miał Abraham, dał Abraham upominki, i wyprawił ich od Ic'haka, syna swego, jeszcze za życia swojego, ku wschodowi, do krainy wschodniej.

ז וְאֵלֶּה יְמֵי שְׁנֵי־חַיֵּי אַבְרָהָם אֲשֶׁר־חַי מֵאֵת שָׁנָה וְשִׁבְעִים שָׁנָה וַחֲמֵשׁ שָׁנִים:

A oto dni lat żywota Abrahama, które przeżył: sto siedmdziesiąt i pięć lat.

ח וַיָּגַע וַיָּמָת אַבְרָהָם בְּשִׁיבָה שׁוֹבָה זָקֵן וְשִׁבְעַ וַיֵּאָסֶף אֶל־עַמּוּיוֹ:

I skończył, i umarł Abraham w sędziwości szczęśliwej, stary i syt życia, i przyłączon został do ludu swojego.

ט וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ יִצְחָק וַיִּשְׁמַעֲאֵל בָּנָיו אֶל־מַעֲרַת הַמַּכְפֵּלָה אֶל־שָׂרָה עֶפְרָן בֶּן־צֹחַר הַחֲתִי אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי מִמְרָא:

I pochowali go Ic'hak i Iszmael, synowie jego, w jaskini w Machpela, na polu Efrona, syna Cochara, co naprzeciw Mamre.

י הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר-קָנָה אַבְרָהָם מֵאֵת בְּנֵי-חֵת שָׁמָּה קָבַר אַבְרָהָם וְשָׂרָה אִשְׁתּוֹ:

Na polu, które nabył był Abraham od synów Cheta, tam pochowany został Abraham i Sara żona jego.

יא וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת אַבְרָהָם וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת-יִצְחָק בְּנוֹ וַיָּשָׁב יִצְחָק עַם-בְּאֵר לַחֵי רֹאִי:

I stało się po śmierci Abrahama, pobłogosławił Bóg Ic'haka, syna jego, i osiadł Ic'hak u źródła Lachaj-Roi.

יב וְאַלְהָ תִלְדֹת יִשְׁמָעֵאל בֶּן-אַבְרָהָם אֲשֶׁר יִלְדָה הָגָר הַמִּצְרִית שִׁפְחַת שָׂרָה לְאַבְרָהָם:

A oto rodowód Iszmaela, syna Abrahama, którego zrodziła Hagar, Micrejka, służebnica Sary, Abrahamowi.

יג וְאַלְהָ שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל בְּשִׁמְתָם לְתוֹלְדֹתָם בְּכֹר יִשְׁמָעֵאל נָבִית וְקָדָר וְאַדְבֵּאֵל וּמִבְשָׁם:

Oto imiona synów Iszmaela podług nazw i rodowodów ich: Pierworodny Iszmaela Nebajot; po nim Kedar, i Adbeel i Mibsam;

יד וּמִשְׁמַע וְרוּמָה וּמִשָּׂא:

I Miszma, i Duma i Massa;

טו חֲדָד וְתִימָא יְטוּר נָפִישׁ וְקַדְמָה:

Chadad, i Tema, Jetur, Nafisz i Kedma;

טז אֵלֶּה הֵם בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל וְאַלְהָ שְׁמוֹתָם בְּחֻצְרֵיהֶם וּבְטִירָתָם שְׁנִים-עָשָׂר נָשִׂאִם לְאִמָּתָם:

Ci są synowie Iszmaela, i te imiona ich, w osadach ich, i w koczowiskach ich, - dwunastu książąt podług plemion ich.

יז וְאַלְהָ שְׁנֵי חַיֵּי יִשְׁמָעֵאל מֵאֵת שָׁנָה וּשְׁלָשִׁים שָׁנָה וְשִׁבְעַת שָׁנִים וַיָּגָע וַיָּמָת וַיֵּאָסֶף אֶל-עַמּוּיוֹ:

A oto lata życia Iszmaela: sto trzydzieści siedm lat; i skończył i umarł, i przyłączon został do ludu swojego.

יח וַיִּשְׁכְּנוּ מִחוּילָה עַד־שׁוּר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי מִצְרַיִם בְּאֶחָה אֲשׁוּרָה
עַל־פְּנֵי כָל־אֶחָיו נָפַל:

A mieszkali od Chawila aż do Szur, co naprzeciw Micraim, gdy idziesz do Aszuru; w obliczu wszystkich braci swoich rozsiadł się;

יט וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת יִצְחָק בֶּן־אַבְרָהָם אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת־יִצְחָק:

A oto rodowód Ic'haka, syna Abrahama: Abraham spłodził Ic'haka.

כ וַיְהִי יִצְחָק בֶּן־אַרְבָּעִים שָׁנָה בִּקְהָתוֹ אֶת־רִבְקָה בַּת־בְּתוּאֵל
הָאֲרָמִי מִפֶּדֶן אָרָם אָחוֹת לָבָן הָאֲרָמִי לוֹ לְאִשָּׁה:

A miał Ic'hak czterdzieści lat, gdy pojął Ribkę, córkę Bethuela, Aramejczyka, z Paddan-Aram, siostrę Labana Aramejczyka, sobie za żonę.

כא וַיַּעֲתֹר יִצְחָק לַיהוָה לִנְכַח אִשְׁתּוֹ כִּי עֲקָרָה הוּא וַיַּעֲתֹר לוֹ יְהוָה
וַתֵּהֶר רִבְקָה אִשְׁתּוֹ:

I błagał Ic'hak Wiekuistego za żoną swoją, gdyż niepłodną była; i dał mu się ubłagać Wiekuisty, i poczęła Ribka, żona jego,

כב וַיִּתְרַצְצוּ הַבָּנִים בְּקִרְבָּהּ וַתֹּאמֶר אִם־כֵּן לָמָּה זֶה אֲנֹכִי וַתִּלְדֹּךְ
לְדָרֶשׁ אֶת־יְהוָה:

I trącały się dzieci w łonie jej, i rzekła: "Jeżeli tak, na cóż tedy jestem?"
I poszła dopytywać się u Wiekuistego.

כג וַיֹּאמֶר יְהוָה לָהּ שְׁנֵי גֵיִם [גוֹיִם] בְּבִטְנָךְ וּשְׁנֵי לְאֻמִּים מִמֶּעֶיךָ
יִפְרְדּוּ וּלְאֻם מְלֹאָם יֵאָמֵץ וְרַב יַעֲבֹד צָעִיר:

I rzekł Wiekuisty do niej: "Dwa narody w żywocie twoim, i dwa plemiona z wnętrza twego się rozejdą, a jedno plemię nad drugie się wzmoże, a starsze służyć będzie młodszemu."

כד וַיִּמְלֹא יָמֶיהָ לָלֶדֶת וַהֲיָה תוֹמָם בְּבִטְנָהּ:

A gdy nastał czas jej, aby rodziła, a oto - bliźnięta w żywocie jej.

כה וַיֵּצֵא הָרִאשׁוֹן אֲדָמוֹנִי כָּלֹו בְּאֶדְרֶת שַׁעַר וַיִּקְרָאוּ שְׁמוֹ עֵשָׂו:

I wyszedł pierwszy, czerwonawy, cały niby szuba włosista. I nazwali imię jego Esaw.

כו וְאַחֲרָיָכֵן יָצָא אָחִיו וַיְדוּ אֶחָת בַּעֲקָב עֵשָׂו וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב
וַיִּצְחָק בֶּן־שָׁשִׁים שָׁנָה בָּלָדָת אֹתָם:

A następnie wyszedł brat jego, ręką swą trzymając się pięty Esawa; i nazwano imię jego Jakób. A Ic'hak miał sześćdziesiąt lat gdy się narodzili.

כז וַיֵּנָדְלוּ הַנְּעָרִים וַיְהִי עֵשָׂו אִישׁ יָדָע צִיד אִישׁ שָׂדֶה וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יָשֵׁב אֹהֶלִים:

I podrastali chłopcy; i stał się Esaw mężem biegłym w myśliwstwie, mężem pola, a Jakób mężem skromnym, przebywającym w namiotach.

כח וַיֵּאָהֶב יִצְחָק אֶת־עֵשָׂו כִּי־צִיד בָּפִיו וּרְבֵקָה אֹהֶבֶת אֶת־יַעֲקֹב:

I umiłował Esawa, bo łowy na ustach jego; a Ribka miłowała Jakóba.

כט וַיִּזֶּד יַעֲקֹב נֹזֵד וַיָּבֹא עֵשָׂו מִן־הַשָּׂדֶה וְהוּא עֵיף:

I uwarzył Jakób warzywo, a przyszedł Esaw z pola znużony.

ל וַיֹּאמֶר עֵשָׂו אֶל־יַעֲקֹב הֲלָעִיטֵנִי נָא מִן־הָאָדָם הָאָדָם הִזֶּה כִּי עֵיף אָנֹכִי עַל־כֵּן קָרָא־שְׁמוֹ אֶדֹם:

I rzekł Esaw do Jakóba: "Daj mi też łyknąć z czerwonego, czerwonego tego, bo znużony jestem!" Przeto nazwano imię jego: Edom.

לא וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב מִכְרָה כִּיּוֹם אֶת־בְּכֹרְתְךָ לִי:

I rzekł Jakób: "Sprzedajże mi zaraz pierworództwo twoje."

לב וַיֹּאמֶר עֵשָׂו הִנֵּה אָנֹכִי הוֹלֵךְ לָמוּת וְלָמָּה־זֶּה לִי בְכֹרָה:

I rzekł Esaw: "Wszak ja idę na śmierć, i cóż mi po pierworództwie?"

לג וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב הִשָּׁבְעָה לִּי כִּיּוֹם וַיִּשָּׁבַע לוֹ וַיִּמָּכֶר אֶת־בְּכֹרְתוֹ לַיַּעֲקֹב:

I rzekł Jakób: "Przysięgnijże mi zaraz!" I przysiągł mu, i sprzedał pierworództwo swoje Jakóbowi.

לד וַיַּעֲקֹב נָתַן לַעֲשָׂו לֶחֶם וְנֹזֵד עֲרִשִׁים וַיֹּאכַל וַיִּשְׂתֵּי וַיִּקֶּם וַיֵּלֶךְ וַיֵּבֹז עֵשָׂו אֶת־הַבְּכֹרָה:

I podał Jakób Esawowi chleba i warzywo z soczewicy; i zjadł i wypił, i powstał, i poszedł; i pogardził Esaw pierworództwem.

פרק כו

א וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ מִלְכָּד הָרָעַב הָרֹאשׁוֹן אֲשֶׁר הָיָה בַּיָּמִי אַבְרָהָם
וַיֵּלֶךְ יִצְחָק אֶל-אַבִּימֶלֶךְ מֶלֶךְ-פְּלִשְׁתִּים גֶּרָרָה:

I był głód w kraju, mimo głodu pierwszego, który był za czasów
Abrahama; i poszedł Ic'hak do Abimelecha, króla Pelisztów, do Gerar.

ב וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה וַיֹּאמֶר אֶל-תָּרֹד מִצְרַיִמָּה שָׁכֵן בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר אָמַר
אֵלָיֶךָ:

I ukazał mu się Wiekuisty i rzekł: "Nie zstępuj do Micraim! Zamieszkaj
w kraju, o którym powiem tobie.

ג גֵּוֶר בְּאֶרֶץ חֲזָאֵת וְאַחִיָּה עִמָּךְ וְאַבְרָכָךְ כִּי-לֶךְ וּלְזָרְעֶךָ אֶתֵּן
אֶת-כָּל-הָאֲרָצַת הָאֵל וְהִקְמַתִּי אֶת-הַשְּׁבַעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי
לְאַבְרָהָם אָבִיֶךָ:

Przebywaj w kraju tym, a będę z tobą, i pobłogosławię cię; albowiem
tobie i potomstwu twojemu oddam wszystkie kraje te, i stwierdżę
przysięgę, którą zaprzysiągłem Abrahamowi ojcu twojemu.

ד וְהִרְבִּיתִי אֶת-זָרְעֶךָ כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְנָתַתִּי לְזָרְעֶךָ אֶת
כָּל-הָאֲרָצַת הָאֵל וְהִתְפַּרְכּוּ בְּזָרְעֶךָ כָּל-גּוֹיֵי הָאָרֶץ:

I rozmnożę potomstwo twoje, jako gwiazdy nieba, i oddam potomstwu
twojemu wszystkie kraje te, a błogosławić się będą potomstwem twojem
wszystkie narody ziemi.

ה עָקַב אֲשֶׁר-שָׁמַע אַבְרָהָם בְּקֻלִּי וַיִּשְׁמַר מִשְׁמֶרְתִּי מִצּוֹתַי חֻקּוֹתַי
וְתוֹרֹתַי:

Przeto że usłuchał Abraham głosu Mojego a przestrzegał przestrzeżenia
Mojego, - przykazań Moich, ustaw Moich, i nauk Moich."

ו וַיָּשָׁב יִצְחָק בְּגֶרָר:

I osiadł Ic'hak w Gerar.

ז וַיִּשְׁאַלּוּ אֲנָשֵׁי הַמָּקוֹם לְאִשְׁתּוֹ וַיֹּאמֶר אַחֲתִי הִוא כִּי יֵרָא לְאִמֹּר
אִשְׁתִּי פֶן-יַהַרְגֵנִי אֲנָשֵׁי הַמָּקוֹם עַל-רִבְקָה כִּי-טוֹבַת מְרָאָה הִיא:

I pytali się mieszkańcy tego miejsca o żonę jego, i powiedział: "Siostra
to moja;" bo obawiał się mówić: żona moja: "żeby nie zabili mnie
mieszkańcy miejsca tego z powodu Ribki", gdyż była piękna z wejrzenia.

ח וַיְהִי כִּי אָרְכוּ-לוֹ שָׁם הַיָּמִים וַיִּשְׁקַף אַבִּימֶלֶךְ מִלֶּךְ פְּלִשְׁתִּים בְּעֶד הַחֲלוֹן וַיֵּרָא וַהֲנִה יֹצֵחַ מִצַּחַק אֶת רַבָּקָה אִשְׁתּוֹ:

Ale gdy przeżył tam już dłuższy czas, wyrzął Abimelech, król Pelisztów, oknem, i spostrzegł, a oto Ic'hak bawi się z Ribką, żoną swoją.

ט וַיִּקְרָא אַבִּימֶלֶךְ לִיִּצְחָק וַיֹּאמֶר אֵךְ הִנֵּה אִשְׁתְּךָ הוּא וְאִיךָ אִמְרַתְּ אַחֲתִי הוּא וַיֹּאמֶר אֵלָיו יֹצֵחַ כִּי אִמְרַתִּי פֶן-אָמוּת עָלֶיהָ:

I zawezwał Abimelech Ic'haka, i rzekł: "Ależ to żona twoja; i jakżeś powiadał: "Siostra to moja?" I rzekł doń Ic'hak: "ponieważ myślałem: czy nie umrę z jej przyczyny."

י וַיֹּאמֶר אַבִּימֶלֶךְ מַה-זֹּאת עָשִׂיתָ לָּנוּ כִּמְעַט שָׁכַב אַחַד הָעָם אֶת-אִשְׁתְּךָ וַהֲבֵאתָ עָלֵינוּ אָשָׁם:

I rzekł Abimelech: "Cóżes to uczynił nam? Ledwie nie położył się który z ludu z żoną twoją, i przywiódłbyś na nas grzech."

יא וַיֵּצֵאוּ אַבִּימֶלֶךְ אֶת-כָּל-הָעָם לֵאמֹר הִנֵּנִי בְּאִישׁ הַזֶּה וּבְאִשְׁתּוֹ מוֹת יוֹמָת:

I rozkazał Abimelech całemu ludowi mówiąc: "Ktoby się dotknął męża tego, lub żony jego, ulegnie śmierci."

יב וַיִּזְרַע יֹצֵחַ בְּאֶרֶץ הַחֵמָץ וַיִּמָּצֵא בִּשְׁנָה הַחֵמָץ הַהוּא מֵאָה שְׁעָרִים וַיְבָרְכֵהוּ יְהוָה:

I siał Ic'hak w ziemi onej, i zebrał roku tego stokrotne plony i błogosławił mu Wiekuisty.

יג וַיִּגְדַּל הָאִישׁ וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ וַיִּגְדַּל עַד כִּי-יִגְדַּל מְאֹד:

I wzmógł się on mąż, i stał się coraz możniejszym, aż został możnym bardzo.

יד וַיְהִי-לוֹ מִקְנֵה-צֹאן וּמִקְנֵה בָקָר וַעֲבֹדָה רַבָּה וַיִּקְנְאוּ אֹתוֹ פְּלִשְׁתִּים:

I miał stada owiec, i stada wołów, i czeladź liczną; i zazdrościli mu Pelisztyni.

טו וְכָל-הַפְּאֶרֶת אֲשֶׁר חָפְרוּ עֲבָדֵי אָבִיו בְּיָמֵי אַבְרָהָם אָבִיו סָתְמוּם פְּלִשְׁתִּים וַיִּמְלְאוּם עָפָר:

A wszystkie studnie, które wykopali byli słudzy ojca jego za dni Abrahama, ojca jego, zasypali Pelisztyni, i napełnili je ziemią.

טז וַיֹּאמֶר אַבִּימֶלֶךְ אֶל־יִצְחָק לֵךְ מֵעִמָּנוּ כִּי־עֲצַמְתָּ־מִמָּנוּ מָאֹד:

I rzekł Abimelech do Ic'haka: "Oddał się od nas, boś wzmoógł się nad nas wielce."

יז וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם יִצְחָק וַיְחַן בְּנַחַל־גֶּרָר וַיָּשֶׁב שָׁם:

I wydalil się ztamtąd Ic'hak, i rozłożył się w dolinie Gerar, i osiadł tam.

יח וַיָּשֶׁב יִצְחָק וַיַּחפֹּר אֶת־בְּאֵרֹת הַמַּיִם אֲשֶׁר חָפְרוּ בִּימֵי אַבְרָהָם אָבִיו וַיִּסְתָּמוּם פְּלִשְׁתִּים אַחֲרֵי מוֹת אַבְרָהָם וַיִּקְרָא לָהֶן שְׁמוֹת כְּשִׁמְתֹת אֲשֶׁר־קָרָא לָהֶן אָבִיו:

I na nowo rozkopał Ic'hak studnie wody, które wykopali byli za dni Abrahama, ojca jego, a które zasypali Pelisztyni po śmierci Abrahama, i nadał im nazwy, podług nazw, które był nadał im ojciec jego.

יט וַיַּחפֹּרוּ עַבְדֵּי־יִצְחָק בְּנַחַל וַיִּמְצְאוּ־שָׁם בְּאֵר מַיִם חַיִּים:

I kopali też słudzy Ic'haka w dolinie, i znaleźli tam źródło wód żywych.

כ וַיָּרִיבוּ רֹעֵי גֶרָר עִם־רֹעֵי יִצְחָק לֵאמֹר לָנוּ הַמַּיִם וַיִּקְרָא שֵׁם־הַבְּאֵר עֵשֶׂק כִּי הִתְעַשְּׂקוּ עִמּוֹ:

I spierali się pasterze Gerarscy z pasterzami Ic'haka, mówiąc: "Naszą ta woda!" I nazwał imię studni tej Esek (swar), bo poswarzyli się z nim.

כא וַיַּחפֹּרוּ בְּאֵר אַחֶרֶת וַיָּרִיבוּ גַם־עָלֶיהָ וַיִּקְרָא שְׁמָהּ שִׁטְנָה:

I wykopali studnię inną, ale spierali się również o nią; i nazwał imię jej Sytna (zwada).

כב וַיַּעֲתֶק מִשָּׁם וַיַּחפֹּר בְּאֵר אַחֶרֶת וְלֹא רָבוּ עָלֶיהָ וַיִּקְרָא שְׁמָהּ רְחֹבוֹת וַיֹּאמֶר כִּי־עָתָה הִרְחִיב יְהוָה לָנוּ וּפָרִינוּ בְּאֶרֶץ:

I przeniósł się ztamtąd, i wykopał studnię inną, i nie spierali się o nią, - i nazwał imię jej Rechoboth i rzekł: "Bo teraz rozprzestrzenił Wiekuisty nam, i rozplenim się na tej ziemi."

כג וַיַּעַל מִשָּׁם בְּאֵר שֶׁבַע:

I wyruszył ztamtąd do Beer-Szeba.

כד וַיִּקְרָא אֵלָיו יְהוָה בְּלִילָה הַהוּא וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ אֶל־תִּירָא כִּי־אֶתָּדָ אֲנֹכִי וַיְבַרְכְּתִיךָ וַהֲרַבִּיתִי אֶת־זֶרְעֶךָ בְּעֶבֶר אַבְרָהָם עַבְדִּי:

I ukazał mu się Wiekuisty nocy tej, i rzekł: "Jam Bóg Abrahama, ojca twego; nie obawiaj się, bo z tobą Ja; i pobłogosławię cię, i rozmnożę potomstwo twoje, dla Abrahama sługi Mojego."

כה וַיְבִן שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְהוָה וַיֵּטֶשׁ אֹהֶלוֹ וַיִּכְרוּ־שָׁם עֲבָדֵי־יִצְחָק בָּאֵר:

I zbudował tam ofiarnicę, i wzywał imienia Wiekuistego, - i rozbił tam namiot swój. I wykopali tam słudzy Ic'haka studnię.

כו וַאֲבִימֶלֶךְ הַלֵּל אֵלָיו מִגֶּרָר וְאַחֲזַת מֶרְעֵהוּ וּפִיכָל שַׂר־צָבָאוֹ:

I przybył do niego Abimelech z Gerar, i Achuzath, przyjaciel jego, i Pichol, dowódzca wojsk jego.

כז וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יִצְחָק מִדּוּעַ בָּאתֶם אֵלַי וְאַתֶּם שְׂנֵאתֶם אֹתִי וַתִּשְׁלְחוּנִי מֵאַתְכֶּם:

I rzekł do nich Ic'hak: "Pocóżęście przybyli do mnie; wszak wy nienawidzicie mnie, i oddaliliście mnie od siebie?"

כח וַיֹּאמְרוּ רָאוּ רְאִינוּ כִּי־הָיָה יְהוָה עִמָּךְ וַנֹּאמֶר תְּהִי נָא אֵלָה בֵּינוֹתֵינוּ בֵּינֵינוּ וּבֵינֶךָ וְנִכְרְתָה בְרִית עִמָּךְ:

I odpowiedzieli: "Widzieliśmy, że był Wiekuisty z tobą, i rzekliśmy: niechaj też będzie przysięga między nami, między nami a tobą, a zawrzyjmy przymierze z tobą.

כט אַם־תַּעֲשֶׂה עִמָּנוּ רָעָה כַּאֲשֶׁר לֹא נִגְעֲנוּךָ וְכַאֲשֶׁר עָשִׂינוּ עִמָּךְ רַק־טוֹב וְנִשְׁלַחְךָ בְּשָׁלוֹם אֶתָּה עִתָּה בְּרוּךְ יְהוָה:

Abyś nie uczynił nam złego, jakośmy też ciebie się nie tykali, i jakośmy czynili tobie tylko dobrze, a puściliśmy cię w pokoju; a tyś i teraz błogosławiony od Wiekuistego."

ל וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתָּה וַיֵּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ:

I wyprawił im ucztę, i jedli i pili.

לא וַיִּשְׁכְּמוּ בַבֹּקֶר וַיִּשְׁכְּעוּ אִישׁ לְאָחִיו וַיִּשְׁלַחֵם יִצְחָק וַיֵּלְכוּ מֵאֵתוֹ בְּשָׁלוֹם:

A powstawszy z rana, przysięgli jeden drugiemu; i odprowadził ich Ic'hak, i poszli od niego w pokoju.

לב וַיְהִי בַיּוֹם הַהוּא וַיָּבֹאוּ עֲבָדֵי יִצְחָק וַיְגִדּוּ לוֹ עַל־אֲדוֹת הַבָּאָר אֲשֶׁר חָפְרוּ וַיֹּאמְרוּ לוֹ מִצָּאֵנוּ מָיִם:

I stało się dnia tego, że przyszli słudzy Ic'haka, i donieśli mu w przedmiocie studni, którą kopali, i rzekli mu: "Znaleźliśmy wodę."

לֹג וַיִּקְרָא אֹתָהּ שִׁבְעָה עַל־כֵּן שֵׁם־הָעִיר בְּאֵר שִׁבְעַ עַד הַיּוֹם הַזֶּה:

I nazwał ją: Szybea. Ztąd nazwa miasta: Beer-Szeba, po dziś dzień.

לֹד וַיְהִי עָשׂו בֶּן־אַרְבָּעִים שָׁנָה וַיִּקַּח אִשָּׁה אֶת־יְהוּדִית בַּת־בְּאֵרִי הַחַתִּי וְאֶת־בְּשִׁמַּת בַּת־אֵילָן הַחַתִּי:

Esaw zaś miał czterdzieści lat, gdy pojął żonę Jehudytę, córkę Beer i Chittejczyka, również i Bosmatę, córkę Elona Chittejczyka.

לֹה וַתְּהִיֵּין מוֹרֵת רוּחַ לִיצְחָק וּלְרִבְקָה:

Ale były one umartwieniem ducha dla Ic'haka i Ribki.

פרק כז

א וַיְהִי כִּי־זָקֵן יִצְחָק וַתִּכְהַיֶּן עֵינָיו מִרְאֵת וַיִּקְרָא אֶת־עֶשָׂו בְּנוֹ הַגָּדֹל
וַיֹּאמֶר אֵלָיו בְּנִי וַיֹּאמֶר אֵלָיו הִנְנִי:

I stało się, gdy się zestarzał Ic'hak, a przytępiły się oczy jego, że widzieć nie mógł, zawezwał tedy Esawa syna swego starszego, i rzekł doń: "Synu mój!" a odpowiedział mu: "Oto jestem."

ב וַיֹּאמֶר הִנֵּה־נָא זָקַנְתִּי לֹא יָדַעְתִּי יוֹם מוֹתִי:

I rzekł: "Otóż zestarzałem się, nie znam dnia śmierci mojej."

ג וְעַתָּה שֹׂא־נָא כֶּלֶךָ תָּלִידְךָ וְקִשְׁתְּךָ וְצֵא הַשָּׂדֶה וְצוּדָה לִי צִידָה
[צִיד:]

A teraz weźże broń twoją, kołczan twój i łuk twój, a wyjdź w pole, i nałów mi zwierzyny.

ד וַעֲשֵׂה־לִּי מִטַּעַמִּים כַּאֲשֶׁר אֶהְבֵּתִי וְהִבִּיאָה לִּי וְאֹכְלָה בַּעֲבוּר
תִּבְרָכְךָ בְּטָרֶם אָמוּת:

I przyrządź mi przysmaki, jak to lubię, i przynieś mi, abym jadł, aby pobłogosławiła cię dusza moja, zanim umrę."

ה וְרִבְקָה שָׁמַעַת בְּדִבְרֵי יִצְחָק אֶל־עֶשָׂו בְּנוֹ וַיִּלֶּךְ עֶשָׂו הַשָּׂדֶה לְצוּד
צִיד לְהִבְיֹא:

A Ribka słyszała, gdy to mówił Ic'hak do Esawa, syna swego; i wyszedł Esaw na pole, aby ułowił zwierzynę i przyniósł.

ו וְרִבְקָה אָמְרָה אֶל־יַעֲקֹב בְּנָה לֵאמֹר הִנֵּה שָׁמַעְתִּי אֶת־אֲבִיךָ
מְדַבֵּר אֶל־עֶשָׂו אַחִיךָ לֵאמֹר:

I rzekła Ribka do Jakóba, syna swego, tak: "Otom słyszała ojca twojego rozmawiającego z Esawem, bratem twoim, mówiąc:

ז הִבִּיאָה לִּי צִיד וַעֲשֵׂה־לִּי מִטַּעַמִּים וְאֹכְלָה וְאִבְרַכְכָּה לִפְנֵי יְהוָה
לִפְנֵי מוֹתִי:

Przynieś mi zwierzyny, a przyrządź mi przysmaki, abym jadł, i pobłogosławił cię w obliczu Wiekuistego przed śmiercią moją.

ח וְעַתָּה בְּנִי שָׁמַע בְּקִלִּי לֹאֲשֶׁר אָנִי מְצִוָּה אֹתְךָ:

A teraz synu mój, posłuchaj głosu mojego w tém, co ci rozkazuję.

ט לָךְ־נָא אֶל־הַצֹּאֵן וְקַח־לִּי מִשָּׁם שְׁנֵי גִדְיֵי עֲזִים טָבִים וְאֶעֱשֶׂה אֹתָם
מִטְעָמִים לְאָבִיךָ כַּאֲשֶׁר אָהֵב:

Zajdźże do trzody, i przynieś mi ztamtąd dwoje kozłat dobrych,
a przyrządę z nich przysmaki dla ojca twego, jak to lubi.

י וַהֲבֵאתָ לְאָבִיךָ וְאָכַל בְּעֵבֶר אֲשֶׁר יְבָרְכְךָ לִפְנֵי מוֹתוֹ:

I zaniesiesz ojcu twemu, a będzie jadł, aby pobłogosławił cię przed
śmiercią swoją."

יא וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־רִבְקָה אִמּוֹ הֵן עָשׂוּ אָחִי אִישׁ שָׂעִר וְאָנֹכִי אִישׁ
חָלָק:

I rzekł Jakób do Ribki, matki swojej: "Wszak Esaw, brat mój, człowiek
kosmaty, a ja człowiekiem gładkim.

יב אוֹלִי וּמִשְׁנֵי אָבִי וְהָיִיתִי בְּעֵינָיו כַּמִּתְעַתֵּעַ וַהֲבֵאתִי עָלַי קִלְלָה וְלֹא
בִּרְכָּה:

Może pomaca mnie ojciec mój, a byłbym w oczach jego jako szalbierz,
a przywiódłbym na siebie przekleństwo, a nie błogosławieństwo."

יג וַתֹּאמֶר לוֹ אִמּוֹ עָלַי קִלְלָתְךָ בְּנִי אֲךָ שָׁמַע בְּקֻלִּי וְלֹךְ קַח־לִּי:

I rzekła doń matka jego: "Na mnie przekleństwo twoje, synu mój; tylko
posłuchaj głosu mojego, a idź, przynieś mi!"

יד וַיֵּלֶךְ וַיִּקַּח וַיָּבֵא לְאִמּוֹ וַתַּעַשׂ אִמּוֹ מִטְעָמִים כַּאֲשֶׁר אָהֵב אָבִיו:

I poszedł, i wziął, i przyniósł matce swojej; i przyrządziła matka jego
przysmaki, jak to lubił ojciec jego.

טו וַתִּקַּח רִבְקָה אֶת־בְּגָדֵי עָשׂוֹ בְּנֵהּ הַנָּדָל הַחֲמֹדֶת אֲשֶׁר אָתָּה בִּבְיֹתָ
וַתַּלְבֵּשׁ אֶת־יַעֲקֹב בְּנֵהּ הַקָּטָן:

I wzięła Ribka szaty Esawa, syna swego starszego, lepsze, będące u niej
w domu, i przyodziała Jakóba, syna swego młodszego.

טז וְאֵת עֹרֹת גִּדְיֵי הָעֲזִים הִלְבִּישָׁה עַל־יָדָיו וְעַל חֻלְקֹת צִנּוֹאָרָיו:

A skórkami kozłat obłożyła ręce jego, i gładkość szyi jego.

יז וַתִּתֵּן אֶת־הַמִּטְעָמִים וְאֶת־הַלֶּחֶם אֲשֶׁר עָשְׂתָה בְּיַד יַעֲקֹב בְּנֵהּ:

I złożyła przysmaki i chleb, który przygotowała w ręce Jakóba, syna
swego.

יח וַיָּבֹא אֶל-אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הֲנִנִי מִי אֶתָּה בְּנִי:

I wszedł do ojca swego, i rzekł: "Ojcze mój!" I odpowiedział: "oto jestem; któżeś ty, synu mój?"

יט וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל-אָבִיו אָנֹכִי עָשׂוּ בְּכֹרֶךָ עָשִׂיתִי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֵלַי קוֹם-נָא שָׁבָה וְאָכְלָה מִצִּידִי בַעֲבוּר תִּבְרַכְכֶּנִי נִפְשֶׁךָ:

I rzekł Jakób do ojca swego: "Jam Esaw, pierworodny twój; uczyniłem jakoś mówił mi; powstańże, siadź, a jedz ze zwierzyny mojej, aby pobłogosławiła mnie dusza twoja."

כ וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל-בָּנוּ מַה-זֶּה מַהֲרָתָ לְמָצֹא בְּנִי וַיֹּאמֶר כִּי הִקְרָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְפָנַי:

I rzekł Ic'hak do syna swego: "Jakże tak prędko znalazłeś, synu mój?"

I rzekł: "Tak już zdarzył Wiekuiesty, Bóg twój przedemną."

כא וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל-יַעֲקֹב גִּשָּׂה-נָא וְאִמְשֶׁךָ בְּנִי הֲאֵתָה זֶה בְּנִי עָשׂוּ אִם-לֹא:

I rzekł Ic'hak do Jakóba: "Przystąpże, a pomacam cię, synu mój: czyż to ty syn mój Esaw, czy nie?"

כב וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב אֶל-יִצְחָק אָבִיו וַיִּמְשְׁחוּ וַיֹּאמֶר הִקְלָ קוֹל יַעֲקֹב וְהִידִים יָדָיו עָשׂוּ:

I przystąpił Jakób do Ic'haka, ojca swego, i pomacał go, i rzekł: "Głos, głosem Jakóba; ale ręce, ręce Esawa!"

כג וְלֹא הִכִּירוּ כִּי-הָיוּ יָדָיו כִּידָיו עָשׂוּ אָחִיו שְׁעֵרֶת וַיִּבְרַכְהוּ:

I nie poznał go; albowiem były ręce jego jako ręce Esawa, brata jego, kosmate; i pobłogosławił go,

כד וַיֹּאמֶר אֶתָּה זֶה בְּנִי עָשׂוּ וַיֹּאמֶר אָנִי:

I rzekł: "Tyś to syn mój Esaw?" i odpowiedział: "Ja."

כה וַיֹּאמֶר הַגִּשָּׂה לִי וְאָכְלָה מִצִּיד בְּנִי לְמַעַן תִּבְרַכְךָ נַפְשִׁי וַיִּגַּשׁ-לוֹ וַיֹּאכַל וַיָּבֹא לוֹ יֵין וַיִּשָּׂת:

I rzekł: "Podaj mi, abym jadł z łowu syna mojego, żeby błogosławiła cię dusza moja!" I podał mu, i jadł; przyniósł mu też wina i pił.

כו וַיֹּאמֶר אֵלָיו יִצְחָק אָבִיו גִּשָּׂה-נָא וּשְׁקָה-לִי בְּנִי:

I rzekł do niego Ic'hak, ojciec jego: "Przystąpże a pocałuj mnie, synu mój!"

כז וַיֵּנֶשׂ וַיִּשְׁקֹלֵהוּ וַיִּרַח אֶת־רִיחַ בְּנָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר רֵאָה רִיחַ
בְּנֵי כְרִיחַ שָׂדֶה אֲשֶׁר בְּרַכּוֹ יְהוָה:

I przystąpił, i ucałował go, a skoro poczuł woń szat jego, pobłogosławił go, i rzekł: "oto woń syna mojego, jako woń pola, któremu błogosławił Wiekuisty.

כח וַיִּתֶּן־לָהּ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ וְרֹב דָּגָן וְתִירֹשׁ:

I tak niechaj da ci Bóg z rosy niebios, i żyzności ziemi, i obfitość zboża i moszczu!

כט יַעֲבֹדוּךָ עַמִּים וַיִּשְׁתַּחֲוּ [וַיִּשְׁתַּחֲוּ] לָךְ לְאֻמִּים הָיָה גִבִּיר לְאַחֶיךָ
וַיִּשְׁתַּחֲוּ לָךְ בְּנֵי אִמְךָ אֲרָרֶיךָ אֲרֹר וּמְבָרְכֶיךָ בְּרוּךְ:

Niechaj służyć ci ludy, a korzą się tobie plemiona; bądź panem braci twojej, a niech się korzą tobie synowie matki twojej; przeklinający cię niechaj będą przeklęci, a błogosławiący cię, błogosławieni!"

ל וַיְהִי כַאֲשֶׁר בִּלְהָ יִצְחָק לְבָרָךְ אֶת־יַעֲקֹב וַיְהִי אֵף יִצְאָ יִצְאָ יַעֲקֹב
מֵאֵת פָּנָיו יִצְחָק אָבִיו וַעֲשׂוֹ אָחִיו כָּא מִצִּידוֹ:

I stało się, gdy skończył Ic'hak błogosławić Jakóbowi, i gdy zaledwie odszedł Jakób z przed oblicza Ic'haka, ojca swego, że przybył Esaw, brat jego, z łowu swojego.

לא וַיַּעַשׂ גַּם־הוּא מִטַּעַמִּים וַיָּבֵא לְאָבִיו וַיֹּאמֶר לְאָבִיו יָקָם אָבִי וַיֹּאכַל
מִצִּיד בְּנוֹ בַּעֲבוּר הַבְּרִכָּנִי נִפְשָׁךְ:

I przyrządził i on przysmaki, i przyniósł ojcu swojemu, i rzekł do ojca swojego: "Niech wstanie ojciec mój, i niech je z łowu syna swego, aby pobłogosławiła mnie dusza twoja."

לב וַיֹּאמֶר לוֹ יִצְחָק אָבִיו מִי־אַתָּה וַיֹּאמֶר אָנִי בִנְךָ בְּכֹרֶךָ עֲשׂוֹ:

I rzekł doń Ic'hak, ojciec jego: "Któżes ty?" I odpowiedział: "Jam syn twój, pierworodny twój, Esaw."

לג וַיִּחַרַד יִצְחָק חֲרָדָה גְּדֹלָה עַד־מָאֵד וַיֹּאמֶר מִי־אֲפֹא הוּא
הַצִּיד־צִיד וַיָּבֵא לִי וַאֲכַל מִכָּל בְּטָרָם תָּבֹא וְאַבְרַכְהוּ גַם־בְּרוּךְ
יְהִיָּה:

I zatrzwożył się Ic'hak trwogą wielką bardzo, i rzekł: "Któż zatem ten, co ułowił zwierzynę, i przyniósł mi, żem jadł z wszystkiego, zanim przybyłeś, i błogosławiłem mu? A też błogosławionym będzie!"

לֹד כְּשָׁמַע עִשָׂו אֶת־דְּבָרֵי אָבִיו וַיִּצְעַק צָעָקָה גְּדֹלָה וַמָּרָה עַד־מָאד
וַיֹּאמֶר לְאָבִיו בָּרַכְנִי גַם־אֲנִי אָבִי:

Gdy usłyszał Esaw słowa ojca swojego, krzyknął krzykiem wielkim,
i gorzkim niezmiernie, i rzekł do ojca swojego: "Pobłogosław i mnie,
ojcze mój!"

לֹה וַיֹּאמֶר בָּא אַחִיךָ בְּמִרְמָה וַיִּקַּח בְּרִכָּתְךָ:

On zaś rzekł: "Przyszedł brat twój chytrze, i wziął błogosławieństwo
twoje."

לֹו וַיֹּאמֶר הֲכִי קָרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב וַיַּעַקְבֵּנִי זֶה פַעַמִּים אֶת־בְּכֹרְתִי לָקַח
וְהִנֵּה עַתָּה לָקַח בְּרִכָּתִי וַיֹּאמֶר הֲלֹא־אֶצְלָתָ לִי בְרִכָּה:

I rzekł: "Czyż nie dla tego nazwano imię jego Jakób! I podszedł mnie
już dwukrotnie: pierworództwo moje odebrał, a oto teraz odebrał
i błogosławieństwo moje!" I rzekł: "Czyś nie zachował dla mnie
błogosławieństwa?"

לֹו וַיַּעַן יִצְחָק וַיֹּאמֶר לְעִשָׂו הֵן גָּבִיר שְׁמֹתִי לָךְ וְאֶת־כָּל־אַחִיו נָתַתִּי
לֹו לְעַבְדִּים וְדָגָן וְתִירָשׁ סִמְכֹתִי וּלְכָה אִפּוּא מָה אַעֲשֶׂה בְנִי:

I odpowiedział Ic'hak, i rzekł do Esawa: "Oto panem postanowiłem go
nad tobą, a wszystkich braci jego oddałem mu za sługi, a o zboże
i moszcz upewniłem go, - a tobie, cóż teraz uczynię, synu mój?"

לֹה וַיֹּאמֶר עִשָׂו אֶל־אָבִיו הִבְרַכָּה אַחַת הוּא־לָךְ אָבִי בָרַכְנִי גַם־אֲנִי
אָבִי וַיֵּשָׂא עִשָׂו קֹלֹו וַיִּבֶךְ:

I rzekł Esaw do ojca swojego: "Czyżbyś błogosławieństwo jedno tylko
miał, ojcze mój? Pobłogosław też i mnie, ojcze mój!" I podniósł Esaw
głos swój i zapłakał.

לֹט וַיַּעַן יִצְחָק אָבִיו וַיֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה מְשֻׁמְנֵי הָאָרֶץ יִהְיֶה מוֹשְׁבָךָ
וּמִטָּל הַשָּׁמַיִם מֵעַל:

I odpowiedział Ic'hak, ojciec jego, i rzekł doń: "Oto zdala od żywności
ziemi będzie siedlisko twoje, i od rosy niebios z góry.

מ וְעַל־חֶרֶבְךָ תַּחֲיֶה וְאֶת־אַחִיךָ תַעֲבֹד וְתִהְיֶה כְּאִשֶּׁר תִּרְדִּי וּפָרַקְתָּ
עָלֹו מֵעַל צִוְּאָרְךָ:

A z miecza twojego będziesz żył, i bratu twojemu będziesz służył. Ale,
gdy swobodnie się tułasz, zrzucisz jarzmo jego z karku twojego."

מא וַיִּשְׁטֹם עֵשָׂו אֶת־יַעֲקֹב עַל־הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרַכּוּ אָבִיו וַיֹּאמֶר עֵשָׂו
בְּלִבּוֹ יִקְרְבוּ יָמַי אֲכַל אָבִי וְאַהֲרִנָּה אֶת־יַעֲקֹב אָחִי:

I znienawidził Esaw Jakóba z powodu błogosławieństwa, którym
pobłogosławił go ojciec jego; i rzekł Esaw w sercu swoim: "Przybliżą
się dni żałoby po ojcu moim, a wtedy zabiję Jakóba, brata mego!"

מב וַיִּגַּד לְרִבְקָה אֶת־דְּבָרֵי עֵשָׂו בְּנֵה הַגָּדֹל וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא לַיַּעֲקֹב
בְּנֵה הַקָּטָן וַתֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה עֹשֶׂו אָחִיךָ מִתְנַחֵם לְךָ לְהָרְגֶךָ:

I doniesiono Ribce słowa Esawa, syna jej starszego, i posłała i wezwała
Jakóba, syna swego młodszego, i rzekła mu: "Oto Esaw, brat twój,
pociesza się tęp, że cię zabije.

מג ועתה בני שִׁמְעָה בְּקוֹלִי וְקוּם בְּרַח־לְךָ אֶל־לָבָן אָחִי חֲרָנָה:

A teraz synu mój, posłuchaj głosu mojego: wstań, uciekaj do Labana,
brata mego, do Charanu.

מד וַיֵּשְׁבֶתָ עִמּוֹ יָמִים אַחָדִים עַד אֲשֶׁר־תָּשׁוּב חֶמֶת אָחִיךָ:

I pobądź przy nim czas niejaki, aż uśmierzy się zapalczywość brata
twojego.

מה עַד־שׁוּב אֶף־אָחִיךָ מִמֶּךָ וְשָׂכַח אֶת אֲשֶׁר־עָשִׂיתָ לוֹ וְשָׁלַחְתָּ
וּלְקַחְתָּיךָ מִשָּׁם לָמָּה אֲשַׁכַּל גַּם־שְׁנֵיכֶם יוֹם אֶחָד:

Aż odwróci się gniew brata twojego od ciebie, i zapomni coś uczynił mu;
wtedy poszlę i zabiorę cię ztamtąd; czemuż mam być pozbawioną obu
was dnia jednego!"

מו וַתֹּאמֶר רִבְקָה אֶל־יִצְחָק קֶצְתִּי בְּחַיֵּי מִפְּנֵי בָנוֹת חַת אִם־לִקְחָ
יַעֲקֹב אִשָּׁה מִבָּנוֹת־חַת כָּאֵלֶּה מִבָּנוֹת הָאָרֶץ לָמָּה לִּי חַיִּים:

I rzekła Ribka do Ic'haka: "Obmierzło mi życie z powodu córek Cheta.
Jeżeli pojmie Jakób żonę z pomiędzy córek Cheta, jakie są te, z córek
tego kraju, pocóż mi życie?"

פרק כח

א וַיִּקְרָא יִצְחָק אֶל-יַעֲקֹב וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ וַיְצַוֵּהוּ וַיֹּאמֶר לוֹ לֹא-תִקַּח אִשָּׁה מִבְּנוֹת כְּנָעַן:

I wezwał Ic'hak Jakóba, i pobłogosławił go, i przykazał mu, i rzekł do niego: "Nie pojmiesz żony z pośród córek Kanaanu.

ב קוּם לֵךְ פְּדִינָה אֶרֶם בֵּיתָהּ בְּתוּאֵל אָבִי אִמֶּךָ וְקַח-לָךְ מִשָּׁם אִשָּׁה מִבְּנוֹת לְבֵן אָחִי אִמֶּךָ:

Powstań, idź do Paddan-Aram, do domu Bethuela, ojca matki twojej, a pojmij sobie ztamtąd żonę, z pośród córek Labana, brata matki twojej.

ג וְאֵל שַׁדַּי יְבָרֶךְ אֹתָךְ וַיְבָרֶךְ וַיִּרְבֶּךָ וַיְהִיֶּךָ לְקַהֲל עַמִּים:

A Bóg wszechpotężny niechaj błogosławi tobie, i rozpleni cię i rozmnoży cię, aby powstał z ciebie zbór ludów.

ד וַיִּתֵּן-לָךְ אֶת-בְּרִכַּת אַבְרָהָם לֵךְ וּלְזִרְעֶךָ אֹתָךְ לְרִשְׁתָּךְ אֶת-אֶרֶץ מִגְרִיךָ אֲשֶׁר-נָתַן אֱלֹהִים לְאַבְרָהָם:

I niechaj da ci błogosławieństwo Abrahama, tobie i potomstwu twojemu z tobą, abys posiadał ziemię pobytu twojego, którą oddał Bóg Abrahamowi!"

ה וַיִּשְׁלַח יִצְחָק אֶת-יַעֲקֹב וַיֵּלֶךְ פְּדִינָה אֶרֶם אֶל-לָבָן בֶּן-בְּתוּאֵל הָאֲרָמִי אָחִי רִבְקָה אִם יַעֲקֹב וַעֲשׂו:

I wyprawił Ic'hak Jakóba i poszedł do Paddan-Aram do Labana, syna Bethuela Aramejczyka, brata Ribki, matki Jakóba i Esawa.

ו וַיֵּרָא עֲשׂו כִּי-יָבֹרֵךְ יִצְחָק אֶת-יַעֲקֹב וַשְׁלַח אֹתוֹ פְּדִינָה אֶרֶם לְקַחַת-לוֹ מִשָּׁם אִשָּׁה בְּבָרְכוֹ אֹתוֹ וַיְצַו עָלָיו לֵאמֹר לֹא-תִקַּח אִשָּׁה מִבְּנוֹת כְּנָעַן:

A widząc Esaw, że pobłogosławił Ic'hak Jakóba, i że go wysłał do Paddan-Aram, aby pojął sobie ztamtąd żonę, i że pobłogosławiwszy go, przykazał mu mówiąc: Nie pojmiesz żony z pośród cór Kanaanu, -

ז וַיִּשְׁמַע יַעֲקֹב אֶל-אָבִיו וְאֶל-אִמּוֹ וַיֵּלֶךְ פְּדִינָה אֶרֶם:

I że usłuchał Jakób ojca swojego, i matkę swoją, i poszedł do Paddan-Aram, -

ח וַיֵּרָא עֲשׂוֹ כִּי רָעוֹת בָּנוֹת כְּנָעַן בְּעֵינָי יִצְחָק אָבִיו:

Widząc też Esaw, że nie mają upodobania córki Kanaanu w oczach
Ic'haka, ojca jego:

ט וַיֵּלֶךְ עֲשׂוֹ אֶל-יִשְׁמָעֵאל וַיִּקַּח אֶת-מַחְלַת בַּת-יִשְׁמָעֵאל
בֶּן-אֲבִרְהָם אַחֹת נָבִיּוֹת עַל-נָשָׁיו לֹא לְאִשָּׁה:

Poszedł tedy Esaw do Iszmaela, i pojął sobie Machalatę, córkę Iszmaela,
syna Abrahama, siostrę Nebajota, oprócz żon swoich, za żonę.

י וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרָנָה:

I wyruszył Jakób z Beer-Szeba, i udał się do Charanu.

יא וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיֵּלֶן שָׁם כִּי-בָא הַשָּׁמֶשׁ וַיִּקַּח מֵאֲבָנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשֶׂם
מִרְאֲשֵׁתָיו וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא:

I natrafił na pewne miejsce, i przenocował tam, gdyż zaszło było słońce;
i wziął jeden z kamieni tego miejsca, i umieścił go w głowach swoich,
i położył się na tém miejscu.

יב וַיַּחֲלֵם וַהֲנִה סֹלֶם מֻצָּב אֶרֶצָה וְרֹאשׁוֹ מִגִּיעַ הַשָּׁמַיְמָה וַהֲנִה
מִלְאָכֵי אֱלֹהִים עֲלִים וְיֹרְדִים בּוֹ:

I śniło mu się, a oto drabina postawiona na ziemi, a wierzch jej sięgał
nieba, a oto aniołowie Boży wstępują i zstępują po niej.

יג וַהֲנִה יְהוָה נֹצֵב עָלָיו וַיֹּאמֶר אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבִרְהָם אָבִיךָ וְאֱלֹהֵי
יִצְחָק הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה שֹׁכֵב עָלֶיהָ לְךָ אֶתְנַנָּה וְלִזְרַעֲךָ:

A oto Wiekuisty stanął przy nim i rzekł: "Jam Wiekuisty, Bóg
Abrahama, ojca twojego, i Bóg Ic'haka! Ziemia na której leżysz, tobie
oddam ją, i potomstwu twojemu.

יד וַהֲנִיה זֶרַעֲךָ כְּעֶפְרַר הָאָרֶץ וּפְרֻצֹת יָמָה וְקִדְמָה וְצַפְנָה וְנִגְבָּה
וְנִבְרָכוּ בְךָ כָּל-מִשְׁפַּחַת הָאָדָמָה וּבִזְרַעֲךָ:

I będzie potomstwo twoje, jako proch ziemi, i rozprzestrzenisz się ku
zachodowi, i ku wschodowi, i ku północy, i ku południowi; a błogosławić
się będą tobą wszystkie plemiona ziemi i potomstwem twojem.

טו וַהֲנִה אָנֹכִי עֹמֵד וּשְׁמִרְתִּיךָ בְּכָל אֲשֶׁר-תֵּלֶךְ וַהֲשַׁבְתִּיךָ
אֶל-הָאָדָמָה הַזֹּאת כִּי לֹא אֶעֱזָבְךָ עַד אֲשֶׁר אִם-עָשִׂיתִי אֵת
אֲשֶׁר-דִּבַּרְתִּי לְךָ:

A oto, Ja z tobą, i strzedz cię będę, gdziekolwiek pójdziesz, i przywrócę cię do ziemi tej; gdyż nie opuszczę cię, aż spełnię to, com przyrzekł tobie."

טז וַיִּיקָץ יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אָכֵן יֵשׁ יְהוָה בְּמָקוֹם הַזֶּה וְאֲנֹכִי לֹא יָדַעְתִּי:

I przebudził się Jakób ze snu swojego, i rzekł: "Zaprawdę, jest Wiekuisty na miejscu tém, a jam nie wiedział!"

יז וַיִּירָא וַיֹּאמֶר מַה־נֹּרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה אֵין זֶה כִּי אִם־בֵּית אֱלֹהִים וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם:

I uląkł się i rzekł: "Jak groźném miejsce to! nic to innego, a tylko dom Boży; to brama niebios!"

יח וַיִּשְׁכֶּם יַעֲקֹב בַּבֹּקֶר וַיִּקַּח אֶת־הָאֶבֶן אֲשֶׁר־שָׁם מִרְאֲשֵׁתוֹ וַיָּשֶׂם אֹתָהּ מַצְבֵּה וַיִּצֹק שָׁמֶן עַל־רֹאשָׁהּ:

I wstał Jakób rano, i wziął kamień, który był położył w głowach swoich, i postawił go jako pomnik, i rozlał olej na wierch jego.

יט וַיִּקְרָא אֶת־שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא בֵּית־אֵל וְאוּלָם לוֹזוֹ שֵׁם־הָעִיר לְרֹאשָׁנָה:

I nazwał imię miejsca tego Beth-El; wszakże było Luz imię miasta tego przedtém.

כ וַיַּדֵּר יַעֲקֹב נֶדֶר לֵאמֹר אִם־יְהִיָּה אֱלֹהִים עָמְדִי וּשְׁמֶרְנִי בַדֶּרֶךְ הַזֶּה אֲשֶׁר אֲנֹכִי הוֹלֵךְ וְנָתַן־לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבִגָּד לִלְבָּשׁ:

I ślubował Jakób ślub, i rzekł: "Jeżeli będzie Bóg ze mną, a strzedz mnie będzie na drodze tej, którą idę, i da mi chleb na pokarm i suknię na odzienie,

כא וּשְׁבִתִּי בְּשָׁלוֹם אֶל־בֵּית אָבִי וְהָיָה יְהוָה לִי לֵאלֹהִים:

A powrócę w pokoju do domu ojca mojego: to będzie Wiekuisty Bogiem moim.

כב וְהָאֶבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר־שָׁמַתִּי מַצְבֵּה יְהִיָּה בֵּית אֱלֹהִים וְכָל אֲשֶׁר יִתֵּן־לִי עֹשֶׂר אֶעֱשֶׂרְנוּ לָךְ:

A kamień ten, który postawiłem jako pomnik, będzie domem Bożym; a z wszystkiego co mi dasz, dziesięcinę zaofiaruję Tobie."

פרק כט

א וַיִּשָּׂא יַעֲקֹב רִגְלָיו וַיֵּלֶךְ אֶרֶצָה בְּנֵי־קָדֶם:

I powstał Jakób, i poszedł do ziemi synów Wschodu.

ב וַיֵּרָא וְהִנֵּה בָּאָר בַּשָּׂדֶה וְהִנֵּה־שָׁם שְׁלֹשָׁה עֲדָרֵי־צֹאן רֹבְצִים
עָלֶיהָ כִּי מִן־הַבָּאָר הַהוּא יִשְׁקוּ הָעֲדָרִים וְהָאֶבֶן גְּדֹלָה עַל־פִּי
הַבָּאָר:

I spojrział, a oto studnia na polu, a tam trzy stada owiec rozłożone przy niej, bo ze studni tej zwykle pojono stada; a kamień był ogromny nad otworem studni.

ג וַנֹּאסְפוּ־שָׁמָּה כָּל־הָעֲדָרִים וַנְּגַלְלוּ אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבָּאָר
וְהִשְׁקוּ אֶת־הַצֹּאן וַהֲשִׁיבוּ אֶת־הָאֶבֶן עַל־פִּי הַבָּאָר לַמָּקוֹם:

A gdy zgromadzone tam były wszystkie stada, stoczyli kamień z nad otworu studni, i napoili trzody, i złożyli napowrót kamień nad otwór studni, na miejsce swoje.

ד וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב אַחֵי מֹאִין אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ מִחֶרֶן אֲנַחְנוּ:

I rzekł do nich Jakób: "Bracia moi, zkad wy?" I odpowiedzieli: "Z Charanu jesteśmy."

ה וַיֹּאמֶר לָהֶם הִידְעָתֶם אֶת־לָבָן בֶּן־נָחוֹר וַיֹּאמְרוּ יָדָעְנוּ:

I rzekł do nich: "Czy znacie Labana, syna Nachora?" I odpowiedzieli: "Znamy."

ו וַיֹּאמֶר לָהֶם הַשְׁלוֹם לוֹ וַיֹּאמְרוּ שְׁלוֹם וְהִנֵּה רָחֵל בָּתּוֹ בָּאָה
עִם־הַצֹּאן:

I rzekł do nich: "Czy dobrze się miewa?" I odpowiedzieli: "Dobrze; a oto Rachel, córka jego, nadchodzi z trzodą!"

ז וַיֹּאמֶר הֵן עוֹד הַיּוֹם גְּדוֹל לֹא־עֵת הָאֶסֶף הַמְּקַנָּה הַשְׁקוּ הַצֹּאן
וּלְכוּ רְעוּ:

I rzekł: "Wszak jeszcze dnia dosyć, nie czas zapędzać stada; napójcież trzodę, a idźcie popaść."

ח וַיֹּאמְרוּ לֹא נוֹכַל עַד אֲשֶׁר יֹאסְפוּ כָּל־הָעֲדָרִים וַנְּגַלְלוּ אֶת־הָאֶבֶן
מֵעַל פִּי הַבָּאָר וַהֲשִׁינוּ הַצֹּאן:

I odpowiedzieli: "Nie możemy, póki zgromadzone nie będą wszystkie trzody, i nie stoczą kamienia z nad otworu studni, a wtedy napoim trzodę."

ט עוֹדְנוּ מְדַבֵּר עִמָּם וְרַחֵל בָּאָה עִם־הַצֹּאן אֲשֶׁר לְאָבִיהָ כִּי רָעָה הָיָה:

Jeszcze rozmawiał z nimi, - a Rachel nadeszła z trzodą ojca swego, bo pasterką była.

י וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת־רַחֵל בֶּת־לָבָן אַחִי אִמּוֹ וְאֶת־צֹאן לָבָן אַחִי אִמּוֹ וַיֵּנֶשׂ יַעֲקֹב וַיָּגֵל אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וַיִּשָּׁק אֶת־צֹאן לָבָן אַחִי אִמּוֹ:

I stało się, gdy ujrzał Jakób Rachelę, córkę Labana, brata matki swojej, i trzodę Labana, brata matki swojej, że przystąpił Jakób, i stoczył kamień z nad otworu studni, i napił trzodę Labana, brata matki swojej.

יא וַיִּשָּׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל וַיֵּשֶׂא אֶת־קִלּוֹ וַיִּבֶּךְ:

I ucałował Jakób Rachelę, i podniósł głos swój, i zapłakał.

יב וַיִּגֵּד יַעֲקֹב לְרַחֵל כִּי אַחִי אָבִיהָ הוּא וְכִי בֶן־רִבְקָה הוּא וַתֵּרָץ וַתִּתֵּן לְאָבִיהָ:

I oznajmił Jakób Racheli, że jest siostrzeńcem ojca jej, i że jest synem Ribki; i pobiegła, i opowiedziała to ojcu swojemu.

יג וַיְהִי כַּשְּׁמוֹעַ לָבָן אֶת־שְׁמוֹעַ יַעֲקֹב בֶּן־אָחִיתוֹ וַיֵּרָץ לִקְרָאתוֹ וַיַּחֲבֹק־לּוֹ וַיִּנָּשֶׁק־לּוֹ וַיְבִיֵּאֵהוּ אֶל־בֵּיתוֹ וַיְסַפֵּר לְלָבָן אֶת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה:

I stało się, gdy usłyszał Laban wiadomość o Jakóbie, synu siostry swojej, pobiegł na spotkanie jego, i uścisnął go, i ucałował go, i wprowadził go do domu swojego; a wtedy opowiedział Labanowi o wszystkiém tém.

יד וַיֹּאמֶר לוֹ לָבָן אַךְ עֲצָמִי וּבָשָׂרִי אִתָּהּ וַיֵּשֶׁב עִמּוֹ חֹדֶשׁ יָמִים:

I rzekł do niego Laban: "Wszak kością i ciałem mojem ty!" I zamieszkał u niego przez miesiąc czasu.

טו וַיֹּאמֶר לָבָן לְיַעֲקֹב הֲכִי־אֶחִי אִתָּהּ וַעֲבַדְתָּנִי חֲנֹם הַגִּידָה לִּי מַה־מְשַׁכְּרֶתְךָ:

Wtedy rzekł Laban do Jakóba: "Czyż dla tego, żeś bratem moim, masz mi służyć darmo? Powiedzże mi jakie ma być wynagrodzenie twoje?"

טז וילָבָן שְׁתֵּי בָנוֹת שֵׁם הַגְּדֹלָה לָאָה וְשֵׁם הַקְּטָנָה רָחֵל:

A miał Laban dwie córki; imię starszej: Lea, a imię młodszej: Rachel.

יז וַעֲיִנֵּי לָאָה רַבּוֹת וְרָחֵל הָיְתָה יִפְתָּ-תֹּאֵר וַיִּפְתַּ מְרֹאָה:

A oczy Lei były mdłe; Rachel zaś była pięknej postawy i pięknego wejrzenia.

יח וַיֵּאָהֱב יַעֲקֹב אֶת-רָחֵל וַיֹּאמֶר אֶעֱבְדָךָ שִׁבְעַ שָׁנִים בְּרָחֵל בְּתוּךָ הַקְּטָנָה:

I pokochał Jakób Rachełę, i rzekł: "Będę ci służył siedm lat o Rachełę, córkę twoją młodszą."

יט וַיֹּאמֶר לָבָן טוֹב תַּתִּי אֹתָהּ לָךְ מִתַּתִּי אֹתָהּ לְאִישׁ אֲחֵר שָׁבָה עִמָּדִי:

I rzekł Laban: "Lepiej, że dam ją tobie, niżbym miał oddać ją mężowi innemu; pozostań u mnie."

כ וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרָחֵל שִׁבְעַ שָׁנִים וַיְהִי בְעֵינָיו כְּיָמִים אֲחָדִים בְּאַהֲבָתוֹ אֹתָהּ:

I tak służył Jakób o Rachełę siedm lat; a zdawały się w oczach jego jako dni kilka w miłości jego ku niej.

כא וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל-לָבָן הֲבָה אֶת-אִשְׁתִּי כִּי מָלְאוּ יָמִי וְאִבּוֹאָהּ אֵלַיהּ:

I rzekł Jakób do Labana: "Daj mi żonę moję, bo spełniony czas mój, a pójdę do niej."

כב וַיֵּאַסֶּף לָבָן אֶת-כָּל-אֲנָשֵׁי הַמָּקוֹם וַיַּעַשׂ מִשְׁתָּה:

I zgromadził Laban wszystkich ludzi miejscowych, i wyprawił ucztę.

כג וַיְהִי בָעֶרֶב וַיִּקַּח אֶת-לָאָה בָתּוּ וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו וַיָּבֵא אֵלֶיהָ:

I było wieczorem, wziął Leę, córkę swoją, i wprowadził ją do niego; i poszedł do niej.

כד וַיִּתֵּן לָבָן לָהּ אֶת-זִלְפָּה שִׁפְחָתוֹ לְלָאָה בָתּוּ שִׁפְחָהּ:

A dał jej Laban Zylpę, służebnicę swoją, - Lei córce swej, za służebnicę.

כה וַיְהִי בַבֹּקֶר וַהֲגֵה-הוּא לָאָה וַיֹּאמֶר אֶל-לָבָן מַה-זֹּאת עָשִׂיתָ לִּי הֲלֹא בְרָחֵל עֲבַדְתִּי עָמָד וְלָמָּה רַמִּיתָנִי:

I okazało się z rana, a oto była - Lea! I rzekł do Labana: "Cóżś mi to uczynił? Alboż nie o Rachelę służyłem tobie, - i dla czegoż mnie oszukałeś?"

כו וַיֹּאמֶר לָבָן לֹא־יַעֲשֶׂה כֵן בְּמִקְוֵמֵנוּ לָתֵת הַצֵּעִירָה לְפָנֵי הַבְּכִירָה:

I rzekł Laban: "Nie zwykło się tak czynić w miejscu naszym, aby wydawać młodszą przed starszą.

כז מִלֵּא שִׁבְעַת זֹאת וְנִתְּנָה לָךְ גַּם־אֶת־זֹאת בַּעֲבֹדָה אֲשֶׁר תַּעֲבֹד עִמָּדִי עוֹד שְׁבַע־שָׁנִים אַחֲרוֹת:

Dopełnij tydzień tej, a damy ci i tę drugą, za służbę, którą pełnić będziesz u mnie jeszcze siedm lat innych.

כח וַיַּעַשׂ יַעֲקֹב כֵּן וַיִּמְלֵא שְׁבַע זֹאת וַיִּתֵּן־לוֹ אֶת־רָחֵל בִּתּוֹ לוֹ לְאִשָּׁה:

I uczynił Jakób tak, i dopełnił tydzień tej; i dał mu Rachelę, córkę swoją, za żonę.

כט וַיִּתֵּן לָבָן לְרָחֵל בִּתּוֹ אֶת־בִּלְהָה שִׁפְחָתוֹ לָהּ לְשִׁפְחָה:

I dał Laban Racheli, córce swojej, Bilhę, sługę swoją, za służebnicę.

ל וַיָּבֹא גַם אֶל־רָחֵל וַיֵּאָהֱב גַּם־אֶת־רָחֵל מִלֵּאָה וַיַּעֲבֹד עִמּוֹ עוֹד שְׁבַע־שָׁנִים אַחֲרוֹת:

I poszedł też do Racheli, i kochał Rachelę bardziej, niż Leę; i służył u niego jeszcze siedm lat innych.

לא וַיֵּרָא יְהוָה כִּי־שְׂנוּאָה לֵאָה וַיִּפְתַּח אֶת־רַחֲמָהּ וְרָחֵל עֲקָרָה:

A widząc Wiekuisty, że nienawiedzona Lea, otworzył łono jej; Rachel zaś była niepłodną.

לב וַתֵּהָרַת לֵאָה וַתֵּלֶד בֶּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ רְאוּבֵן כִּי אָמַרְהָ כִּי־רָאָה יְהוָה בְּעֵינֵי כִי עָתָה יֵאָהֱבֵנִי אִישִׁי:

I poczęła Lea, i urodziła syna, i nazwała imię jego: Reuben, bo rzekła:

"Wejrzał Wiekuisty na niedolę moję, gdyż teraz pokocha mnie mąż mój."

לז וַתֵּהָרַת עוֹד וַתֵּלֶד בֶּן וַתֹּאמֶר כִּי־שָׁמַע יְהוָה כִּי־שְׂנוּאָה אָנֹכִי וַיִּתֵּן־לִי גַם־אֶת־זֶה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ שִׁמְעוֹן:

I poczęła znowu, i urodziła syna, i rzekła: "Ponieważ usłyszał Wiekuisty, że nienawiedzoną byłem, dał mi i tego;" i nazwała imię jego: Szymeon.

לח וַתֵּהָרַת עוֹד וַתֵּלֶד בֶּן וַתֹּאמֶר עָתָה הִפַּעַם יִלְּוֶה אִישִׁי אֵלַי כִּי־יִלְדָתִי לוֹ שְׁלֹשָׁה בָּנִים עַל־כֵּן קָרָא־שְׁמוֹ לְוִי:

I poczęła znowu, i urodziła syna, i rzekła: "Oto tym razem przylgnie mąż mój do mnie, gdyż urodziłam mu trzech synów;" przeto nazwano imię jego Lewi.

לֵה וַתֵּהָר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר הַפֶּעַם אוֹדָה אֶת־יְהוָה עַל־כֵּן קָרָאתָ
שְׁמוֹ יְהוּדָה וַתַּעֲמֹד מִלֶּדֶת:

I poczęła jeszcze, i urodziła syna, i rzekła: "Tym razem słać będę Wiekuistego;" przeto nazwała imię jego: Jehuda. I przestała rodzić.

פרק ל

א וַתֵּרָא רָחֵל כִּי לֹא יֵלְדָה לְיַעֲקֹב וַתִּקְנֶה רָחֵל בְּאֶחָתָהּ וַתֹּאמֶר
אֶל־יַעֲקֹב הִבֵּה־לִּי בָנִים וְאִם־אֵין מִתָּה אֲנֹכִי:

I widziała Rachel, że nie rodziła Jakóbowi, - i zazdrościła Rachel
siostrze swojej, i rzekła do Jakóba: "Daj mi dzieci; a jeżeli nie, umrę!"

ב וַיַּחַר־אַף יַעֲקֹב בְּרָחֵל וַיֹּאמֶר הֲתַחַת אֱלֹהִים אֲנֹכִי אֲשֶׁר־מָנַע
מִמֶּנּוּ פְרִי־בֶטֶן:

I wspłonął gniew Jakóba na Rachelę, i rzekł: "Alboż ja na miejscu Boga,
który odmówił ci płodu żywota?"

ג וַתֹּאמֶר הִנֵּה אֲמַתִּי בִלְהָה בֹּא אֵלֶיהָ וְתֵלֵד עַל־בְּרַכִּי וְאִבְנָה
גַּם־אֲנֹכִי מִמֶּנָּה:

I rzekła: "Oto służebnica moja Bilha, pójdź do niej, aby urodziła
na kolanach moich, a zbudowaną była i ja od niej!"

ד וַתִּתֵּן־לוֹ אֶת־בִּלְהָה שִׁפְחָתָהּ לְאִשָּׁה וַיָּבֹא אֵלֶיהָ יַעֲקֹב:

I dała mu Bilhę, służebnicę swoją, za żonę; i poszedł do niej Jakób.

ה וַתַּהַר בִּלְהָה וַתֵּלֵד לְיַעֲקֹב בֶּן:

I poczęła Bilha, i urodziła Jakóbowi syna.

ו וַתֹּאמֶר רָחֵל דָּנִנִּי אֱלֹהִים וְגַם שָׁמַע בְּקֻלִּי וַיִּתֵּן־לִּי בֶן עַל־כֵּן
קָרָאתָ שְׁמוֹ דָּן:

I rzekła Rachel: "Osądził mnie Bóg i usłyszał głos mój, i dał mi syna;"
przeto nazwała imię jego: Dan.

ז וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֵד בִּלְהָה שִׁפְחַת רָחֵל בֶּן שְׁנֵי לְיַעֲקֹב:

I poczęła znowu, i urodziła Bilha, służebnica Racheli, syna drugiego
Jakóbowi.

ח וַתֹּאמֶר רָחֵל נִפְתּוּלִי אֱלֹהִים נִפְתַּלְתִּי עִם־אֶחָתִּי גַם־יָכַלְתִּי
וַתִּקְרָא שְׁמוֹ נִפְתָּלִי:

I rzekła Rachel: "Zapasy potężnymi pasowałam się z siostrą moją,
a przemogåłam;" i nazwała imię jego: Naftali.

ט וַתֵּרָא לָאָה כִּי עֲמָדָה מְלֹדֶת וַתִּקַּח אֶת־זִלְפָּה שִׁפְחָתָהּ וַתִּתֵּן אֹתָהּ
לְיַעֲקֹב לְאִשָּׁה:

A widząc Lea, że przestała rodzić, wzięła Zylpę służebnicę swoją, i dała ją Jakóbowi za żonę.

י ותלד זלפה שפחת לאה ליעקב בן:

I urodziła Zylpa, służebnica Lei, Jakóbowi syna.

יא ותאמר לאה בגד [בא] [גד] ותקרא את-שמו גד:

I rzekła Lea: "Przyszło szczęście!" I nazwała imię jego: Gad.

יב ותלד זלפה שפחת לאה בן שני ליעקב:

I urodziła Zylpa, służebnica Lei, syna drugiego Jakóbowi.

יג ותאמר לאה באשרי כי אשרוני בנות ותקרא את-שמו אשר:

I rzekła Lea: "Na szczęście moje! bo szczęśliwą nazywać mnie będą niewiasty." I nazwała imię jego: Aszer.

יד וילך ראובן בימי קציר-חטים וימצא דודאים בשדה ויבא אתם אל-לאה אמו ותאמר רחל אל-לאה תנינא לי מידודאי בגד:

I wyszedł Reuben w czasie sprzętu pszenicy, i znalazł pokrzyki na polu, i przyniósł je Lei, matce swojej; i rzekła Rachel do Lei: "Dajże mi pokrzyków syna twego."

טו ותאמר לה המעט קחתך את-אישי ולקחת גם את-דודאי בני ותאמר רחל לכן ישכב עמך הלילה תחת דודאי בגד:

A rzekła do niej: "Czyż mało, żeś wzięła męża mojego, że chcesz wziąć i pokrzyki syna mego?" I rzekła Rachel: "Niechajże śpi z tobą tej nocy za pokrzyki syna twego."

טז ויבא יעקב מן-השדה בערב ותצא לאה לקראתו ותאמר אלי תבוא כי שכר שכרתוך בדודאי בני וישכב עמה בלילה הוא:

A gdy przyszedł Jakób z pola wieczorem, wyszła Lea naprzeciw niego, i rzekła: "Do mnie zajdziesz, gdyż najęłam cię za pokrzyki syna mego;" I spał z nią onej nocy.

יז וישמע אלהים אל-לאה ותהר ותלד ליעקב בן חמישי:

I wysłuchał Bóg Leę, i poczęła, i urodziła Jakóbowi syna piątego.

יח ותאמר לאה נתן אלהים שכרי אשר-נתתי שפחתי לאישי ותקרא שמו יששכר:

I rzekła Lea: "Dał mi Bóg wynagrodzenie, iż oddałam służebnicę moję mężowi mojemu." I nazwała imię jego Issachar.

יט וַתֵּהָר עוֹד לֵאָה וַתֵּלֶד בֶּן־שְׁשִׁי לְיַעֲקֹב:

I poczęła znowu Lea, i urodziła syna szóstego Jakóbowi.

כ וַתֹּאמֶר לֵאָה זָבַדְנִי אֱלֹהִים אֲתִי זָבַד טוֹב הַפַּעַם יִזְבְּלֵנִי אִישִׁי כִּי־יִלְדֹתִי לוֹ שְׁשָׁה בָנִים וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ זְבֻלֹן:

I rzekła Lea: "Udarował mnie Bóg darem pięknym, tym razem przytuli mnie do siebie mąż mój, gdyż urodziłam mu sześciu synów!" I nazwała imię jego: Zebulun.

כא וְאַחֵר יִלְדָּה בֵּת וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמָהּ דִּינָה:

A następnie urodziła córkę, i nazwała imię jej: Dina.

כב וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־רַחֵל וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים וַיִּפְתַּח אֶת־רַחֲמָהּ:

I wspomniał Bóg na Rachelę, i wysłuchał ją Bóg, i otworzył łono jej.

כג וַתֵּהָר וַתֵּלֶד בֶּן וַתֹּאמֶר אֶסָּף אֱלֹהִים אֶת־חַרְפָּתִי:

I poczęła, i urodziła syna, i rzekła: "Zdjął Bóg hańbę moją!"

כד וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ יוֹסֵף לֵאמֹר יֹסֵף יִהְיֶה לִּי בֶן אַחֵר:

I nazwała imię jego: Josef, mówiąc: "Oby dodał mi Wiekuisty syna drugiego."

כה וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יִלְדָּה רַחֵל אֶת־יוֹסֵף וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־לָבָן שְׁלַחְנִי וְאַלְכָה אֶל־מְקוֹמִי וְלֹאֲרָצִי:

A gdy urodziła Rachel Josefa, rzekł Jakób do Labana: "Puść mnie, abym wrócił do miejsca mojego, i do ziemi mojej.

כו תֵּןָה אֶת־נָשִׁי וְאֶת־יְלָדֵי אֲשֶׁר עֲבַדְתִּי אִתָּךְ בָּהֶן וְאַלְכָה כִּי אֲתָה יִדְעַתְּ אֶת־עֲבַדְתִּי אֲשֶׁר עֲבַדְתִּיךָ:

Daj mi żony i dzieci moje, za które ci służyłem, a pójde; gdyż znasz służbę moją, jaką ci służyłem."

כז וַיֹּאמֶר אֵלָיו לָבָן אִם־נָא מִצָּאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ נַחֲשִׁיתִי וַיְבָרְכֵנִי יְהוָה בְּגִלְגָּל:

I rzekł do niego Laban: "Gdybym też znalazł łaskę w oczach twoich! Mam dobrą wróżbę... a błogosławił mi Wiekuisty gwoli tobie."

כח וַיֹּאמֶר נִקְּבָה שְׂכָרְךָ עָלַי וְאֲתָנָה:

I rzekł: "Oznacz mi wynagrodzenie twoje, a dam ci."

כט וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר עֲבַדְתִּיךָ וְאֵת אֲשֶׁר־הָיָה מִקִּנְיֶךָ אֵתִי:

I rzekł do niego: "Tobie wiadomo, jakom ci służył, i czém się stał dobytek twój przy mnie.

ל כִּי מַעַט אֲשֶׁר־הָיָה לְךָ לְפָנַי וַיִּפְרֹץ לְרֹב וַיִּבְרָךְ יְהוָה אֶתְךָ לְרִגְלִי וְעַתָּה מָתִי אֶעֱשֶׂה גַם־אֲנֹכִי לְבֵיתִי:

Bo nieliczném było, coś miał przedemną, a rozmnożyło się w mnóstwo, i błogosławił ci Wiekuisty z przyjściem mojem; a teraz, kiedyż popracować i mnie dla domu mojego?"

לא וַיֹּאמֶר מָה אֶתֶּן־לְךָ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לֹא־תֶתֶן־לִי מְאוּמָה אִם־תַּעֲשֶׂה־לִּי הַדָּבָר הַזֶּה אֲשׁוּבָה אֶרְעָה צֹאנְךָ אֲשָׁמֹר:

I rzekł: "Cóż ci mam dać?" I odpowiedział Jakób: "Nie dasz mi nic, skoro uczynisz mi rzecz tę; wtedy znowu będę pał trzodę twoję, i strzegł:

לב אֶעֱבֹר בְּכָל־צֹאנְךָ הַיּוֹם הַזֶּה מִשָּׁם כָּל־שָׂה נֶקֶד וְטֹלֹא וְכָל־שָׂה־חֹם בְּכִשְׁבִּים וְטֹלֹא וְנֶקֶד בְּעֵזִים וְהָיָה שְׂכָרִי:

Przejdę całą trzodę twoję dzisiaj, i oddzielę z niej każde jagnię nakrapiane i pstre; a każde jagnię płowe między owcami, a pstre i nakrapiane między kozami, niechaj będzie wynagrodzeniem mojem.

לז וְעִנְתָּה־בִּי צִדְקָתִי בַּיּוֹם מִחֵר כִּי־תָבוֹא עַל־שְׂכָרִי לְפָנֶיךָ כֹּל אֲשֶׁר־אֵינְנִי נֶקֶד וְטֹלֹא בְּעֵזִים וְחֹם בְּכִשְׁבִּים נָנוּב הוּא אֵתִי:

I świadczyć będzie za mną prawość moja w dzień przyszły, gdy przyjdiesz, by mieć wynagrodzenie moje przed sobą: wszystko, coby nie było nakrapianém i pstrém między kozami, a płowém między owcami, kradzioném to będzie przy mnie."

לד וַיֹּאמֶר לָבָן הֵן לֹא יְהִי כַדְבָּרְךָ:

I rzekł Laban: "Oto niechaj będzie podług słów twoich!"

לה וַיִּסֶּר בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־הַתִּישִׁים הָעֻקְדִים וְהַטְּלָאִים וְאֵת כָּל־הָעֵזִים הַנִּקְדוֹת וְהַטְּלָאֵת כֹּל אֲשֶׁר־לָבָן בּוֹ וְכָל־חֹם בְּכִשְׁבִּים וַיִּתֵּן בְּיַד־בְּנוֹ:

I oddzielił dnia tegoż kozły pręgowate i pstre, i wszystkie kozy nakrapiane i pstre, wszystko, na czém coś białego było, i wszystko płowe między owcami, - i oddał w ręce synów swoich.

לו וַיִּשֶׁם דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בֵּינוּ וּבֵין יַעֲקֹב וַיַּעֲקֹב רָעָה אֶת־צֹאן לָבָן הַנּוֹתֶרֶת:

I nazначzył odległość trzech dni drogi między sobą a Jakóbem; a Jakób pasał trzodę Labana pozostałą.

לו וַיִּקַּח־לוֹ יַעֲקֹב מִקָּל לִבְנֵה לַח וְלוֹז וְעֶרְמוֹן וַיַּפְצֵל בָּהֶן פְּצָלוֹת לִבְנוֹת מַחֲשֵׁף הַלָּבָן אֲשֶׁר עַל־הַמִּקְלוֹת:

I nabrał sobie Jakób prętów topoli białej, świeżych, i migdałowych i jaworowych, i ostrugał na nich pasy białe, odsłaniając białość, która na prętach była.

לַח וַיַּצֵּג אֶת־הַמִּקְלוֹת אֲשֶׁר פָּצַל בְּרֶהָטִים בְּשִׁקְתוֹת הַיָּמִים אֲשֶׁר תָּבֵאֵן הַצֹּאן לִשְׁתוֹת לִנְכַּח הַצֹּאן וַיַּחֲמִנָה בְּבֹאֵן לִשְׁתוֹת:

I postawił pręty, które ostrugał, u źłobów, u koryt wody, gdzie przychodzą trzody pić, przed trzody, a gdzie grzały się, przychodząc pić.

לֹט וַיַּחֲמִי הַצֹּאן אֶל־הַמִּקְלוֹת וַתֵּלֶדְן הַצֹּאן עֲקָדִים נִקְדִּים וּטְלָאִים:

I grzały się trzody wobec prętów, i rodziły trzody, pręgowate, nakrapiane i pstre.

מ וַהֲקִשְׁבִּים הַפָּרִיד יַעֲקֹב וַיִּתֵּן פָּנָיו הַצֹּאן אֶל־עֶקֶד וְכָל־חוּם בְּצֹאן לָבָן וַיִּשֶׁת־לוֹ עֲדָרִים לְבָדוֹ וְלֹא שָׁתָם עַל־צֹאן לָבָן:

A jagnięta te oddzielił Jakób, i ustawiał trzody wejrzeniem ku pręgowatym i wszelkim płowym w trzodach Labana, i trzymał sobie stada osobno, a nie przyłączał ich do trzód Labana.

מֵא וְהָיָה בְּכָל־יָחַם הַצֹּאן הַמִּקְשָׁרוֹת וְשֵׁם יַעֲקֹב אֶת־הַמִּקְלוֹת לְעֵינָיו הַצֹּאן בְּרֶהָטִים לִיַּחֲמִנָה בַּמִּקְלוֹת:

I bywało ile razy grzały się owce silne, ustawiał Jakób pręty przed oczy trzody u koryt, aby się rozgrzewały wobec prętów.

מֵב וּבַהֲעֵטִיף הַצֹּאן לֹא יָשִׁים וְהָיָה הָעֲטָפִים לְלָבָן וְהַקְשָׁרִים לְיַעֲקֹב:

Ale gdy owce słabe były, nie ustawiał ich; i tak zostały słabe dla Labana, a silne dla Jakóba.

מֵג וַיַּפְרֹץ הָאִישׁ מְאֹד מְאֹד וַיְהִי־לוֹ צֹאן רַבּוֹת וּשְׂפָחוֹת וְעֲבָדִים וְגַמְלִים וְחֹמְרִים:

I wzmógł się mąż ów bardzo a bardzo, i miał trzody liczne, i służebnice,
i sługi, i wielbłądy i osły.

פרק לא

א וַיִּשְׁמַע אֶת־דְּבָרֵי בְנֵי־לָבָן לֵאמֹר לָקַח יַעֲקֹב אֶת כָּל־אֲשֶׁר לְאֻבֵּינוּ וּמֵאֲשֶׁר לְאֻבֵּינוּ עָשָׂה אֶת כָּל־הַכֶּבֶד הַזֶּה:

I usłyszał słowa synów Labana mówiących: "Zabrał Jakób wszystko, co miał ojciec nasz, i z mienia ojca naszego utworzył sobie całe to bogactwo."

ב וַיֵּרָא יַעֲקֹב אֶת־פָּנָיו לָבָן וַהֲנִה אֵינָנו עִמּוֹ כְּתַמּוֹל שְׁלֹשׁ:

Widział też Jakób oblicze Labana, a oto - nie był dlań jak wczoraj i onegdaj.

ג וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יַעֲקֹב שׁוּב אֶל־אָרֶץ אֲבוֹתֶיךָ וְלִמְוֹלְדֶתְךָ וְאֶתְּיָה עִמָּךְ:

I rzekł Wiekuisty do Jakóba: "Wróć do ziemi ojców twoich, i do miejsca urodzenia twego, - a będę z tobą!"

ד וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב וַיִּקְרָא לְרָחֵל וּלְלֵאָה הַשָּׂדֶה אֶל־צֹאנָו:

I posłał Jakób, i wezwał Rachelę i Leę na pole do trzody swojej,

ה וַיֹּאמֶר לָהֶן רְאֵה אֲנֹכִי אֶת־פָּנָיו אֲבִיכֶן כִּי־אֵינָנו אֵלַי כְּתַמּוֹל שְׁלֹשׁ וְאֵלֵהִי אֲבִי הָיָה עִמָּדִי:

I rzekł do nich: "Widzę ja po obliczu ojca waszego, iż nie jest dla mnie jak wczoraj i onegdaj; ale Bóg ojca mojego był ze mną."

ו וַיֹּתֶנֶה יְדַעְתֶּן כִּי בְּכָל־כַּחַי עָבַדְתִּי אֶת־אֲבִיכֶן:

Wy też same wiecie, że z całych sił moich służyłem ojcu waszemu.

ז וְאֲבִיכֶן הִתֵּל בִּי וַהֲחֵלַף אֶת־מִשְׁכַּרְתִּי עֲשֶׂרֶת מָנִים וְלֹא־נָתַנּוּ אֲלֵהֶם לְהָרַע עִמָּדִי:

A ojciec wasz urągał mi, i zmieniał wynagrodzenie moje po dziesięćkroć; ale nie dozwolił mu Bóg szkodzić mi.

ח אַם־כֹּה יֹאמֶר נִקְדִּים יְהוָה שְׂכָרְךָ וַיֵּלְדוּ כָּל־הַצֹּאן נִקְדִּים וְאַם־כֹּה יֹאמֶר עֲקָדִים יְהוָה שְׂכָרְךָ וַיֵּלְדוּ כָּל־הַצֹּאן עֲקָדִים:

Gdy tak mówił: Nakrapiane będą wynagrodzeniem twojem, rodziły tedy wszystkie trzody nakrapiane; gdy zaś tak mówił: Pręgowate będą wynagrodzeniem twojem, - rodziły tedy wszystkie trzody pręgowate.

ט וַיִּצֵל אֱלֹהִים אֶת־מִקְנֶה אַבְיָכֶם וַיִּתֵּן־לִי:

I oddzielił Bóg z dobytku ojca waszego, a oddał mnie.

י וַיְהִי בַּעֵת יָחַם הַצֹּאן וְאִשָּׁא עֵינַי וָאָרָא בַּחֲלוֹם וְהִנֵּה הָעֶתְדִים הָעֲלִים עַל־הַצֹּאן עֲקָדִים נִקְדָּים וּבָרָדִים:

Stało się bowiem podczas grzania się trzody, żem podniósł oczy swe, i widziałem we śnie, a oto barany, pokrywające trzodę, były pręgowate, nakrapiane i pstre.

יא וַיֹּאמֶר אֵלַי מִלֶּאֱדָה הָאֱלֹהִים בַּחֲלוֹם יַעֲקֹב וַאֲמַר הֲנִי:

I rzekł do mnie anioł Boży we śnie: "Jakóbie!" A rzekłem: Oto jestem.

יב וַיֹּאמֶר שְׂאֵנָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה כָּל־הָעֶתְדִים הָעֲלִים עַל־הַצֹּאן עֲקָדִים נִקְדָּים וּבָרָדִים כִּי רָאִיתִי אֶת כָּל־אֲשֶׁר לָבֵן עָשָׂה לָךְ:

I rzekł: "Podnieśże oczy twe, a obacz: wszystkie barany, pokrywające trzodę, pręgowate są, nakrapiane i pstre; gdyż widziałem wszystko, co Laban czyni tobie.

יג אֲנֹכִי הָאֵל בֵּית־אֵל אֲשֶׁר מְשַׁחֶתֶת שָׁם מִצֵּבָה אֲשֶׁר נִדְרָתָ לִּי שָׁם נִדָּר עֲתָה קוֹם צֵא מִן־הָאָרֶץ הַזֹּאת וְשׁוּב אֶל־אָרֶץ מוֹלְדְּתְךָ:

Jam Bóg Bet-El, gdzie namaściłeś pomnik, gdzie ślubowałeś mi ślub; teraz powstań, wyjdź z ziemi tej, a wróć do ziemi rodzinnej twojej!"

יד וַתַּעַן רַחֵל וְלֵאָה וַתֹּאמְרֶנָּה לוֹ הַעוֹד לָנוּ חֵלֶק וְנִחַלָּה בְּבֵית אַבְיָנוּ:

I odpowiedziały Rachel i Lea, i rzekły do niego: "Alboż mamy jeszcze udział i dziedzictwo w domu ojca naszego?"

טו הֲלוֹא נִכְרִיזוֹת נַחֲשָׁבְנוּ לוֹ כִּי מִכְרָנוּ וַיֹּאכַל גַּם־אֹכֹל אֶת־כֶּסֶּפֵּנוּ:

Alboż nie jako obce poczytane byliśmy u niego, skoro sprzedał nas, a spożył także i pieniądze nasze?

טז כִּי כָל־הָעֶשֶׂר אֲשֶׁר הִצִּיל אֱלֹהִים מֵאֲבִינוּ לָנוּ הוּא וּלְבָנֵינוּ וְעֲתָה כָּל אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהִים אֵלֶיךָ עָשָׂה:

Zaprawdę, całe bogactwo, które oddzielił Bóg od ojca naszego, naszym jest i synów naszych. A teraz wszystko, co rozkazał Bóg tobie, uczyń!"

יז וַיָּקָם יַעֲקֹב וַיִּשָּׂא אֶת־בָּנָיו וְאֶת־נָשָׁיו עַל־הַנֶּמְלִים:

Powstał tedy Jakób, i wsadził synów swoich, i żony swe na wielbłądy.

יח וַיְנַהֵג אֶת־כָּל־מִקְנֵהוּ וְאֶת־כָּל־רֶכֶשׁוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ מִקְנֵה קְנִינֹו אֲשֶׁר רָכַשׁ בְּפָדֵן אָרֶם לָבוֹא אֶל־יִצְחָק אָבִיו אֲרֻצָּה כְּנָעַן:

I uprowadził wszystkie stada swoje, i cały dorobek swój, którego się dorobił, - dobytek własny swój, który nabył w Paddan-Aram, - aby wrócić do Ic'haka, ojca swojego, do ziemi Kanaan.

יט וְלָבָן הָלַךְ לִנְזֹו אֶת־צֹאנֹו וַתִּגְנֹב רָחֵל אֶת־הַתִּרְפִּים אֲשֶׁר לְאָבִיהָ:

Laban zaś poszedł był strzydz owce swoje, i ukradła Rachel bożki ojca swego.

כ וַיִּגְנֹב יַעֲקֹב אֶת־לֵב לָבָן הָאֲרָמִי עַל־בְּלִי הַגִּיד לוֹ כִּי בָרַח הוּא:

A Jakób wkradł się w zaufanie u Labana, Aramejczyka, nie dając mu miarkować, że uchodzi.

כא וַיְבָרַח הוּא וְכָל־אֲשֶׁר־לוֹ וַיָּקָם וַיַּעֲבֹר אֶת־הַנָּהָר וַיָּשֶׂם אֶת־פָּנָיו הָרַ הַגִּלְעָד:

I tak uszedł on, i wszystko co doń należało, i wybrał się i przeprawił się przez rzekę, i zwrócił oblicze swoje ku górze Gilead.

כב וַיִּגֵּד לְלָבָן בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּי בָרַח יַעֲקֹב:

I doniesiono Labanowi dnia trzeciego, iż uszedł Jakób.

כג וַיִּקַּח אֶת־אָחִיו עִמּוֹ וַיְיָדֶף אַחֲרָיו דֶּרֶךְ שְׁבַעַת יָמִים וַיִּדְבֹּק אֹתוֹ בַּהֲר הַגִּלְעָד:

Zabrał wtedy krewnych swoich z sobą, i ścigał za nim siedm dni drogi, i doścignął go u góry Gilead.

כד וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־לָבָן הָאֲרָמִי בַחֲלֹם הַלַּיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ הַשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תִּדְבֹּר עִם־יַעֲקֹב מְטוֹב עַד־רָע:

I przyszedł Bóg do Labana, Aramejczyka, we śnie nocy i rzekł do niego: "Strzeż się, abyś się nie rozmówił z Jakóbem, ani w dobrém ani w złém!"

כה וַיִּשָּׁג לָבָן אֶת־יַעֲקֹב וַיַּעֲקֹב תָּקַע אֶת־אָהָלוֹ בַּהֲר וְלָבָן תָּקַע אֶת־אָחִיו בַּהֲר הַגִּלְעָד:

I tak doścignął Laban Jakóba; a Jakób rozbił był namiot swój na górze; Laban zaś rozbił go z krewnymi swoimi przy górze Gilead.

כו וַיֹּאמֶר לָבָן לַיַּעֲקֹב מָה עָשִׂיתָ וַתִּגְנֹב אֶת־לִבִּי וַתִּנְהַג אֶת־בְּנֹתַי כְּשִׁבּוֹת חָרָב:

I rzekł Laban do Jakóba: "Cóżżeś uczynił, żeś podszedł mnie, a uprowadził córki moje jako branki wojenne?"

כִּי לָמָּה נִחַבְּאַתָּ לְבָרְחָ וּתְנַגֵּב אֹתִי וְלֹא־הִנָּדַתָּ לִּי וְאַשְׁלַחְךָ בְּשִׁמְחָה וּבְשָׂרִים בְּתָרָה וּבְכִנּוּרִי:

Czemu potajemnie uciekłeś, a wykradłeś się odemnie, i nie mówiłeś mi nic, abym mógł puścić cię z radością i pieśniami, z bębnami i z cytrami?

כֹּחַ וְלֹא נִשְׁתַּנִּי לְנִשְׁק לְבָנִי וּלְבִנְתֵי עֵתָה הִסְכַּלְתָּ עִשּׂוֹ:

Ani dozwoliłeś mi ucałować wnuki moje i córki moje? Otóż nierozsądnie postąpiłeś.

כֹּחַ יִשְׁ-לָאֵל יָדַי לַעֲשׂוֹת עִמָּכֶם רָע וְאֱלֹהֵי אֲבִיכֶם אָמַשׁ אָמַר אֵלַי לֵאמֹר הַשְׁמַר לְךָ מִדִּבֶּר עִם־יַעֲקֹב מִטּוֹב עַד־רָע:

Jest w mocy mojej czynić wam źle, ale Bóg ojca waszego wczorajszej nocy rzekł do mnie, mówiąc: Strzeż się, abyś się nie rozmówił z Jakóbem ani w dobrém ani w złém.

לֹא וְעֵתָה הָלַךְ הַלְכָתָּ כִּי־נִכְסְךָ נִכְסְפָתָה לְבֵית אָבִיךָ לָמָּה נִגְנַבְתָּ אֶת־אֱלֹהֵי:

I tak poszedłeś sobie, boś tęsknił bardzo za domem ojca twojego; ale czemu skradłeś bogi moje?"

לֹא וַיַּעַן יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר לְלָבֵן כִּי יֵרָאֵתִי כִי אָמַרְתִּי פֶן־תִּגְזֹל אֶת־בְּנוֹתַי מִעֵמִי:

I odpowiedział Jakób, i rzekł do Labana: "Bo obawiałem się, bo sądziłem, że może wydrzesz mi córki twoje.

לִב עִם אֲשֶׁר תִּמְצָא אֶת־אֱלֹהֶיךָ לֹא יִחְיֶה נֶגֶד אֶחָיו הַכֹּר־לְךָ מָה עִמָּדִי וְקַח־לְךָ וְלֹא־יָרַע יַעֲקֹב כִּי רָחֵל גִּנְבָתָם:

Ten zaś, u którego znajdziesz bogi twoje, żyć nie będzie; wobec krewnych naszych rozpoznawaj, co jest u mnie, i zabierz sobie!" A nie wiedział Jakób, iż Rachel je skradła.

לֹא וַיָּבֵא לָבֵן בְּאֶהֱל יַעֲקֹב וּבְאֶהֱל לָאָה וּבְאֶהֱל שְׁתֵּי הָאִמָּהוֹת וְלֹא מִצָּא וַיֵּצֵא מֵאֶהֱל לָאָה וַיָּבֵא בְּאֶהֱל רָחֵל:

I wszedł Laban do namiotu Jakóba, i do namiotu Lei, i do namiotu dwu służebnic, ale nie znalazł; i wyszedł z namiotu Lei, i wszedł do namiotu Racheli.

לֹד וְרַחֵל לָקְחָה אֶת־הַתָּרְפִים וַתִּשְׁמֹם בְּכַר הַגִּמְלָה וַתָּשֶׁב עָלֵיהֶם
וַיִּמָּשֶׁשׁ לָבֵן אֶת־כָּל־הָאֹהֶל וְלֹא מָצָא:

A Rachel wzięła bożki, i włożyła je pod siodło wielbłąda, i usiadła na nich; i przerzucił Laban cały namiot, ale nie znalazł.

לָה וַתֹּאמֶר אֶל־אָבִיהָ אֶל־יִחִיר בְּעֵינַי אֲדֹנִי כִי לֹא אוֹכַל לָקוּם מִפָּנֶיךָ
כִּי־דָרְךָ נָשִׁים לִי וַיַּחֲפֹשׂ וְלֹא מָצָא אֶת־הַתָּרְפִים:

I rzekła do ojca swojego: "Niechaj się nie gniewa pan mój, że nie mogę powstać przed tobą; bo właściwość kobiet mam." I tak szukał, a nie znalazł bożków.

לֹי וַיִּחִר לִי־עֶקֶב וַיָּרֶב בְּלָבֵן וַיַּעַן יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר לְלָבֵן מַה־פָּשְׁעִי מַה
חָטֵאתִי כִי דָלַקְתָּ אַחֲרַי:

I rozgniewał się Jakób i złązał Labana; i zaczął Jakób i rzekł do Labana: "Jakiż występpek mój, i jakiż grzech mój, że ścigałeś mnie?"

לֹי כִי־מִשְׁשֶׁתָּ אֶת־כָּל־כְּלִי מַה־מָּצָאתָ מִכָּל כְּלִי־בֵיתְךָ שִׁים כֹּה נִגְדָה
אֲחִי וְאַחִיךָ וַיִּכְיחוּ בֵּין שְׁנֵינוּ:

Gdyś przerzucił wszystkie sprzęty moje, cóżes znalazł ze wszystkich sprzętów domu twojego? Połóż tu przed bracią moją i bracią twoją, a niech roztrzygną między nami dwoma.

לָה זֶה עֲשָׂרִים שָׁנָה אָנֹכִי עִמָּךָ רַחֲלִיךָ וְעַיִיךָ לֹא שָׁכְלוּ וְאֵילִי צֹאנֶךָ
לֹא אֶכְלָתִי:

Oto dwadzieścia lat ja u ciebie; owce twoje i kozy twoje nie roniły, a baranów trzody twojej nie jadałem.

לָט טָרַפָה לֹא־הִבֵּאתִי אֵלֶיךָ אָנֹכִי אַחַטָּנָה מִיָּדִי תִבְקֶשְׁנָה וְנִגְבַּתִי יוֹם
וְנִגְבַּתִי לַיְלָה:

Rozszarpanego nie przynosiłem tobie; jam za nie odpowiadał; z ręki mojej poszukiwałeś go, czy skradzione było dniem, czy skradzione nocą.

מ הָיִיתִי בַיּוֹם אֶכְלָנִי חֶרֶב וְקָרַח בְּלֵילָה וַתִּדְדֵּךְ שְׁנַתִּי מֵעֵינַי:

Bywało we dnie pożerał mnie upał, a mróz w nocy, i odbiegał sen od oczu moich.

מֵא זֶה־לִּי עֲשָׂרִים שָׁנָה בְּבֵיתְךָ עֲבַדְתִּיךָ אַרְבַּע־עָשָׂרָה שָׁנָה בְּשִׂתִּי
בְּנִתִיךָ וְשֵׁשׁ שָׁנִים בְּצֹאנֶךָ וַתַּחֲלֵךְ אֶת־מִשְׁכַּרְתִּי עֲשֶׂרֶת מָנִים:

Takie to moje dwadzieścia lat w domu twoim. Służyłem ci czternaście lat za dwie córki twoje, a sześć lat za trzodę twoją; a odmieniałeś wynagrodzenie moje po dziesięćkroć.

מב לולי אֱלֹהֵי אָבִי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם וַיַּחֲדֵד יִצְחָק הָיָה לִּי כִּי עָתָה רִיקָם שְׁלַחְתָּנִי אֶת־עֲנָנִי וְאֶת־יְגִיעַ כַּפִּי רָאָה אֱלֹהִים וַיּוֹכַח אִמָּשׁ:

Gdyby Bóg ojca mojego, Bóg Abrahama i Bojaźń Ic'haka, nie był ze mną, tobyś teraz z niczém mnie puścił. Nędzę moją i pracę rąk moich widział Bóg i rozstrzygnął wczoraj!"

מג וַיַּעַן לָבָן וַיֹּאמֶר אֶל־יַעֲקֹב הַבָּנוֹת בָּנֹתַי וְהַבָּנִים בָּנֵי וְהַצֹּאֵן צֹאנִי וְכָל אֲשֶׁר־אָתָּה רָאָה לִי־הוּא וְלִבְנֹתַי מָה־אֲעֹשֶׂה לְאַלֶּה הַיּוֹם אוֹ לִבְנֵיהֶן אֲשֶׁר יִלְדוּ:

I odpowiedział Laban, i rzekł do Jakóba: "Córki - córki to moje, a synowie - synowie to moi, a trzoda, - trzoda to moja, a wszystko, co widzisz, mojem to; ale córkom moim, cóż uczynię im dzisiaj, albo synom ich, których urodziły?

מז וְעָתָה לָכָה נִכְרְתָה בְרִית אֲנִי וְאָתָּה וְהָיָה לְעֵד בֵּינִי וּבֵינָךְ:

A teraz pójdź, a zawrzemy przymierze ja i ty; a niechaj będzie to świadectwem między mną a tobą."

מה וַיִּקַּח יַעֲקֹב אֶבֶן וַיְרִימָהּ מִצֵּבָה:

I wziął Jakób kamień i postawił go jako pomnik.

מו וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְאָחָיו לְקַטּוּ אֲבָנִים וַיִּקְחוּ אֲבָנִים וַיַּעֲשׂוּ־גָל וַיִּאָּכְלוּ שָׂם עַל־הַגָּל:

I rzekł Jakób do braci swojej: "Nazbierajcie kamieni!" I wzięli kamienie, i zrobili kopiec i jedli tam na kopcu.

מז וַיִּקְרָא־לוֹ לָבָן יֶגֶר שְׁהָדוּתָא וַיַּעֲקֹב קָרָא לוֹ גָּלֵעד:

I nazwał go Laban: Jegar-Sahadutha, a Jakób nazwał go: Galed.

מח וַיֹּאמֶר לָבָן הַגָּל הַזֶּה עַד בֵּינִי וּבֵינָךְ הַיּוֹם עַל־כֵּן קָרָא־שְׁמוֹ גָּלֵעד:

I rzekł Laban: "Kopiec ten świadkiem między mną a tobą dzisiaj!"

Przeto nazwano imię jego: Galed.

מט וְהַמִּצֵּבָה אֲשֶׁר אָמַר יִצְחָק יְהוּה בֵּינִי וּבֵינָךְ כִּי נִסְתַּר אִישׁ מִרְעֵהוּ:

Micpą zaś, ponieważ mówił: "Niechaj wejrzy Wiekuiesty między mną a tobą, gdy rozstaniem się jeden z drugim!

נ אִם־תֵּעָנָה אֶת־בְּנֹתַי וְאִם־תִּקַּח נָשִׁים עַל־בְּנֹתַי אֵין אִישׁ עִמָּנִי רֹאֵה
אֱלֹהִים עַד בִּינִי וּבִינָךְ:

Jeżelibyś dręczył córki moje, albo brał żony prócz córek moich: to choć nie ma człowieka między nami, ale patrz, Bóg świadkiem między mną a tobą!"

נא וַיֹּאמֶר לָבָן לֵיעֶקֶב הִנֵּה הַגֵּל הַזֶּה וְהִנֵּה הַמִּצֵּבָה אֲשֶׁר יָרִיתִי בֵּינִי
וּבִינָךְ:

I rzekł Laban do Jakóba: "Oto kopiec ten i oto pomnik, który postawiłem między mną a tobą;

נב עַד הַגֵּל הַזֶּה וְעַד הַמִּצֵּבָה אִם־אֲנִי לֹא־אֶעֱבֹר אֵלֶיךָ אֶת־הַגֵּל
הַזֶּה וְאִם־אֶתָּה לֹא־תֵעֱבֹר אֵלַי אֶת־הַגֵּל הַזֶּה וְאֶת־הַמִּצֵּבָה הַזֹּאת
לְרָעָה:

Świadkiem kopiec ten, i świadkiem ten pomnik, że ja nie przejdę do ciebie mimo kopca tego, ani ty nie przejdiesz do mnie mimo kopca tego i mimo pomnika tego, na złe.

נג אֱלֹהֵי אֲבֹתָהֶם וְאֱלֹהֵי נַחֹר יִשְׁפֹּטוּ בֵּינֵינוּ אֱלֹהֵי אֲבֹתָהֶם וַיִּשָּׁבַע
יַעֲקֹב בְּפָנָיו אֲבִיו יִצְחָק:

Bóg Abrahama, i Bóg Nachora, niechaj rozsądzą między nami, - bogi ojców ich!" I przysiągł Jakób na Bojaźń ojca swojego, Ic'haka.

נד וַיִּזְבַּח יַעֲקֹב זֶבַח בָּהָר וַיִּקְרָא לְאָחִיו לְאָכַל־לֶחֶם וַיֹּאכְלוּ לֶחֶם
וַיִּלִּינוּ בָּהָר:

I zarzął Jakób ofiary na górze, i zaprosił brac swoją, aby spożyli chleb; i spożyli chleb, i przenocowali na górze.

פרק לב

א וַיִּשָּׁכֶם לָבָן בַּבֹּקֶר וַיִּנָּשֶׁק לְבָנָיו וּלְבָנוֹתָיו וַיְבָרֶךְ אֹתָהֶם וַיֵּלֶךְ וַיָּשָׁב לָבָן לְמָקוֹמוֹ:

I wstał Laban z rana, i ucałował synów swoich i córki swoje, i pobłogosławił ich, i poszedł; i wrócił Laban do miejsca swojego.

ב וַיַּעֲקֹב הָלַךְ לְדַרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ-בּוֹ מַלְאָכֵי אֱלֹהִים:

I Jakób też poszedł drogą swoją, i spotkali go aniołowie Boga.

ג וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב כַּאֲשֶׁר רָאִים מַחֲנֶה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם-הַמָּקוֹם הַהוּא מַחֲנֵיִם:

I rzekł Jakób gdy ich spostrzegł: "Obóz to Boży!" i nazwał imię miejsca tego: Machnaim.

ד וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו אֶל-עֶשָׂו אָחִיו אֲרֻצָּה שְׂעִיר שָׂדֶה אָדוֹם:

I wysłał Jakób posłańców przed sobą do Esawa, brata swego, do ziemi Seir, do dziedziny Edomu.

ה וַיִּצְוּ אֹתָם לֵאמֹר כֹּה תֹאמְרוּן לְאֲדֹנֵי לְעֶשָׂו כֹּה אָמַר עַבְדְּךָ יַעֲקֹב עִם-לָבָן גִּרְתִּי וְאַחֲרֵי עַד-עָתָה:

I rozkazał im, i rzekł: "Tak powiecie panu mojemu, Esawowi: tak rzecze sługa twój Jakób: u Labana gościłem, i bawiłem dotąd.

ו וַיְהִי-לִי שׂוֹר וַחֲמוֹר צֹאן וְעֶבֶד וְשֹׁפְחָה וְאִשְׁלֻחָה לְהַגִּיד לְאֲדֹנֵי לְמַצְאֵתָן בְּעֵינָיִךְ:

Ale nagromadziły się u mnie woły i osły, trzody, sługi i służebnice; a posyłam oznajmić to panu mojemu, by znaleźć łaskę w oczach twoich."

ז וַיָּשָׁבוּ הַמַּלְאָכִים אֶל-יַעֲקֹב לֵאמֹר בָּאנוּ אֶל-אָחִיךָ אֶל-עֶשָׂו וְגַם הָלַךְ לִקְרֹאתָךְ וְאַרְבַּע-מֵאוֹת אִישׁ עִמּוֹ:

I wrócili wysłańcy do Jakóba i rzekli: "Przybyliśmy do brata twojego, do Esawa, a on również idzie na spotkanie twoje, a czterysta ludzi z nim."

ח וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיֵּצֵר לוֹ וַיַּחֲזֵן אֶת-הָעֵם אֲשֶׁר-אָתּוֹ וְאֶת-הַצֹּאן וְאֶת-הַבָּקָר וְהַגְּמָלִים לְשָׁנֵי מַחֲנוֹת:

I uląkł się Jakób bardzo, i strwożył się; i rozdzielił ludzi, którzy z nim byli, i trzody, i bydło, i wielbłądy, na dwa hufce.

ט וַיֹּאמֶר אִם־יָבוֹא עֲשׂוֹ אֶל־הַמַּחֲנֶה הָאֶחָת וְהִכָּהוּ וְהָיָה הַמַּחֲנֶה הַנִּשְׁאָר לַפְּלִיטָה:

I rzekł: "Jeżeliby napadł Esaw na jeden hufiec, a poraził go, wtedy hufiec pozostały ocaleje."

י וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־הִי אָבִי אַבְרָהָם וְאֶל־הִי אָבִי יִצְחָק יְהוָה הָאֹמֵר אֵלַי שׁוּב לְאֶרֶצְךָ וְלִמְוֹלְדֹתֶךָ וְאִיטִּיבָה עִמָּךְ:

I rzekł Jakób: "Boże ojca mojego Abrahama, i Boże ojca mojego Ic'haka, Wiekuisty, któryś rzekł do mnie: wróć do ziemi twojej i do ojczyzny twojej a uszczęśliwiew cię.

יא קָטַנְתִּי מְכַל־הַחֲסָדִים וּמְכַל־הָאֱמֻנָה אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת־עַבְדְּךָ כִּי בְמִקְלִי עָבַרְתִּי אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה וְעַתָּה הֵייתִי לְשָׂנִי מַחֲנוֹת:

Niegodny jestem wszystkich łask i wszelkiego dotrwania, któreś wyświadczył słudze twojemu; gdyż o kiju swoim przeprawiłem się przez Jarden ten, a teraz stanowią dwa hufce.

יב הֲצִילָנִי נָא מִיַּד אָחִי מִיַּד עֲשׂוֹ כִּי־יֵרָא אֲנֹכִי אֹתוֹ פֶּן־יָבוֹא וְהִכָּנִי אִם עַל־בָּנִים:

Ocal mnie téż z ręki brata mojego, z ręki Esawa!... gdyż obawiam się go, aby nie przyszedł, i nie pobił mnie, matki wraz z dziećmi.

יג וְאֵתָה אָמַרְתָּ הֵיטֵב אִיטִּיב עִמָּךְ וְשִׁמַּמְתִּי אֶת־זֶרְעֶךָ כְּחוֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא־יִסָּפֵר מֵרֹב:

A Tyś rzekł: Dobrze świadczyć ci będę, i uczynię ród twój jako piasek morski, którego się nie zliczy dla mnóstwa."

יד וַיֵּלֶן שָׁם בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיִּקַּח מִן־הַבָּא בְיָדוֹ מִנְחָה לְעֲשׂוֹ אָחִיו:

I przenocował tam tejże nocy, i wziął z tego, co miał pod ręką swoją, jako podarek dla Esawa, brata swego,

טו עֲזִים מְאֹתִים וַתִּישִׁים עֲשָׂרִים רְחֵלִים מְאֹתִים וְאִילִים עֲשָׂרִים:

Kóz dwieście, i kozłów dwadzieścia; owiec dwieście, i baranów dwadzieścia,

טז גְּמָלִים מִיִּנְיָקוֹת וּבְנִיָּהֶם שְׁלֹשִׁים פָּרוֹת אֲרָבָעִים וּפָרִים עֶשְׂרֵה אֶתְנַת עֲשָׂרִים וְעִזִּים עֶשְׂרֵה:

Wielbłądzic dojnych wraz ze źrebietami ich trzydzieści; krów czterdzieści i wołów dziesięć; oślic dwadzieścia i osłał dziesięć.

יִיתֵן בְּיַד-עֲבָדָיו עֵדֶר לְבָדֹו וַיֹּאמֶר אֶל-עֲבָדָיו עֲבְרוּ לִפְנֵי וְרוּחַ תְּשִׁימוּ בֵּין עֵדֶר וּבֵין עֵדֶר:

I oddał w ręce sług swoich, każde stado z osobna, i rzekł do sług swoich: "Postępujcie przedemną, a przestrzeń zostawiajcie między stadem a stadem."

יִח וַיֵּצֵאוּ אֶת-הָרֵאשִׁוֹן לֵאמֹר כִּי יִפְגְּשֶׁה עֵשָׂו אָחִי וּשְׂאֵלָה לֵאמֹר לְמִי-אַתָּה וְאַנָּה תֵּלֵךְ וּלְמִי אֵלֶּה לִפְנֵיהֶם:

I polecił pierwszemu mówiąc: "Jeżeli spotka cię Esaw, brat mój, a zapyta się ciebie i powie: Czyj ty, i dokąd idziesz, a czyje te przed tobą?

יט וַאֲמַרְתָּ לְעֲבָדָי לֵיעֲקֹב מִנְּחָה הוּא שְׁלֹוּחָה לְאֲדֹנָי לְעֵשָׂו וְהֵנָּה גַם-הוּא אַחֲרֵינוּ:

Tedy odpowiesz: sługi twojego Jakóba; podarunek to posłany panu mojemu Esawowi; a oto i on sam za nami."

כ וַיֵּצֵאוּ גַם אֶת-הַשְּׁנִי גַם אֶת-הַשְּׁלִישִׁי גַם אֶת-כָּל-הַהֲלָכִים אַחֲרֵי הָעֲדָרִים לֵאמֹר כִּדְבַר הַזֶּה תִּדְבְּרוּן אֶל-עֵשָׂו בְּמִצְאָכֶם אֹתוֹ:

I polecił też i drugiemu i trzeciemu, i wszystkim, którzy szli za stadami mówiąc: "Słowy temi przemówicie do Esawa, gdy go spotkacie,

כא וַאֲמַרְתֶּם גַם הֵנָּה עֲבָדָי יַעֲקֹב אַחֲרֵינוּ כִּי-אֹמֵר אֲכַפְּרָה פָּנָיו בַּמִּנְחָה הַהִלָּכֶת לִפְנֵי וְאַחֲרֵי-כֵן אֶרְאֶה פָּנָיו אוֹלִי יִשָּׂא פָנָי:

I powiecie: "Oto też i sługa twój Jakób za nami." Rzekł bowiem: "Przeblagam oblicze jego podarkiem, który idzie przedemną, a następnie obaczę oblicze jego, może przyjmie mnie łaskawie."

כב וַתַּעֲבֹר הַמִּנְחָה עַל-פָּנָיו וְהוּא לֵן בְּלִילָה-הַהוּא בַּמִּנְחָה:

I przeciągnął podarek przed obliczem jego; sam zaś nocował onej nocy w taborze.

כג וַיָּקָם בְּלִילָה הוּא וַיִּקַּח אֶת-שְׁתֵּי נָשָׁיו וְאֶת-שְׁתֵּי שִׁפְחָתָיו וְאֶת-אֶחָד עֶשֶׂר יְלָדָיו וַיַּעֲבֹר אֶת מַעְבַּר יַבֶּק:

I wstał tejże nocy, i zabrał obie żony swoje i obie służebnice swoje, i jedenaścioro dzieci swoich, i przeprawił się przez bród Jabboka.

כד וַיִּקַּחֵם וַיַּעֲבֹרֵם אֶת־הַנָּחַל וַיַּעֲבֹר אֶת־אֲשֶׁר־לוֹ:

I wziął je, i przesadził je przez ten potok, i przeprowadził też wszystko, co posiadał.

כה וַיֵּיתֶר יַעֲקֹב לְבָדּוֹ וַיֹּאבֶק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר:

I został Jakób sam jeden, i pasował się ktoś z nim aż do wzejścia jutrzeńki;

כו וַיֵּרָא כִּי לֹא יָכַל לוֹ וַיֵּנַע בְּכַף־יָרְכּוֹ וַתִּקַּע כַּף־יָרְךָ יַעֲקֹב בְּהֶאָבָקוֹ עִמּוֹ:

A widział, że nie podoła mu, - a dotknął był stawu biodra jego, i zwichnął się staw biodra Jakóba podczas pasowania się z nim, -

כז וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי כִּי עָלָה הַשָּׁחַר וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁלְחָךְ כִּי אִם־בִּרְכָּתִנִּי:

I rzekł: "Puść mnie, bo wzeszła jutrzeńka!" I odpowiedział: "Nie puszczę cię, póki nie pobłogosławisz mnie!"

כח וַיֹּאמֶר אֵלָיו מַה־שְּׁמֶךָ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב:

I rzekł do niego: "Jakie imię twoje?" I odpowiedział: "Jakób."

כט וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֹאמֶר עוֹד שְׁמֶךָ כִּי אִם־יִשְׂרָאֵל כִּי־שָׂרִיתָ עִם־אֱלֹהִים וְעִם־אֲנָשִׁים וַתֻּכָּל:

I rzekł: "Nie Jakób będzie nazywane odtąd imię twoje, ale Israel; gdyż walczyłeś z istotą boską i z ludźmi, i przemogłeś."

ל וַיִּשְׂאֵל יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הַגִּידָה־נָא שְׁמֶךָ וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶה תִּשְׂאֵל לְשְׁמִי וַיַּבְרֶךְ אֹתוֹ שָׁם:

I zapytał Jakób i rzekł: "Powiedz mi też imię twoje!" I odpowiedział: "Czemu to pytasz o imię moje?" I błogosławił mu tamże.

לא וַיִּקְרָא יַעֲקֹב שֵׁם הַמָּקוֹם פְּנִיאל כִּי־רָאִיתִי אֱלֹהִים פָּנִים אֶל־פָּנִים וַתִּנָּצַל נַפְשִׁי:

I nazwał Jakób imię miejscowości tej: Peniel: "gdyż widziałem bóstwo twarzą w twarz, a ocalała dusza moja."

לב וַיִּזְרַח־לוֹ הַשָּׁמֶשׁ כַּאֲשֶׁר עָבַר אֶת־פְּנִיאל וְהוּא צָלַע עַל־יָרְכּוֹ:

I wzeszło mu słońce, gdy minął Peniel; ale chromał on na biodro swoje.

לֹג עַל־כֵּן לֹא־יֹאכְלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־גִּיד הַנֶּשֶׁה אֲשֶׁר עַל־כֶּף הַיָּרֵךְ
עַד הַיּוֹם הַזֶּה כִּי נָגַע בְּכַף־יָרֵךְ יַעֲקֹב בְּגִיד הַנֶּשֶׁה:

Przeto nie jadają synowie Israela żyły skurczonej, co na stawie biodra,
po dziś dzień, ponieważ dotknął na stawie biodra Jakóba żyły
skurczonej.

פרק לג

א וַיִּשָּׂא יַעֲקֹב עֵינָיו וַיִּרְא וְהִנֵּה עֹשׂוּ בָּא וְעִמּוֹ אַרְבַּע מְאוֹת אִישׁ וַיַּחַם
אֶת־הַיְלָדִים עַל־לֵאָה וְעַל־רָחֵל וְעַל שְׁתֵּי הַשִּׁפְחוֹת:

I podniósł Jakób oczy swoje, i spojrział, a oto Esaw nadciąga, a z nim czterysta ludzi. I rozdzielił Jakób dzieci między Leę, Rachelę i dwie służebnice.

ב וַיִּשֶׂם אֶת־הַשִּׁפְחוֹת וְאֶת־יְלָדֶיהֶן רֹאשָׁנָה וְאֶת־לֵאָה וַיְלָדֶיהָ
אַחֲרָנִים וְאֶת־רָחֵל וְאֶת־יוֹסֵף אַחֲרָנִים:

I umieścił służebnice i dzieci ich na przedzie, a Leę i dzieci jej w tyle; Rachelę zaś i Josefa na ostatku.

ג וְהוּא עָבַר לִפְנֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחוּ אֶרְצָה שִׁבְעַ פְּעָמִים עַד־גִּשְׁתּוֹ
עַד־אַחֲיוֹ:

A sam szedł przed niemi, i kłaniał się ku ziemi siedm razy, zanim przystąpił do brata swojego.

ד וַיִּרֶץ עֹשׂוּ לִקְרָאתוֹ וַיַּחֲבֹקְהוּ וַיִּפֹּל עַל־צְוָאָרוֹ וַיִּשְׁקֶהוּ וַיִּבְכּוּ:

I pobiegł Esaw naprzeciw niemu, i objął go, i padł na szyję jego, i ucałował go; i płakali.

ה וַיִּשָּׂא אֶת־עֵינָיו וַיִּרְא אֶת־הַנָּשִׁים וְאֶת־הַיְלָדִים וַיֹּאמֶר מִי־אַלֶּה לָךְ
וַיֹּאמֶר הַיְלָדִים אֲשֶׁר־חָנַן אֱלֹהִים אֶת־עַבְדְּךָ:

I podniósł oczy swe i spostrzegł kobiety i dzieci, i rzekł: "Czyjeż te przy tobie?" I odpowiedział: "To dzieci, któremi obdarzył Bóg sługę twój."

ו וַתִּגָּשׁוּ הַשִּׁפְחוֹת הֵנָּה וַיְלָדֶיהֶן וַתִּשְׁתַּחֲווּ:

I przystąpiły służebnice, one i dzieci ich, i pokłoniły się.

ז וַתִּגָּשׁ גַּם־לֵאָה וַיְלָדֶיהָ וַיִּשְׁתַּחֲווּ וְאַחַר נָגַשׁ יוֹסֵף וְרָחֵל וַיִּשְׁתַּחֲווּ:

Przystąpiła też Lea i dzieci jej, i pokłoniły się; a nareszcie przystąpił Josef i Rachel, i pokłonili się.

ח וַיֹּאמֶר מִי לָךְ כָּל־הַמַּחֲנֶה הַזֶּה אֲשֶׁר פָּגַשְׁתִּי וַיֹּאמֶר לְמַצָּא־חַן
בְּעֵינֵי אָדָמִי:

I rzekł: "Na cóż ci cały ten tabor, który spotkałem?" I odpowiedział: "Aby znaleźć łaskę w oczach pana mojego."

ט וַיֹּאמֶר עֲשׂוּ יִשְׁלִי רַב אָחִי יְהִי לְךָ אֲשֶׁר-לָךְ:

I rzekł Esaw: "Posiadam ja dosyć, bracie mój; niechaj pozostanie twojem, co twoje!"

י וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל-נָא אִם-נָא מִצָּאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ וּלְקַחְתָּ מִנִּחָתִי מִיָּדִי כִּי עַל-כֵּן רָאִיתִי פָנֶיךָ כְּרֹאת פָּנַי אֱלֹהִים וַתִּרְצָנִי:

I rzekł Jakób: "Nie, proszę; jeżeli też znalazł łaskę w oczach twoich, przyjmiesz podarunek mój z ręki mojej; gdyż oto ujrzałem oblicze twoje, jak gdyby się ujrzało oblicze anioła, a przyjąłeś mnie przychylnie!

יא קַח-נָא אֶת-בְּרֹכְתִי אֲשֶׁר הִבָּאת לָךְ כִּי-חַנְּנִי אֱלֹהִים וְכִי יִשְׁלִי-כָל יוֹפֶצֶר-בּוֹ וַיִּקַּח:

Przyjmijże dar mój, który złożonym ci został; gdyż obdarzył mnie Bóg, a mam wszystko!" I nalegał nań, i przyjął.

יב וַיֹּאמֶר נִסְעָה וְנִלְכָּה וְאִלְכָּה לְנִגְדְּךָ:

I rzekł: "Zabierzmy się a idźmy; a ja pójdę przy tobie."

יג וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲדֹנִי יָדַע כִּי-תִילָדִים רַבִּים וְהִצָּאָן וְהִבָּקֶר עָלוֹת עָלַי וּדְפָקוֹם יוֹם אַחֵר וּמָתוּ כָּל-הִצָּאָן:

I odpowiedział mu: "Panu memu wiadomo, że dzieci wątłe są, a trzody i bydło dojne u mnie; a jeżeli je popędzą dzień jeden, wymrze cała trzoda.

יד יַעֲבֹר-נָא אֲדֹנִי לִפְנֵי עַבְדּוֹ וְאֲנִי אֶתְנַהֲלָה לְאַחֵי לְרֹגֶל הַמְּלֹאכָה אֲשֶׁר-לִפְנֵי וּלְרֹגֶל הִילָדִים עַד אֲשֶׁר-אָבֵא אֶל-אֲדֹנִי שְׁעִירָה:

Niechajże pójdzie pan mój przed sługą swoim, a ja postępować będę powoli, jako nadaży bydło, które przedemną, i jako nadażą dzieci, póki nie dojdę do pana mojego do Seiru.

טו וַיֹּאמֶר עֲשׂוּ אַצִּיגָה-נָא עֲמֹךָ מִן-הָעָם אֲשֶׁר אֵתִי וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶה אֲמַצָּא-חֵן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי:

I rzekł Esaw: "Niechaj tedy pozostawię przy tobie kilku ludzi, którzy przy mnie są." I rzekł: "Po co to? - Obym tylko znalazł łaskę w oczach pana mojego!"

טז וַיָּשָׁב בַּיּוֹם הַהוּא עֲשׂוּ לְדַרְכּוֹ שְׁעִירָה:

I tak wrócił dnia tegoż Esaw drogą swą do Seiru.

יז וַיַּעֲקֹב נָסַע סֻכְתָּה וַיֵּבֶן לּוֹ בַּיִת וַלְמִקְנֵהוּ עָשָׂה סֻכַּת עַל־כֵּן קָרָא
שֵׁם־הַמָּקוֹם סֻכּוֹת:

A Jakób wyruszył do Sukoth, i zbudował sobie dom, a dla stad swoich wystawił szałas; przeto nazwano imię miejscowości tej: Sukoth.

יח וַיָּבֹא יַעֲקֹב שָׁלֵם עִיר שָׁכֶם אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנַעַן בָּבֹאוּ מִפְּדֹן אֲרָם
וַיַּחֲנֶה אֶת־פָּנָיו הָעִיר:

I przybył Jakób szczęśliwie do miasta Szechem, co w ziemi Kanaan, po powrocie z Paddan-Aram, i rozłożył się przed miastem.

יט וַיִּקֶּן אֶת־חֶלְקֵת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר נָטָה־שָׁם אָחִיו מִיַּד בְּנֵי־חָמוֹר אָבִי
שָׁכֶם בְּמֵאָה קִשְׁיָטָה:

I nabył kawał pola, na którym rozbił namiot swój, od synów Chamora, ojca Szechema, za sto kesytów.

כ וַיַּצֵּב־שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא־לּוֹ אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל:

I postawił tam ofiarnicę, i nazwał ją: moc Boga Israela.

פרק לד

א וַתֵּצֵא דִּינָה בַת־לֵאָה אֲשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב לְרָאוּת בְּכָנוֹת הָאָרֶץ:

I wyszła Dina, córka Lei, którą urodziła była Jakóbowi, aby rozejrzeć się między dziewczcami owej ziemi.

ב וַיֵּרָא אֹתָהּ שָׁכֶם בֶּן־חַמּוֹר הַחִוִּי נָשִׂיא הָאָרֶץ וַיִּקַּח אֹתָהּ וַיִּשְׁכַּב אִתָּהּ וַיַּעֲנֶה:

I ujrzał ją Szechem, syn Chamora, Chiwejczyka, księcia owej ziemi, i porwał ją, i położył się przy niej, i zgwałcił ją.

ג וַתִּדְּבַק נַפְשׁוֹ בְּדִינָה בַת־יַעֲקֹב וַיֵּאָהֱב אֶת־הַנַּעַר וַיְדַבֵּר עַל־לֵב הַנַּעַר:

I przylgnęła dusza jego do Diny, córki Jakóba, i pokochał tę dziewczę, i przemawiał do serca dziewczicy.

ד וַיֹּאמֶר שָׁכֶם אֶל־חַמּוֹר אָבִיו לֵאמֹר קַח־לִי אֶת־הַיְלָדָה הַזֹּאת לְאִשָּׁה:

I rzekł Szechem do Chamora, ojca swojego, mówiąc: "Weź mi dziewczę to za żonę!"

ה וַיַּעֲקֹב שָׁמַע כִּי טָמֵא אֶת־דִּינָה בָתּוֹ וּבָנָיו הָיוּ אֶת־מְקַנְהֶיהָ בַּשָּׂדֶה וַהֲחֹרֵשׁ יַעֲקֹב עַד־בָּאָם:

A Jakób usłyszał, że zhańbił Dinę, córkę jego; gdy jednak synowie jego byli z bydłem jego na polu, zamilczał Jakób aż do ich przybycia.

ו וַיֵּצֵא חַמּוֹר אָבִי־שָׁכֶם אֶל־יַעֲקֹב לְדַבֵּר אִתּוֹ:

Tedy wyszedł Chamor, ojciec Szechema, do Jakóba, aby rozmówić się z nim.

ז וּבָנֵי יַעֲקֹב בָּאוּ מִן־הַשָּׂדֶה כְּשֶׁמָּעַם וַיִּתְּעַצְבוּ הָאֲנָשִׁים וַיַּחֲרֵל לָהֶם מְאֹד כִּי־נִבְלָה עָשָׂה בְּיִשְׂרָאֵל לְשָׁכֶם אֶת־בַּת־יַעֲקֹב וְכֵן לֹא יַעֲשֶׂה:

A synowie Jakóba przyszli z pola, usłyszawszy o tém; i zasmucili się mężowie ci, i gniewało ich bardzo, że bezeceństwo spełnił w Israelu, leżąc przy córce Jakóba; a tak się nie czyni.

ח וַיְדַבֵּר חַמּוֹר אִתָּם לֵאמֹר שָׁכֶם בְּנִי חָשָׁקָה נַפְשׁוֹ בְּבָתְּכֶם תָּנוּ נָא אֹתָהּ לוֹ לְאִשָּׁה:

I mówił Chamor z nimi w te słowa: "Szechem, syn mój, - zapragnęła dusza jego córki waszej; dajcież mu ją za żonę.

ט וְהִתְחַתְּנוּ אִתָּנוּ בְּנֵיכֶם תְּתֵנוּ-לָנוּ וְאֶת-בְּנֹתֵינוּ תִקַּחוּ לָכֶם:

A spowinowacie się z nami: córki wasze oddacie nam, a córki nasze weźmiecie sobie.

י וְאִתָּנוּ תֵּשְׁבוּ וְהָאָרֶץ תִּהְיֶה לְפָנֵיכֶם שְׂבוּ וּסְחָרֶיהָ וְהֶאָחֳזוּ בָּהּ:

A z nami zamieszkacie; a ziemia stanie otworem przed wami; osiedźcie i zawiążcie stosunki w niej, i utwierdzajcie się na niej."

יא וַיֹּאמֶר שָׁכֶם אֶל-אָבִיהָ וְאֶל-אָחִיהָ אֲמַצְאֲחֵן בְּעֵינֵיכֶם וְאֲשֶׁר תֹּאמְרוּ אֵלַי אֵתָּן:

I rzekł Szechem do ojca i do braci jej: "Obym tylko znalazł łaskę w oczach waszych, a cokolwiek mi powiecie, dam.

יב הָרַבּוּ עָלַי מָאֵד מִזֶּה וּמִזֶּה וְאִתָּנָה כְּאֲשֶׁר תֹּאמְרוּ אֵלַי וּתְתֵנוּ-לִי אֶת-הַנֶּעֱרָ לְאִשָּׁה:

Nałóżcie na mnie największe wiano i dary, a dam, ile naznaczycie mi: - tylko dajcie mi tę dziewicę za żonę!"

יג וַיַּעֲנוּ בְנֵי-יַעֲקֹב אֶת-שָׁכֶם וְאֶת-חָמוֹר אָבִיו בְּמִרְמָה וַיַּדְבֵּרוּ אֲשֶׁר טָמֵא אֶת דִּינָה אָחֳתָם:

I odpowiedzieli synowie Jakóba Szechemowi i Chamorowi, ojcu jego, podstępnie; a mówili tak dla tego, że shańbił Dinę, siostrę ich.

יד וַיֹּאמְרוּ אֲלֵיהֶם לֹא נוּכַל לַעֲשׂוֹת הַדָּבָר הַזֶּה לָתֵת אֶת-אָחֳתֵנוּ לְאִישׁ אֲשֶׁר-לוֹ עָרְלָה כִּי-חֲרָפָה הוּא לָנוּ:

I rzekli do nich: "Nie możemy tego uczynić, abyśmy wydali siostrę naszą za człowieka nieobrzezanego; bo hańbą by to było dla nas.

טו אָךְ-בְּזָאת נֹאזֶת לָכֶם אִם תִּהְיוּ כָמוֹנוּ לְהַמְלֹל לָכֶם כָּל-זָכָר:

Wszakże pod tym warunkiem będziemy wam powolni, jeżeli staniecie się podobni do nas, aby obrzezany był u was każdy mężczyzna.

טז וְנִתְּנוּ אֶת-בְּנֹתֵינוּ לָכֶם וְאֶת-בְּנֵיכֶם נִקַּח-לָנוּ וַיֵּשְׁבֵנוּ אֹתָכֶם וְהָיִינוּ לָעָם אֶחָד:

A wtedy oddamy córki nasze wam, a córki wasze pojmiemy sobie, i zamieszkamy przy was, a staniam się ludem jednym.

יז וְאִם-לֹא תִשְׁמָעוּ אֵלֵינוּ לְהַמּוֹל וְלִקְחָנוּ אֶת-בְּתוּלָתוֹ וְהִלְכָנוּ:

Gdybyście zaś nie usłuchali nas, abyście się obrzezali, to zabierzemy córkę naszą i pójdziemy."

יח וַיִּיטְבוּ דְבָרֵיהֶם בְּעֵינֵי חָמוֹר וּבְעֵינֵי שָׁכֵם בֶּן-חָמוֹר:

I znalazły upodobanie słowa ich w oczach Chamora, i w oczach Szechema, syna Chamora.

יט וְלֹא-אַחַר הִנָּעַר לַעֲשׂוֹת הַדָּבָר כִּי חָפֵץ בְּבֵת-יַעֲקֹב וְהוּא נִכְבָּד מִכָּל בֵּית אָבִיו:

I nie omieszkiał młodzieniec spełnić tej rzeczy, bo się rozmiłował w córcę Jakóba; a był on najpoważniejszy ze wszystkich w domu ojca swojego.

כ וַיָּבֹא חָמוֹר וּשְׁכָם בָּנוּ אֶל-שַׁעַר עִירָם וַיְדַבְּרוּ אֶל-אֲנָשֵׁי עִירָם לֵאמֹר:

I przyszedł Chamor i Szechem, syn jego, do bramy swego miasta, i przedstawili ludziom miasta swego, i rzekli:

כא הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה שְׁלָמִים הֵם אֲתָנוּ וַיֵּשְׁבוּ בָאָרֶץ וַיִּסְתָּרוּ אֹתָהּ וְהָאָרֶץ הִנֵּה רַחֲבַת-יָדַיִם לִפְנֵיהֶם אֶת-בָּנוֹתָם נִקַּח-לָנוּ לְנָשִׁים וְאֶת-בָּנֵינוּ נָתַן לָהֶם:

"Ludzie ci są pokojowo usposobieni dla nas, osiedliby na tej ziemi, i zawiązałyby stosunki w niej, bo ziemia oto przestronna przed nimi; córki ich bralibyśmy sobie za żony, a córki nasze oddalibyśmy im.

כב אַךְ-בְּזֹאת יָאֲתוּ לָנוּ הָאֲנָשִׁים לְשֹׁבֵת אֲתָנוּ לְהִיּוֹת לָעַם אַחֵר בְּהַמּוֹל לָנוּ כָּל-זָכָר כַּאֲשֶׁר הֵם נִמְלִים:

Wszakże pod tym jedynie warunkiem zgodzą się ci ludzie zamieszkać z nami, i być ludem jednym, - jeżeli obrzezanym będzie u nas każdy mężczyzna, tak jako oni są obrzezani.

כג מִקְנֵיהֶם וּקְנִינָם וְכָל-בְּהֶמְתָּם הֲלוֹא לָנוּ הֵם אֵךְ נֹאזְתָה לָהֶם וַיֵּשְׁבוּ אֲתָנוּ:

Stada ich i dobytek ich, i wszelkie bydło ich, czyż nie naszym będzie? Tylko bądźmy im powolni, i niech zamieszkają z nami."

כד וַיִּשְׁמָעוּ אֶל-חָמוֹר וְאֶל-שָׁכֵם בָּנוּ כָּל-יִצְחָאֵי שַׁעַר עִירוֹ וַיִּמְלֹו כָּל-זָכָר כָּל-יִצְחָאֵי שַׁעַר עִירוֹ:

I usłuchali Chamora i Szechema, syna jego, wszyscy, wychodzący z bram miasta jego; i dał się obrzezać każdy mężczyzna, wszyscy, wychodzący z bram miasta jego.

כה וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּהִיוֹתָם כְּאֲבִים וַיִּקְחוּ שְׁנֵי־בְנֵי־יַעֲקֹב שְׁמֻעוֹן וְלֵוִי אֶחָד רִינָה אִישׁ חֲרָבוֹ וַיָּבֹאוּ עַל־הָעִיר בֶּטַח וַיַּהֲרֹגוּ כָּל־זָכָר:

I stało się dnia trzeciego, gdy byli w bólu, wzięli wtedy dwaj synowie Jakóba, Szymeon i Lewi, bracia Diny, każdy miecz swój, i napadli na miasto śmiało, i wymordowali wszystkich płci męskiej.

כו וַאֲת־חֲמוֹר וַאֲת־שָׁכֶם בְּנוֹ הָרָגוּ לְפִי־חָרֵב וַיִּקְחוּ אֶת־דִּינָה מִבֵּית שָׁכֶם וַיֵּצֵאוּ:

I Chamora i Szechema, syna jego, zabili ostrzem miecza, i zabrali Dinę z domu Szechema i odeszli.

כז בְּנֵי יַעֲקֹב בָּאוּ עַל־הַחֲלָלִים וַיִּבְזּוּ הָעִיר אֲשֶׁר טָמְאוּ אַחֻזָּתָם:

Synowie zaś Jakóba naszli na zabitych, i zrabowali miasto, w którym zhańbili siostrę ich.

כח אֶת־צֹאנָם וַאֲת־בָּקָרָם וַאֲת־חֲמֹרֵיהֶם וַאֲת־אֲשֶׁר־בָּעִיר וַאֲת־אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה לָקְחוּ:

Trzody ich, rogaciznę ich, i osły ich, i co było w mieście i co na polu, zabrali.

כט וַאֲת־כָּל־חֵילָם וַאֲת־כָּל־טָפָם וַאֲת־נָשֵׁיהֶם שָׁבוּ וַיָּבִיזוּ וַאֲת־כָּל־אֲשֶׁר בַּבַּיִת:

I całe mienie ich, i wszystką działwę ich, i kobiety ich zabrali w niewolę, i zrabowali też wszystko, co w domach było.

ל וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־שְׁמֻעוֹן וְאֶל־לֵוִי עֲכַרְתֶּם אֹתִי לְהַבְאִישְׁנִי בַיִּשָּׁב הָאָרֶץ בַּכֶּנְעָנִי וּבַפְּרָזִי וְאֲנִי מָתִי מִסָּפֶר וְנֶאֱסָפוּ עָלַי וְהַכּוֹנִי וְנִשְׁמַדְתִּי אֲנִי וּבֵיתִי:

I rzekł Jakób do Szymeona i Lewiego: "Wprowadziliście mnie w biedę, poróżniwszy mnie z mieszkańcami tej ziemi, z Kanaanajczykiem i Peryzejczykiem! A stanowią ja garstkę nieliczną: gdy zgromadzą się przeciwko mnie, porażą mnie, i wytępionym będę ja i dom mój."

לא וַיֹּאמְרוּ הַכּוֹזֵנָה יַעֲשֶׂה אֶת־אַחֻזָּתָנוּ:

I rzekli: "Czyż jako z wszeteczną postępować można z siostrą naszą?"

פרק לה

א וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל-יַעֲקֹב קום עֲלֶה בֵּית-אֵל וְשֹׁב-שָׁם וַעֲשֵׂה-שָׁם מִזְבֵּחַ לָאֵל הַנִּרְאָה אֵלֶיךָ בְּבֶרֶתְךָ מִפְּנֵי עֲשׂוֹ אַחִיךָ:

I rzekł Bóg do Jakóba: "Wstań, udaj się do Beth-el, a osiadz tam, i wystaw tam ofiarnicę Bogu, który ukazał się tobie, gdyś uchodził przed Esawem, bratem twoim!"

ב וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל-בֵּיתוֹ וְאֶל כָּל-אֲשֶׁר עִמּוֹ הָסְרוּ אֶת-אֱלֹהֵי הַנֹּכַח אֲשֶׁר בְּתֹכָם וְהַטְּהֵרוּ וְהַחֲלִיפוּ שְׁמֹלֵתִיכֶם:

I rzekł Jakób do domowników swoich, i do wszystkich, którzy z nimi byli: "Usuńcie bogi obce, co wpośród was, a oczyśćcie się, i zmieńcie szaty wasze.

ג וַנִּקְוֶמָה וְנַעֲלֶה בֵּית-אֵל וְאֶעֱשֶׂה-שָׁם מִזְבֵּחַ לָאֵל הָעֹנֶה אֹתִי בְיוֹם צָרָתִי וַיְהִי עִמָּדִי בַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הָלַכְתִּי:

A wstaniem, i pójdzem do Beth-el, i wystawię tam ofiarnicę Bogu, który mnie wysłuchał w dniu niedoli mojej, i był ze mną na drodze, którą chodziłem!"

ד וַיִּתְּנוּ אֶל-יַעֲקֹב אֶת כָּל-אֱלֹהֵי הַנֹּכַח אֲשֶׁר בְּיָדָם וְאֶת הַנִּזְמִים אֲשֶׁר בְּאֲזִנֵּיהֶם וַיִּטְמֹן אֹתָם יַעֲקֹב תַּחַת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר עִם-שָׁכָם:

I oddali Jakóbowi wszystkie bogi obce, które były w ich ręku, i kolczyki, które mieli w uszach swoich; i zakopał je Jakób pod dębem, co przy Szechem,

ה וַיִּסְעוּ וַיְהִי חַתַּת אֱלֹהִים עַל-הָעָרִים אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵיהֶם וְלֹא רָדְפוּ אַחֲרָי בְּנֵי יַעֲקֹב:

I wyruszyli. I padł postrach Boży na miasta w około nich, i nie ścigali synów Jakóba.

ו וַיָּבֹא יַעֲקֹב לִוְזָה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנָעַן הוּא בֵּית-אֵל הוּא וְכָל-הָעָם אֲשֶׁר-עִמּוֹ:

I przybył Jakób do Luz, co w ziemi Kanaan, to jest do Beth-el, on i wszystek lud, który z nim był.

ז וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא לְמָקוֹם אֵל בֵּית-אֵל כִּי שָׁם נִגְּלוּ אֵלָיו הָאֱלֹהִים בְּבֶרֶחוֹ מִפְּנֵי אַחִיו:

I zbudował tam ofiarnicę i nazwał miejscowość tę: El Beth-el; gdyż tam objawił mu się Bóg, gdy uchodził przed bratem swoim.

ח וַתָּמָת דְּבָרָה מִיִּנְקָת רַבְקָה וַתִּקָּבֵר מִתַּחַת לְבֵית־אֵל תַּחַת הָאֱלֹון
וַיִּקְרָא שְׁמוֹ אֱלֹון בְּכוֹת:

I umarła Debora, karmicielka Ribki; i pochowaną została poniżej Beth-el, pod dębem, i nazwano imię jego: Dąb płaczu.

ט וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶל־יַעֲקֹב עוֹד בָּבֹאוּ מִפָּדָן אֶרֶם וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ:

I ukazał się Bóg Jakóbowi raz jeszcze, po powrocie jego z Paddan-Aram, i pobłogosławił go.

י וַיֹּאמֶר־לוֹ אֱלֹהִים שְׁמֹךְ יַעֲקֹב לֹא־יִקְרָא שְׁמֹךְ עוֹד יַעֲקֹב כִּי
אִם־יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמֹךְ וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל:

I rzekł do niego Bóg: "Imię twoje - Jakób; ale nie będzie nazwaném odtąd imię twoje: Jakób, lecz Israel będzie imię twoje." I nazwał imię jego: Israel.

יא וַיֹּאמֶר לוֹ אֱלֹהִים אֲנִי אֵל שְׁדֵי פָרָה וְרִבְיָה גֹי וַיִּקְהַל גֹּוִים יִהְיֶה
מִמֶּךָ וּמִלְכִּים מִחֻלָּצֶיךָ יֵצְאוּ:

I rzekł doń Bóg: "Jam Bóg Wszechpotężny; rozpleniaj się i rozmnażaj; naród i zbór narodów powstanie z ciebie, a królowie z bioder twoich wyjdą.

יב וְאֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְאַבְרָהָם וּלְיִצְחָק לָךְ אֶתְּנֶנָּה וּלְזֶרְעֶךָ
אֲחִירֶיךָ אֶתֵּן אֶת־הָאָרֶץ:

A ziemię, którą dałem Abrahamowi i Ic'hakowi, tobie ją oddam, i potomstwu twojemu po tobie oddam ziemię tę."

יג וַיַּעַל מִעֲלֵיו אֱלֹהִים בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֹתוֹ:

I wzniósł się od niego Bóg, z miejsca, na którym mówił z nim.

יד וַיַּצֵּב יַעֲקֹב מַצֵּבָה בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֹתוֹ מִצֵּבֶת אָבִן וַיִּסֹּךְ עָלֶיהָ
נֶסֶךְ וַיִּצַּק עָלֶיהָ שֶׁמֶן:

I postawił Jakób pomnik na miejscu, na którym mówił z nim, pomnik kamienny; i wylał nań zalewkę, i polał go olejem.

טו וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶת־שֵׁם הַמָּקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר אֹתוֹ שֵׁם אֱלֹהִים
בֵּית־אֵל:

I nazwał Jakób imię miejsca, na którym mówił z nim Bóg: Beth-el.

טז וַיֵּסְעוּ מִבֵּית אֵל וַיְהִי־עוֹד כְּבֶרֶת־הָאָרֶץ לָבוֹא אֶפְרָתָה וְתֵלֵד רָחֵל וַתִּקֶּשׁ בְּלִדְתָּהּ:

I wyruszyli z Beth-el, a pozostała jeszcze przestrzeń ziemi, aby przybyć do Efraty, gdy urodziła Rachel; a miała ciężki poród.

יז וַיְהִי בַּהֲקִשְׁתָּהּ בְּלִדְתָּהּ וַתֹּאמֶר לָהּ הַמִּילָדֶת אֶל־תִּירָאִי כִּי־נִם־זֶה לִּךָ בֵּן:

A gdy ciężko rodziła, rzekła do niej położniczka: "Nie obawiaj się, gdyż i ten tobie synem!"

יח וַיְהִי בִצָּאת נַפְשָׁהּ כִּי מָתָה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ בֶּן־אוֹנִי וְאָבִיו קָרָא־לּוֹ בִּנְיָמִין:

I stało się to, gdy uchodziła dusza jej, bo umierała; i nazwała imię jego: Ben-oni. Lecz ojciec jego nazwał go: Benjamin.

יט וַתָּמָת רָחֵל וַתִּקָּבֵר בְּדֶרֶךְ אֶפְרָתָה הוּא בֵּית לָחֶם:

I umarła Rachel, i pochowaną została na drodze do Efraty, czyli Beth-Lechem.

כ וַיַּצֵּב יַעֲקֹב מִצְבָּה עַל־קִבְרֹתָהּ הוּא מִצְבַּת קְבֶרֶת־רָחֵל עַד־הַיּוֹם:

I postawił Jakób pomnik na grobie jej; jest to pomnik grobu Racheli, po dziś dzień.

כא וַיֵּסַע יִשְׂרָאֵל וַיֵּט אֹהֶלָה מִהַלְאָה לְמִגְדַּל־עֵדֶר:

I wyruszył Israel, i rozbił namiot swój po za wieżą Eder.

כב וַיְהִי בִשְׁכֹן יִשְׂרָאֵל בָּאָרֶץ הַהוּא וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן וַיִּשְׁכַּב אֶת־בִּלְהָה פִּילְגֹשׁ אָבִיו וַיִּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל וַיְהִי בְנֵי־יַעֲקֹב שָׁנִים עָשָׂר:

I stało się, gdy mieszkał Israel w owej krainie, że poszedł Reuben, i obcował z Bilhą, nałożnicą ojca swojego. I usłyszał to Israel.

- A synów Jakóba było dwunastu:

כג בְּנֵי לֵאָה בְּכוֹר יַעֲקֹב רְאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן וְלֵוִי וַיְהוּדָה וַיִּשָּׁשְׁכָר וַיְזַבּוּלֵן:

Synowie Lei: Pierworodny Jakóba - Reuben, i Szymeon, i Lewi, i Jehuda, i Issachar, i Zebulun.

כד בְּנֵי רָחֵל יוֹסֵף וּבִנְיָמִן:

Synowie Racheli: Josef i Benjamin.

כח וּבְנֵי בִלְהָה שִׁפְחַת רָחֵל דָּן וְנַפְתָּלִי:

A synowie Bilhy, służebnicy Racheli: Dan i Naftali.

כו וּבְנֵי זִלְפָּה שִׁפְחַת לְאָה גָּד וְאַשֶּׁר אֵלֶּה בְּנֵי יַעֲקֹב אֲשֶׁר יָלַדְלוּ
בְּפָדָן אַרְם:

A synowie Zylpy, służebnicy Lei: Gad i Aszer. Ci są synowie Jakóba,
którzy mu się urodzili w Paddan-Aram.

כז וַיָּבֹא יַעֲקֹב אֶל-יִצְחָק אָבִיו מִמָּרָא קִרְיַת הָאַרְבַּע הוּא חֶבְרוֹן
אֲשֶׁר-נָקְרָא שֵׁם אֲבִרָהָם וַיִּצְחָק:

I przybył Jakób do Ic'haka, ojca swojego, do Mamre, do Kirjath-Arba,
to jest Chebron, gdzie przebywał Abraham i Ic'hak.

כח וַיְהִיו יָמֵי יִצְחָק מֵאָת שָׁנָה וּשְׁמֹנִים שָׁנָה:

A były dni Ic'haka sto ośmdziesiąt lat.

כט וַיָּגָע יִצְחָק וַיָּמָת וַיֵּאָסֶף אֶל-עַמּוּי זָקֵן וּשְׁבַע יָמִים וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ
עֶשָׂו וַיַּעֲקֹב בָּנָיו:

I skonał Ic'hak i umarł, i przyłączon został do ludu swojego, stary i syt
dni. I pochowali go Esaw i Jakób, synowie jego.

פרק לו

א וְאֵלֶּה תִּלְדוֹת עֵשָׂו הוּא אָדָם:

A oto rodowód Esawa, czyli Edomu.

ב עֵשָׂו לָקַח אֶת־נָשָׁיו מִבְּנוֹת כְּנָעַן אֶת־עֲדָה בַת־אִילֹון הַחֲתִי וְאֶת־אֶהְלִיבָמָה בַת־עֵנָה בַת־צִבְעֹן הַחֲתִי:

Esaw pojął był żony swoje z pośród cór Kanaanu: Adę, córkę Elona, Chitejczyka i Oholibamę, córkę Any, córkę Cybeona, Chiwejczyka.

ג וְאֶת־בִּשְׁמַת בַּת־יִשְׁמָעֵאל אָחוֹת נָבִיּוֹת:

I Bosmatę, córkę Iszmaela, siostrę Nebajota.

ד וַתֵּלֶד עֲדָה לְעֵשָׂו אֶת־אֵלִיפֹז וּבִשְׁמַת יָלְדָה אֶת־רְעוּאֵל:

I urodziła Ada Esawowi Elifaza, a Bosmath urodziła Reuela.

ה וְאֶהְלִיבָמָה יָלְדָה אֶת־יַעִישׁ [יַעִישׁ] וְאֶת־יַעֲלָם וְאֶת־קָרַח אֶלֶּה בְּנֵי עֵשָׂו אֲשֶׁר יָלְדוּ־לּוֹ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן:

A Oholibama urodziła Jeusza, i Jaelama i Koracha. Oto synowie Esawa, którzy mu się urodzili w ziemi Kanaan.

ו וַיִּקַּח עֵשָׂו אֶת־נָשָׁיו וְאֶת־בְּנָיו וְאֶת־בְּנֹתָיו וְאֶת־כָּל־נַפְשֹׁת בֵּיתוֹ וְאֶת־מִקְנֵהוּ וְאֶת־כָּל־בְּהֶמְתּוֹ וְאֶת כָּל־קִנְיָנוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיֵּלֶךְ אֶל־אֶרֶץ מִפְּנֵי יַעֲקֹב אָחִיו:

I zabrał Esaw żony swoje, i synów swoich, i córki swe, i wszystkich ludzi domu swego, i stada swoje, które nabył w ziemi Kanaan, i udał się do ziemi zdala od Jakóba, brata swojego.

ז כִּי־הָיָה רֻכּוּשָׁם רַב מִשְׁכַּת יַחֲדוֹ וְלֹא יָכְלָה אֶרֶץ מְגוּרֵיהֶם לִשְׂאת אֹתָם מִפְּנֵי מְקִנְיָהֶם:

Gdyż mienie ich było za wielkie, aby mogli mieszkać razem, i nie mogła ziemia ich pobytu pomieścić ich z powodu stad ich.

ח וַיֵּשֶׁב עֵשָׂו בְּהָר שְׂעִיר הוּא אָדָם:

I osiadł Esaw na górze Seir: Esaw, czyli Edom.

ט וְאֵלֶּה תִּלְדוֹת עֵשָׂו אָבִי אָדָם בְּהָר שְׂעִיר:

A oto rodowód Esawa, ojca Edomitów, na górze Seir.

י אֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי-עֵשָׂו אֲלִיפֹז בֶּן-עֵדָה אִשְׁתּוֹ רְעוּאֵל בֶּן-בְּשֶׁמֶת אִשְׁתּוֹ עֵשָׂו:

Oto imiona synów Esawa: Elifaz, syn Ady, żony Esawa; Reuel, syn Bosmaty, żony Esawa.

יא וַיְהִיו בְּנֵי אֲלִיפֹז תִּימָן אוֹמֵר צֶפּוֹ וְנִעְתָם וְקִנֹּז:

I byli synowie Elifaza: Theman, Omar, Cefo, i Gaetam i Kenaz.

יב וַתִּמְנַע הָיְתָה פִּילְגֵשׁ לְאֲלִיפֹז בֶּן-עֵשָׂו וַתֵּלֶד לְאֲלִיפֹז אֶת-עֶמְלָק אֵלֶּה בְּנֵי עֵדָה אִשְׁתּוֹ עֵשָׂו:

A Thimna była nałożnicą Elifaza, i urodziła Elifazowi Amaleka. Oto synowie Ady, żony Esawa.

יג וְאֵלֶּה בְּנֵי רְעוּאֵל נַחַת וְזֶרַח שְׁמָה וּמִזָּה אֵלֶּה הָיוּ בְּנֵי בְּשֶׁמֶת אִשְׁתּוֹ עֵשָׂו:

A oto synowie Reuela: Nachath i Zerach, Szamma i Mizza. Ci byli synowie Bosmaty, żony Esawa.

יד וְאֵלֶּה הָיוּ בְּנֵי אֶהְלִיבָמָה בַּת-עֵנָה בַת-צִבְעוֹן אִשְׁתּוֹ עֵשָׂו וַתֵּלֶד לְעֵשָׂו אֶת-יַעֲיִשׁ [יַעוּשׁ] וְאֶת-יַעֲלָם וְאֶת-קֶרַח:

A oto synowie Oholibamy, córki Any, córki Cybeona, żony Esawa: urodziła ona Esawowi Jeusza, i Jaelama i Koracha.

טו אֵלֶּה אֱלוֹפֵי בְּנֵי-עֵשָׂו בְּנֵי אֲלִיפֹז בְּכוֹר עֵשָׂו אֱלוֹף תִּימָן אֱלוֹף אוֹמֵר אֱלוֹף צֶפּוֹ אֱלוֹף קִנֹּז:

Oto książęta synów Esawa: synowie Elifaza, pierworodnego Esawa: książę Theman, książę Omar, książę Cefo, książę Kenaz.

טז אֱלוֹף-קֶרַח אֱלוֹף נִעְתָם אֱלוֹף עֶמְלָק אֵלֶּה אֱלוֹפֵי אֲלִיפֹז בְּאֶרֶץ אֲדוֹם אֵלֶּה בְּנֵי עֵדָה:

Książę Korach, książę Gaetam, książę Amalek. Oto książęta z Elifaza na ziemi Edomitów; oto synowie Ady.

יז וְאֵלֶּה בְּנֵי רְעוּאֵל בֶּן-עֵשָׂו אֱלוֹף נַחַת אֱלוֹף זֶרַח אֱלוֹף שְׁמָה אֱלוֹף מִזָּה אֵלֶּה אֱלוֹפֵי רְעוּאֵל בְּאֶרֶץ אֲדוֹם אֵלֶּה בְּנֵי בְּשֶׁמֶת אִשְׁתּוֹ עֵשָׂו:

A oto synowie Reuela, syna Esawa: książę Nachath, książę Zerach, książę Szamma, książę Mizza. Oto są książęta z Reuela na ziemi Edomitów: oto synowie Bosmaty, żony Esawa.

יח וְאֵלֶּה בְּנֵי אֶהְלִיבָמָה אִשֶּׁת עִשׂוֹ אֱלֹוֹף יַעֲוֹשׁ אֱלֹוֹף יַעֲלֹם אֱלֹוֹף
קָרַח אֵלֶּה אֱלֹוֹפֵי אֶהְלִיבָמָה בֶּת-עֵנָה אִשֶּׁת עִשׂוֹ:

A oto synowie Oholibamy, żony Esawa: księżę Jeusz, księżę Jaelam,
księżę Korach. Oto księżęta z Oholibamy, córki Any, żony Esawa.

יט אֵלֶּה בְּנֵי-עִשׂוֹ וְאֵלֶּה אֱלֹוֹפֵיהֶם הוּא אָדוֹם:

Oto synowie Esawa, i oto księżęta ich, mianowicie Edomitów.

כ אֵלֶּה בְּנֵי-שְׁעִיר הַחֲרִי יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ לוֹטָן וְשׁוּבָל וְצִבְעוֹן וְעֵנָה:

Oto synowie Seira, Chorejczyka, zamieszkali w tym kraju: Lotan
i Szobal, i Cybeon i Ana.

כא וְדִשׁוֹן וְאַצֵּר וְדִישָׁן אֵלֶּה אֱלֹוֹפֵי הַחֲרִי בְּנֵי שְׁעִיר בְּאֶרֶץ אָדוֹם:

I Diszon, i Ecer i Diszan. Oto księżęta Chorejczyków, synów Seira,
na ziemi Edomitów.

כב וַיְהִיו בְּנֵי-לוֹטָן חֲרִי וְהִימָם וְאַחֹות לוֹטָן תִּמְנָע:

A byli synowie Lotana: Chori i Hemam; a siostrą Lotana: Thimna.

כג וְאֵלֶּה בְּנֵי שׁוּבָל עֲלֹון וּמִנְחַת וְעִיבָל שָׁפוּ וְאוֹנָם:

A oto synowie Szobala: Alwan, i Manachath, i Ebal, Szefo, i Onam.

כד וְאֵלֶּה בְּנֵי-צִבְעוֹן וְאַיָּה וְעֵנָה הוּא עֵנָה אֲשֶׁר מָצָא אֶת-הַיָּמָם
בַּמִּדְבָּר בְּרַעְתּוֹ אֶת-הַחֲמָרִים לְצִבְעוֹן אָבִיו:

A oto synowie Cybeona: Aja i Ana. Tenże to Ana, który odkrył gorące
źródła w pustyni, pasąc osły Cybeona, ojca swojego.

כה וְאֵלֶּה בְּנֵי-עֵנָה דִּישָׁן וְאַהְלִיבָמָה בֶּת-עֵנָה:

A oto dzieci Any: Diszon i Oholibama, córka Any.

כו וְאֵלֶּה בְּנֵי דִישָׁן חֶמְדָן וְאַשְׁבֵּן וַיְתֵרָן וַיִּכְרֹן:

A oto synowie Diszona: Chemdan, i Eszban, i Ithran i Cheran.

כז אֵלֶּה בְּנֵי-אַצֵּר בִּלְהָן וְזַעֲוֹן וְעֶקָן:

Oto synowie Ecera: Bilhan i Zaawan i Akan.

כח אֵלֶּה בְּנֵי-דִישָׁן עִוֶץ וְאַרָן:

Oto synowie Diszana: Uc i Aran.

כט אֵלֶּה אֱלֹוֹפֵי הַחֲרִי אֱלֹוֹף לוֹטָן אֱלֹוֹף שׁוּבָל אֱלֹוֹף צִבְעוֹן אֱלֹוֹף
עֵנָה:

Oto książęta Chorejczyków: książę Lotan, książę Szobal, książę Cybeon, książę Ana.

ל אֱלֹפַּיִם דִּשָּׁן אֱלֹפַיִם אֶצֶר אֱלֹפַיִם דִּישָׁן אֱלֹהֵי הַחֲרִי לְאַלְפֵיהֶם
בְּאֶרֶץ שֵׁעִיר:

Książę Diszon, książę Ecer, książę Diszan. Oto książęta Chorejczyków, według księstw ich w ziemi Seir.

לֹא וְאֵלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֲדוֹם לִפְנֵי מֶלֶךְ-מֶלֶךְ לִבְנֵי
יִשְׂרָאֵל:

A oto królowie, którzy panowali na ziemi Edom, zanim panował król nad synami Israela.

לב וַיְמָלֵךְ בְּאֲדוֹם בֶּלַע בֶּן-בְּעוֹר וְשֵׁם עִירוֹ דִּנְהָבָה:

I panował w Edomie: Bela, syn Beora; a nazwa miasta jego: Dinhaba.

לג וַיָּמָת בֶּלַע וַיְמָלֵךְ תַּחֲתָיו יוֹבָב בֶּן-זֵרַח מִבְּצָרָה:

I umarł Bela, a panował miasto niego Jobab, syn Zeracha, z Bocra.

לד וַיָּמָת יוֹבָב וַיְמָלֵךְ תַּחֲתָיו חֻשָּׁם מֵאֶרֶץ הַתִּמְנִי:

I umarł Jobab, a panował miasto niego Chuszam, z ziemi Themanitów.

לה וַיָּמָת חֻשָּׁם וַיְמָלֵךְ תַּחֲתָיו הָדָד בֶּן-בְּדָד הַמִּכָּה אֶת-מֶדִּיָּן בַּשָּׂדֶה
מוֹאָב וְשֵׁם עִירוֹ עֻוִית:

I umarł Chuszam, a panował miasto niego Hadad, syn Bedada, który poraził Midjanitów na błoniach Moabu; a nazwa miasta jego Awith.

לו וַיָּמָת הָדָד וַיְמָלֵךְ תַּחֲתָיו שַׁמְלָה מִמִּשְׁרָקָה:

I umarł Hadad, a panował miasto niego Samla z Masreka.

לז וַיָּמָת שַׁמְלָה וַיְמָלֵךְ תַּחֲתָיו שָׁאוּל מִרְחֲבוֹת הַנָּהָר:

I umarł Samla, a panował miasto niego Szaul z Rechoboth, co nad strumieniem.

לח וַיָּמָת שָׁאוּל וַיְמָלֵךְ תַּחֲתָיו בַּעַל חָנָן בֶּן-עַכְבּוֹר:

I umarł Szaul, a panował miasto niego Baal-Chanan, syn Achbora.

לט וַיָּמָת בַּעַל חָנָן בֶּן-עַכְבּוֹר וַיְמָלֵךְ תַּחֲתָיו הָדָד וְשֵׁם עִירוֹ פָּעִי
וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ מְהִיטָבָאֵל בַּת-מִטְרָד בֵּת מִי זָהָב:

I umarł Baal-Chanan, syn Achbora, a panował miasto niego Hadar; a nazwa miasta jego: Pau; a imię żony jego: Mehetabel, córka Matredy, córka Me-Zahaba.

מ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת אֱלֹפִי עָשׂוּ לְמִשְׁפַּחְתָּם לְמִקְמֹתָם בְּשִׁמְתָם אֱלֹפִי
תִּמְנַע אֱלֹפִי עַל־נָה אֱלֹפִי יִתֵּת:

A oto imiona książąt Esawa podług plemion ich, podług miejscowości
ich, podług nazw ich: książę Thimna, książę Alwa, książę Jetheth;

מא אֱלֹפִי אֶהֱלִיבָמָה אֱלֹפִי אֵלָה אֱלֹפִי פִּינֹן:

Książę Oholibama, książę Ela, książę Pinon;

מב אֱלֹפִי קֶנָז אֱלֹפִי תִימָן אֱלֹפִי מִבְּצָר:

Książę Kenaz, książę Theman, książę Mibcar;

מג אֱלֹפִי מַגְדִּיאל אֱלֹפִי עִירָם אֵלָה אֱלֹפִי אֲדֹם לְמִשְׁבֹּתָם בְּאֶרֶץ
אֲחֻזָּתָם הוּא עָשׂוּ אָבִי אֲדֹם:

Książę Magdiel, książę Iram. Oto książęta Edomu podług siedzib ich,
w ziemi dziedzictwa ich. Oto Esaw, ojciec Edomitów.

פרק לו

א וַיָּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מְגֹרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן:

I osiadł Jakób w ziemi pobytu ojca swojego, w ziemi Kanaan.

ב אֵלֶּה תִּלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן־שָׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה הָיָה רָעָה אֶת־אָחָיו
בְּצֹאן וְהוּא נָעַר אֶת־בְּנֵי בְלָחָה וְאֶת־בְּנֵי זִלְפָּה נְשֵׁי אָבִיו וַיָּבֵא
יוֹסֵף אֶת־דִּבְתָּם רָעָה אֶל־אֲבִיהֶם:

Oto rodzinne dzieje Jakóba. Josef w wieku siedemnastu lat był wraz z bracią swoją pasterzem trzód - on to młodzieniec - z synami Bilhy i Zylpy, żon ojca swojego. I donosił Josef oszczerstwa ich złośliwe ojcu ich.

ג וַיִּשְׂרָאֵל אֶהָב אֶת־יוֹסֵף מִכָּל־בְּנָיו כִּי־בֶן־זִקְנִים הוּא לוֹ וַעֲשָׂה לוֹ
כְּתֹנֶת פָּסִים:

A Israel miłował Josefa nad wszystkich synów swoich, gdyż synem starości jego był; i sprawił mu płaszcz strojny.

ד וַיֵּרְאוּ אָחָיו כִּי־אֹתוֹ אֶהָב אֲבִיהֶם מִכָּל־אָחָיו וַיִּשְׁנְאוּ אֹתוֹ וְלֹא יָכְלוּ
דַּבְּרוֹ לְשָׁלֹם:

A widząc bracia jego, iż go miłował ojciec ich nad wszystkich braci jego, - znienawidzili go, i nie mogli mówić z nim uprzejmie.

ה וַיַּחֲלֵם יוֹסֵף חֲלוֹם וַיַּגִּד לְאָחָיו וַיּוֹסֶפוּ עוֹד שְׂנֹא אֹתוֹ:

I śnił się Josefowi sen, i opowiedział braciom swoim; - i znienawidzili go jeszcze bardziej.

ו וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם שְׁמַעוּ־נָא הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חָלַמְתִּי:

Rzekł bowiem do nich: "Posłuchajcież sen ten, który mi się przysnił.

ז וְהִנֵּה אֲנִי חֲנוּנִי מֵאֲלֹמִים אֲלֹמִים בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה וְהִנֵּה קָמָה אֶלְמָתִי
וְגַם־נִצָּצָה וְהִנֵּה תִסְבִּינָה אֶלְמָתִיכֶם וַתִּשְׁתַּחֲוֶינּוּ לְאֶלְמָתִי:

Oto wiązem snopy wśród pola; a oto powstał snop mój, i stanął; a oto otoczyły go snopy wasze, i kłaniały się snopowi mojemu."

ח וַיֹּאמְרוּ לוֹ אָחָיו הֲמָלֵךְ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ אִם־מְשׁוֹל תִּמְשָׁל בָּנוּ וַיּוֹסֶפוּ
עוֹד שְׂנֹא אֹתוֹ עַל־חֲלֹמָתוֹ וְעַל־דְּבָרָיו:

I rzekli mu bracia jego: "Alboż jako król królować chcesz nad nami? Alboż jako władca władać chcesz nami?" - I zaczęli go jeszcze bardziej nienawidzić za sny jego, i za słowa jego.

ט וַיִּתְּלֵם עוֹד תָּלוּם אַחֵר וַיִּסְפֹּר אֹתוֹ לְאָחָיו וַיֹּאמֶר הִנֵּה חֲלֻמֹּתַי תָּלוּם עוֹד וְהִנֵּה הַשָּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְאַחֵר עֶשֶׂר כּוֹכָבִים מִשְׁתַּחֲוִים לִי:

I śnił mu się jeszcze sen inny, i opowiedział go braciom swoim, i rzekł: "Oto przyśnił mi się znowu sen; a oto słońce i księżyc i jedenaście gwiazd kłaniają mi się."

י וַיִּסְפֹּר אֶל-אָבִיו וְאֶל-אָחָיו וַיַּגִּיעַ-בּוֹ אָבִיו וַיֹּאמֶר לוֹ מָה הַחֲלֻמֹּם הַזֶּה אֲשֶׁר חֲלַמְתָּ הֲבֹא נָבֹא אֲנִי וְאַמְדָּךְ וְאָחִיךָ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְךָ אֲרָצָה:

I opowiedział to i ojcu swojemu, jak i braciom swoim; i zgromił go ojciec jego, i rzekł doń: "Cóż to za sen, co ci się przyśnił? Czyliż mamy przyjść ja, i matka twoja, i bracia twoi, aby ci się pokłonić ku ziemi?"

יא וַיִּקְנְאוּ-בּוֹ אָחָיו וְאָבִיו שָׁמַר אֶת-הַדָּבָר:

I pałali przeciwko niemu bracia jego; a ojciec jego pomiarkował sobie tę rzecz.

יב וַיֵּלְכוּ אָחָיו לְרַעוּת אֶת-צֹאן אָבִיהֶם בְּשָׂכֶם:

I poszli bracia jego pasać trzodę ojca swego w Szechem.

יג וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל-יוֹסֵף הֲלוֹא אָחִיךָ רָעִים בְּשָׂכֶם לָכֵה וְאַשְׁלַחְךָ אֲלֵיהֶם וַיֹּאמֶר לוֹ הִנְנִי:

I rzekł Israel do Josefa: "Wszak bracia twoi pasą w Szechem; idź, a poszlę cię do nich." I odpowiedział mu: "Oto jestem!"

יד וַיֹּאמֶר לוֹ לֶךְ-נָא רְאֵה אֶת-שְׁלוֹם אָחִיךָ וְאֶת-שְׁלוֹם הַצֹּאן וְהַשֶּׁבִּי דָבָר וַיִּשְׁלַחְהוּ מַעֲמֵק חֲבֵרוֹן וַיָּבֹא שָׂכְמָה:

I rzekł doń: "Idźże, wywiedz się o powodzeniu braci twoich, i powodzeniu trzody, i przynieś mi wiadomość." I wysłał go z doliny Chebronu; i przybył do Szechem.

טו וַיִּמְצְאֵהוּ אִישׁ וְהִנֵּה תַּעֲהַ בַּשָּׂדֶה וַיִּשְׁאַלְהוּ הָאִישׁ לֵאמֹר מָה-תִּבְקֹשׁ:

I spotkał go ktoś, gdy błakał się po polu; i zapytał się go ów człowiek mówiąc: "Czego szukasz?"

טז וַיֹּאמֶר אֶת־אֲחֵי אָנֹכִי מִבְּקֶשׁ הַיָּדָה־נָא לִי אִיפֹה הֵם רְעִים:

I rzekł: "Braci moich szukam; powiedźcie mi gdzie oni pasą?"

יז וַיֹּאמֶר הָאִישׁ נָסְעוּ מִזֶּה כִּי שָׁמַעְתִּי אֲמָרִים גְּלָכָה וְדַתִּינָה וַיֵּלֶךְ יוֹסֵף אַחֵר אָחָיו וַיִּמָּצְאוּם בְּדוֹתָן:

I odpowiedział ów człowiek: "Wyruszyli ztąd; a słyszałem ich mówiących: pójdźmy do Dothan." I poszedł Josef za braćmi swoimi, i spotkał ich w Dothanie.

יח וַיֵּרְאוּ אֹתוֹ מֵרֶחֶק וּבִטְרָם יִקְרַב אֲלֵיהֶם וַיִּתְנַכְּלוּ אֹתוֹ לְהַמִּיתוֹ:

I spostrzegli go z daleka; zanim zaś zbliżył się do nich, uknuli przeciw niemu, aby go zabić.

יט וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחָיו הִנֵּה בַעַל הַחֲלָמוֹת הִלְזָה בָּא:

I rzekli jeden do drugiego: "Oto snowidz ów idzie!"

כ וַעֲתָה לָכּוּ וְנַהַרְגֵהוּ וְנִשְׁלַכְהוּ בְּאֶחָד הַבְּרוֹת וְאָמְרָנוּ חֲזֵה רָעָה אֲכַלְתָּהוּ וְנִרְאָה מַה־יְהִי חֲלֹמָתוֹ:

A teraz pójdźmy, a zabijmy go, - wrzucimy go w jaki dół, a powiemy: Zwierz dziki pożarł go; a zobaczymy co się stanie ze snów jego!"

כא וַיִּשְׁמַע רְאוּבֵן וַיִּצְלָהוּ מִיָּדָם וַיֹּאמֶר לֹא נִכְנֹנוּ נָפֶשׁ:

I usłyszał to Reuben, i ocalił go z ręki ich, i rzekł: "Nie zabijajmy go!"

כב וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם רְאוּבֵן אֶל־תִּשְׁפְּכוּ־דָם הַשְּׁלִיכוּ אֹתוֹ אֶל־הַבּוֹר הַזֶּה אֲשֶׁר בְּמִדְבָּר וַיָּד אֶל־תִּשְׁלַחוּ־בּוֹ לְמַעַן הַצִּיל אֹתוֹ מִיָּדָם לְהַשִּׁיבּוֹ אֶל־אָבִיו:

I rzekł do nich Reuben: "Nie rozlewajcie krwi; wrzucicie go do dołu owego, co na puszczy, a ręki nie podnieście nań!" Aby ocalić go z ręki ich, aby go zwrócić ojcu swemu.

כג וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־בָּא יוֹסֵף אֶל־אָחָיו וַיִּפְּשִׁטּוּ אֶת־יוֹסֵף אֶת־כְּתָנָתוֹ אֶת־כְּתָנֶת הַפָּסִים אֲשֶׁר עָלָיו:

I stało się, gdy przyszedł Josef do braci swoich, że ściągnęli z Josefa płaszcz jego, płaszcz strojny, co na nim był.

כד וַיִּקְחֵהוּ וַיִּשְׁלָכּוּ אֹתוֹ הַבְּרָה וְהַבּוֹר רֶק אֵין בּוֹ מַיִם:

I wzięli go, i wrzucili do dołu; a dół ten był próżny: nie było w nim wody.

כה וַיֵּשְׁבוּ לֶאֱכֹל-לֶחֶם וַיִּשְׂאוּ עֵינֵיהֶם וַיֵּרְאוּ וְהִנֵּה אֶרְחַת יִשְׁמַעְאֵלִים
בָּאָה מִן־לָעָד וּנְמַלִּיָּהֶם נָשָׂאִים נָכָאת וַצָּרִי וְלֹט הוֹלְכִים לְהוֹרִיד
מִצְרַיִמָּה:

I zasiedli jeść chleb, - i podnieśli oczy swoje i spostrzegli, a oto
- karawana Iszmaelitów przybywa z Gilead; a wielbłądy ich niosły
korzenie, i balsam i lotus; a szły, aby sprowadzić to do Micraim.

כו וַיֹּאמֶר יְהוֹדָה אֶל-אָחָיו מַה-בָּצַע כִּי נִהְרַג אֶת-אָחֵינוּ וְכַסִּינוּ
אֶת-דָּמּוֹ:

I rzekł Jehuda do braci swoich: "Jakaż korzyść, że zabijemy brata
naszego, a zataim krew jego?

כז לָכוּ וּנְמַכְרֶנּוּ לַיִּשְׁמַעְאֵלִים וַיִּדְּנוּ אֶל-תְּהִי-בוּ כִּי-אָחֵינוּ בְּשָׂרֵנוּ
הוּא וַיִּשְׁמְעוּ אָחָיו:

Pójdźcie, a sprzedajmy go Iszmaelitom, a ręka nasza niech nie będzie
na nim; gdyż bratem naszym, ciałem naszym on!" I usłuchali bracia jego.

כח וַיַּעֲבְרוּ אָנָשִׁים מִדִּינִים סַחְרִים וַיִּמְשְׁכוּ וַיַּעֲלוּ אֶת-יוֹסֵף מִן-הַבּוֹר
וַיִּמְכְּרוּ אֶת-יוֹסֵף לַיִּשְׁמַעְאֵלִים בַּעֲשָׂרִים כֶּסֶף וַיָּבִיאוּ אֶת-יוֹסֵף
מִצְרַיִמָּה:

A gdy przechodzili mężowie Midjaniccy, kupcy, wyciągnęli i wyjęli
Josefa z dołu, i sprzedali Josefa Iszmaelitom za dwadzieścia srebrników;
a ci sprowadzili Josefa do Micraim.

כט וַיָּשֶׁב רְאוּבֵן אֶל-הַבּוֹר וְהִנֵּה אֵין-יוֹסֵף בַּבּוֹר וַיִּקְרַע אֶת-בְּגָדָיו:

Reuben zaś wrócił do dołu, a oto nie było już Josefa w dole! I rozdarł
szaty swoje.

ל וַיָּשֶׁב אֶל-אָחָיו וַיֹּאמֶר הֲלֹד אֵינְנוּ וְאֲנִי אָנֹכָה אֲנִי-בָא:

I wrócił do braci swoich, i rzekł: "Chłopca nie masz! A ja, gdzież się
schronię?"

לא וַיִּקְחוּ אֶת-כֶּתֶנֶת יוֹסֵף וַיִּשְׁחָטוּ שְׂעִיר עִזִּים וַיִּטְבְּלוּ אֶת-הַכֶּתֶנֶת
בְּדָם:

I wzięli płaszcz Josefa, i zarznęli koźlę, i umoczyli płaszcz we krwi.

לב וַיִּשְׁלְחוּ אֶת-כֶּתֶנֶת הַפָּסִים וַיָּבִיאוּ אֶל-אֲבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ זֹאת מָצָאנוּ
הַכֶּרֶן נָא הַכֶּתֶנֶת בְּנֹד הוּא אִם-לֹא:

I posłali płaszcz strojny, - zanieśli ojcu swojemu i rzekli: "Tośmy znaleźli; rozpoznajże, czy to płaszcz syna twojego, czy nie."

לֹג וַיִּכְרְתָהּ וַיֹּאמֶר בְּתֻנֶּת בְּנֵי חַיָּה רָעָה אֶכְלָתָהּ טָרֶף טָרֶף יוֹסֵף:

A on poznał go, i rzekł: "To płaszcz syna mojego! Zwierz dziki pożarł go! Rozszarpany, rozszarpany Josef!"

לֹד וַיִּקְרַע יַעֲקֹב שְׂמֹלֹתָיו וַיִּשֶׂם שֵׁק בְּמִתְנָיו וַיִּתְאַבֵּל עַל-בָּנוּ יָמִים רַבִּים:

I rozdarł Jakób szaty swoje, i włożył wór na biodra swoje, i opłakiwał syna swego przez długi czas.

לֹה וַיָּקֻמוּ כָל-בָּנָיו וְכָל-בָּנֹתָיו לִנְחָמוֹ וַיִּמָּאֵן לְהִתְנַחֵם וַיֹּאמֶר כִּי-אֶרֶד אֶל-בְּנֵי אָבִל שְׂאֵלָה וַיִּבֶךְ אֹתוֹ אָבִיו:

I powstali wszyscy synowie jego, i wszystkie córki jego, aby go pocieszyć; ale nie dał się pocieszyć, i rzekł: "Tak już zstąpię za synem moim w żałobie do grobu!" I opłakiwał go ojciec jego.

לֹו וַחֲמֻדָּנִים מָכְרוּ אֹתוֹ אֶל-מִצְרָיִם לְפֹשִׁיפֹר סָרִיס פְּרָעָה שֹׂר הַטְּבָחִים:

A Midjanici sprzedali go w Micraim Potifarowi, dworzaninowi Faraona, naczelnikowi straży przybocznej. -

פרק לח

א וַיְהִי בָּעֵת הַהִוא וַיֵּרֶד יְהוּדָה מֵאֶת אָחָיו וַיֵּט עַד־אִישׁ עַד־לָמִי
וַשְּׁמוֹ חִירָה:

I stało się onego czasu, iż odszedł Jehuda od braci swoich, i zaszedł do pewnego Adullamity, imieniem Chira.

ב וַיֵּרָא־שָׁם יְהוּדָה בַּת־אִישׁ כְּנַעֲנִי וְשְׁמוֹ שׁוּעַ וַיִּקַּחָהּ וַיָּבֵא אֵלֶיהָ:

I ujrzał tam Jehuda córkę pewnego Kanaanejczyka, imieniem Szua; i pojął ją, i poszedł do niej.

ג וַתַּהַר וַתֵּלֶד בֶּן וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ עֵר:

I poczęła, i urodziła syna; i nazwał imię jego: Er.

ד וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֶּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ אוֹנָן:

I poczęła znowu, i urodziła syna; i nazwała imię jego: Onan.

ה וַתִּסָּף עוֹד וַתֵּלֶד בֶּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שְׁלָה וְהָיָה בְּכוֹיֵב בְּלִדְתָּהּ
אֹתוֹ:

I nad to jeszcze urodziła syna, i nazwała imię jego: Szela. On zaś był w Kezybie, gdy go urodziła.

ו וַיִּקַּח יְהוּדָה אִשָּׁה לָּעֵר בְּכוֹרוֹ וְשְׁמָהּ תָמָר:

I wziął Jehuda żonę Erowi, pierworodnemu swojemu, imieniem Thamar.

ז וַיְהִי עֵר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיִּמָּתֶהוּ יְהוָה:

A był Er, pierworodny Jehudy, zły w oczach Wiekuistego, i uśmiercił go Wiekuisty.

ח וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְאוֹנָן בֶּן אֶל־אִשְׁתִּי אָחִיךָ וַיִּבֶם אֹתָהּ וְהָקָם זָרַע
לְאָחִיךָ:

Tedy rzekł Jehuda do Onana: "Idź do żony brata twojego, a spowinować się z nią, i ustanów potomstwo bratu twojemu."

ט וַיֵּרַע אוֹנָן כִּי לֹא לוֹ יְהִיָּה הַזָּרַע וְהָיָה אִם־בָּא אֶל־אִשְׁתִּי אָחִיו
וַשְּׁחַת אֶרְצָה לְבִלְתִּי נָתֹן־זָרַע לְאָחִיו:

Lecz wiedział Onan, iż nie jego będzie to nasienie; i bywało, ile razy wchodził do żony brata swojego, marnował je na ziemię, aby nie dać potomstwa bratu swojemu.

י וַיֵּרַע בְּעֵינָיו יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה וַיָּמָת גַּם־אֹתוֹ:

I złem było w oczach Wiekuistego, to co czynił; i uśmiercił go także,

יא וַיֹּאמֶר יְהוָה לְתָמָר כְּלָתוֹ שְׁבִי אִלְמָנָה בֵּית־אָבִיךָ עַד־יִגְדַּל שְׁלָה בְנִי כִּי אָמַר פֶּן־יָמוּת גַּם־הוּא כְּאָחִיו וַתִּלְךָ תָּמָר וַתֵּשֶׁב בֵּית אָבִיהָ:

I rzekł Jehuda do Thamar, synowej swojej: "Pozostań wdową w domu ojca twojego, aż podrośnie Szela, syn mój;" bo myślał: może umarłby i on, jak bracia jego. I poszła Thamar, i zamieszkała w domu ojca swego.

יב וַיִּרְבּוּ הַיָּמִים וַתָּמָת בֶּת־שׁוּעַ אִשְׁת־יְהוָה וַיִּנָּחַם יְהוָה וַיַּעַל עַל־גִּזְזֵי צֹאנָו הוּא וְחִירָה רָעָהוּ הָעֶדְלָמִי תִמְנָתָה:

I upłynęło wiele dni, i umarła córka Szuego, żona Jehudy.

A pocieszywszy się Jehuda, poszedł do postrzygaczy owiec swoich, on i Chira, przyjaciel jego, Adullamita - do Thimny.

יג וַיִּגְדַּל לְתָמָר לֵאמֹר הִנֵּה חָמִידָ עָלָה תִמְנָתָה לָנוּ צֹאנָו:

I doniesiono Thamarze, mówiąc: "Oto teść twój udaje się do Thimny, aby strzydz owce swoje."

יד וַתִּסָּר בְּגָדֶי אִלְמָנוּתָהּ מֵעָלֶיהָ וַתִּכְסּ בַּצִּעִירָ וַתַּתְּעֹלָף וַתֵּשֶׁב בַּפֶּתַח עֵינָיִם אֲשֶׁר עַל־דֶּרֶךְ תִּמְנָתָה כִּי רָאָתָה כִּי־גִדַּל שְׁלָה וְהוּא לֹא־נִתְּנָה לוֹ לְאִשָּׁה:

I złożyła szaty wdowieństwa swego z siebie, i okryła się zasłoną, a otuliwszy się siadła u wrót Enaimu, co na drodze do Thimna; widziała bowiem, że wyrósł Szela, a ona nie oddana mu za żonę.

טו וַיֵּרָאָהּ יְהוָה וַיַּחֲשֹׁבָהּ לְזוֹנָה כִּי כִסְתָהּ פָּנֶיהָ:

I ujrzał ją Jehuda, i poczytał ją za nierządnicę, gdyż zakryła była twarz swoją.

טז וַיֵּט אֵלֶיהָ אֶל־הַדֶּרֶךְ וַיֹּאמֶר הֲבֵה־נָא אָבוֹא אֵלֶיךָ כִּי לֹא יָדַע כִּי כְלָתוֹ הוּא וַתֹּאמֶר מַה־תִּתֶּן־לִּי כִּי תָבוֹא אֵלַי:

I zwrócił się ku niej ku drodze, i rzekł: "Pozwólże, pójdę do ciebie!" Gdyż nie wiedział, że to synowa jego. I rzekła: "Co mi dasz, jeżeli pójdiesz do mnie?"

יז וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי אֲשַׁלַּח גִּדֵּי־עֵזִים מִן־הַצֹּאן וַתֹּאמֶר אִם־תִּתֶּן עֲרֻבּוֹן עַד שְׁלַחְךָ:

I rzekł: "Poszlę ci kozłátko z trzody." I rzekła: "Czy dasz zastaw, aż przysiesz."

יא וַיֹּאמֶר מָה הָעֶרְבוֹן אֲשֶׁר אֶתֶּן-לָךְ וְתֹאמַר חֲתָמָךְ וּפְתִילָךְ וּמַטְּךָ
אֲשֶׁר בְּיָדְךָ וַיִּתֶּן-לָהּ וַיָּבֵא אֵלֶיהָ וַתַּהַר לוֹ:

I rzekł: "Jakiż zastaw ci mam dać?" I odpowiedziała: "Pieczętkę twoją, sznur twój, i laskę, co w ręku twoim." I dał jej, i poszedł do niej; i poczęła z niego.

יב וַתֵּקֶם וַתִּלְךָ וַתִּסַּר צְעִיפָהּ מֵעֶלְיָהּ וַתִּלְבֹּשׁ בְּגָדֵי אִלְמָנוּתָהּ:

I wstała i odeszła; a zdjawszy zasłonę swoją z siebie, włożyła szaty wdowieństwa swojego.

יג וַיִּשְׁלַח יְהוּדָה אֶת-בְּנֵי הָעֲזִים בֵּיד רַעְהוּ הָעֶדְלָמִי לִקְחַת הָעֶרְבוֹן
מִיַּד הָאִשָּׁה וְלֹא מָצְאוּהָ:

Jehuda zaś posłał kozłátko przez przyjaciela swego Adullamyjskiego, aby odebrać zastaw z ręki kobiety; ale nie znalazł jej.

יד וַיִּשְׁאַל אֶת-אֲנָשֵׁי מִקְּמָהּ לֵאמֹר אַיָּה הַקֹּדֶשֶׁה הוּא בְּעֵינֵינוּ
עַל-הַדֶּרֶךְ וַיֹּאמְרוּ לֹא-הָיְתָה בָּזָה קִדְשָׁהּ:

I pytał się ludzi miejscowości tej, mówiąc: "Gdzież ta wszetecznicza, co była w Enaim nad drogą?" I rzekli: "Nie było tu wszetecznicy".

טו וַיָּשָׁב אֶל-יְהוּדָה וַיֹּאמֶר לֹא מָצְאוּתִיהָ וְגַם אֲנָשֵׁי הַמָּקוֹם אָמְרוּ
לֹא-הָיְתָה בָּזָה קִדְשָׁהּ:

I wrócił do Jehudy i rzekł: "Nie znalazłem jej, a także ludzie miejscowi mówili: "Nie było tu wszetecznicy."

טז וַיֹּאמֶר יְהוּדָה תִּקַּח-לָהּ פֶּן נִהְיָה לְבוֹז הִנֵּה שָׁלַחְתִּי הַבָּנִים הָנֶה
וְאַתָּה לֹא מָצְאוּתָהּ:

I rzekł Jehuda: "Niechaj zatrzyma sobie, abyśmy tylko nie stali się pośmiewiskiem! Otom posyłał to kozłátko, a tyś nie znalazł jej!"

יז וַיְהִי כַּמִּשְׁלָשׁ חֳדָשִׁים וַיָּגֵד לִיהוּדָה לֵאמֹר זָנְתָה תִּמָּר כָּלִיתָךְ וְגַם
הִנֵּה הָרָה לְזִנוּנִים וַיֹּאמֶר יְהוּדָה הוֹצִיאֶנָּה וְתִשְׂרָף:

A gdy upłynęło około trzech miesięcy, doniesiono Jehudzie mówiąc: "Dopuściła się nierządu Thamar, synowa twoja, a już oto brzemienna z nierządu." I rzekł Jehuda: "Wyprowadźcie ją, a niech będzie spalona!"

כה הוא מוצאת והיא שלחה אל-חמיה לאמר לאיש אשר-אלה לו
אנכי הרה ותאמר הכר-נא למי החתמת והפתילים והמטה
האלה:

Lecz gdy wyprowadzono ją, posłała do teścia swojego, by mu
powiedzieć: "Od męża, do którego to należy, brzemienna jestem."
I rzekła: "Rozpoznajże czyja ta pieczęć, i te sznury, i ta laska?"

כו ויכר יהודה ויאמר צדקה ממני כי-על-כן לא-נתתיה לשלה
בני ולא-יסר עוד לדעתה:

I poznał Jehuda i rzekł: "Sprawiedliwsza ona odemnie, ponieważ nie
oddałem jej Szelemu, synowi mojemu." I nie poznawał jej więcej.

כז ויהי בעת לדתה והנה תאומים בבטנה:

I okazało się w czasie porodu jej, a oto - bliźnięta w jej łonie.

כח ויהי בלדתה ניתן-יד נתקח המילדת נתקשר על-ידו שני לאמר
זה יצא ראשנה:

A gdy rodziła, wysunął jeden rękę; i wzięła położniczka, i uwiązała
u ręki jego nić purpurową, mówiąc: "Ten wyszedł pierwszy!"

כט ויהי כמשיב ידו והנה יצא אחיו ותאמר מה-פרצת עליך פרץ
ויקרא שמו פרץ:

Lecz gdy wciągnął rękę swoją, a oto wyszedł brat jego, i rzekła: "Cóż to,
przełamałeś sobie ten przełom?" I nazwano imię jego: Perek.

ל ואחר יצא אחיו אשר על-ידו השני ויקרא שמו זרח:

A następnie wyszedł brat jego, na którego rękę była nić purpurowa.
I nazwano imię jego: Zerach.

פרק לט

א וַיֹּסֶף הוֹרֵד מִצְרַיִם וַיִּקְנֶהוּ פוֹטִיפָר סָרִיס פַּרְעֹה שֶׁר הַטְּבָחִים
אִישׁ מִצְרִי מִיַּד הַיִּשְׁמְעֵאלִים אֲשֶׁר הוֹרְדָהוּ שָׁמָּה:

Josef zaś sprowadzony został do Micraim; i kupił go Potifar, dworzanin Faraona, naczelnik przybocznej straży, Micrejczyk, od Iszmaelitów, którzy sprowadzili go tam.

ב וַיְהִי יְהוָה אֶת-יוֹסֵף וַיְהִי אִישׁ מְצֻלִיחַ וַיְהִי בְּבֵית אֲדֹנָיו הַמִּצְרִי:

I był Wiekuisty z Josefem, a był mężem szczęśliwym; i zostawał w domu pana swojego, Micrejczyka.

ג וַיֵּרָא אֲדֹנָיו כִּי יְהוָה אִתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר-הוּא עֹשֶׂה יְהוָה מְצֻלִיחַ בְּיָדוֹ:

A widząc pan jego, że Wiekuisty z nim, i że wszystkimu, co czyni, Wiekuisty szczęści w ręku jego;

ד וַיִּמְצָא יוֹסֵף חֵן בְּעֵינָיו וַיִּשְׁרֹת אֹתוֹ וַיַּפְקְדֵהוּ עַל-בֵּיתוֹ וְכָל-יִשְׁ-לוֹ
נָתַן בְּיָדוֹ:

Znalazł wtedy Josef łaskę w oczach jego, i służył mu. I ustanowił go nad domem swoim, a wszystko, co posiadał, oddał w ręce jego.

ה וַיְהִי מֵאִזְ הַפְּקִיד אֹתוֹ בְּבֵיתוֹ וְעַל כָּל-אֲשֶׁר יִשְׁ-לוֹ וַיִּבְרָךְ יְהוָה
אֶת-בֵּית הַמִּצְרִי בְּגִלְל יוֹסֵף וַיְהִי בִרְכַּת יְהוָה בְּכָל-אֲשֶׁר יִשְׁ-לוֹ
בְּבֵית וּבְשָׂדֵה:

I było od czasu, gdy go ustanowił nad domem swoim i nad wszystkiem, co posiadał, błogosławił Wiekuisty domowi Micrejczyka gwoli Josefowi, i było błogosławieństwo Wiekuistego nad wszystkiem, co posiadał w domu i na polu.

ו וַיַּעֲזֹב כָּל-אֲשֶׁר-לוֹ בְּיַד-יוֹסֵף וְלֹא-יָדַע אֹתוֹ מֵאִוְמָה כִּי
אִם-הִלָּחֶם אֲשֶׁר-הוּא אוֹכֵל וַיְהִי יוֹסֵף יָפֵה-תֹאֵר וַיְפָה מְרָאֶה:

I zostawił wszystko, co posiadał, w ręku Josefa, i nie troszczył się przy nim o nic, wyjąwszy o chleb, który pożywał. A był Josef pięknej postaci, i pięknego wejrzenia.

ז וַיְהִי אַחֵר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתִּשָּׂא אִשְׁת-אֲדֹנָיו אֶת-עֵינֶיהָ אֶל-יוֹסֵף
וַתֹּאמֶר שִׁכְבָּה עִמִּי:

I stało się po zdarzeniach tych, iż zwróciła żona pana jego oczy swe na Josefa, i rzekła: "Połóż się zemną!"

ח וַיִּמָּאן וַיֹּאמֶר אֶל־אִשֶּׁת אֲדֹנָיו הֵן אֲדֹנִי לֹא־יָדַע אֹתִי מִה־בֵּית
וְכָל אֲשֶׁר־יֵשׁ־לוֹ נָתַן בְּיָדִי:

Ale on wzbraniał się, i rzekł do żony pana swojego: "Oto pan mój nie troszczy się przy mnie o nic, co w domu, a wszystko, co posiada, oddał w ręce moje.

ט אֵינְנִי גָדוֹל בְּבֵית הָזֶה מִמֶּנִּי וְלֹא־חָשַׁךְ מִמֶּנִּי מְאוּמָה כִּי אִם־אוֹתָךְ
בְּאֲשֶׁר אֶת־אִשְׁתּוֹ וְאִידָךְ אַעֲשֶׂה הָרָעָה הַגְּדֹלָה הַזֹּאת וְחָטֵאתִי
לֵאלֹהִים:

Niema wyższego w domu tym nademnie, a nie odmówił mi niczego prócz ciebie, przeto żeś ty żoną jego; i jakże miałbym spełnić tę niegodziwość wielką, i zgrzeszyć przeciw Bogu!?"

י וַיְהִי כִּדְבָרָה אֶל־יוֹסֵף יוֹם יוֹם וְלֹא־שָׁמַע אֵלָיָהּ לְשָׁכַב אִצְלָהּ
לְהִיּוֹת עִמָּה:

I stało się, że choć namawiała Josefa codziennie, nie usłuchał jej, by położyć się przy niej i być z nią.

יא וַיְהִי כִּהְיוֹם הַזֶּה וַיָּבֹא הַבִּיתָה לַעֲשׂוֹת מְלָאכְתּוֹ וְאִין אִישׁ מֵאֲנָשֵׁי
הַבֵּית שֵׁם בְּבֵית:

I zdarzyło się dnia pewnego, że wszedł do domu, by załatwić sprawę swoją; a nikogo z domowników tam w domu nie było.

יב וַתִּתְפָּשֶׂהוּ בְּבִגְדּוֹ לֵאמֹר שְׁכָבָה עִמִּי וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ בְּיָדָהּ וַיָּנָס וַיֵּצֵא
הַחוּצָה:

I pochwyciła go za szatę jego, i rzekła: "Połóż się ze mną!" Lecz on zostawił szatę swą w rękę jej, - uciekł, i wyszedł na ulicę.

יג וַיְהִי כִּרְאוּתָהּ כִּי־עָזַב בְּגָדוֹ בְּיָדָהּ וַיָּנָס הַחוּצָה:

I stało się, - gdy zobaczyła, że zostawił szatę swą w rękę jej, a uciekł na ulicę:

יד וַתִּקְרָא לְאֲנָשֵׁי בֵיתָהּ וַתֹּאמֶר לָהֶם לֵאמֹר רְאוּ הֵבִיא לָנוּ אִישׁ
עֲבָרִי לְצַחֵק בָּנוּ בָּא אֵלַי לְשָׁכַב עִמִּי וְאֶקְרָא בְּקוֹל גָּדוֹל:

Ze zawołała na domowników swoich, i rzekła do nich, mówiąc: "Patrzcie, sprowadził nam Ibrejczyka, by swawolić z nami! Przyszedł do mnie, aby położyć się ze mną; lecz zawołałam głosem wielkim;

טו וַיְהִי כִשְׁמַעוּ כִי־הִרִימָתִי קוֹלִי וְאֶקְרָא וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ אִצְלִי וַיָּנָס וַיֵּצֵא
הַחוּצָה:

I było, gdy usłyszał, że podniosłam głos mój i zawołałam, zostawił szatę swą u mnie i uciekł, i wyszedł na ulicę."

טז וַתֵּנַח בְּגָדוֹ אֶצְלָה עַד־בּוֹא אֲדָנָיו אֶל־בֵּיתוֹ:

I zostawiła szatę jego u siebie, do przybycia pana jego do domu.

יז וַתְּדַבֵּר אֵלָיו בְּדִבְרִים הָאֵלֶּה לֵאמֹר בָּא־אֵלַי הָעֶבֶד הָעֶבְרִי
אֲשֶׁר־הִבֵּאתָ לָנוּ לְצַחֵק בִּי:

I opowiedziała mu w tych samych słowach, mówiąc: "Przyszedł do mnie ten sługa, Ibrejczyk, którego sprowadziłeś nam, - aby swawolił ze mną.

יח וַיְהִי כַּהֲרִימִי קוֹלִי וְאֶקְרָא וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ אֶצְלִי וַיֵּנֶס הַחוּצָה:

Lecz gdy podniosłam głos mój, i krzyknęłam, - zostawił szatę swą u mnie, i uciekł na ulicę."

יט וַיְהִי כַשְּׁמַע אֲדָנָיו אֶת־דִּבְרֵי אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר דִּבְרָה אֵלָיו לֵאמֹר
בְּדִבְרִים הָאֵלֶּה עָשָׂה לִי עֲבָדְךָ וַיִּתֵּר אַפּוֹ:

I stało się, - gdy usłyszał pan jego słowa żony swojej, które opowiadała mu mówiąc: "W podobny sposób postąpił ze mną sługa twój;" - że wspanął gniew jego.

כ וַיִּקַּח אֲדָנִי יוֹסֵף אֹתוֹ וַיִּתְּנֵהוּ אֶל־בֵּית הַסֵּהַר מִקֹּמֶם אֲשֶׁר־אֲסוּרִי
[אֲסִירִי] הַמֶּלֶךְ אֲסוּרִים וַיְהִי־שָׁם בְּבֵית הַסֵּהַר:

I wziął go pan Josefa, i oddał go do więzienia, do miejsca, gdzie więźnie króla więzieni byli. I był on tam w więzieniu.

כא וַיְהִי יְהוָה אֶת־יוֹסֵף וַיְהִי אֵלָיו חֶסֶד וַיִּתֵּן חָנוּ בְּעֵינָיו שֶׁר
בֵּית־הַסֵּהַר:

Ale był Wiekuisty z Josefem, i zwrócił nań przychylność, i użyczył mu łaski w oczach przełożonego więzienia.

כב וַיִּתֵּן שֶׁר בֵּית־הַסֵּהַר בְּיַד־יוֹסֵף אֶת כָּל־הָאֲסִירִים אֲשֶׁר בְּבֵית
הַסֵּהַר וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר עֹשִׂים שָׁם הוּא הָיָה עֹשֶׂה:

I oddał przełożony więzienia w moc Josefa wszystkich więźniów będących w więzieniu; a wszystkiem, co tam robić mieli, on rozporządzał.

כג אֵין שֶׁר בֵּית־הַסֵּהַר רָאָה אֶת־כָּל־מְאוֹמָהּ בְּיָדוֹ בְּאֲשֶׁר יְהוָה אֹתוֹ
וְאֲשֶׁר־הוּא עֹשֶׂה יְהוָה מִצְּלִיחַ:

Przełożony więzienia nie wglądał w nic, co pod ręką jego było; gdyż był Wiekuisty z nim, a cokolwiek czynił, Wiekuisty poszczęścił.

פרק מ

א וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה חָטְאוּ מִשְׁקָה מֶלֶךְ-מִצְרַיִם וְהָאִפָּה
לְאֹדְנֵיהֶם לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם:

I stało się po zdarzeniach tych, że przewinili podczaszy króla Micraim,
i piekarz przeciw panu swojemu, królowi Micraim.

ב וַיִּקְצֹף פַּרְעֹה עַל שְׁנֵי סְרִיסָיו עַל שֶׁר הַמִּשְׁקִים וְעַל שֶׁר הָאִפָּה:

I rozgniewał się Faraon na obu dworzan swoich: na przełożonego
podczaszych, i przełożonego piekarzy.

ג וַיִּתֵּן אֹתָם בְּמִשְׁמַר בֵּית שֶׁר הַטְּבָחִים אֶל-בֵּית הַסֹּתֵר מְקוֹם אֲשֶׁר
יוֹסֵף אֲסוּר שָׁם:

I oddał ich pod straż, do domu naczelnika straży przybocznej,
do więzienia, do miejsca, gdzie osadzony był Josef.

ד וַיִּפְקֹד שֶׁר הַטְּבָחִים אֶת-יוֹסֵף אֹתָם וַיִּשְׁתֶּר אֹתָם וַיְהִיו יָמִים
בְּמִשְׁמַר:

I ustanowił naczelnik straży przybocznej Josefa przy nich, i posługiwał
im. I przebyli przez niejaki czas pod strażą.

ה וַיַּחֲלֹמוּ חֲלוֹם שְׁנֵיהֶם אִישׁ חֲלֹמוֹ בְּלַיְלָה אֶחָד אִישׁ כָּפַתְרוֹן חֲלֹמוֹ
הַמִּשְׁקָה וְהָאִפָּה אֲשֶׁר לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם אֲשֶׁר אֲסוּרִים בְּבֵית הַסֹּתֵר:

I śnił się sen im obu, - każdemu sen swój jednej nocy, każdemu innego
znaczenia sen, - podczaszemu i piekarzowi króla Micraim, którzy
osadzeni byli w więzieniu.

ו וַיָּבֹא אֲלֵיהֶם יוֹסֵף בְּבֹקֶר וַיֵּרָא אֹתָם וְהֵנָּם זֹעֲפִים:

I przyszedł do nich Josef z rana, i ujrział ich, a oto byli zasępieni.

ז וַיִּשְׁאַל אֶת-סְרִיסֵי פַרְעֹה אֲשֶׁר אֹתוֹ בְּמִשְׁמַר בֵּית אֹדְנָיו לֵאמֹר
מָדוּעַ פְּנִיכֶם רָעִים הַיּוֹם:

I zapytał się dworzan Faraona, będących z nim pod strażą, w domu
pana jego, mówiąc: "Czemu to lica wasze tak ponure dzisiaj?"

ח וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו חֲלוֹם חֲלֹמְנוּ וּפִתֵּר אֵין אֹתוֹ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף
הַלּוֹא לֵאלֹהִים פִּתְרָנִים סִפְרוּ-נָא לִי:

I odpowiedzieli mu: "Sen śnił się nam, a wytłomaczyć go niema komu."

I rzekł do nich Josef: "Wszak od Boga wytłomaczenia! Chciejcie mi
opowiedzieć!"

ט וַיִּסְפֹּר שֶׁר־הַמִּשְׁקִים אֶת־חֲלֹמוֹ לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ בַּחֲלוֹמִי
וְהִנֵּה גִפֶּן לִפְנֵי:

I opowiedział przełożony podczaszych sen swój Josefowi, i rzekł mu:
"We śnie moim, - a oto winorośl przedemną;

י וּבְגִפֶּן שְׁלֹשָׁה שָׁרִיגִם וְהִיא כְּפֶרֶת עֹלְתָה נֹצֶה הַבָּשִׁילֹ
אֲשַׁכְּלֶתֶיהָ עֲנָבִים:

A na winorośli trzy gałązki; a ona zaledwie się rozwinęła, puściła kwiat,
i dojrzały szypułki jej w grona.

יא וְכֹס פֶּרֶעַה בְּיָדִי וְאָקַח אֶת־הָעֲנָבִים וְאֲשַׁחַט אֹתָם אֶל־כֹּס פֶּרֶעַה
וְאָתָן אֶת־הַכֹּס עַל־כַּף פֶּרֶעַה:

A puhar Faraona w rękę moim. I wziąłem grona te, i wycisnąłem je
w puhar Faraona, i podałem puhar w rękę Faraona."

יב וַיֹּאמֶר לוֹ יוֹסֵף זֶה פֶּתְרוֹנוֹ שְׁלֹשֶׁת הַשָּׁרִיגִים שְׁלֹשֶׁת יָמִים הֵם:

I rzekł doń Josef: "Oto wykład jego: trzy gałązki, - to - trzy dni:

יג בְּעוֹד שְׁלֹשֶׁת יָמִים יִשָּׂא פֶּרֶעַה אֶת־רֹאשָׁךְ וְהִשִּׁיבָךְ עַל־כַּנֶּךָ וְנָתַתָּ
כֹּס־פֶּרֶעַה בְּיָדוֹ כַּמִּשְׁפָּט הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר הָיִיתָ מִשְׁקֶהוּ:

Za trzy dni wywyższy Faraon głowę twoją, a przywróci cię
na stanowisko twoje, i będziesz podawał puhar Faraona do ręki jego,
zwyyczajem dawnym, gdy byłeś podczaszym jego.

יד כִּי אִם־זָכַרְתָּנִי אַתָּה כְּאֲשֶׁר יִיטֵב לָךְ וְעָשִׂיתָ־נָא עִמָּדִי חֶסֶד
וְהִזְכַּרְתָּנִי אֶל־פֶּרֶעַה וְהוֹצֵאתָנִי מִן־הַבַּיִת הַזֶּה:

Jeżeli przypomnisz mnie sobie, gdy dobrze ci będzie, to wyświadczyć ze mi
tę łaskę, i napomknij o mnie przed Faraonem, i wyprowadź mnie
z domu tego.

טו כִּי־גִנֵּב גִּנְבֹּתִי מֵאֶרֶץ הָעֶבְרִים וְגַם־פֶּה לֹא־עָשִׂיתִי מֵאוֹמֶה כִּי־שָׁמוּ
אֹתִי בְבוֹר:

Gdyż po złodziejsku, wykradziono mnie z ziemi Ibreczyków, a także
i tu nie uczyniłem nic takiego, żeby wtrącono mnie do lochu".

טז וַיֵּרָא שֶׁר־הָאֲפִים כִּי טוֹב פֶּתֵר וַיֹּאמֶר אֶל־יוֹסֵף אַף־אַנִּי בַּחֲלוֹמִי
וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה סִלֵּי חֲרִי עַל־רֹאשִׁי:

Widząc zaś przełożony piekarzy, że dobrze wytłumaczył, rzekł do Josefa:
"A ja we śnie moim: a oto trzy kosze białego pieczywa na głowie mojej,

יז וּבַסֵּל הָעֲלִיּוֹן מִכָּל מֵאֵכֶל פַּרְעֹה מַעֲשֵׂה אִפָּה וְהָעוֹף אֵכֵל אֹתָם
מִן־הַסֵּל מֵעַל רֹאשִׁי:

A w koszu wierzchnim wszelaka żywność Faraona, wyrobu piekarskiego;
ale ptactwo wyjadało ją z kosza z ponad głowy mojej".

יח וַיַּעַן יוֹסֵף וַיֹּסֶף זֶה פִּתְרוֹנוֹ שְׁלֹשֶׁת הַסֵּלִים שְׁלֹשֶׁת יָמִים הֵם:

I odpowiedział Josef i rzekł: "Oto wykład jego: trzy kosze - to - trzy
dni:

יט בְּעוֹד שְׁלֹשֶׁת יָמִים יֵשֵׂא פַרְעֹה אֶת־רֹאשֶׁךָ מֵעֲלֶיךָ וְתָלָה אוֹתָךְ
עַל־עֵץ וְאָכַל הָעוֹף אֶת־בְּשָׂרְךָ מֵעֲלֶיךָ:

Za trzy dni zdejmie Faraon głowę twoją z ciebie, i powiesi cię
na drzewie; a zjadać będzie ptactwo ciało twoje z ciebie."

כ וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי יוֹם הַלֵּדָת אֶת־פַּרְעֹה וַיַּעַשׂ מִשְׁתֶּה
לְכָל־עַבְדָּיו וַיֵּשֶׂא אֶת־רֹאשׁ שֶׁר הַמִּשְׁקִים וְאֶת־רֹאשׁ שֶׁר הָאֹפִים
בְּתוֹךְ עַבְדָּיו:

I stało się dnia trzeciego, dnia urodzin Faraona, że wyprawił ucztę dla
wszystkich sług swoich, i policzył głowę przełożonego podczaszych
i głowę przełożonego piekarzy między sługami swoimi.

כא וַיֵּשֶׁב אֶת־שֶׁר הַמִּשְׁקִים עַל־מִשְׁקָהוּ וַיִּתֵּן הַכּוֹס עַל־כַּף פַּרְעֹה:

I przywrócił przełożonego podczaszych do podczastwa swego, i podawał
puhar do rąk Faraona:

כב וְאֵת שֶׁר הָאֹפִים תָּלָה כְּאֲשֶׁר פָּתַר לָהֶם יוֹסֵף:

A przełożonego piekarzy powiesił, - jak był wyłożył im Josef.

כג וְלֹא־זָכַר שֶׁר־הַמִּשְׁקִים אֶת־יוֹסֵף וַיִּשְׁכַּחְהוּ:

Ale nie pamiętał przełożony podczaszych o Josefie, i zapomniał go.

פרק מא

א וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים וַפְרָעָה חֹלִם וַהֲנֶה עֹמֵד עַל־הַיָּאָר:

I stało się po upływie dwóch lat, że Faraonowi się śniło: a niby stanął nad rzeką:

ב וַהֲנֶה מִן־הַיָּאָר עֹלֹת שֶׁבַע פָּרוֹת יְפוֹת מְרֹאָה וּבְרִיאַת בָּשָׂר וַתִּרְעִינָה בָּאֱחָיו:

A oto z rzeki wystąpiło siedm krów, pięknych z wejrzenia, i zdrowych na ciele; i pasły się na łące.

ג וַהֲנֶה שֶׁבַע פָּרוֹת אֲחֵרוֹת עֹלוֹת אַחֲרֵיהֶן מִן־הַיָּאָר רָעוֹת מְרֹאָה וַדָּקוֹת בָּשָׂר וַתַּעֲמֹדְנָה אֶצְלַת הַפָּרוֹת עַל־שִׁפְתַּת הַיָּאָר:

I oto, siedm krów innych wystąpiło za niemi z rzeki, lichych z wejrzenia i wychudłych na ciele, i stanęły obok owych krów, nad brzegiem rzeki.

ד וַתֹּאכְלֶנָה הַפָּרוֹת רָעוֹת הַמְרֹאָה וַדָּקַת הַבָּשָׂר אֶת שֶׁבַע הַפָּרוֹת יַפֹּת הַמְרֹאָה וַהֲבְרִיאַת וַיִּיקֶץ פְּרָעָה:

I pożarły owe krowy liche z wejrzenia, i wychudłe na ciele, siedm krów pięknych z wejrzenia, zdrowych. I ocknął się Faraon.

ה וַיִּישָׁן וַיַּחֲלֹם שְׁנִית וַהֲנֶה שֶׁבַע שִׁבְלִים עֹלוֹת בִּקְנָה אֶחָד בְּרִיאוֹת וַטְבוֹת:

I zasnął; i śniło mu się powtórnie: a oto siedm kłosów wyrastało z jednego źdźbła, zdrowych i pięknych,

ו וַהֲנֶה שֶׁבַע שִׁבְלִים דָּקוֹת וּשְׂדוּפֹת קָדִים צִמְחוֹת אַחֲרֵיהֶן:

A oto siedm kłosów pustych i opalonych wiatrem wschodnim, wyrastało za niemi.

ז וַתִּבְלַעְנָה הַשִּׁבְלִים הַדָּקוֹת אֶת שֶׁבַע הַשִּׁבְלִים הַבְּרִיאוֹת וַהֲמַלְאוֹת וַיִּיקֶץ פְּרָעָה וַהֲנֶה חֹלֹם:

I połknęły te kłosy puste owe siedm kłosów zdrowych i pełnych.

I ocknął się Faraon; a to sen.

ח וַיְהִי בַּבֹּקֶר וַתִּפְּעֶם רִיחוֹ וַיִּשְׁלַח וַיִּקְרָא אֶת־כָּל־חֲרָטְמֵי מִצְרַיִם וְאֶת־כָּל־חֲכַמֶּיהָ וַיְסַפֵּר פְּרָעָה לָהֶם אֶת־חֲלָמוֹ וְאִין־פּוֹתֵר אוֹתָם לְפָרְעָה:

I stało się zrana, zaniepokoił się duch jego; i posłał i zwołał wszystkich wróżbitów Micraimu i wszystkich mędrców jego; i opowiedział im Faraon sny swoje: lecz nie było nikogo, któryby je wytłomaczył Faraonowi.

ט וַיְדַבֵּר שֶׁר הַמְשָׁקִים אֶת־פַּרְעֹה לֵאמֹר אֶת־חֲטָאֵי אֲנִי מִזְכִּיר הַיּוֹם:

I rzekł przełożony podczaszych do Faraona, mówiąc: "Przewinienia moje wspominam ja dzisiaj.

י פַּרְעֹה קָצַף עַל־עַבְדָּיו וַיִּתֵּן אֹתִי בְּמִשְׁמַר בֵּית שֶׁר הַטִּבְחִים אֹתִי וְאֵת שֶׁר הָאֲפִים:

Faraon rozgniewał się był na sługi swoje, oddał mnie pod straż do domu naczelnika przybocznej straży, - mnie i przełożonego piekarzy.

יא וַנַּחֲלֵמָה חֲלוֹם בְּלִילָה אֶחָד אֲנִי וְהוּא אִישׁ כְּפַתְרוֹן חֲלָמוֹ חֲלָמָנוּ:

I śnił się nam sen jednej nocy, mnie i jemu, każdemu innego znaczenia sen śnił się nam.

יב וְשֵׁם אֶחָדוֹ נָעַר עַבְדִּי עֶבֶד לְשֶׁר הַטִּבְחִים וְנִסְפָּר־לוֹ וַיַּפְתָּר־לָנוּ אֶת־חֲלָמֵתֵינוּ אִישׁ בְּחֲלָמוֹ פֶּתַר:

A był tam z nami młodzieniec Ibrejski, sługa naczelnika przybocznej straży; i opowiedzieliśmy mu i wyłożył nam sny nasze, każdemu wedle snu jego wyłożył.

יג וַיְהִי כַּאֲשֶׁר פָּתַר־לָנוּ כֵּן הָיָה אֹתִי הִשִּׁיב עַל־כִּנִּי וְאֹתוֹ תָּלָה:

I stało się, że jako nam wyłożył, tak i było: mnie przywrócono na stanowisko moje, a jego powieszono."

יד וַיִּשְׁלַח פַּרְעֹה וַיִּקְרָא אֶת־יֹסֵף וַיְרִיצֵהוּ מִן־הַבּוֹר וַיַּנְלֵחַ וַיַּחֲלֵף שְׂמֹלֶתוֹ וַיָּבֵא אֶל־פַּרְעֹה:

I posłał Faraon, i zawezwał Josefa; i wyprowadzili go spiesznie z lochu. I ostrzygł się, i zmienił szaty swoje, i przyszedł do Faraona.

טו וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יֹסֵף חֲלוֹם חֲלָמָתִי וּפֶתַר אֵין אֹתוֹ וְאֲנִי שָׁמַעְתִּי עֲלֶיךָ לֵאמֹר תִּשְׁמַע חֲלוֹם לְפֶתַר אֹתוֹ:

I rzekł Faraon do Josefa: "Sen mi się śnił, a nie ma nikogo, co by go wytłomaczył; ja zaś słyszałem o tobie - mówią, że rozumiesz sen, by go wyłożyć."

טז וַיַּעַן יֹסֵף אֶת־פַּרְעֹה לֵאמֹר בִּלְעָדֵי אֱלֹהִים יַעֲנֶה אֶת־שְׁלוֹם פַּרְעֹה:

I odpowiedział Josef Faraonowi, i rzekł: "Nie ja! Bóg objawi szczęście Faraona!"

י' וַיִּדְבֹּר פֶּרְעָה אֶל־יוֹסֵף בְּחִלְמֵי הַנְּנִי עֹמֵד עַל־שֹׁפֶת הַיָּאָר:

I rzekł Faraon do Josefa: "We śnie moim, - niby stoję nad brzegiem rzeki.

יח וַהֲנֵה מִן־הַיָּאָר עֹלֹת שִׁבְעַת פָּרוֹת בְּרִיאֹת בָּשָׂר וַיִּפֹּת תֵּאָר וַתֵּרְעֶנָּה בָּאָחוּ:

A oto z rzeki wystąpiło siedm krów, zdrowych na ciele, i pięknych z kształtu, i pasły się na łące.

יט וַהֲנֵה שִׁבְעַת־פָּרוֹת אַחֲרוֹת עֹלֹת אַחֲרֵיהֶן דָּלוֹת וַרְעוֹת תֵּאָר מְאֹד וַרְקוֹת בָּשָׂר לֹא־רָאִיתִי כָהֵנָּה בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם לָרַע:

A oto siedm krów innych wyszło za niemi, nędznych i lichych bardzo z kształtu, i chudych na ciele; nie widziałem podobnych na całej ziemi Micraim co do lichoty.

כ וַתֹּאכְלֶנָּה הַפָּרוֹת הַרְקוֹת וַהֲרְעוֹת אֶת שִׁבְעַת הַפָּרוֹת הָרֵאשֹׁנוֹת הַבְּרִיאֹת:

I pożarły krowy chude i liche siedm krów pierwszych zdrowych.

כא וַתִּבְאֲנָה אֶל־קֶרְפֶּנָּה וְלֹא נֹדַע כִּי־בָאוּ אֶל־קֶרְפֶּנָּה וּמְרֹאֵיהֶן רַע כַּאֲשֶׁר בַּתְּחִלָּה וַאֲיָקִץ:

I weszły do wnętrza ich; a przecie znać nie było, iż weszły do wnętrza ich, a wejrzenie ich pozostało lichém jak poprzednio. I ocknąłem się. -

כב וַאֲרָא בְּחִלְמֵי וַהֲנֵה שִׁבְעַת שִׁבְלִים עֹלֹת בְּקֶנָּה אֶחָד מְלֵאֵת וְטָבוֹת:

I ujrzałem we śnie, a niby siedm kłosów wyrastało z źdźbła jednego, pełnych i pięknych.

כג וַהֲנֵה שִׁבְעַת שִׁבְלִים צִנּוּמוֹת דַּקּוֹת שְׂדֵפוֹת קֳדִים צִמְחוֹת אַחֲרֵיהֶם:

Ale oto siedm kłosów zeschniętych, pustych i zwarzonych wiatrem wschodnim, wyrastało za nimi.

כד וַתִּבְלַעַן הַשִּׁבְלִים הַדַּקּוֹת אֶת שִׁבְעַת הַשִּׁבְלִים הַטָּבוֹת וַאֲמַר אֶל־הַחֲרָשִׁמִּים וַאֲין מִגִּיד לִי:

I pochłoneły kłosy puste, siedm kłosów pięknych. I opowiedziałem to wróżbitom, lecz nikt nie wyjaśnił mi.

כה וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־פַּרְעֹה חֲלוֹם פַּרְעֹה אֶחָד הוּא אֵת אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים
עָשָׂה הַיּוֹד לְפַרְעֹה:

I rzekł Josef do Faraona: «Sen Faraona jeden jest! Co Bóg uczyni,
zapowiedział to Faraonowi!

כו שִׁבְעַת הַפָּרוֹת הַטֹּבֹת שִׁבְעַת שָׁנִים הֵנָּה וְשִׁבְעַת הַשָּׁבָלִים הַטֹּבֹת שִׁבְעַת
שָׁנִים הֵנָּה חֲלוֹם אֶחָד הוּא:

Siedm krów pięknych - to siedm lat; a siedm kłosów pięknych - to siedm
lat; sen to jeden.

כז וְשִׁבְעַת הַפָּרוֹת הַרָקוֹת וְהָרַעַת הָעֵלִית אַחֲרֵיהֶן שִׁבְעַת שָׁנִים הֵנָּה
וְשִׁבְעַת הַשָּׁבָלִים הַרָקוֹת שָׂדֵפוֹת הֵקִידִים יִהְיוּ שִׁבְעַת שָׁנֵי רָעָב:

A siedm krów nędznych i lichych, które wstąpiły za niemi, - to siedm
lat; a siedm kłosów czczych i zwierzonych wiatrem wschodnim, będą
to siedm lat głodu.

כח הוּא הַדְּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל־פַּרְעֹה אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים עָשָׂה הַרְאָה
אֶת־פַּרְעֹה:

Oto rzecz o której powiedziałem do Faraona: co Bóg uczyni, pokazał
Faraonowi.

כט הֵנָּה שִׁבְעַת שָׁנִים בָּאוֹת שִׁבְעַת גְּדוֹל בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם:

Oto siedm lat nadejdzie obfitości wielkiej na całej ziemi Micraim.

ל וְקָמוּ שִׁבְעַת שָׁנֵי רָעָב אַחֲרֵיהֶן וְנִשְׁכַּח כָּל־הַשִּׁבְעַת בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
וְכָל־הָרָעָב אֶת־הָאֶרֶץ:

A nastanie siedm lat głodu po nich, że zapomniana będzie cała obfitość
na ziemi Micraim, i zniszczy głód ziemię.

לא וְלֹא־יִוָּדַע הַשִּׁבְעַת בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם הָרָעָב הַהוּא אַחֲרֵי־כֵן כִּי־כָבֵד
הוּא מְאֹד:

I znać nie będzie obfitości onej w ziemi, dla głodu tego, który nastąpi;
gdyż ciężkim będzie bardzo.

לב וְעַל הַשָּׁנוֹת הַחֲלוֹם אֶל־פַּרְעֹה פָּעַמִּים כִּי־נִכּוֹן הַדְּבָר מֵעַם
הָאֱלֹהִים וּמִמָּהֵר הָאֱלֹהִים לַעֲשׂוֹתוֹ:

A ponieważ powtórzył się sen Faraonowi dwukrotnie: to postanowioną
jest ta rzecz od Boga, a przyspiesza Bóg jej spełnienie.

לג וְעַתָּה יֵרָא פַּרְעֹה אִישׁ נָבוֹן וְחָכָם וַיִּשִׁיתָהוּ עַל־אֶרֶץ מִצְרַיִם:

A teraz niech upatrzy Faraon męża rozsądnego i mądrego, a niech ustanowi go nad ziemią Micraim;

לד יַעֲשֶׂה פַּרְעֹה וַיִּפְקֹד פְּקָדִים עַל־הָאָרֶץ וְחִמֵּשׁ אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם
בְּשִׁבַע שָׁנֵי הַשָּׁבַע:

I niechaj zarządzi Faraon, aby ustanowił nadzorców nad ziemią, i zbierał piątą część urodzajów ziemi Micraim, w siedmiu latach obfitości.

לה וַיִּקְבְּצוּ אֶת־כָּל־אֹכֵל הַשָּׁנִים הַטֹּבֹת הַבָּאֹת הָאֵלֶּה וַיִּצְבְּרוּ־בָר
תַּחַת יַד־פַּרְעֹה אֹכֵל בְּעָרִים וְשָׂמְרוּ:

I niech nagromadzą wszelkiej żywności lat tych dobrych, które nastapia, i składają zboże pod rękę Faraona, na żywność po miastach, i niech pilnują.

לו וַיְהִי הָאֹכֵל לְפִקְדוֹן לָאָרֶץ לְשִׁבַּע שָׁנֵי הָרָעָב אֲשֶׁר תִּהְיֶינָּה בָּאָרֶץ
מִצְרַיִם וְלֹא־תִפְקֹד הָאָרֶץ בְּרָעָב:

I będzie ta żywność zapasem dla ziemi, na siedm lat głodu, które nastaną w ziemi Micraim, aby nie wyniszczała ziemia od głodu.»

לז וַיִּיטֹב הַדָּבָר בְּעֵינֵי פַּרְעֹה וּבְעֵינֵי כָל־עֲבָדָיו:

I podobało się słowo to w oczach Faraona, i w oczach wszystkich sług jego.

לח וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־עֲבָדָיו הֲנִמְצָא כָּזֶה אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹהִים בּוֹ:

I rzekł Faraon do sług swoich: "Czyż znajdziem podobnego męża, w którym by był duch Boży?"

לט וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף אַחֲרֵי הוֹדִיעַ אֱלֹהִים אוֹתָהּ אֶת־כָּל־זֹאת
אִין־נָבוֹן וְחָכָם כָּמוֹךָ:

I rzekł Faraon do Josefa: "Skoro oznajmił ci Bóg to wszystko, to niema rozsądnego i mądrego, równego tobie!

מ אַתָּה תִּהְיֶה עַל־בֵּיתִי וְעַל־פִּיךָ יִשָּׁק כָּל־עַמִּי רַק הַכֶּסֶּף אֲנִי־ל
מִמֶּךָ:

Ty będziesz nad domem moim, a podług słowa twojego rządzić się będzie cały lud mój; tylko tronem wyższym będę od ciebie."

מא וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף רְאֵה נָתַתִּי אֹתָךְ עַל־כָּל־אֶרֶץ מִצְרַיִם:

I rzekł Faraon do Josefa: "Patrz, postanawiam cię nad całą ziemią Micraim!"

מב וַיִּסֶר פַּרְעֹה אֶת־טַבַּעְתּוֹ מֵעַל יָדוֹ וַיִּתֵּן אֹתָהּ עַל־יַד יוֹסֵף וַיִּלְבָּשׁ
אֹתוֹ בְּגָדֵי־שֵׁשׁ וַיַּשֶּׂם רֶבֶד הַזָּהָב עַל־צְוָאָרוֹ:

I zdjął Faraon pierścień swój z ręki swojej, i włożył go na rękę Josefa;
i przyodział go w szaty z bisiuru, i zawiesił łańcuch złoty na szyję jego.

מג וַיַּרְכֵּב אֹתוֹ בַּמֶּרְכָבָה הַמִּשְׁנָה אֲשֶׁר־לוֹ וַיִּקְרָאוּ לְפָנָיו אֲבֵרָה וְנָתַן
אֹתוֹ עַל כָּל־אֶרֶץ מִצְרַיִם:

I kazał go wozic na wozie namiestnikowskim swoim, i wołali przed nim;
"zgiąć kolana!" I tak ustanowił go nad całą ziemią Micraim.

מז וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף אֲנִי פַרְעֹה וּבְלָעֲרִיךָ לֹא־יָרִים אִישׁ
אֶת־יָדוֹ וְאֶת־רִגְלוֹ בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם:

I rzekł Faraon do Josefa: "Ja Faraon; ale bez ciebie nie podniesie nikt
ani ręki, ani nogi swojej, w całej ziemi Micraim".

מח וַיִּקְרָא פַרְעֹה שֵׁם־יוֹסֵף צִפְנָת פַּעֲנַח וַיִּתֵּן־לוֹ אֶת־אֲסֵנֶת בֵּת־פּוֹטִי
פַרְעֹה כֹּהֵן אֵן לְאִשָּׁה וַיֵּצֵא יוֹסֵף עַל־אֶרֶץ מִצְרַיִם:

I nazwał Faraon imię Josefa: Cafnath-Paneach; a dał mu Osnatę, córkę
Poti-fery, kapłana Onu, za żonę. I przeszedł Josef całą ziemię Micraim.

מט וַיּוֹסֶף בֶּן־שְׁלֹשִׁים שָׁנָה בָּעָמְדוֹ לְפָנָי פַּרְעֹה מִלֶּךְ־מִצְרַיִם וַיֵּצֵא
יוֹסֵף מִלְּפָנָי פַּרְעֹה וַיַּעֲבֹר בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם:

A Josef miał trzydzieści lat, gdy stanął przed Faraonem, królem
Micraim. I wyszedł Josef z przed oblicza Faraona, i przeszedł całą
ziemię Micraim.

מז וַתַּעַשׂ הָאֶרֶץ בְּשִׁבְעַת שָׁנֵי הַשָּׁבַע לְקַמְצִים:

I wydała ziemia w siedmiu latach obfitości garściami.

מח וַיִּקְבֹּץ אֶת־כָּל־אֹכֶל שָׁבַע שָׁנִים אֲשֶׁר הָיוּ בָאֶרֶץ מִצְרַיִם
וַיִּתֵּן־אֹכֶל בְּעָרִים אֹכֶל שְׂדֵה־הָעִיר אֲשֶׁר סְבִיבֹתֶיהָ נָתַן בְּתוֹכָהּ:

I gromadził on wszelaką żywność w siedmiu latach, które nastały
w ziemi Micraim, i składał żywność tę w miastach; żywność z pól każde
miasto otaczających, składał w niém.

מט וַיַּצְבֵּר יוֹסֵף בָּר כָּחֹל הַיָּם הָרַבָּה מֵאֵד עַד כִּי־חָדַל לְסַפֵּר
כִּי־אֵין מִסְפָּר:

I nagromadził Josef zboża, jako piasku morskiego, mnóstwo wielkie; tak
że zaniechał liczyć, gdyż nie było liczby.

ו וַיִּלְיוּסָף יָלֶד שְׁנֵי בָנִים בְּטָרָם תָּבוֹא שְׁנַת הָרָעָב אֲשֶׁר יֵלֶדֶה לּוֹ
אֶסְנַת בַּת-פּוֹטִי פָּרַע כֹּהֵן אוֹן:

A Josefowi urodzili się dwaj synowie, zanim nastał rok głodu, których urodziła mu Osnath, córka Poti-fery, kapłana Onu.

נא וַיִּקְרָא יוֹסֵף אֶת-שֵׁם הַבְּכוֹר מְנַשֶּׁה כִּי-נִשְׁנֵי אֱלֹהִים אֶת-כָּל-עַמְלִי
וְאֵת כָּל-בֵּית אָבִי:

I nazwał Josef imię pierworodnego: Menasze, "gdyż - dał mi zapomnieć Bóg wszystkie nieszczęścia moje, i cały dom ojca mojego."

נב וְאֵת שֵׁם הַשֵּׁנִי קָרָא אֶפְרַיִם כִּי-הִפְרִנִי אֱלֹהִים בָּאָרֶץ עֲנִי:

A imię drugiego nazwał: Efraim, "gdyż - rozmnożył mnie Bóg w ziemi niedoli mojej."

נג וַתֵּכֶלֶינָה שְׁבַע שָׁנֵי הַשָּׁבַע אֲשֶׁר הָיָה בָּאָרֶץ מִצְרַיִם:

I skończyły się siedm lat obfitości, która była w ziemi Micraim.

נד וַתֵּחֶלֶינָה שְׁבַע שָׁנֵי הָרָעָב לָבוֹא כֹּאֲשֶׁר אָמַר יוֹסֵף וַיְהִי רָעָב
בְּכָל-הָאָרְצוֹת וּבְכָל-אָרֶץ מִצְרַיִם הָיָה לָחֶם:

I zaczęły siedm lat głodu następować, jako był przepowiedział Josef.

I był głód we wszystkich krajach; ale na całej ziemi Micraim był chléb.

נה וַתִּרְעַב כָּל-אָרֶץ מִצְרַיִם וַיִּצְעַק הָעָם אֶל-פַּרְעֹה לֵלֶחֶם וַיֹּאמֶר
פַּרְעֹה לְכָל-מִצְרַיִם לָכוּ אֶל-יוֹסֵף אֲשֶׁר-יֹאמַר לָכֶם תַּעֲשׂוּ:

Lecz nastał głód i w całej ziemi Micraim, a wołał lud do Faraona o chléb; rzekł tedy Faraon do wszystkich Micrejczyków: "Idźcie do Josefa, a co powie wam, uczynicie!"

נו וַהֲרָעַב הָיָה עַל כָּל-פְּנֵי הָאָרֶץ וַיִּפְתַּח יוֹסֵף אֶת-כָּל-אֲשֶׁר בָּהֶם
וַיִּשְׁבֹּר לְמִצְרַיִם וַיַּחֲזֵק הָרָעָב בָּאָרֶץ מִצְרַיִם:

Gdy zaś nastał głód na powierzchni całej ziemi, otworzył Josef wszystkie składy, i sprzedawał zboże Micrejczykom. A głód wzmagał się w ziemi Micraim.

נז וְכָל-הָאָרֶץ בָּאוּ מִצְרַיִמָּה לְשֹׁבֵר אֶל-יוֹסֵף כִּי-חָזַק הָרָעָב
בְּכָל-הָאָרֶץ:

I ze wszystkich krajów przybywali do Micraim, aby zakupować zboże u Josefa; gdyż wzmagał się głód na całej ziemi.

פרק מב

א וַיֵּרָא יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ-שֹׁבֵר בְּמִצְרַיִם וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לָמָּה תִּתְּרֹאוּ:

I dowiedział się Jakób, że jest zboże w Micraim, i rzekł Jakób do synów swoich: "Na co się oglądacie?"

ב וַיֹּאמֶר הִנֵּה שְׂמַעְתִּי כִּי יֵשׁ-שֹׁבֵר בְּמִצְרַיִם רְדוּ-שָׁמָּה וּשְׁבֵרוּ-לָנוּ מִשֶּׁם וְנָחִיָּה וְלֹא נָמוּת:

I rzekł: "Oto słyszałem, że jest zboże w Micraim; znijdźcie tam, a zakupcie nam ztamtąd, abyśmy się żywili, a nie pomarli."

ג וַיֵּרְדוּ אַחֲיֵי-יוֹסֵף עֲשָׂרָה לְשֹׁבֵר בָּר מִמִּצְרַיִם:

Zeszło tedy dziesięciu braci Josefa kupić zboże w Micraim.

ד וְאֶת-בִּנְיָמִין אַחֵי יוֹסֵף לֹא-שָׁלַח יַעֲקֹב אֶת-אַחֵיו כִּי אָמַר פֶּן-יִקְרָאנוּ אָסוֹן:

Ale Binamina, brata Josefa, nie posłał Jakób z braćmi jego, rzekł bowiem: "by go nie spotkała przygoda."

ה וַיָּבֹאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְשֹׁבֵר בְּתוֹךְ הַבָּאִים כִּי-הָיָה הָרָעָב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן:

I przybyli synowie Izraela dla zakupu zboża wśród przybywających; gdyż był głód w ziemi Kanaan.

ו וַיּוֹסֶף הוּא הַשְּׁלִיט עַל-הָאֶרֶץ הוּא הַמְּשָׁבִיר לְכָל-עַם הָאֶרֶץ וַיָּבֹאוּ אַחֵי יוֹסֵף וַיִּשְׁתַּחֲווּ-לוֹ אַפַּיִם אֶרְצָה:

Josef zaś był władcą w kraju tym; on to sprzedawał zboże całemu ludowi kraju. I przybyli bracia Josefa, i pokłonili mu się twarzą ku ziemi.

ז וַיֵּרָא יוֹסֵף אֶת-אַחֵיו וַיִּכְרַם וַיַּתְּנֵכֶם אֵלֵיהֶם וַיְדַבֵּר אִתָּם קִשּׁוֹת וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֵאֵין בָּאתֶם וַיֹּאמְרוּ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן לְשֹׁבֵר-אֶכֶל:

I ujrzał Josef braci swoich, i poznał ich; lecz udawał obcego wobec nich, i przemówił do nich surowo, i rzekł do nich: "Zkądęście przyszli?"

I odpowiedzieli: "Z ziemi Kanaan, dla zakupu żywności."

ח וַיִּכַּר יוֹסֵף אֶת-אַחֵיו וְהֵם לֹא הִכָּרְהוּ:

Tak poznał Josef braci swoich, oni zaś nie poznali go.

ט וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף אֶת הַחֲלֻמוֹת אֲשֶׁר חָלַם לָהֶם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מִרְגָּלִים
אַתֶּם לִרְאוֹת אֶת-עֲרֹנוֹת הָאָרֶץ בָּאתֶם:

I wspomniał Josef na sny, które mu się śniły o nich; i rzekł do nich:
"Wyście szpiegi; by wypatrywać słabości tej ziemi, przybyliście!"

י וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו לֹא אֲדָנִי וְעַבְדֶּיךָ בָּאוּ לְשֹׂבֵר-אֶכָּל:

I rzekli do niego: "Nie, panie; ale słudzy twoi przybyli dla zakupienia
żywności.

יא כָּלָנוּ בְּנֵי אִישׁ-אֶחָד נָחֲנוּ כְּנִים אֲנַחְנוּ לֹא-הָיוּ עַבְדֶּיךָ מִרְגָּלִים:

Wszyscyśmy synowie jednego człowieka; prawi jesteśmy; nie bywali
słudzy twoi szpiegami."

יב וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם לֹא כִי-עֲרֹנוֹת הָאָרֶץ בָּאתֶם לִרְאוֹת:

Ale on rzekł do nich: "Nie, bo słabość tej ziemi przybyliście
wypatrywać!"

יג וַיֹּאמְרוּ שְׁנַיִם עָשָׂר עַבְדֶּיךָ אַחִים אֲנַחְנוּ בְּנֵי אִישׁ-אֶחָד בְּאָרֶץ כְּנָעַן
וְהִנֵּה הֶקְטָן אֶת-אֲבִינוּ הַיּוֹם וְהָאֶחָד אֵינָנוּ:

I rzekli: "Dwunastu nas braci, sług twoich; myśmy synowie jednego
człowieka w ziemi Kanaan; a oto najmłodszy przy ojcu naszym dzisiaj,
a jednego już niema."

יד וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף הוּא אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֲלֵכֶם לֵאמֹר מִרְגָּלִים
אַתֶּם:

I rzekł do nich Josef: "To właśnie i powiedziałem wam, mówiąc: wyście
szpiegi!"

טו בְּזֹאת תִּבְחַנְנוּ חֵי פְרַעְהָ אִם-תִּצְאוּ מִזֶּה כִּי אִם-בָּבוֹא אַחִיכֶם הֶקְטָן
הַנֶּה:

Przez to wybadani będziecie: Na życie Faraona! nie wyjdziecie ztąd,
chyba gdy przybędzie tu brat wasz najmłodszy:

טז שְׁלַחוּ מִכֶּם אֶחָד וַיִּקַּח אֶת-אַחִיכֶם וְאַתֶּם הֶאָסְרוּ וַיִּבְחַנוּ דְּבָרֵיכֶם
הָאֵמֶת אֲתָכֶם וְאִם-לֹא חֵי פְרַעְהָ כִּי מִרְגָּלִים אַתֶּם:

Wyprawcie jednego z was, i niech zabierze brata waszego; a wy będziecie
uwięzieni, i zbadane będą słowa wasze, - czy jest prawda przy was;
a jeśli nie, na życie Faraona, żeście szpiegi!"

יז וַיֹּאסֶף אֹתָם אֶל-מִשְׁמַר שְׁלֹשֶׁת יָמִים:

I oddał ich pod straż na trzy dni.

יח וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי זֹאת עָשׂוּ וַחֲיוּ אֶת־הָאֱלֹהִים
אֲנִי יֵרָא:

I rzekł do nich Josef dnia trzeciego: "Oto co wam czynić, a żyć
będziecie, - Boga ja się boję:

יט אַם־פְּנִים אַתֶּם אֲחֵיכֶם אַחַד יֹאסֵר בְּבֵית מִשְׁמָרְכֶם וְאַתֶּם לְכוּ
הָבִיאוּ שָׂבֵר רַעֲבֹן בְּתֵיכֶם:

Jeżeliście wy prawi, niechaj brat wasz jeden pozostanie uwięzionym
w domu, w którym jesteście strzeżeni; a wy idźcie, odwieźcie zboże
wedle niedostatku rodzin waszych.

כ וְאַת־אֲחֵיכֶם הַקָּטָן תָּבִיאוּ אֵלַי וַיֹּאמְרוּ דְּבָרֵיכֶם וְלֹא תָמוּתוּ
וַיַּעֲשׂוּ־כֵן:

A brata waszego najmłodszego przyprowadźcie do mnie, aby stwierdziły
się słowa wasze, i abyście nie zginęli." I uczynili tak.

כא וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו אָבֵל אֲשָׁמִים אָנַחְנוּ עַל־אָחִינוּ אֲשֶׁר רָאִינוּ
צָרָת נַפְשׁוֹ בְּהַתְחַנְנוֹ אֵלֵינוּ וְלֹא שָׁמַעְנוּ עַל־כֵּן בָּאָה אֵלֵינוּ הַצָּרָה
הַזֹּאת:

Ale mówili jeden do drugiego: "Zaprawdę, myśmy grzeszni ze względu
na brata naszego; ponieważ widzieliśmy utrapienie duszy jego, gdy
błagał nas, a nie wysłuchaliśmy; dla tego przyszło na nas utrapienie to."

כב וַיַּעַן רְאוּבֵן אֶתֶם לֹאמַר הֲלוֹא אָמַרְתִּי אֵלֵיכֶם לֵאמֹר אֶל־תַּחֲטְאוּ
בְּיָד וְלֹא שָׁמַעְתֶּם וְגַם־דָּמוֹ הִנֵּה נִדְרָשׁ:

I odpowiedział im Reuben, mówiąc: "Alboż nie mówiłem wam temi
słowy: Nie grzeszcie przeciw chłopcu! Aleście nie słuchali. To też krew
jego, oto poszukiwaną jest!"

כג וְהֵם לֹא יָדְעוּ כִּי שָׁמַעַ יוֹסֵף כִּי הִמְלִיץ בֵּינֵתָם:

A oni nie wiedzieli, że rozumie to Josef; bo bywał tłumacz między nimi.

כד וַיִּסָּב מֵעֲלֵיהֶם וַיִּבֶךְ וַיָּשָׁב אֲלֵהֶם וַיְדַבֵּר אֲלֵהֶם וַיִּקַּח מֵאֲתָם
אֶת־שְׁמֹעוֹן וַיֹּאסֵר אֹתוֹ לַעֲיִנֵיהֶם:

On zaś odszedł od nich, i zapłakał; i wrócił do nich i mówił z nimi,
a wzięwszy z pośród nich Szymeona, związał go przed oczyma ich.

כה וַיֵּצֵא יוֹסֵף וַיְמַלֵּא אֶת־כְּלֵיהֶם בָּר וּלְהָשִׁיב כֶּסֶפִּיהֶם אִישׁ אֶל־שָׁקוֹ
וּלְתַת לָהֶם צָרָה לְדָרְדֹר וַיַּעַשׂ לָהֶם כֵּן:

I rozkazał Josef, by napełniono worki zbożem, i aby zwrócono pieniądze ich, każdemu do worka jego, i żeby dano im zapasów na drogę. I uczyniono im tak.

כו וַיִּשְׂאוּ אֶת־שִׁבְרָם עַל־חֲמֹרֵיהֶם וַיֵּלְכוּ מִשָּׁם:

I włożyli zboże swe na osły swoje, i wyruszyli ztamtąd.

כז וַיִּפְתַּח הָאָחֵד אֶת־שָׁקוֹ לָתֵת מִסִּפּוֹ לַחֲמֹרוֹ בַּמָּלּוֹן וַיֵּרָא אֶת־כֶּסֶפוֹ וְהִנֵּה־הוּא בְּפִי אִמְתָּתוֹ:

Ale rozwiązał jeden z nich wór swój, by dać obrok osłowi swemu w gospodzie, i spostrzegł pieniądze swoje: że oto były u otworu kieszeni jego.

כח וַיֹּאמֶר אֶל־אָחִיו הַיּוֹשֵׁב כֶּסֶּפִּי וְגַם הִנֵּה בְּאִמְתָּתִי וַיֵּצֵא לָבָם וַיַּחְרְדּוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו לֵאמֹר מַה־זֹּאת עָשָׂה אֱלֹהִים לָנוּ:

I powiedział braciom swoim: "Zwrócono pieniądze moje, a oto są w kieszeni mojej." I zatrzwożyło się serce ich, i z drżeniem rzekł jeden do drugiego: "Co to nam Bóg uczynił!"

כט וַיָּבֹאוּ אֶל־יַעֲקֹב אֲבִיהֶם אֶרְצָה כְּנָעַן וַיְגִידוּ לוֹ אֵת כָּל־הַקֶּרֶת אֲתָם לֵאמֹר:

I przybyli do Jakóba ojca swego, do ziemi Kanaan, i opowiedzieli mu wszystko, co im się przytrafiło, mówiąc:

ל דָּבָר הָאִישׁ אֲדֹנֵי הָאֶרֶץ אֶתָּנוּ קָשׂוֹת וַיִּתֵּן אֶתָּנוּ בְּמִרְגָּלִים אֶת־הָאֶרֶץ:

"Przemawiał do nas mąż ów, pan owej ziemi, surowo, i uważał nas za szpiegujących kraj.

לא וַנֹּאמֶר אֵלָיו בָּנִים אֲנַחְנוּ לֹא הֵינּוּ מִרְגָּלִים:

I rzekliśmy do niego: Myśmy prawi; nie bywaliśmy szpiegami.

לב שְׁנַיִם־עָשָׂר אֲנַחְנוּ אָחִים בְּנֵי אָבִינוּ הָאָחֵד אֵינָנוּ וְהַקָּטָן הַיּוֹם אֶת־אָבִינוּ בָּאֶרֶץ כְּנָעַן:

Dwunastu nas braci, synów ojca naszego; jednego już niema, a najmłodszy dziś przy ojcu naszym, w ziemi Kanaan.

לג וַיֹּאמֶר אֲלֵינוּ הָאִישׁ אֲדֹנֵי הָאֶרֶץ בְּזֹאת אָדַע כִּי בָנִים אַתֶּם אֲחֵיכֶם הָאָחֵד הִנִּיחוּ אֹתִי וְאֶת־רַעְבוֹן בְּתִיכֶם קָחוּ וְלָכוּ:

I rzekł do nas mąż ów, pan owej ziemi: "Po tém poznam, żeście prawi:
Brata jednego zostawcie u mnie, a dla niedostatku rodzin waszych
zabierzcie i idźcie.

לֹד וַיְהִיאוּ אֶת־אֲחֵיכֶם הַקָּטָן אֵלַי וְאָדָעָה כִּי לֹא מְרַגְלִים אַתֶּם כִּי
כִנִּים אַתֶּם אֶת־אֲחֵיכֶם אַתֶּן לָכֶם וְאֶת־הָאָרֶץ תִּסְחָרוּ:

I sprowadźcie brata waszego najmłodszego do mnie a poznam, żeście nie
szpiegami, żeście prawi; brata waszego wróćę wam, a będziecie mogli
krażyć po kraju."

לֹד וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שְׁקִיהֶם וְהִנֵּה־אִישׁ צָרוּר־כֶּסֶף בָּשָׁקוֹ וַיֵּרָאוּ
אֶת־צָרוּרוֹת כֶּסְפֵיהֶם הִמָּה וַאֲבִיהֶם וַיֵּירָאוּ:

I stało się, gdy wypróżniali wory swoje, a oto miał każdy węzełek
pieniędzy swoich w worze swoim! I spostrzegli węzełki pieniędzy swoich,
oni i ojciec i zatrwożyli się.

לֹד וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יַעֲקֹב אֲבִיהֶם אֲתִי שְׁכַלְתֶּם יוֹסֵף אֵינְנוּ וְשִׁמְעוֹן אֵינְנוּ
וְאֶת־בְּנֵימֵן תִּקְחוּ עָלַי הִיוּ כָלָנָה:

I rzekł do nich Jakób, ojciec ich: "Osierocicie mnie. Josefa niema,
Szymeona niema, a Benjamina zabrać chcecie! na mnie spada
wszystko!"

לֹד וַיֹּאמֶר רְאוּבֵן אֶל־אָבִיו לֹא־אֶמַר אֶת־שְׁנֵי בְנֵי תָמִית אִם־לֹא אָבִיאֲנִי
אֵלַיךָ תִּנָּה אֹתוֹ עַל־יָדַי וְאֲנִי אֲשִׁיבֶנּוּ אֵלַיךָ:

I rzekł Reuben do ojca swego, mówiąc: "Obu synów moich zabij, jeżeli
go nie sprowadzę tobie: oddaj go na ręce moje, a ja ci go zwrócę."

לֹד וַיֹּאמֶר לֹא־יֵרֵד בְּנֵי עִמְכֶם כִּי־אֲחִיו מֵת וְהוּא לְבָדוֹ נִשְׁאָר וּקְרָאָהוּ
אָסוֹן בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר תִּלְכוּ־בָהּ וְהוֹרְדְתֶם אֶת־שִׁיבְתִי בְּיָגוֹן שְׂאוּלָה:

I rzekł: "Nie pójdzie syn mój z wami, gdyż brat jego umarł, a on sam
jeden pozostał; a gdyby spotkało go nieszczęście na drodze, którą
pójdziecie, to strącicie siwiznę moję z żalością do grobu."

פרק מג

א ויהרעב כבד בארץ:

A głód był ciężkim w kraju.

ב ויהי כאשר כלו לאכל את־השֶׁבֶר אֲשֶׁר הֵבִיאוּ מִמִּצְרַיִם וַיֹּאמֶר
אֲלֵיהֶם אֲבִיהֶם שְׁבוּ שְׁבָרוֹ־לָנוּ מַעַט־אֶכֶל:

I stało się, gdy do ostatka spożyli zboże, które sprowadzili z Micraim,
że rzekł do nich ojciec ich: "Wróćcie znowu, a kupcie nam cokolwiek
żywności."

ג וַיֹּאמֶר אֲלֵיוּ יְהוּדָה לֵאמֹר הָעֵד הָעֵד בְּנוֹ הָאִישׁ לֵאמֹר לֹא־תִרְאוּ
פָנַי בְּלִתִּי אֲחִיכֶם אִתְּכֶם:

I rzekł do niego Jehuda, mówiąc: "Oświadczył nam ów mąż, mówiąc:
Nie ujrzeć wam oblicza mego, jeżeli brat wasz nie będzie z wami!"

ד אַם־יִשְׁעָךְ מִשְׁלַח אֶת־אֲחִינוּ אִתָּנוּ נִרְדָּה וְנִשְׁבְּרָה לָךְ אֶכֶל:

Jeżeli zechcesz posłać brata naszego z nami, to znijdziem, i zakupim
ci żywności.

ה וְאִם־אֵינֶךָ מִשְׁלַח לֹא נִירָד כִּי־הָאִישׁ אָמַר אֵלֵינוּ לֹא־תִרְאוּ פָנַי
בְּלִתִּי אֲחִיכֶם אִתְּכֶם:

A jeżeli zaś nie poszlesz, nie znijdziemy; bo mąż ów powiedział nam: Nie
ujrzyć wam oblicza mego, jeżeli nie będzie brata waszego z wami!"

ו וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל לָמָּה הִרְעַתֶּם לִי לְהַגִּיד לָאִישׁ הָעוֹד לָכֶם אֵח:

I rzekł Israel: "Czemuście tak skrzywdzili mnie, mówiąc temu mężowi,
że macie jeszcze brata?"

ז וַיֹּאמְרוּ שְׂאוֹל שְׂאֹל שְׂאֵל־הָאִישׁ לָנוּ וְלִמּוֹלֶדֶתָנוּ לֵאמֹר הָעוֹד אֲבִיכֶם
חִי הִישׁ לָכֶם אֵח וְנִגְד־לוֹ עַל־פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הִידוּעַ גִּדַּע כִּי
יֹאמֶר הוֹרִידוּ אֶת־אֲחִיכֶם:

I rzekli: "Wypytywał się dokładnie ów mąż o nas i o rodzinie naszej,
mówiąc: Czyż jeszcze ojciec wasz żyje? Czy macie jeszcze brata?
I odpowiedzieliśmy mu stosownie do pytań tych. Alboż mogliśmy
wiedzieć, że powie: Sprowadźcie brata waszego?"

ח וַיֹּאמֶר יְהוּדָה אֶל־יִשְׂרָאֵל אָבִיו שְׁלַחָה הִנֵּער אֶתִּי וְנִקְוָמָה וְנִלְכָּה
וְנִחְיָה וְלֹא נָמוּת גַּם־אֲנַחְנוּ גַם־אַתָּה גַּם־טַפָּנוּ:

I rzekł Jehuda do Israela, ojca swego: "Poszlij chłopca zemną,
a wybierzem się i pójdziem, abyśmy żyli, a nie pomarli, - tak my, jako
i ty i dzieci nasze!

ט אָנכי אַעֲרֹבְנוּ מִיָּדֵי תִבְקָשָׁנוּ אִם-לֹא תִבְיֹאתִיו אֵלַיךָ וְהִצַּגְתִּיו
לְפָנֶיךָ וְחָטָאתִי לָךְ כָּל-הַיָּמִים:

Ja odpowiadam zań, z ręki mojej zażadasz go; jeżeli go nie odprowadzę
do ciebie, a nie stawię przed oblicze twoje, niechaj będę grzesznym
przed tobą po wszystkie dni.

י כִּי לוֹלֵא הִתְמַהֲמַהֲנוּ כִּי-עָתָה שְׁבָנוּ זֶה פַּעַמַּיִם:

Bo gdybyśmy nie byli zwlekali, jużbyśmy wrócili dwa razy."

יא וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יִשְׂרָאֵל אֲבִיהֶם אִם-כֵּן אֶפְּוֹא זֹאת עָשׂוּ קָחוּ מִזֶּמֶרֶת
הָאָרֶץ בְּכָלֵיכֶם וְהוֹרִידוּ לְאִישׁ מִנְּחָה מַעֲט צָרִי וּמַעֲט דָּבֶשׁ נִכְאֹת
וְלֹט בָּטָנִים וּשְׁקָדִים:

I rzekł do nich Israel, ojciec ich: "Jeżeli więc tak być musi, uczynicie to;
nabierzcie lepszych płodów tej ziemi w naczynia wasze, a zawieźcie
mężowi owemu w darze - nieco balsamu, i nieco miodu, korzeni i lotusu,
pistacy i migdałów.

יב וְכֶסֶף מִשְׁנֶה קָחוּ בְיָדְכֶם וְאֶת-הַכֶּסֶף הַמוֹשָׁב בְּפִי אִמְתַּחֲתֵיכֶם
תָּשִׁיבוּ בְיָדְכֶם אוֹלֵי מִשְׁנֶה הוּא:

Pieniądzy też w dwójnasób weźcie do rąk waszych, a pieniądze złożone
napowrót w otwory kieszeni waszych zwróćcie rękami waszemi: może
to pomyłka.

יג וְאֶת-אֲחֵיכֶם קָחוּ וְקוּמוּ שׁוּבוּ אֶל-הָאִישׁ:

I brata waszego weźcie, i wybierzcie się, i wróćcie się do owego męża.

יד וְאַל שְׂדֵי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים לְפָנֵי הָאִישׁ וְשִׁלַּח לָכֶם אֶת-אֲחֵיכֶם
אַחֵר וְאֶת-בְּנֵימִין וְאִנִּי כֹאֲשֶׁר שָׁכַלְתִּי שָׁכַלְתִּי:

A Bóg wszechpotężny niechaj da wam miłosierdzie przed owym mężem,
aby wypuścił wam brata waszego drugiego i Binjamina. A mnie - jeśli
mi być osieroconym, niech osieroconym będę!"

טו וַיִּקְחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת-הַמִּנְחָה הַזֹּאת וּמִשְׁנֶה-כֶּסֶף לָקָחוּ בְיָדָם
וְאֶת-בְּנֵימִין וַיָּקֻמוּ וַיֵּרְדּוּ מִצְרַיִם וַיַּעֲמֵדּוּ לְפָנֵי יוֹסֵף:

I zabrali ci ludzie dary owe, i pieniędzy w dwójnasób wzięli w ręce swoje, i Benjamina, i wybrali się, i zeszli do Micraim, i stanęli przed obliczem Josefa.

טז וַיֵּרָא יוֹסֵף אֹתָם אֶת־בְּנֵימִן וַיֹּאמֶר לְאִשֶּׁר עַל־בֵּיתוֹ הָבֵא אֶת־הָאֲנָשִׁים הַבֵּיתָה וּטְבַח טֶבַח וְהָכֵן כִּי אֶתִּי יֹאכְלוּ הָאֲנָשִׁים בַּצֹּהֲרִים:

A ujrzawszy Josef Benjamina z nimi, rzekł do przełożonego domu swego: "Wprowadź tych ludzi do domu, a narznij bydła i przygotuj; gdyż zemną jeść będą ci ludzie w południe."

יז וַיַּעַשׂ הָאִישׁ כַּאֲשֶׁר אָמַר יוֹסֵף וַיָּבֵא הָאִישׁ אֶת־הָאֲנָשִׁים בֵּיתָה יוֹסֵף:

I uczynił mąż ów jako rozkazał Josef, i wprowadził mąż ów tych ludzi do domu Josefa.

יח וַיֵּירָאוּ הָאֲנָשִׁים כִּי הוּבְאוּ בֵּית יוֹסֵף וַיֹּאמְרוּ עַל־דֶּבַר הַכֶּסֶף הַשָּׁב בְּאֻמַּתְחֹתֵינוּ בַּתְּחִלָּה אֲנַחְנוּ מוֹבָאִים לְהַתְּנָלֵל עָלֵינוּ וּלְהַתְּנִיֵּל עָלֵינוּ וּלְקַחַת אֹתָנוּ לַעֲבָדִים וְאֶת־חֲמֹרֵינוּ:

I zlekli się ci ludzie, że zaprowadzeni zostali do domu Josefa i rzekli: "Z powodu pieniędzy zwróconych do biesag naszych poprzednio, myśmy tu wprowadzeni, aby rzucił się na nas, i napadł nas, a wziął nas za niewolników i osły nasze."

יט וַיִּגְשׁוּ אֶל־הָאִישׁ אֲשֶׁר עַל־בֵּית יוֹסֵף וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו פֶּתַח הַבַּיִת:

I przystąpili do męża owego, co przełożonym był nad domem Josefa i przemówili do niego u wnijścia do domu.

כ וַיֹּאמְרוּ בִּי אֲדֹנִי יָרֵד יִרְדְּנוּ בַּתְּחִלָּה לְשֹׁכֵר־אֶכֶל:

I rzekli: "Pozwól panie! Przychodziliśmy już poprzednio kupować żywność.

כא וַיְהִי כִּי־בָּאנוּ אֶל־הַמָּלֹךְ וַנִּפְתָּחָה אֶת־אֻמַּתְחֹתֵינוּ וְהִנֵּה כֶּסֶף־אִישׁ בְּכַף אֻמַּתְחָתוֹ כֶּסֶפְנוּ בְּמִשְׁקָלוֹ וַנָּשֵׁב אֹתוֹ בְּיָדָנוּ:

I stało się, gdyśmy przybyli do gospody i rozwiązali biesagi nasze, a oto pieniądze każdego u otworu biesagi jego, pieniądze nasze według wagi ich! I przywieźliśmy je napowrót w rękach naszych.

כב וְכֶסֶף אַחֵר הוֹרְדָנוּ בְּיָדָנוּ לְשֹׁכֵר־אֶכֶל לֹא יָדַעְנוּ מִי־שֵׁם כֶּסֶפְנוּ בְּאֻמַּתְחֹתֵינוּ:

Pieniądze też inne sprowadziliśmy w rękach naszych, dla zakupu żywności. Nie wiemy, kto włożył pieniądze nasze do kieszeni naszych."

כג וַיֹּאמֶר שְׁלוֹם לָכֶם אֶל־תִּירָאוּ אֱלֹהֵיכֶם וְאֱלֹהֵי אֲבִיכֶם נָתַן לָכֶם מַטְמוֹן בְּאֲמֹתַחְתִּיכֶם כַּסְפְּכֶם בָּא אֵלַי וַיֹּצֵא אֱלֹהִים אֶת־שִׁמְעוֹן:

I rzekł: "Bądźcie spokojni! Nie obawiajcie się: Bóg wasz, i Bóg ojca waszego dał wam skarb do kieszeni waszych; pieniądze wasze doszły mnie." I wprowadził do nich Szymeona.

כד וַיָּבֵא הָאִישׁ אֶת־הָאֲנָשִׁים בֵּיתָהּ יוֹסֵף וַיִּתֵּן־מַיִם וַיִּרְחֲצוּ רַגְלֵיהֶם וַיִּתֵּן מִסְפּוֹא לַחֲמֹרֵיהֶם:

I wprowadził mąż ów tych ludzi w dom Josefa, i podał wody, i umyli nogi swoje; dał też obrok osłom ich.

כה וַיִּכְנֶנוּ אֶת־הַמִּנְחָה עַד־בּוֹא יוֹסֵף בְּצִהָרִים כִּי שָׁמְעוּ כִּי־שָׁם יֹאכְלוּ לֶחֶם:

I przygotowali dary, zanim nadszedł Josef w południe; gdyż słyszeli, iż tam jeść mieli chleb.

כו וַיָּבֵא יוֹסֵף הַבֵּיתָה וַיָּבִיאוּ לוֹ אֶת־הַמִּנְחָה אֲשֶׁר־בְּיָדָם הַבֵּיתָה וַיִּשְׁתַּחֲוּ־לוֹ אַרְצָה:

A gdy przyszedł Josef do domu, przynieśli mu dary, które były w ręku ich, do domu, i pokłonili mu się ku ziemi.

כז וַיִּשְׁאַל לָהֶם לְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר הַשְׁלוֹם אֲבִיכֶם הֲזֶקֶן אֲשֶׁר אָמַרְתֶּם הָעוֹדְנֵנוּ חַי:

I zapytał ich o zdrowie i rzekł: "Zdrówże ojciec wasz, starzec, o którymście mówili? Czy jeszcze żyje?"

כח וַיֹּאמְרוּ שְׁלוֹם לְעַבְדְּךָ לְאֲבִינוּ עוֹדְנֵנוּ חַי וַיִּקְדּוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּ:

A odpowiedzieli: "Zdrów sługa twój, ojciec nasz; jeszcze żyje." I schylili się i pokłonili.

כט וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיִּרָא אֶת־בְּנִמִּין אָחִיו בֶּן־אָמֹן וַיֹּאמֶר הִזֶּה אָחִיכֶם הִקְטָן אֲשֶׁר אָמַרְתֶּם אֵלַי וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִחְנֶדָּה בְּנִי:

I podniósł oczy swoje, i spostrzegł Binamina, brata swego, syna matki swojej, i rzekł: "Czyż to ten brat wasz najmłodszy, o którymście mówili mi?" I rzekł: "Oby ci był Bóg miłościw, synu mój!"

ל וַיַּמְהַר יוֹסֵף כִּי־נִכְמְרוּ רַחֲמָיו אֶל־אָחָיו וַיִּבְקֹשׁ לְבָכוֹת וַיָּבֹא
הַחֲדָרָה וַיִּבֶךְ שָׁמָּה:

I pospieszył Josef, bo zawrzała miłość jego ku bratu swojemu, i chciał się wypłakać; i poszedł do komnaty, i płakał tam.

לֹא וַיִּרְחֹץ פָּנָיו וַיֵּצֵא וַיִּתְאַפֵּק וַיֹּאמֶר שִׁימוּ לִּי חֶם:

I umywszy twarz swoją wyszedł, i przewyciężył się i rzekł: "podajcie chléb!"

לִב וַיִּשִׁימוּ לוֹ לִבְדּוֹ וְלִהֶם לִבְדָּם וְלַמִּצְרִים הָאֲכָלִים אֹתוֹ לִבְדָּם כִּי
לֹא יוֹכְלוּן הַמִּצְרִים לֶאֱכֹל אֶת־הָעֲבָרִים לֶחֶם כִּי־תוֹעֵבָה הוּא
לַמִּצְרִים:

I podali jemu osobno, i im osobno i Micrejczykom też, którzy jadali z nim, osobno; ponieważ nie mogą Micrejczycy jeść z Ibreczykami chleba, gdyż obrzydzeniem to dla Micrejczyków.

לֹג וַיֵּשְׁבוּ לִפְנֵי הַבָּכָר כַּבְּכָרְתּוֹ וְהַצָּעִיר כַּצָּעֲרָתּוֹ וַיִּתְּמְהוּ הָאָנָּשִׁים
אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ:

I usiedli przed nim, - starszy po starszeństwie swojém, a młodszy po młodości swojej; i zdziwieni spoglądali jeden na drugiego.

לִד וַיֵּשָׂא מִשָּׂאת מֵאֵת פָּנָיו אֶל־הֶם וַתִּרְבַּ מִשָּׂאת בְּנִימָן מִמִּשָּׂאת כָּלֶם
חֲמִשׁ יָדוֹת וַיֵּשְׁתּוּ וַיִּשְׁכְּרוּ עִמּוֹ:

I wniesiono upominki z przed oblicza jego dla nich; a przewyższył upominek dla Binjamina upominki wszystkich pięciokrotnie. I pili i podpili sobie z nim.

פרק מד

א וַיֵּצֵאוּ אֶת-אִשָּׁר עַל-בֵּיתוֹ לֵאמֹר מִלֵּא אֶת-אֲמָתַחַת הָאֲנָשִׁים אֲכַל כֶּסֶף אֲשֶׁר יוּכְלוּן שָׂאת וְשִׁים כֶּסֶף-אִישׁ בְּפִי אֲמָתַחַתוֹ:

I rozkazał przełożonemu domu swojego, i rzekł: "Napełnij biesagi ludzi tych żywnością, o ile potrafią unieść, a włóż pieniądze każdego u otworu biesagi jego.

ב וְאֶת-גְּבִיעֵי גְבִיעַ הַכֶּסֶף תָּשִׂים בְּפִי אֲמָתַחַת הַקָּטָן וְאֶת כֶּסֶף שִׁבְרוֹ יַעֲשֶׂה כְּדַבֵּר יוֹסֵף אֲשֶׁר דִּבֶּר:

A kielich mój, kielich srebrny, włożysz u otworu biesagi najmłodszego, jako i pieniądze za zboże jego." I uczynił wedle słów Josefa, które wyrzekł.

ג הַבֹּקֶר אֹזֵר וְהָאֲנָשִׁים שָׁלְחוּ הֵמָּה וַחֲמִרִיהֶם:

Poranek zaświecił, gdy ludzie owi wyprawieni zostali, - oni i osły ich.

ד הֵם יָצְאוּ אֶת-הָעִיר לֹא הִרְחִיקוּ וַיּוֹסֶף אָמַר לְאִשָּׁר עַל-בֵּיתוֹ קוּם רֹדֶף אַחֲרֵי הָאֲנָשִׁים וְהַשְׁנָתָם וְאֲמַרְתָּ אֲלֵהֶם לָמָּה שְׁלַמְתֶּם רָעָה תַּחַת טוֹבָה:

Zaledwie wyszli z miasta, jeszcze nie poszli daleko, gdy Josef rzekł do przełożonego nad domem swoim: "Wstań, pogoń za tymi ludźmi, a gdy dościgniesz ich, powiedz im: "Czemuście odpłacili złem za dobre?

ה הֲלוֹא זֶה אֲשֶׁר יִשְׁתֶּה אֲדֹנִי בּוֹ וְהוּא נִחַשׁ בּוֹ הִרְעַתְתֶּם אֲשֶׁר עָשִׂיתֶם:

Wszakże to ten, z którego pija pan mój! I wróżyć też wróży z niego, źleście to sobie poczęli!"

ו וַיִּשְׁגֹּם וַיְדַבֵּר אֲלֵהֶם אֶת-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה:

I doścignął ich i powiedział im te słowa.

ז וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו לָמָּה יְדַבֵּר אֲדֹנִי כְּדְבָרִים הָאֵלֶּה חָלִילָה לַעֲבָדֶיךָ מַעֲשוֹת כְּדְבָר הַזֶּה:

I rzekli do niego: "Czemu mówi pan nasze słowa podobne? Niegodném by to było służyć twoich, uczynić rzecz taką!

ח הֵן כֶּסֶף אֲשֶׁר מִצָּאנוּ בְּפִי אֲמָתַחַתֵּינוּ הִשְׁיבָנוּ אֵלֶיךָ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן וַאֲיֵךְ נִגְנֹב מִבֵּית אֲדֹנֶיךָ כֶּסֶף אוֹ זָהָב:

Wszak pieniądze, któreśmy znaleźli u otworu biesag naszych, zwróciliśmy tobie z ziemi Kanaan, i jakże nam kraść z domu pana twojego srebro albo złoto?

ט אֲשֶׁר יִמָּצָא אֹתוֹ מֵעַבְדֶּיךָ וְגַם־אֶנְחֲנוּ נְהִיָּה לְאֹדְנֵי לַעֲבָדִים:

U którego ze sług twoich znalezionym będzie, niechaj umrze; a my też będziemy pana naszego niewolnikami!"

י וַיֹּאמֶר גַּם־עֲתָה כְּדַבְּרִיכֶם כֶּן־הוּא אֲשֶׁר יִמָּצָא אֹתוֹ יִהְיֶה־לִּי עֶבֶד וְאַתֶּם תִּהְיוּ נָקִים:

I rzekł: "Istotnie podług słów waszych być powinno! Jednak ten, u którego się znajdzie, będzie mi niewolnikiem; wy zaś będziecie niewinni.

יא וַיִּמָּהְרוּ וַיִּזְרְדוּ אִישׁ אֶת־אֲמֻתָּתוֹ אֶרֶצָה וַיִּפְתְּחוּ אִישׁ אֲמֻתָּתוֹ:

I spiesznie złożyli każdy biesagę swą na ziemię, i rozwiązali każdy biesagę swoją.

יב וַיַּחֲפֹשׂ בַּגְּדוֹל הַחֹל וּבִקְטָן כָּל־הָ וַיִּמָּצָא הַגָּבִיעַ בְּאֲמֻתָּת בִּנְיָמִן:

I szukał; od najstarszego zaczął, a na najmłodszym skończył; i znalazł się kielich w biesadze Benjamina.

יג וַיִּקְרְעוּ שְׂמֹלֹתָם וַיַּעֲמֹס אִישׁ עַל־חֲמֹרוֹ וַיֵּשְׁבוּ הָעִירָה:

Tedy rozdarli szaty swoje, i objuczywszy każdy osła swojego, wrócili do miasta.

יד וַיָּבֹא יְהוּדָה וְאֶחָיו בֵּיתָה יוֹסֵף וְהוּא עוֹדְנוֹ שָׁם וַיִּפְּלוּ לְפָנָיו אֶרֶצָה:

I przyszedł Jehuda i bracia jego do domu Josefa, który jeszcze tam był, i padli przed nim na ziemię.

טו וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף מַה־הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתֶם הֲלוֹא יָדַעְתֶּם כִּי־נִחַשׁ יִנְחֹשׂ אִישׁ אֲשֶׁר כְּמֹנִי:

I rzekł do nich Josef: "Cóżto za czyn, któryście popełnili? Alboście nie wiedzieli, że odgadywać może człowiek mnie podobny?"

טז וַיֹּאמֶר יְהוּדָה מַה־נֹּאמַר לְאֹדְנֵי מַה־נִּדְבַּר וּמַה־נִּצְטָדֵק הָאֱלֹהִים מִצָּא אֶת־עֶוֹן עַבְדֶּיךָ הֵנָּה עֲבָדִים לְאֹדְנֵי גַם־אֶנְחֲנוּ גַם־אֲשֶׁר־נִמָּצָא הַגָּבִיעַ בִּידּוֹ:

I rzekł Jehuda: "Cóż mam powiedzieć panu naszemu? Cóż mówić, i czém się usprawiedliwiać? Bóg wynalazł grzech sług twoich! Otośmy

niewolnikami pana naszego - i my, i ten, w którego rękę kielich
znaleziony!"

יז וַיֹּאמֶר חֲלִילָהּ לִי מַעֲשׂוֹת זֹאת הָאִישׁ אֲשֶׁר נִמְצָא הַנִּבְיָע בְּיָדוֹ הוּא
יְהוָה-לִּי עֶבֶד וְאַתֶּם עָלוּ לְשָׁלוֹם אֶל-אֲבִיכֶם:

I rzekł: "Dalekiem odemnie, abym to uczynił; ten w którego rękę kielich
znaleziony, ten będzie mi niewolnikiem; wy zaś idźcie w pokoju do ojca
waszego!"

יח וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה וַיֹּאמֶר בִּי אָדֹנִי יִדְבַּר-נָא עִבְדְּךָ דָּבָר בְּאָזְנִי
אָדֹנִי וְאֶל-יָחִיד אִפְּךָ בְּעִבְדְּךָ כִּי כְמוֹד כִּפְרָעָה:

I przystąpił doń Jehuda, i rzekł: "Proszę, panie mój! Dozwólże słudze
twojemu powiedzieć słowo w uszy pana mojego, a niech się nie zapali
gniew twój na sługę twojego; gdyżes ty jako sam Faraon!

יט אָדֹנִי שְׁאַל אֶת-עִבְדְּךָ לֵאמֹר הִישָׁלְכֶם אָב אוֹ-אָח:

Pan mój pytał sług swoich, mówiąc: Czyż macie ojca albo brata?

כ וַנֹּאמֶר אֶל-אָדֹנִי יֵשׁ-לָנוּ אָב זָקֵן וַיָּלֶד זָקֵנִים קָטָן וְאָחִיו מֵת וַיִּתֵּר
הוּא לְבָדּוֹ לְאִמּוֹ וְאָבִיו אָהָבוֹ:

I odpowiedzieliśmy panu naszemu: Mamy ojca starego, i chłopię starsości
młode; brat zaś jego umarł, a został sam po matce swojej, a ojciec jego
pokochał go.

כא וַתֹּאמֶר אֶל-עִבְדֶּיךָ הוֹרְדֵהוּ אֵלַי וְאֲשִׁימָה עֵינַי עָלָיו:

Tedy rzekłeś do sług twoich: Sprowadźcie go do mnie, abym zwrócił oko
moje na niego.

כב וַנֹּאמֶר אֶל-אָדֹנִי לֹא-יִוָּכַל הַנַּעַר לַעְזֹב אֶת-אָבִיו וְעֹזֵב אֶת-אָבִיו
נָמָת:

I powiedzieliśmy panu naszemu: Nie może ten chłopiec opuścić ojca
swojego - bo gdyby opuścił ojca swojego, - on by umarł.

כג וַתֹּאמֶר אֶל-עִבְדֶּיךָ אִם-לֹא יֵרֵד אַחֲיֶיכֶם הַקָּטָן אִתְּכֶם לֹא תִסְפּוּן
לִרְאוֹת פָּנָי:

Tedy rzekłeś do sług twoich: Jeżeli nie znajdzie brat wasz najmłodszy
z nami, to nie oglądać wam więcej oblicza mojego!

כד וַיְהִי כִּי עָלִינוּ אֶל-עִבְדְּךָ אָבִי וַנִּגְדֵּל-לוֹ אֶת דְּבָרֵי אָדֹנִי:

I stało się, gdyśmy przyszli do służi twego, do ojca mojego,
powiedzieliśmy mu słowa pana naszego;

כה וַיֹּאמֶר אָבִינוּ שָׁבוּ שְׁכֵרוּ-לָנוּ מֵעַט-אֶכֶל:

I rzekł ojciec nasz: Wróćcie znowu i zakupcie nam cokolwiek żywności.

כו וַנֹּאמֶר לֹא נוּכַל לָרֶדֶת אִם-יֵשׁ אַחִינוּ הַקָּטָן אִתָּנוּ וַיִּרְדְּנוּ כִּי-לֹא נוּכַל לָרְאוֹת פָּנָיו הָאִישׁ וְאַחִינוּ הַקָּטָן אֵינָנו אִתָּנוּ:

I odpowiedzieliśmy: Nie możemy zniżyć; jeżeli będzie brat nasz najmłodszy z nami, to zniździemy; gdyż nie możemy oglądać oblicza męża owego, jeżeli brat nasz najmłodszy nie będzie z nami.

כז וַיֹּאמֶר עֲבָדְךָ אָבִי אֵלֵינוּ אַתֶּם יֹדְעֵתֶם כִּי שְׁנַיִם יָלְדָה-לִּי אִשְׁתִּי:

I rzekł sługa twój, ojciec mój do nas: Wam wiadomo, iż dwóch urodziła mi żona moja.

כח וַיֵּצֵא הָאָחֵד מֵאִתִּי וְאָמַר אֶךְ טָרַף טָרַף וְלֹא רָאִיתִיו עַד-הַנֵּה:

I poszedł jeden odemnie, i rzekłem: zapewne rozszarpanym został; bo nie widziałem go dotychczas.

כט וּלְקַחְתֶּם גַּם-אֶת-זֶה מֵעַם פָּנָיו וְקָרְהוּ אֶסּוֹן וְהוֹרְדֵתֶם אֶת-שִׁיבְתִּי בְּרַעַה שְׂאֵלָה:

A jeżeli zabierzecie i tego z przed oblicza mojego, a spotka go nieszczęście, strącicie tedy siwiznę moję w niedoli do grobu.

ל וַעֲתָה כָּבֹאִי אֶל-עֲבָדְךָ אָבִי וְהַנֶּעַר אֵינָנו אִתָּנוּ וְנִפְשׁוּ קְשׁוּרָה בְּנִפְשׁוֹ:

A teraz, jeżelibym przyszedł do sługi twego, ojca mojego, a niebyło by z nami chłopięcia, - dusza zaś jego przywiązana do duszy jego, -

לא וְהָיָה כְּרֹאוֹתוֹ כִּי-אֵין הַנֶּעַר וְנָמַת וְהוֹרִידוּ עֲבָדֶיךָ אֶת-שִׁיבְתִּי עֲבָדְךָ אָבִינוּ בִּיגּוֹן שְׂאֵלָה:

Wtedy zobaczywszy, że chłopięcia niema, - umrze; a strąca słudzy twoi siwiznę sługi twego, ojca naszego, w żałości do grobu.

לב כִּי עֲבָדְךָ עָרַב אֶת-הַנֶּעַר מֵעַם אָבִי לֵאמֹר אִם-לֹא אָבִיאָנוּ אֵלֶיךָ וְחֻטָּאתִי לְאָבִי כָּל-הַיָּמִים:

Sługa zaś twój poręczył za chłopca u ojca mojego mówiąc: Jeżeli go nie odprowadzę do ciebie, niechaj grzesznym będę przed ojcem moim po wszystkie dni.

לז וַעֲתָה יֵשֶׁב-נָא עֲבָדְךָ תַּחַת הַנֶּעַר עֹבֵד לְאֹדְנִי וְהַנֶּעַר יַעַל עִם-אָחִיו:

A teraz niech téż zostanie sługa twój miasto chłopca niewolnikiem pana
mojego, a chłopiec niechaj pójdzie z braćmi swoimi!

לֹד כִּי־אֵיךְ אֶעֱלֶה אֶל־אָבִי וְהִנֵּעַר אִינְנִי אִתִּי בֶּן אֶרְאֶה בָּרַע אֲשֶׁר
יִמָּצֵא אֶת־אָבִי:

Bo jakże pójdę do ojca mojego, gdy chłopca tego zemną nie będzie?
Niechaj nie zobaczę niedoli, która spotka ojca mojego!"

פרק מה

א וְלֹא־יָכַל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק לְכָל הַנֹּצְצִים עָלָיו וַיִּקְרָא הוֹצִיאוּ
כָל־אִישׁ מֵעָלָי וְלֹא־עָמַד אִישׁ אֹתוֹ בְּהִתְנַדֵּעַ יוֹסֵף אֶל־אָחָיו:

I nie mógł się Josef wstrzymać, wobec wszystkich, stojących przed nim, i zawołał: "Wydalcie wszystkich odemnie!" I nie został nikt przy nim, gdy się dał poznać Josef braciom swoim.

ב וַיִּתֵּן אֶת־קֻלּוֹ בִּבְכִי וַיִּשְׁמְעוּ מִצְרַיִם וַיִּשְׁמַע בֵּית פַּרְעֹה:

I podniósł głos swój z płaczem: i usłyszeli Micrejczyacy, i usłyszał dom Faraona.

ג וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אָחָיו אֲנִי יוֹסֵף הָעוֹד אָבִי חַי וְלֹא־יָכְלוּ אָחָיו
לַעֲנוֹת אֹתוֹ כִּי נִבְהָלוּ מִפָּנָיו:

I rzekł Josef do braci swoich: "Jam jest Josef. Czy jeszcze ojciec mój żyje?" I nie mogli bracia jego odpowiedzieć mu, gdyż złękli się przed nim.

ד וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אָחָיו גִּשְׁוֹ־נָא אֵלַי וַיִּגָּשׁוּ וַיֹּאמֶר אֲנִי יוֹסֵף אֲחִיכֶם
אֲשֶׁר־מָכַרְתֶּם אֹתִי מִצְרַיִמָּה:

I rzekł Josef do braci swoich: "Przystąpcie też do mnie!" I przystąpili.
I rzekł: "Jam jest Josef, brat wasz, coście sprzedali mnie do Micraim.

ה וַעֲתָה אֵל־תַּעֲצֹבוּ וְאֵל־יִחַר בְּעֵינֵיכֶם כִּי־מָכַרְתֶּם אֹתִי הִנֵּה כִּי
לְמַחֲיָה שָׁלַחֲנִי אֱלֹהִים לְפָנֵיכֶם:

Ale teraz nie smućcie się, i niech to przykrém nie będzie w oczach waszych, żeście mnie tu sprzedali: gdyż dla utrzymania was wysłał mnie Bóg przed wami.

ו כִּי־זֶה שְׁנָתִים הָרַעַב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ וְעוֹד חָמֵשׁ שָׁנִים אֲשֶׁר
אֵין־חֶרֶשׁ וְקָצִיר:

Bo oto już dwa lata głodu na ziemi, a jeszcze pięć lat, w których nie będzie ani orki, ani żniwa.

ז וַיִּשְׁלַחֲנִי אֱלֹהִים לְפָנֵיכֶם לָשׂוּם לָכֶם שְׂאֲרִית בָּאָרֶץ וּלְהַחֲיֹת
לָכֶם לְפָלִיטָה גְדֹלָה:

Wysłał mnie tedy Bóg przed wami, abym przygotował wam ostój na ziemi, i utrzymał przy życiu waszych, dla wieloznaczącego ocalenia.

ח ועתה לא-אתם שלחתם אתי הנה כי האלהים וישימני לאב
לפרעה ולארון לכל-ביתו ומשל בכל-ארץ מצרים:

I tak teraz nie wyście posłali mnie tutaj, lecz Bóg, który też postanowił
mnie ojcem Faraona i panem całego domu jego, i władcą w całym kraju
Micraim.

ט מהירו ועלו אל-אבי ואמרתם אליו פה אמר בנך יוסף שמני
אלהים לארון לכל-מצרים רדה אלי אל-תעמד:

Spieszcie się, a idźcie do ojca mojego, i powiedzcie mu: Tak rzecze syn
twój Josef: Postanowił mnie Bóg panem całego Micraimu, przyjdźże
do mnie, nie zwlekaj.

י וישבת בארץ-גשן והיית קרוב אלי אתה ובניך ובניך וצאנך
ובקרך וכל-אשר-לך:

I osiedzisz w ziemi Goszen, a będziesz blisko mnie, - ty, i synowie twoi,
i wnuki twoje, i trzody i bydło twoje, i wszystko co twoje.

יא וכלכלתי אתך שם כי-עוד חמש שנים רעב פן-תורש אתה
וביתך וכל-אשר-לך:

A będę cię żywił tam, - bo jeszcze pięć lat będzie głód; abyś nie zubożał
ty i dom twój, i wszystko, co twoje.

יב והנה עיניכם ראות ועיני אחי בנימין כי-פי המדבר אליכם:

A oto, oczy wasze widzą i oczy brata mojego, Binamina, że to usta
moje przemawiają do was.

יג והנדרתם לאבי את-כל-כבודי במצרים ואת כל-אשר ראיתם
ומהרתם והורדתם את-אבי הנה:

Opowiecie też ojcu mojemu o wszystkim chwale mojej w Micraim,
i o wszystkiém, coście widzieli, i pospieszycie się, i sprowadzicie ojca
mojego tutaj."

יד ויפל על-צוארי בנימן-אחיו ויבך ובנימן בכה על-צואריו:

I padł na szyję Binamina, brata swego, i płakał, a płakał też Benjamin
u szyi jego.

טו וינשק לכל-אחיו ויבך עליהם ואחרי כן דברו אחיו אתו:

I ucałował wszystkich braci swoich, i płakał, obejmując ich; poczem
rozmawiali bracia jego z nim.

טז וַחֲקֹל נִשְׁמַע בֵּית פַּרְעֹה לֵאמֹר בָּאוּ אֲחֵי יוֹסֵף וַיֵּיטֵב בְּעֵינֵי פַרְעֹה
וּבְעֵינֵי עֲבָדָיו:

A wieść rozniosła się w domu Faraona, i mówiono: Przybyli bracia Josefa! I było to przyjemném w oczach Faraona i w oczach sług jego.

יז וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל-יוֹסֵף אָמַר אֶל-אַחֶיךָ זֹאת עֲשׂוּ טַעֲנוּ
אֶת-בְּעִירְכֶם וּלְכוּ-בָאוּ אֶרֶץ כְּנָעַן:

I rzekł Faraon do Josefa: "Powiedz braciom swoim: Oto co wam uczynić, - objuczcie bydło wasze, a idźcie, udajcie się do ziemi Kanaan;

יח וַיִּקְחוּ אֶת-אֲבִיכֶם וְאֶת-בְּתִיכֶם וּבָאוּ אֵלַי וְאֶתְנָה לָכֶם אֶת-טוֹב
אֶרֶץ מִצְרַיִם וְאָכְלוּ אֶת-חֶלֶב הָאָרֶץ:

I zabierzcie ojca waszego i rodziny wasze, i przyjdźcie do mnie; a oddam wam wybór ziemi Micraim, i będziecie pożywali tuk ziemi.

יט וְאֶתְהָ צִוִּיתָהּ זֹאת עֲשׂוּ קְחוּ-לָכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עֲגָלוֹת לְטַפְכֶם
וּלְנִשְׁיָכֶם וּנְשֵׂאתֶם אֶת-אֲבִיכֶם וּבָאתֶם:

A tyś umocowany! - Oto co wam czynić: Weźcie sobie z ziemi Micraim wozów dla dziatek i dla żon waszych, przywieźcie ojca waszego, i przyjdźcie.

כ וַעֲיִנְכֶם אֶל-תַּחַס עַל-כְּלִיכֶם כִּי-טוֹב כָּל-אֶרֶץ מִצְרַיִם לָכֶם
הוּא:

A oko wasze niech nie żałuje sprzętów waszych, gdyż dobro całej ziemi Micraim waszém będzie."

כא וַיַּעֲשׂוּ-כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתֵּן לָהֶם יוֹסֵף עֲגָלוֹת עַל-פִּי פַרְעֹה וַיִּתֵּן
לָהֶם צֹדָה לַדֶּרֶךְ:

I uczynili tak synowie Israela; i dał im Josef wozy z polecenia Faraona, i dał im zapas na drogę.

כב לְכָלֶם נָתַן לְאִישׁ חֲלָפוֹת שְׂמָלֹת וּלְבִנְיָמִן נָתַן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת כֶּסֶף
וְחָמֵשׁ חֲלָפֹת שְׂמָלֹת:

Wszystkim im dał przemienne szaty; a Binjaminowi dał trzysta srebrników i pięć przemiennych szat.

כג וּלְאֶבְיוֹ שָׁלַח כְּזֹאת עֲשָׂרָה חֲמֹרִים נִשְׂאִים מְטוֹב מִצְרַיִם וְעֶשֶׂר
אַתְנַת נִשְׂאֹת בָּר וּלְחֶם וּמְזֹזִין לְאֶבְיוֹ לַדֶּרֶךְ:

A ojcu swojemu posłał również: dziesięć osłów, objuczonych dobrem Micraimu, i dziesięć oślic, objuczonych zbożem i chlebem i żywnością - dla ojca swego na drogę.

כַּד וַיִּשְׁלַח אֶת-אֶחָיו וַיֵּלְכוּ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֶל-תַּרְגִּזוֹ בְּדֶרֶךְ:

I wyprawił braci swoich, i poszli; a rzekł do nich: "Nie wadźcie się na drodze!"

כֹּה וַיֵּצְאוּ מִמִּצְרַיִם וַיָּבֹאוּ אֶרֶץ כְּנָעַן אֶל-יַעֲקֹב אָבִיהֶם:

I wyszli z Micraimu, i przybyli do ziemi Kanaan, do Jakóba, ojca swojego.

כֹּה וַיִּגְדּוּ לוֹ לֵאמֹר עוֹד יוֹסֵף חַי וְכִי-הוּא מִשְׁל בְּכָל-אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּפְגּוּ לָבוֹ כִּי לֹא-הָאִמִּין לָהֶם:

I oznajmili mu, mówiąc: "Jeszcze Josef żyje," i że on włada nad całą ziemią Micraim. I osłupiało serce jego; gdyż nie wierzył im.

כֹּה וַיַּדְּבֵרוּ אֵלָיו אֶת כָּל-דִּבְרֵי יוֹסֵף אֲשֶׁר דִּבֶּר אֲלֵהֶם וַיֵּרָא אֶת-הָעִנְיָנוֹת אֲשֶׁר-שָׁלַח יוֹסֵף לָשֹׂאת אֹתוֹ וַתַּחֲי רֵיחַ יַעֲקֹב אָבִיהֶם:

I powtórzyli mu wszystkie słowa Josefa, które mówił do nich; i zobaczył wozy, które przysłał Josef dla przewiezienia go; i ożył duch Jakóba, ojca ich.

כֹּה וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל רַב עוֹד-יוֹסֵף בְּנִי חַי אֵלָכָה וְאַךְ אֲנִי בְּטָרָם אָמוּת:

I rzekł Israel: "Dosyć! Jeszcze Josef, syn mój żyje? pójdę, a obaczę go, zanim umrę."

פרק מו

א וַיֵּסַע יִשְׂרָאֵל וְכָל-אֲשֶׁר-לוֹ וַיָּבֹא בְּאֶרֶץ שָׁבַע וַיִּזְבַּח זִבְחִים
לֵאלֹהֵי אָבִיו יִצְחָק:

I wyruszył Israel ze wszystkiem co miał; i przybyli do Beer-Szeba,
i złożył ofiary Bogu ojca swego, Ic'haka.

ב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל בְּמַרְאֵת הַלַּיְלָה וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב יַעֲקֹב
וַיֹּאמֶר הִנְנִי:

I rzekł Bóg do Israela w widzeniach nocy tej i zawołał: "Jakóbie,
Jakóbie!" I rzekł: "Oto jestem!"

ג וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי הֵאֱלֹהִים אָבִיךָ אֶל-תִּירָא מִרָדָה מִצְרִימָה כִּי-לִגְוִי
גָּדוֹל אֲשִׁימְךָ שָׁם:

I rzekł: "Jam Bóg, Bóg ojca twojego; nie obawiaj się zstąpić
do Micraimu; gdyż narodem wielkim uczynię cię tam!"

ד אֲנֹכִי אֶרְדּוּ עִמָּךְ מִצְרִימָה וְאֲנֹכִי אַעֲלֶיךָ גַּם-עֲלֶה וְיוֹסֵף יִשִּׁית יָדוֹ
עַל-עֵינֶיךָ:

Ja zstąpię z tobą do Micraim, i Ja też cię wywiodę; a Josef położy rękę
swą na oczy twoje!"

ה וַיָּקָם יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּשְׂאוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶת-יַעֲקֹב אָבִיהֶם
וְאֶת-טַפָּם וְאֶת-נְשֵׁיהֶם בְּעֶגְלוֹת אֲשֶׁר-שָׁלַח פֶּרְעָה לְשִׂאת אֹתוֹ:

I ruszył Jakób z Beer-Szeba; i powieźli synowie Israela Jakóba, ojca
swego, i dziatwę swą, i żony swoje, na wozach, które był posłał Faraon
dla przewiezienia go.

ו וַיָּקָחוּ אֶת-מִקְנֵיהֶם וְאֶת-רְכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ
מִצְרִימָה יַעֲקֹב וְכָל-זָרְעוֹ אֹתוֹ:

I zabrali bydło swoje i dobytek swój, który nabyli w ziemi Kanaan,
i przybyli do Micraim, Jakób i całe potomstwo jego z nim.

ז בָּנָיו וּבְנֵי בָנָיו אֹתוֹ בְּנֵתוֹ וּבְנֵת בָּנָיו וְכָל-זָרְעוֹ הֵבִיא אֹתוֹ
מִצְרִימָה:

Synów swoich i wnuków swoich z sobą, córki swoje i wnuczki swoje,
i całe potomstwo swoje sprowadził z sobą do Micraim.

ח וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיִם יַעֲקֹב וּבָנָיו בְּכֹר יַעֲקֹב
רְאוּבֵן:

A oto imiona synów Israela, przybyłych do Micraim: Jakób i synowie jego: Pierworodny Jakóba Reuben.

ט וּבְנֵי רְאוּבֵן חֲנוּךְ וּפְלֹוא וְחֶצְרוֹן וְכַרְמִי:

A synowie Reubena: Chanoch, i Fallu, i Checron, i Charmi.

י וּבְנֵי שִׁמְעוֹן יְמוּאֵל וְיָמִין וְאֶחָד וְיָכִין וְצֹחַר וְשָׂאוּל בֶּן־הַפְּנֵעִיט:

A synowie Szymeona: Jemuel, i Jamin, i Ohad, i Jachin, i Cochar, i Szaul, syn Kanaanejki.

יא וּבְנֵי לֵוִי גֵרְשׁוֹן קֶהַת וּמֶרָרִי:

A synowie Lewiego: Gerszon, Kehath i Merari.

יב וּבְנֵי יְהוּדָה עֵר וְאוֹנָן וְשֵׁלָה וּפָרֶץ וְזֵרַח וְיִמָּת עֵר וְאוֹנָן בְּאֶרֶץ
כְּנַעַן וַיְהִי בְנֵי־פָרֶץ חֶצְרוֹן וְחָמוּל:

A synowie Jehudy: Er, i Onan, i Szela, i Perec, i Zerach; ale umarł Er i Onan w ziemi Kanaanejskiej. A byli synowie Pereca: Checron i Chamul.

יג וּבְנֵי יִשָּׁשְׁכָר תּוֹלָע וּפְנֹה וַיּוֹב וְשִׁמְרוֹן:

A synowie Isachara: Thola, i Fuwa, i Job i Szymron.

יד וּבְנֵי זְבֻלֹן סֶרֶךְ וְאֵלּוֹן וַיַּחֲלָאֵל:

A synowie Zebuluna: Sered, i Elon i Jachleel.

טו אֵלֶּה בְנֵי לֵאָה אֲשֶׁר יָלְדָה לַיַּעֲקֹב בְּפָדָן אֲרָם וְאֵת דִּינָה בִּתּוֹ
כָּל־נַפְשׁ בָּנָיו וּבְנוֹתָיו שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ:

Oto synowie Lei, których urodziła Jakóbowi w Paddan-Aram, wraz z Diną, córką jego. Wszystkich dusz synów i córek jego, - trzydzieści i trzy.

טז וּבְנֵי גָד צַפְיֹן וְחֲנִי שׁוּנִי וְאַצָּבֶן עָרִי וְאַרְוִדִי וְאַרְאֵלִי:

A synowie Gada: Cyfjon, i Chaggi, Szuny, i Ecbon, Eri, i Arodi i Areli.

יז וּבְנֵי אָשֶׁר יִמְנָה וַיְשׁוּהָ וַיְשׁוּי וּבִרְעִיָּה וְשָׁרַח אַחֲתָם וּבְנֵי בִרְעִיָּה
חֶבֶר וּמַלְכִּיָּאל:

A synowie Aszera: Imna, i Iszwa, i Iszwi, i Berya i Serach, siostra ich; a synowie Beryi: Cheber i Malkiel.

יח אֵלֶּה בְּנֵי זִלְפָּה אֲשֶׁר־נָתַן לָבָן לְלֵאָה בִּתּוֹ וַתֵּלֶד אֶת־אֵלֶּה לְיַעֲקֹב
יֵשׁ עֶשְׂרֵה נַפְשׁ:

Oto synowie Zylpy, którą dał Laban Lei, córce swojej, a urodziła ich Jakóbowi; szesnaście dusz.

יט בְּנֵי רָחֵל אֵשֶׁת יַעֲקֹב יוֹסֵף וּבִנְיָמִן:

Synowie Racheli, żony Jakóba: Josef i Binjamin.

כ וַיֵּלֶד לְיוֹסֵף בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר יָלְדָה־לוֹ אֲסֶנַת בַּת־פּוּטִי פָּרֶעַ
כָּהֵן אֵן אֶת־מְנַשֶּׁה וְאֶת־אֶפְרַיִם:

I urodzili się Josefowi (synowie) w ziemi Micraim, których urodziła mu Osnath, córka Poti-Fery, kapłana Onu: Menasze i Efraim.

כא וּבְנֵי בִנְיָמִן בֶּלַע וְבֶכֶר וְאַשְׁבֵּל גֵּרָא וְנַעֲמָן אַחֵי וְרֹאשׁ מַמְפִּים וְחַפִּים
וְאַרְדִּי:

A synowie Binjamina: Bela, i Becher, i Aszbel, Gera i Naaman, Echi, i Rosz, Muppim, i Chuppim i Ard.

כב אֵלֶּה בְּנֵי רָחֵל אֲשֶׁר יָלַד לְיַעֲקֹב כָּל־נַפְשׁ אַרְבָּעָה עָשָׂר:

Oto synowie Racheli, którzy się urodzili Jakóbowi; wszystkich dusz czternaście.

כג וּבִנְיָדֵן חֲשִׁים:

A synowie Dana: Chuszym.

כד וּבְנֵי נַפְתָּלִי יַחֲזֵאֵל וְגוּנִי וַיִּצֵּר וְשִׁלֵּם:

A synowie Naftalego: Jachceel, i Guni, i Jecer i Szyllem.

כה אֵלֶּה בְּנֵי בִלְהָה אֲשֶׁר־נָתַן לָבָן לְרָחֵל בִּתּוֹ וַתֵּלֶד אֶת־אֵלֶּה
לְיַעֲקֹב כָּל־נַפְשׁ שִׁבְעָה:

Oto synowie Bilhy, którą dał Laban Racheli, córce swojej, a urodziła ich Jakóbowi: wszystkich dusz siedm.

כו כָּל־הַנַּפְשׁ הַבָּאָה לְיַעֲקֹב מִצְרַיִמָּה יֵצְאִי יָרְכוּ מִלְּבַד נָשִׁי
בְּנֵי־יַעֲקֹב כָּל־נַפְשׁ שְׁשִׁים וְשֵׁשׁ:

Wszystkich dusz przybyłych z Jakóbem do Micraim, wyszłych z bioder jego, oprócz żon synów Jakóba, - wszystkich dusz było sześćdziesiąt i sześć.

כז וּבְנֵי יוֹסֵף אֲשֶׁר־יָלְדָהּ לוֹ בְּמִצְרַיִם נָפֶשׁ שְׁנַיִם כָּל־הַנֶּפֶשׁ
לְבֵית־יַעֲקֹב הִבָּאָה מִצְרַיִמָּה שִׁבְעִים:

A synów Josefa, którzy mu się urodzili w Micraim - dusz dwie.
Wszystkich dusz domu Jakóba przybyłych do Micraim było
siedmdziesiąt.

כח וְאֶת־יְהוּדָה שָׁלַח לְפָנָיו אֶל־יוֹסֵף לְהוֹרֹת לְפָנָיו גִּשְׁנָה וַיָּבֹאוּ
אֶרְצָה גִּשְׁן:

A Jehudę wysłał przed sobą do Josefa, aby mu wskazał drogę do Goszen.
I przybyli do ziemi Goszen.

כט וַיֵּאסֶר יוֹסֵף מְרֻכָּבָתוֹ וַיַּעַל לְקִרְאֹת־יִשְׂרָאֵל אָבִיו גִּשְׁנָה וַיֵּרָא
אֵלָיו וַיִּפֹּל עַל־צַוְאָרָיו וַיִּבֶךְ עַל־צַוְאָרָיו עוֹד:

I zaprzagł Josef wóz swój, i wyjechał na spotkanie Israela, ojca swojego,
do Goszen; a gdy mu się ukazał, padł na szyję jego, i płakał u szyi jego
długo.

ל וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־יוֹסֵף אָמוּתָה הַפֶּעַם אַחֲרַי רְאוּתִי אֶת־פָּנֶיךָ כִּי
עוֹדֶךָ חַי:

I rzekł Israel do Josefa: "Teraz już mogę umrzeć po ujrzeniu oblicza
twojego, że jeszcze żyjesz!"

לא וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אָחָיו וְאֶל־בֵּית אָבִיו אָעֵלָה וְאֶנִּידָה לְפָרְעָה
וְאֹמְרָה אֵלָיו אָחִי וּבֵית־אָבִי אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ־כְּנָעַן בָּאוּ אֵלָי:

I rzekł Josef do braci swoich, i do domu ojca swego: "Pójdę i doniosę
Faraonowi, i powiem mu: Bracia moi i dom ojca mojego, którzy byli
w ziemi Kanaan, przybyli do mnie.

לב וְהָאֲנָשִׁים רָעִי צֹאן כִּי־אֲנָשֵׁי מִקְנֶה הָיוּ וְצֹאֲנָם וּבָקָרָם וְכָל־אֲשֶׁר
לָהֶם הֵבִיאוּ:

A ci ludzie są pasterze trzód; gdyż hodownikami bydła zawsze byli,
a trzody swoje i bydło swoje i wszystko, co do nich należy, sprowadzili.

לג וְהָיָה כִּי־יִקְרָא לָכֶם פָּרְעָה וְאָמַר מַה־מַּעֲשֵׂיכֶם:

I będzie, gdy zawezwie was Faraon, i powie: Jakie zatrudnienie wasze?

לד וְאֹמַרְתֶּם אֲנָשֵׁי מִקְנֶה הָיוּ עֹבְדֵיךָ מִנְּעוּרֵינוּ וְעַד־עַתָּה גַם־אֲנַחְנוּ
גַם־אֲבֹתֵינוּ בַּעֲבוּר תִּשְׁבוּ בְּאֶרֶץ גִּשְׁן כִּי־תוֹעֵבַת מִצְרַיִם כָּל־רָעָה
צֹאן:

To powiecie: hodownikami bydła byli słudzy twoi od młodości naszej
aż dotąd, - i my i ojcowie nasi; - abyście osiedli w ziemi Goszen; gdyż
obrzydzeniem dla Micrejczyków jest każdy pasterz trzód."

פרק מז

א וַיָּבֹא יוֹסֵף וַיְגִיד לְפָרְעָה וַיֹּאמֶר אָבִי וְאָחִי וְצֹאנָם וּבָקָרָם
וְכָל־אֲשֶׁר לָהֶם בָּאוּ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן וְהֵנָּה בְּאֶרֶץ גִּשְׁן:

I przybył Josef i doniósł Faraonowi, i rzekł: "Ojciec mój i bracia moi i trzody ich, i bydło ich, wszystko co do nich należy, przybyli z ziemi Kanaan, - a oto są w ziemi Goszen."

ב וּמִקְצֵה אָחִיו לָקַח חֲמִשָּׁה אָנָשִׁים וַיַּצִּגֵם לִפְנֵי פָרְעָה:

I część braci swoich zabrał, pięciu mężów, i przedstawił ich Faraonowi.

ג וַיֹּאמֶר פָּרְעָה אֶל־אָחִיו מִה־מַּעֲשֵׂיכֶם וַיֹּאמְרוּ אֶל־פָּרְעָה רַעְיָה
צֹאן עֲבָדֶיךָ גַּם־אֲנַחְנוּ גַּם־אֲבוֹתֵינוּ:

I rzekł Faraon do braci jego: "Jakież zatrudnienie wasze?"

I odpowiedzieli Faraonowi: "Pasterzami trzód są słudzy twoi, i my i ojcowie nasi."

ד וַיֹּאמְרוּ אֶל־פָּרְעָה לְגֹר בְּאֶרֶץ בְּאֵנוּ כִּי־אֵין מְרֻעָה לְצֹאן אֲשֶׁר
לְעֲבָדֶיךָ כִּי־כִבֵּד הָרָעַב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְעַתָּה יֵשְׁבוּ־נָא עֲבָדֶיךָ
בְּאֶרֶץ גִּשְׁן:

I rzekli do Faraona: "Przemieszkować w kraju tym przybyliśmy, gdyż niema pastwiska dla trzód sług twoich, bo ciężkim głód w ziemi Kanaan; a teraz niechże osiadą słudzy twoi w ziemi Goszen!"

ה וַיֹּאמֶר פָּרְעָה אֶל־יוֹסֵף לֵאמֹר אָבִיךָ וְאָחִיךָ בָּאוּ אֵלֶיךָ:

I rzekł Faraon do Josefa, mówiąc: "Ojciec twój i bracia twoi przybyli do ciebie:

ו אֶרֶץ מִצְרַיִם לִפְנֶיךָ הוּא בְּמִיטֵב הָאֶרֶץ הוֹשֵׁב אֶת־אָבִיךָ
וְאֶת־אָחִיךָ יֵשְׁבוּ בְּאֶרֶץ גִּשְׁן וְאִם־יִדְעָתָּ וַיֵּשְׁבוּ־בָם אַנְשֵׁי־חֵיל
וּשְׁמָתָם שָׂרֵי מִקְנֶה עַל־אֲשֶׁר־לִי:

Ziemia Micraim przed tobą jest; na wyborze ziemi usadów ojca twojego i braci twoich, niech osiadą w ziemi Goszen; a jeśli wiadomo ci, że są między nimi ludzie dzielni, to ustanowisz ich nadzorcami bydła mojego."

ז וַיָּבֹא יוֹסֵף אֶת־יַעֲקֹב אָבִיו וַיַּעֲמִדְהוּ לִפְנֵי פָרְעָה וַיְבָרֶךְ יַעֲקֹב
אֶת־פָּרְעָה:

I sprowadził Josef Jakóba, ojca swojego, i przedstawił go Faraonowi;
i pobłogosławił Jakób Faraona.

ח וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יַעֲקֹב כַּמָּה יָמֵי שְׁנֵי חַיֶּיךָ:

I rzekł Faraon do Jakóba: "Ileż dni - lat życia twój?"

ט וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־פַּרְעֹה יָמֵי שְׁנֵי מִגֻּרֵי שְׁלָשִׁים וּמֵאת שָׁנָה מַעַט
יָרְעִים הָיוּ יָמֵי שְׁנֵי חַיֵּי וְלֹא הִשְׁיִגּוּ אֶת־יָמֵי שְׁנֵי חַיֵּי אָבִתִּי בְיָמֵי
מִגֻּרֵיהֶם:

I rzekł Jakób do Faraona: "Dni-lat pielgrzymstwa mojego - sto
trzydzieści lat; krótkie i smutne były dni - lata życia mojego, i nie
doszły dni-lat życia ojców moich w dniach pielgrzymstwa ich."

י וַיְבָרֶךְ יַעֲקֹב אֶת־פַּרְעֹה וַיֵּצֵא מִלִּפְנֵי פַרְעֹה:

I pobłogosławił Jakób Faraona, i wyszedł z przed oblicza Faraona.

יא וַיּוֹשֶׁב יוֹסֵף אֶת־אָבִיו וְאֶת־אֶחָיו וַיִּתֵּן לָהֶם אֶחָזָה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
בְּמִיֶּשֶׁב הָאֶרֶץ בְּאֶרֶץ רַעַמְסֵס כַּאֲשֶׁר צִוָּה פַּרְעֹה:

I osiedlił Josef ojca swego i braci swoich, i nadał im posiadłość w ziemi
Micraim, w wyborowej ziemi, w ziemi Rameses, jak rozkazał Faraon.

יב וַיַּכְלִל יוֹסֵף אֶת־אָבִיו וְאֶת־אֶחָיו וְאֵת כָּל־בֵּית אָבִיו לֶחֶם לֶפֶי
הַטָּף:

I zaopatrywał Josef ojca swojego, i braci swoich, i cały dom ojca swego
chlebem, stosownie do dziatwy.

יג וְלֶחֶם אֵין בְּכָל־הָאֶרֶץ כִּי־כָבֵד הָרָעָב מְאֹד וַתִּלָּה אֶרֶץ מִצְרַיִם
וְאֶרֶץ כְּנַעַן מִפְּנֵי הָרָעָב:

A chleba już nie było w całej ziemi, bo ciężkim był głód bardzo;
i wycieńczona była ziemia Micraim i ziemia Kanaan z przyczyny głodu.

יד וַיִּלְקֹט יוֹסֵף אֶת־כָּל־הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בְּאֶרֶץ־מִצְרַיִם וּבְאֶרֶץ כְּנַעַן
בְּשֹׁבֵר אֲשֶׁר־הֵם שֹׁבְרִים וַיָּבֹא יוֹסֵף אֶת־הַכֶּסֶף בֵּיתָה פַּרְעֹה:

I zebrał Josef wszystkie pieniądze, które się znajdowały w ziemi
Micraim i w ziemi Kanaan za żywność, którą kupowali; i wniósł Josef
pieniądze te do domu Faraona.

טו וַיִּתֵּם הַכֶּסֶף מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּמֵאֶרֶץ כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ כָּל־מִצְרַיִם
אֶל־יוֹסֵף לֵאמֹר הִבֵּה־לָּנוּ לֶחֶם וְלָמָּה נָמוּת נְגִידֶךָ כִּי אָפֶס כֶּסֶף:

Ale wyczerpały się pieniądze w ziemi Micraim i w ziemi Kanaan;
i przybyli wszyscy Micrejczycy do Josefa, mówiąc: "Daj nam chleba.
Czemu mamy umierać przed tobą? Bo - nie staje pieniędzy!"

טז וַיֹּאמֶר יוֹסֵף הִבּוּ מִקְנֵיכֶם וְאֶתְנֶה לָכֶם בְּמִקְנֵיכֶם אִם-אֵפֶס כֶּסֶף:

I rzekł Josef: "Sprowadźcie bydło wasze, a dam wam za bydło wasze,
jeżeli nie staje pieniędzy."

יז וַיָּבִיאוּ אֶת-מִקְנֵיהֶם אֶל-יוֹסֵף וַיִּתֵּן לָהֶם יוֹסֵף לֶחֶם בַּסּוּסִים
וּבְמִקְנֵה הַצֹּאן וּבְמִקְנֵה הַבָּקָר וּבְחֲמֹרִים וַיִּנְהַלֵּם בַּלֶּחֶם
בְּכָל-מִקְנֵהוֹם בַּשָּׁנָה הַהוּא:

I sprowadzili bydło swoje do Josefa; i dał im Josef chleba za konie, i za
stada owiec, i za stada wołów, i za osły; - i wspierał ich chlebem
za wszystko bydło ich w roku onym.

יח וַתֵּתֶם הַשָּׁנָה הַהוּא וַיָּבֹאוּ אֵלָיו בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֹא-נִכְחַד
מֵאֲדָנִי כִּי אִם-תֶּם הַכֶּסֶף וּמִקְנֵה הַבְּהֵמָה אֶל-אֲדֹנִי לֹא נִשְׁאָר לַפָּנִי
אֲדֹנִי בְלֹתִי אִם-נִגְוִיתָנוּ וְאֲדָמְתָנוּ:

I upłynął rok ów; i przyszli doń roku drugiego, i powiedzieli mu: "Nie
zataim przed panem naszym, że gdy wyczerpały się pieniądze, a stada
bydła u pana naszego są, nie pozostało nic przed panem naszym, prócz
ciała naszego i ziemi naszej.

יט לָמָּה נָמוּת לְעֵינֶיךָ גַּם-אֲנַחְנוּ גַּם אֲדָמְתָנוּ קָנָה-אֶתְנוּ וְאֶת-אֲדָמְתָנוּ
בַּלֶּחֶם וַנִּהְיֶה אֲנַחְנוּ וְאֲדָמְתָנוּ עֲבָדִים לַפֶּרְעָה וְתֵן-זֶרַע וַנִּחְיֶה וְלֹא
נָמוּת וְהָאֲדָמָה לֹא תִשָּׂם:

Czemu zamierać nam przed oczyma twojemi - i nam i ziemi naszej?
Kup nas i ziemię naszą za chléb, a będziem my z ziemią naszą
niewolnikami Faraona; tylko daj nasienia, abyśmy żyli, a nie pomarli,
a ziemia nie spustoszała."

כ וַיִּקֶן יוֹסֵף אֶת-כָּל-אֲדָמַת מִצְרַיִם לַפֶּרְעָה כִּי-מָכְרוּ מִצְרַיִם אִישׁ
שָׂדֵהוּ כִּי-חֹזֶק עַל־הֶם הָרָעַב וַתְּהִי הָאָרֶץ לַפֶּרְעָה:

I tak kupił Josef wszystką ziemię Micraim dla Faraona, bo sprzedali
Micrejczycy, każdy pole swoje, gdyż wzmógł się między nimi głód.
I dostała się ziemia Faraonowi.

כא וְאֶת-הָעָם הָעֶבְרִי אֹתוֹ לָעָרִים מִקָּצֵה גְבוּל-מִצְרַיִם וְעַד-קָצֵהוּ:
A lud przeniósł on do miast, od końca granic Micraimu, do końca jego.

כב רק אדמת הפהנים לא קנה כי חק לפהנים מאת פרעה ואכלו
את-חם אשר נתן להם פרעה על-כן לא מכרו את-אדמתם:

Tylko ziemi kapłańskiej nie kupił, gdyż udział wyznaczony był dla
kapłanów przez Faraona, i żywili się wyznaczonym udziałem swoim,
który dał im Faraon; przeto nie sprzedawali ziemi swojej.

כג ויאמר יוסף אל-העם הן קניתי אתכם היום ואת-אדמתכם
לפרעה הא-לכם זרע וזרעתם את-האדמה:

I rzekł Josef do ludu: "Oto kupiłem dzisiaj was i ziemię waszą dla
Faraona: oto macie ziarno, i zasiejcie ziemię.

כד והיה בתבואת ונתתם חמישית לפרעה וארבע הידת יהיה לכם
לזרע השדה ולאכלכם ולאשר בבתיכם ולאכל לטפכם:

I będzie przy żniwie, oddacie piątą część Faraonowi, a cztery części
zostaną wam na zasiew pól, i na pożywienie dla dziatwy waszej."

כה ויאמרו החיתנו נמצא-חן בעיני אדני והיינו עבדים לפרעה:

I rzekli: "Zachowałeś nas przy życiu! Niechaj znajdziemy łaskę w oczach
pana naszego, i niechaj będziemy niewolnikami Faraona!"

כו וישם אתה יוסף לחק עד-היום הנה על-אדמת מצרים לפרעה
לחמש רק אדמת הפהנים לבדם לא היתה לפרעה:

I ustanowił to Josef za prawo aż do dnia dzisiejszego na ziemi Micraim:
Faraonowi piątą część. Jedna tylko ziemia kapłanów nie dostała się
Faraonowi.

כז וישב ישראל בארץ מצרים בארץ גשן ויאחזו בה ויפרו וירבו
מאד:

I osiadł Israel w ziemi Micraim, w krainie Goszen; i nabywali posiadłości
w niej, i rozplenili się i rozmnożyli się wielce.

כח ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי-יעקב שני
חיייו שבע שנים וארבעים ומאת שנה:

I żył Jakób w ziemi Micraim siedmnaście lat; a było dni Jakóba, - lat
życia jego, - sto czterdzieści i siedm lat.

כט ויקרבו ימי-ישראל למות ויקרא לבנו ליוסף ויאמר לו אם-נא
מצאתי חן בעיניך שים-נא ידך תחת ירכי ועשית עמדי חסד
ואמת אל-נא תקברני במצרים:

I zbliżył się czas Izraela, aby umarł; i wezwał syna swego, Josefa, i rzekł do niego: "Jeżelim téż znalazł łaskę w oczach twoich, połóżże rękę twoją pod biodro moje, i okaż mi miłość i wierność; nie chciej pochować mnie w Micraim!

לֹא יִשְׁכְּבֹתִי עִם־אֲבֹתִי וְנִשְׁאָתֵנִי מִמִּצְרַיִם וְקִבְּרֹתֵנִי בְּקִבְרֹתָם וַיֹּאמֶר
אַנֹכִי אֲעֲשֶׂה כְּדִבְרֶךָ:

A gdy spoczne przy ojcach moich, wyniesiesz mnie z Micraim, i pochowasz mnie w grobie ich!" I rzekł: "Uczynię podług słowa twójego!"

לֹא וַיֹּאמֶר הַשְׁבְּעָה לִּי וַיִּשָּׁבַע לוֹ וַיִּשְׁתַּחוּ יִשְׂרָאֵל עַל־רֹאשׁ הַמֶּטֶה:

I rzekł: "Przysiąż mi!" I przysiągł mu. I pokłonił się Israel w głowach łoża.

פרק מח

א וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר לְיוֹסֵף הִנֵּה אָבִיךָ חָלָה וַיִּקְחַתְּ אֶת־שְׁנֵי בָנָיו עִמּוֹ אֶת־מְנַשֶּׁה וְאֶת־אֶפְרַיִם:

I stało się po wypadkach tych, że doniesiono Josefowi: "Oto ojciec twój zachorował!" I zabrał obu synów ze sobą: Menasze i Efraima.

ב וַיַּגֵּד לְיַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הִנֵּה בִנִּי יוֹסֵף בָּא אֵלַיךָ וַיַּתְחִיזֵךְ יִשְׂרָאֵל וַיָּשָׁב עַל־הַמֶּטֶה:

I oznajmiono Jakóbowi, mówiąc: "Oto syn twój, Josef, przybył do ciebie!" I wysilił się Israel, i usiadł na łożu.

ג וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־יוֹסֵף אֵל שְׁדֵי נִרְאָה־אֵלַי בְּלוֹז בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיִּבָּרֶךְ אֹתִי:

I rzekł Jakób do Josefa: "Bóg Wszechpotężny objawił mi się w Luz, w ziemi Kanaan, i błogosławił mi.

ד וַיֹּאמֶר אֵלַי הֲנִי מִפָּרָךְ וְהִרְבִּיתִךָ וַנִּתְחַיֶּה לְקַהֵּל עַמִּים וַנִּתְחַיֶּה אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת לְזֶרַעךָ אַחֲרֶיךָ אַחֲזִית עוֹלָם:

I rzekł do mnie: Oto rozplenię i rozmnożę cię i wywiodę z ciebie zbór narodów, i oddam ziemię tę potomstwu twojemu po tobie w posiadanie wieczne.

ה וַעֲתָה שְׁנֵי־בָנֶיךָ הַנּוֹלָדִים לָךְ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם עַד־בָּאִי אֵלַיךָ מִצְרַיִמָּה לִי־הֵם אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה כִּרְאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן יִהְיוּ־לִי:

A teraz dwaj synowie twoi, którzy ci się urodzili w ziemi Micraim, przed przybyciem mojem do ciebie, do Micraim, moimi oni: Efraim i Menasze jako Reuben i Szymeon będą mi.

ו וּמִזִּלְדֹתֶךָ אֲשֶׁר־הוֹלִדְתָּ אַחֲרֵיהֶם לָךְ יִהְיוּ עַל שֵׁם אַחֵיהֶם יִקְרָאוּ בְּנִחְלָתָם:

Dzieci wszakże, które urodzą się z ciebie, po nich, twoje będą: imieniem braci swoich nazywani będą w udziale ich.

ז וַאֲנִי בָבֹאִי מִפָּדֶן מֵתָה עָלַי רַחֵל בְּאֶרֶץ כְּנָעַן בְּדֶרֶךְ בְּעוֹד כְּבָרְת־אֶרֶץ לְבֹא אֶפְרַתָּה וְאֶקְבְּרָהּ שָׁם בְּדֶרֶךְ אֶפְרַת הוּא בֵּית לְחָם:

Ja zaś... gdy wracałem z Paddan, umarła mi Rachel w ziemi Kanaan, w drodze, gdy pozostała jeszcze przestrzeń ziemi, aby przybyć do Efraty; i pochowałem ją tam na drodze do Efraty, czyli Bet-Lechem."

ח וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־בְּנֵי יוֹסֵף וַיֹּאמֶר מִי־אַלֶּה:

I spostrzegł Israel synów Josefa i rzekł: "Któż ci są?"

ט וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אָבְיוֹ בְּנֵי הֵם אֲשֶׁר־נָתַן־לִי אֱלֹהִים בָּזֶה וַיֹּאמֶר קָחֶם־נָא אֵלַי וְאֶבְרָכֶם:

I odpowiedział Josef ojcu swojemu: "Synowie to moi, których dał mi tu Bóg." I rzekł: "Przyprowadźcie ich do mnie, a pobłogosławię ich."

י וַעֲיִנֵי יִשְׂרָאֵל כָּבְדוּ מִזְקֵן לֹא יוּכַל לִרְאוֹת וַיֵּגֶשׁ אֹתָם אֵלָיו וַיִּשָּׂק לָהֶם וַיַּחֲבֹק לָהֶם:

A oczy Israela przytępiły się od starości; nie mógł dojrzeć. I przybliżył ich do niego, a on ucałował ich, i uściskał ich.

יא וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־יוֹסֵף רְאֵה בָנֶיךָ לֹא פָלַלְתִּי וְהִנֵּה הָרְאָה אֹתִי אֱלֹהִים גַּם אֶת־זֶרְעֶךָ:

I rzekł Israel do Josefa: "Oglądać oblicza twój nie spodziewałem się, a oto pokazał mi Bóg i potomstwo twoje!"

יב וַיּוֹצֵא יוֹסֵף אֹתָם מֵעַם בְּרָכָיו וַיִּשְׁתַּחוּ לְאִפְיוֹ אֶרֶצָה:

I usunął ich Josef od kolan jego, i pokłonił się twarzą ku ziemi.

יג וַיִּקַּח יוֹסֵף אֶת־שְׁנֵיהֶם אֶת־אֶפְרַיִם בְּיָמִינוֹ מִשְׁמָאל יִשְׂרָאֵל וְאֶת־מְנַשֶּׁה בְּשְׂמָאלוֹ מִיְּמִין יִשְׂרָאֵל וַיֵּגֶשׁ אֵלָיו:

I wziął Josef obudwu, - Efraima prawą ręką swoją, po lewej Israela, a Menaszę lewą ręką swoją, po prawej Israela, - i przybliżył ich ku niemu.

יד וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל אֶת־יָמִינוֹ וַיָּשֶׁת עַל־רֹאשׁ אֶפְרַיִם וְהָיָה הַצָּעִיר וְאֶת־שְׂמָאלוֹ עַל־רֹאשׁ מְנַשֶּׁה שְׂכַל אֶת־יְדָיו כִּי מְנַשֶּׁה הַבְּכוֹר:

Ale wyciągnął Israel prawicę swoją, i położył ją na głowę Efraima, lubo był młodszy, a lewą rękę swoją na głowę Menaszy. Umyślnie przełożył ręce swoje, choć Menasze był pierworodnym.

טו וַיְבָרֶךְ אֶת־יוֹסֵף וַיֹּאמֶר הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר הִתְהַלַּכְנוּ אִבְתִּי לִפְנֵי אֲבֹרָהֶם וַיִּצְחַק הָאֱלֹהִים הָרַעָה אֹתִי מֵעוֹדִי עַד־הַיּוֹם הַזֶּה:

I błogosławił Josefowi i rzekł: "Bóg, przed którego obliczem postępowali ojcowie moi, Abraham i Ic'hak, Bóg, który mnie prowadził od początku istnienia mojego aż do dnia obecnego,

וַיְבָרֶכֶת אֶת-יִשְׂרָאֵל אֶת-הַנְּעָרִים וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמֵי
וְשֵׁם אֲבֹתֵי אֲבֹתָהֶם וַיִּצְחַק וַיִּדְגּוּ לָרֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ:

Anioł, który wybawił mnie od wszelkiego zła, niechaj błogosławi tym chłopiętom; niechaj mianowane będzie na nich imię moje i imię ojców moich, Abrahama i Ic'haka, i niechaj rozrosną się w mnóstwo w pośród ziemi!"

וַיֵּרָא יוֹסֵף כִּי-יָשִׁית אָבִיו יָד-יְמִינוֹ עַל-רֹאשׁ אֶפְרַיִם וַיֵּרַע בְּעֵינָיו
וַיִּתְמַךְ יָד-אָבִיו לְהַסִּיר אֹתָהּ מֵעַל רֹאשׁ-אֶפְרַיִם עַל-רֹאשׁ מְנַשֶּׁה:

I zobaczył Josef, iż położył chce ojciec jego rękę prawą swoją na głowę Efraima, i nie podobało się to w oczach jego; i ujął rękę ojca swojego, aby przenieść ją z głowy Efraima na głowę Menaszy.

וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל-אָבִיו לֹא-כֵן אָבִי כִּי-זֶה הַבְּכֹר שִׁים יְמִינִךָ
עַל-רֹאשׁוֹ:

I rzekł Josef do ojca swego: "Nie tak, ojczy mój! gdyż ten jest pierworodny; połącz prawicę twoją na głowę jego."

וַיִּמָּאן אָבִיו וַיֹּאמֶר יָדְעֵתִי בְנִי יָדְעֵתִי גַם-הוּא יִהְיֶה-לָּעַם וְגַם-הוּא
יִגְדֹּל וְאוֹלָם אָחִיו הַקָּטָן יִגְדֹּל מִמֶּנּוּ וְזָרְעוֹ יִהְיֶה מְלֹא-הַגּוֹיִם:

Ale wzbraniał się ojciec jego, i rzekł: "Wiem, synu mój, wiem! I z niego powstanie lud; i on będzie wielkim; wszakże brat jego młodszy większym będzie od niego, a ród jego będzie mnóstwem plemion."

כַּ וַיְבָרְכֶם בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בָּךְ יְבָרַךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר יְשׁוּעָה
אֱלֹהִים בְּאֶפְרַיִם וּכְמִנְשֶׁה וַיִּשֶׂם אֶת-אֶפְרַיִם לִפְנֵי מְנַשֶּׁה:

I błogosławił im w on dzień, mówiąc: "Tobą błogosławić będzie Israel w słowach: "Oby uczynił cię Bóg jako Efraima i jako Menaszę!"
I przełożył Efraima nad Menaszę.

כָּא וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל-יוֹסֵף הִנֵּה אָנֹכִי מֵת וְהָיָה אֱלֹהִים עִמָּכֶם וְהָשִׁיב
אֶתְכֶם אֶל-אֶרֶץ אֲבֹתֵיכֶם:

I rzekł Israel do Josefa: "Oto ja umieram, a będzie Bóg z wami, i przywróci was do ziemi ojców waszych..."

כב וַאֲנִי נָתַתִּי לְךָ שָׂכָם אֶחָד עַל־אֶחָיְךָ אֲשֶׁר לָקַחְתִּי מִיַּד הָאֱמֹרִי
בְּחֶרֶב־יָד וּבְקִשְׁתִּי:

Ja zaś daję ci udział jeden więcej niż braciom twoim, z tego, co zdobędę
z ręki Emorejczyka mieczem moim i łukiem moim."

פרק מט

א וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל־בָּנָיו וַיֹּאמֶר הֶאֱסָפוּ וְאֲנִידָה לָכֶם אֶת אֲשֶׁר־יִקְרָא
אֶתְכֶם בְּאַחֲרִית הַיָּמִים:

I wezwał Jakób synów swoich i rzekł: "Zbierzcie się a oznajmię wam, co spotka was w późnych czasach!

ב הִקְבְּצוּ וְשִׁמְעוּ בְנֵי יַעֲקֹב וְשִׁמְעוּ אֶל־יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם:

Zgromadźcie się i posłuchajcie, synowie Jakóba, a słuchajcie Israela, ojca waszego!

ג רְאוּבֵן בְּכֹרִי אַתָּה כָּחִי וְרֵאשִׁית אוֹנִי יֵתֶר שְׂאֵת וְיֵתֶר עָז:

Reuben, pierworodny tyś mój, siła moja i pierwiastek mocy mojej!
Pierwszeństwo byś miał w dostojęństwie i pierwszeństwo w potędze;

ד פָּחַז כַּמִּים אֶל־תּוֹתֵר כִּי עָלִיתָ מִשְׁכְּבִי אָבִיךָ אֲזַ חֲלַלְתָּ יְצוּעֵי
עָלָה:

Ale porywczosć była jako powódź; pierwszeństwa mieć nie będziesz! Boś wstąpił na łożo ojca twojego; wtedy znieważyłeś łożo moje wysokie.

ה שִׁמְעוֹן וְלֵוִי אֲחִים כָּלִי חָמָס מִכְּרַתִּיהֶם:

Szymeon i Lewi to bracia: narzędziami rozboju miecze ich!

ו בְּסֹדֶם אֶל־תָּבֹא נַפְשִׁי בְּקֹהֶלֶם אֶל־תִּתְּחַד כְּבֹדִי כִּי בְּאַפִּם הָרְגוּ
אִישׁ וּבִרְצֹנָם עָקְרוּ־שׁוֹר:

W radę ich nie wnijdź duszo moja! Ze zborem ich nie łącz się sławo moja! Bo w gniewie swoim zabili męża, a w swywoli swej kaleczyli wołu.

ז אָרוּר אָפֶם כִּי עָז וְעִבְרָתָם כִּי קָשְׁתָּה אֶחְלָקֶם בִּיעֲקֹב וּבְיִצְחָק
בְּיִשְׂרָאֵל:

Przekłęty gniew ich, gdyż zawzięty, i zapalczywość ich, gdyż okrutna!
Rozdzielę ich w Jakóbie, a rozproszę ich w Israelu.

ח יְהוּדָה אַתָּה יוֹדוּךָ אֲחִיךָ יִדְךָ בְּעֶרְףְּ אֲבִיךָ יִשְׁתַּחֲוּוּ לָךְ בְּנֵי
אָבִיךָ:

Jehudo! ciebie wysławiać będą bracia twoi; ręka twoja na karku wrogów twoich; korzyć się tobie będą synowie ojca twojego.

ט גִּיּוֹר אֲרִיָּה יְהוּדָה מִטָּרֶף בְּנֵי עֲלִיתָ כָּרַע רַבֵּן כְּאֲרִיָּה וּכְלָבִיא מִי
יְקִימֵנִי:

Młody lwie Jehudo! Na zdobyczy, synu mój, wzrosłeś! Przykląkł,
przyległ jako lew, jako lwica: któż pobudzi go?

י לֹא־יִסּוּר שִׁבְט מִיהוּדָה וּמִחֶקֶק מִבֵּין רַגְלָיו עַד כִּי־יָבֵא שִׁילָה
[שִׁילֹן] וְלוֹ יִקְהֶת עַמִּים:

Nie ustąpi berło od Jehudy, ani buława z pomiędzy stóp jego, póki nie
przyjdzie do Szylo, a jemu posłuszeństwo plemion!

יב אֲסָרִי לִנְפֹן עִירָה [עִירוֹן] וְלִשְׂרָקָה בְּנֵי אֲתָנוּ כֶּבֶס בֵּינָן לְבָשׁוּ
וּבָדָם־עֲנָבִים סוּתָה [סוּתוֹ]:

Uwiąże u winogradu osła swojego, a u łoży wyborowej żrebie oslicy
swojej, wypierze w winie odzież swoją, a w soku winogron szatę swą.

יג חֲכָלִילִי עֵינַיִם מִיָּיִן וּלְבָן־שָׁנִים מִחֶלֶב:

Iskrzących się oczu od wina, a białych zębów od mleka.

יד זְבוּלֹן לְחוּף יָמִים יִשְׁכֵּן וְהוּא לְחוּף אֲנִיּוֹת וַיִּרְכָּתוּ עַל־צִידוֹן:

Zebulun ku brzegom mórz się rozłoży i przy przystani okrętów, a jego
krańce ku Cydonowi!

יז יִשָּׁשְׁכָר חֲמֹר נָגַם רַבֵּן בֵּין הַמִּשְׁפָּתִים:

Isachar osieł kościsty, wylega się między zagrodami!

יח וַיֵּרָא מִנְּהָה כִּי טוֹב וְאֶת־הָאָרֶץ כִּי נַעֲמָה וַיֵּט שִׁכְמוֹ לְסֹבֵל וַיְהִי
לְמַס־עֶבֶד:

Upatrzył miejsce spoczynku, że dobre, i ziemię, że rozkoszna, i nachylił
barki swe do dźwigania i poddał się daninie robotnika!

יט דָּן יָדִין עַמּוֹ כְּאַחַד שְׁבֵטֵי יִשְׂרָאֵל:

Dan bronić będzie ludu swego, jako każde z pokoleń Izraela.

יז יְהִי־דָן נָחֵשׁ עַל־דֶּרֶךְ שְׁפִיפָן עַל־אֶרֶץ הַנְּשִׁיף עֶקְבֵי־סוּס וַיִּפֹּל
רָכְבוֹ אַחֲזֹר:

Niechaj będzie Dan wężem na drodze, żmiją na ścieżce, co kąsa pęciny
rumaka, że pada jeździec jego wznak!

יח לִישׁוּעָתָךְ קִוִּיתִי יְהוָה:

Pomocy twojej wyglądam, o Boże!

יט גַּד גָּדוּד יְגִידֵנוּ וְהוּא יִגַּד עָקֵב:

Gad, - najezdniczy napierać nań będą, ale on odeprze ich pięty!

כ מֵאֲשֶׁר שָׁמְנָה לַחֲמוֹ וְהוּא יִתֵּן מִעֲדֵי־מֶלֶךְ:

Od Aszera tłuste pokarmy, dostarczy on przysmaków królewskich.

כא נַפְתָּלִי אֵילָה שְׁלַחָה הִנָּתַן אִמְרֵי־שָׁפָר:

Naftali łania chyża, przemawia on słowami piękniemi.

כב בֶּן פֶּרֶת יוֹסֵף בֶּן פֶּרֶת עַל־יְעִין בְּנוֹת צֻעָה עַל־יִשׁוּר:

Rószczką płodną Josef, rószczką płodną nad źródłem; latorośle jego rozkrzewiają się po za mur.

כג וַיִּמָּרְרוּהוּ וְרָבוּ וַיִּשְׁטְמֵהוּ בַּעֲלֵי חָצִים:

I jątrzą go i strzelają nań i prześladują go łuczniczy.

כד וַתֵּשֶׁב בְּאֵיתָן קִשְׁתּוֹ וַיַּפְּזוּ זְרָעֵי יָדָיו מִיַּדִּי אֲבִיר יַעֲקֹב מִשֹּׁם רָעָה אֲבֵן יִשְׂרָאֵל:

Wszakże pozostaje w mocy łuk jego i giętkiemi są ramiona i ręce jego, z rąk Mocarza w Jakóbie, ztamtąd - od Pasterza, Opoki Israela!

כה מֵאֵל אָבִיךָ וַיַּעֲזֹרְךָ וְאֵת שְׁדֵי וַיְבָרְכֶךָ בְּרַכַּת שָׁמַיִם מֵעַל בְּרַכַּת תְּהוֹם רִבְצָת תַּחַת בְּרַכַּת שְׁדִים וְרַחֵם:

Od Boga ojca twojego, który ci też pomoże, i od Wszechpotężnego, który cię pobłogosławi błogosławieństwem niebios z góry, błogosławieństwem głębi leżącej nizko, błogosławieństwem piersi i żywota!

כו בְּרַכַּת אָבִיךָ גָּבְרוּ עַל־בְּרַכַּת הַיָּרֵי עַד־תֵּאֲזוּת גִּבְעַת עוֹלָם תִּהְיֶיךָ לְרֹאשׁ יוֹסֵף וּלְקֶדֶד נִזִּיר אֶחָיו:

Błogosławieństwa ojca twojego, które przewyższają błogosławieństwa przodków moich po granice wzgórz odwiecznych! Niechaj one zstąpią na głowę Josefa i na ciemię wybrańca braci swoich!

כז בִּנְיָמִין זֶאֱב יִטָּרֵף בַּבֶּקֶר יֹאכֵל עַד וְלַעֲרֵב יַחֲלֹק שָׁלָל:

Binjamin wilk drapieżny: z rana pożera łup, wieczorem rozdziela zdobycz!"

כח כָּל־אֵלֶּה שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל שָׁנִים עָשָׂר וְזֹאת אֲשֶׁר־דִּבֶּר לָהֶם אָבִיהֶם וַיְבָרֶךְ אוֹתָם אִישׁ אֲשֶׁר כָּבְּרָתוֹ בֶּרֶךְ אֹתָם:

Oto wszystkie dwanaście pokoleń Israela, i oto co powiedział im ojciec ich i błogosławił im, każdego błogosławieństwem jego błogosławił ich.

כט וַיִּצְוּ אוֹתָם וַיֹּאמֶר אֱלֹהִם אֲנִי נֹאֶסֶף אֶל־עַמִּי קִבְּרוּ אֹתִי אֶל־אֲבֹתַי
אֶל־הַמַּעֲרָה אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה עֶפְרוֹן הַחֲתִי:

I polecił im i rzekł do nich: "Ja będę przyłączon do ludu mojego:
pochowajcie mnie przy ojcach moich, w jaskini, co na polu Efrona
Chitejczyka, -

ל בַּמַּעֲרָה אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי־מַמְרָא בְּאֶרֶץ כְּנָעַן
אֲשֶׁר קָנָה אַבְרָהָם אֶת־הַשָּׂדֶה מֵאֵת עֶפְרוֹן הַחֲתִי לְאֶחָיו־קֶבֶר:

W jaskini, co na polu Machpela, co naprzeciw Mamre w ziemi Kanaan,
którą nabył Abraham wraz z polem od Efrona Chitejczyka
na dziedziczny grób.

לא שָׁמָּה קִבְּרוּ אֶת־אַבְרָהָם וְאֵת שָׂרָה אִשְׁתּוֹ שָׁמָּה קִבְּרוּ אֶת־יִצְחָק
וְאֵת רִבְקָה אִשְׁתּוֹ וְשָׁמָּה קִבְּרָתִי אֶת־לֵאָה:

Tam pochowano Abrahama i Sarę, żonę jego, tam pochowano Ic'haka
i Ribkę, żonę jego, i tam pochowałem i Leę -

לב מִקְנֶה הַשָּׂדֶה וְהַמַּעֲרָה אֲשֶׁר־בּוֹ מֵאֵת בְּנֵי־חֵת:

Nabywszy pole i jaskinię, która w niém od synów Cheta.

לג וַיָּכַל יַעֲקֹב לְצִוּוֹת אֶת־בָּנָיו וַיֹּאסֶף רְגֵלָיו אֶל־הַמַּטָּה וַיָּגֹעַ וַיֹּאסֶף
אֶל־עַמּוּיוֹ:

I przestał Jakób polecać synom swoim i złożył nogi swe na łożo,
i skonał; i przyłączon został do ludu swego.

פרק נ

א וַיִּפֹּל יוֹסֵף עַל-פְּנֵי אָבִיו וַיִּבְכֶּה עָלָיו וַיִּשָּׁק-לוֹ:

I padł Josef na oblicze ojca swego i płakał nad nim, i całował go.

ב וַיִּצְוֵנוּ יוֹסֵף אֶת-עֲבָדָיו אֶת-הָרֹפְאִים לַחֲנֹט אֶת-אָבִיו וַיַּחַנְטוּ הָרֹפְאִים אֶת-יִשְׂרָאֵל:

I rozkazał Josef sługom swym, lekarzom, zabalsamować ojca swego; i zabalsamowali lekarze Israela.

ג וַיִּמְלֵאוּ-לוֹ אַרְבָּעִים יוֹם כִּי כֵן יִמְלְאוּ יָמֵי הַחַנְטִים וַיִּבְכוּ אֹתוֹ מִצָּרִים שִׁבְעִים יוֹם:

I upłynęło mu czterdzieści dni - gdyż tyle dni upływa na balsamowaniu - i opłakiwali go Micrejczycy siedmdziesiąt dni.

ד וַיַּעֲבְרוּ יָמֵי בְּכִיתוֹ וַיִּדְבֵּר יוֹסֵף אֶל-בֵּית פַּרְעֹה לֵאמֹר אִם-נָא מִצָּאתִי חַן בְּעֵינֵיכֶם דְּבִרּוּ-נָא בְּאָזְנֵי פַרְעֹה לֵאמֹר:

A gdy przeminęły dni płaczu po nim, rzekł Josef do domu Faraona, mówiąc: "Jeżelim też znalazł łaskę w oczach waszych, powiedzcież Faraonowi tak:

ה אָבִי הִשְׁבִּיעַנִי לֵאמֹר הִנֵּה אֲנֹכִי מֵת בְּקִבְרִי אֲשֶׁר פָּרִיתִי לִי בְּאֶרֶץ כְּנָעַן שָׁמָּה תִקְבְּרֵנִי וְעַתָּה אֶעֱלֶה-נָּא וְאֶקְבְּרָה אֶת-אָבִי וְאָשִׁיבָה:

Ojciec mój zaklął mnie, mówiąc: Oto, ja umieram; w grobie moim, którym wykopał sobie w ziemi Kanaan, tam pochowaj mnie! A teraz, chciałbym pójść i pochować ojca mojego, i powrócić!"

ו וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה עֲלֶה וּקְבֹר אֶת-אָבִיךָ כְּאֲשֶׁר הִשְׁבִּיעָךָ:

I rzekł Faraon: "Idź, a pochowaj ojca twego, jako zaklął ciebie."

ז וַיַּעַל יוֹסֵף לְקַבֵּר אֶת-אָבִיו וַיַּעַל אֹתוֹ כָּל-עֲבָדֵי פַרְעֹה זִקְנֵי בֵּיתוֹ וְכָל זִקְנֵי אֶרֶץ-מִצְרַיִם:

I poszedł Josef, aby pochować ojca swego; i poszli z nim wszyscy słudzy Faraona, starsi domu jego, i wszyscy starsi ziemi Micraim.

ח וְכָל בֵּית יוֹסֵף וְאָחָיו וְבֵית אָבִיו רַק טַפָּם וְצֹאנָם וּבְקָרָם עָזְבוּ בְּאֶרֶץ גּוֹשֶׁן:

I cały dom Josefa i bracia jego, i dom ojca jego; tylko dzieci swoje i trzody swe, i rogaciznę swą zostawili w ziemi Goszen.

ט וַיַּעַל עִמּוֹ גַּם־רֶכֶב גַּם־פָּרָשִׁים וַיְהִי הַמַּחֲנֶה כְּבֹד מְאֹד:

Wyprawili się też z nim i wozy i jezdni, tak, że poczet był bardzo wielki.

י וַיָּבֹאוּ עַד־גִּרְנֵן הָאֵטָד אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וַיִּסְפְּדוּ־שָׁם מִסְפֹּד גָּדוֹל וְכְבֹד מְאֹד וַיַּעַשׂ לְאָבִיו אֵבֶל שִׁבְעַת יָמִים:

I doszli oni do gumna Cierniowego, które po drugiej stronie Jardenu i urządzili tam żałobę wielką i ciężką bardzo; i obchodził po ojcu swym żałobę przez siedm dni.

יא וַיֵּרָא יוֹשֵׁב הָאָרֶץ הַכְּנַעֲנִי אֶת־הָאֵבֶל בְּגִרְנֵן הָאֵטָד וַיֹּאמְרוּ אֵבֶל־כָּבֵד זֶה לְמִצְרַיִם עַל־כֵּן קָרָא שְׁמָהּ אֵבֶל מִצְרַיִם אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן:

I ujrzeli mieszkańcy ziemi tej, Kanaanejczycy, żałobę w Gumnie Cierniowém i rzekli: "Żałoba to ciężka u Micrejczyków!" Przeto nazwano imię jego: Abel-Micraim, które po drugiej stronie Jardenu.

יב וַיַּעַשׂוּ בָנָיו לוֹ כֵּן כַּאֲשֶׁר צִוָּם:

Uczynili z nim tedy synowie jego, jako im był przykazał:

יג וַיִּשְׂאוּ אֹתוֹ בָּנָיו אֶרְצָה כְּנַעַן וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בְּמַעַרַת שְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר קָנָה אַבְרָהָם אֶת־הַשְּׂדֵה לְאַחֲזֹת־קֶבֶר מֵאֵת עֶפְרָן הַחֲתָי עַל־פְּנֵי מִמְרָא:

Poniesli go synowie jego do Kanaan i pochowali go w pieczarze na polu Machpela, którą był nabył Abraham wraz z polem na grób dziedziczny od Efrona Chitejczyka naprzeciw Mamre.

יד וַיָּשָׁב יוֹסֵף מִצְרַיִמָּה הוּא וְאָחָיו וְכָל־הָעֲלִים אֹתוֹ לְקַבֵּר אֶת־אָבִיו אַחֲרֵי קִבְּרוֹ אֶת־אָבִיו:

I wrócił Josef do Micraim, - on i bracia jego, i wszyscy, którzy poszli z nim dla pochowania ojca jego - gdy pochował ojca swego.

טו וַיֵּרְאוּ אַחֲיוֹסֵף כִּי־מֵת אָבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ לוֹ יִשְׁטַמְּנוּ יוֹסֵף וְהָשִׁיב יְשִׁיב לָנוּ אֵת כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר גָּמְלָנוּ אֹתוֹ:

A widząc bracia Josefa, że umarł ojciec ich, rzekli: "Cóż, jeżeli znienawidzi nas Josef i odda nam wszystko zło, któreśmy mu wyrządzili?"

טז וַיִּצְווּ אֶל־יוֹסֵף לֵאמֹר אָבִיךָ צִוָּה לִפְנֵי מוֹתוֹ לֵאמֹר:

I wysłali do Josefa tak: "Ojciec twój nakazał przed śmiercią swoją, mówiąc:

יִזְכֹּרְךָ כָּל־תְּאֵמָרוֹ לְיוֹסֵף אָנָּה שָׂא נָא פָּשַׁע אֶחָיִךְ וְחַטָּאתָם כִּי־רָעָה
גָּמְלוּךְ וְעַתָּה שָׂא נָא לְפָשַׁע עַבְדֵי אֱלֹהֵי אָבִיךָ וַיִּבְךְ יוֹסֵף בְּדַבָּרָם
אֵלָיו:

Tak powiecie Josefowi: Proszę cię, chciejże przebaczyć winę braci twoich i grzech ich, że zło wyrządzili ci! A teraz przebacźże winę sług Boga ojca twojego!" I zapłakał Josef gdy tak przemówiono do niego.

יח וַיֵּלְכוּ גַם־אֶחָיו וַיִּפְּלוּ לְפָנָיו וַיֹּאמְרוּ הִנֵּנוּ לְךָ לַעֲבָדִים:

Poszli tedy i bracia sami, i upadli przed nim i rzekli: "Otośmy niewolnikami twoimi!"

יט וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף אֶל־תִּירָאוּ כִּי הִתַּחַת אֱלֹהִים אָנִי:

I rzekł do nich Josef: "Nie obawiajcie się, bo czyż ja w miejscu Boga?

כ וְאַתֶּם חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה אֱלֹהִים חֲשָׁבָה לְטָבָה לְמַעַן עֲשֶׂה כִּיּוֹם
הַזֶּה לְהַחְיֶית עַם־רַב:

Jakkolwiek umyśliliście zło na mnie, Bóg umyślił to na dobre, aby sprowadzić to, co dziś się stało: aby zachować życie ludu licznego.

כא וְעַתָּה אֶל־תִּירָאוּ אֲנֹכִי אֲכַלְכֵּל אֶתְכֶם וְאֶת־טַפְכֶּם וַיִּנַּחֵם אוֹתָם
וַיַּדְבֵּר עַל־לִבָּם:

I tak nie obawiajcie się! Ja będę żywił was i dziatwę waszą." I pocieszał ich, i przemawiał do serca ich.

כב וַיָּשָׁב יוֹסֵף בְּמִצְרַיִם הוּא וּבֵית אָבִיו וַיְחִי יוֹסֵף מֵאָה וָעֶשֶׂר שָׁנִים:

I został Josef w Micraim, - on i dom ojca jego. I żył Josef sto dziesięć lat.

כג וַיֵּרָא יוֹסֵף לְאַפְרַיִם בְּנֵי שְׁלֹשִׁים גַּם בְּנֵי מְכִיר בֶּן־מְנוּשָׁה יְלָדוֹ
עַל־בְּרָכִי יוֹסֵף:

I widział Josef u Efraima dzieci trzeciego pokolenia; synowie też Machira, syna Menaszy, zrodzili się na kolanach Josefa.

כד וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו אֲנֹכִי מֵת וְאֱלֹהִים פָּקֵד יִפְקֹד אֶתְכֶם וְהָעֵלָה
אֶתְכֶם מִן־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לֵאמֹר:
וְלִיעֹקֵב:

I rzekł Josef do braci swoich: "Ja umieram; ale Bóg wspomni was i wyprowadzi was z ziemi tej, do ziemi, którą zaprzysiągł Abrahamowi, Ic'hakowi, i Jakóbowi."

כֹּה וַיִּשְׁבַּע יוֹסֵף אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פָּקֹד יִפְקֹד אֱלֹהִים אֶתְכֶם
וַהֲעֵלְתֶם אֶת־עַצְמוֹתַי מִזֶּה:

I zaklął Josef synów Israela, i rzekł: "Wspomnieć wspomni Bóg was, a wtedy wyniesiecie kości moje ztąd!"

כֹּו וַיִּמָּת יוֹסֵף בֶּן־מֵאָה וָעֶשֶׂר שָׁנִים וַיַּחְנֹטוּ אֹתוֹ וַיִּשֶׂם בְּאֵרוֹן
בְּמִצְרַיִם:

I umarł Josef w wieku stu dziesięciu lat, i nabalsamowano go, i złożono do skrzyni w Micraim.